

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİMDALI**

**MECMU' A-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT, İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ, NUMARA:
T3990 (55b- 83a) (İNCELEME-MESTAP TABLOSU-
KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

Aslı DOĞAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

OCAK - 2023

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MECMU' A-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT, İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ,
NUMARA: T3990 (55b- 83a) (İNCELEME-MESTAP
TABLOSU- KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ash DOĞAN

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

**“Bu tez 13/01/2023 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri
üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”**

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Ash DOĞAN

13/01/2023

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın ortaya çıkmasına katkı sağlayan, tecrübe ve birikimleriyle her dâim yol gösteren, güvenini ve desteğini her zaman hissettiren, tez boyunca uyarı ve katkılarıyla yönlendiren değerli danışman hocam Prof. Dr. Bayram Ali Kaya'ya,

Tecrübe ve görüşleriyle çalışmamızda bizi yönlendiren, karşılaştığımız sorunlarda yardımını ve desteğini esirgemeyen, klasik edebiyata bakış açımızı ve ufhumuzu geliştiren değerli hocam Prof. Dr. Ozan Yılmaz'a,

Bu çalışmaya henüz başlamadan karşılaşılabileceğimiz zorluklara karşı bizi bilgilendiren ve yönlendiren, sorularımıza faydalı dönüşler sağlayan, bizi her dâim cesaretlendiren değerli hocam Dr. Öğretim Üyesi Orhan Kaplan'a,

Akademik çalışma alanında bizleri yönlendiren, çalışma şeklimizi kolaylaştıracak ipuçları veren, bilgi-birikimiyle bizlere yol gösteren saygıdeğer hocam Doç. Dr. Vildan Coşkun'a,

Karşılaştığımız zorluklarda tecrübesiyle, güler yüzüyle, içtenliğiyle her dâim yardımcı olan, desteğini ve sevgisini hissettiren Dr. Araştırma Görevlisi Gülay Açar'a,

Bu tezin diğer kısmını çalışan, çalışmam sırasında fikir danıştığım, yardımını ve desteğini esirgemeyen arkadaşım Aslı Kıratlı'ya,

Eğitim hayatım boyunca bana olan inancını, desteğini ve sevgisini yüreğimde hissettiren fedakâr aileme,

Çalışmam esnasındaki yorgunluğumu ve heyecanımı benimle birlikte yaşayan kıymetli eşime ve ailesine teşekkürü bir borç bilirim.

Aslı DOĞAN

13/01/2023

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	ii
TABLO LİSTESİ.....	vi
GRAFİK LİSTESİ.....	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: MECMUA-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ.....	4
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri	4
1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri	6
1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	7
1.4. Mecmuada Yer Alan Vezinler ve Sayısı	11
1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	11
1.6. Mecmuada Yer Alan Şiirlerin (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	33
BÖLÜM 2: MECMUÂ-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ	76
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenilen Yol	76
2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenilen Yol.....	78
2.3. Metnin İşaretler Sistemi	79
2.4. Karşılaştırmalı Metin.....	79
SONUÇ	237
KAYNAKÇA.....	238
EK	248
ÖZGEÇMİŞ	276

KISALTMALAR

Abdî Paşa D.	: Nişancı Abdurrahman Abdî Paşa Dîvânçesi, Halil Sercan Koşık, İstanbul 2020.
Abdü'l-Bâkî Ârif D.	: Abdülbâkî Ârif Efendi, Ali Şahin, Konya 2002.
Âgâh D.	: Âgâh Dîvânı ve İncelemesi, Şerife Akpınar, Konya 2006.
AKMB	: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı
Ârif Mehmed D.	: Reisülküttab Mehmed Ârif Dîvânı, Hamza Kiremitçi, Ordu 2015.
Ârif Süleyman D.	: Ârif Süleyman'ın Hayatı Eserleri ve Dîvânı: Tenkitli Metin, Mustafa Tankuş, Ankara 2002.
B.	: Beyit
Bkz.	: Bakınız
BağdatlıRûhî D.	: Bağdatlı Rûhî Dîvânı: Karşılaştırmalı Metin, Coşkun Ak, Bursa 2001.
Bâkî D.	: Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara 2015.
Beliğ T.	: İsmail Beliğ Nuhbetü'l- Âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l- Eş'âr, Abdulkerim Abdulkadiroğlu, Ankara 1985.
Bosnalı Sabit D.	: Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân, Turgut Karacan, Sivas 1991.
Bursalı Tâlib D.	: Bursalı Tâlib ve Dîvânı, Melike Erdem, İstanbul 1994.
C.	: Cilt
Cevrî D.	: Cevrî, Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni, Hüseyin Ayan, Erzurum 198
D.	: Dîvân/ Dîvânçe
DİA	: Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DT.	: Doktora Tezi
Enderunlu Vâsıf D.	: Enderunlu Vâsıf Dîvânı, Rahşan Gürel, İstanbul 2019.
Esrar Dede T.	: Esrar Dede Tezkire-i Şu'ârâ-yı Mevleviyye, İlhan Genç, Ankara 2000.
Elifzâde Feyzî M.	: On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elîfzâde Feyzî Mecmuası, Fatma Büyükkarcı Yılmaz, Ankara 2013.

Fatin T.	: Fatîn Tezkiresi (Hâtimetü'l- Eşâr), Ömer Çiftçi, Ankara 2017.
Feyzî Hasan D.	: Simkeşzâde Feyzî'nin Dîvânı: İnceleme-Metin-İndeksi Ali Osman Coşkun, Ankara 1990.
Feyzullah Nâfiz D.	: Lâzikîzâde Feyzullah Nâfiz ve Dîvânı, Hiclal Demir, Ankara 2017.
G.	: Gazel
Gavsî Dede Ş.	: Gavsî Ahmed Dede ve Şiirleri, Mehmet Altunmeral, Bartın 2019.
Halil Nûri D.	: Halil Nûri Dîvânı Edisyon- Kritik- İnceleme, Mehmet Güler, Sivas 2009.
Hâtîf D.	: Hâtîf, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin), Sevda Önal, Erzurum 2010.
Haz.	: Hazırlayan
İhya D.	: İhya Dîvânı, Mehmet Halil Erzen, Van 2012.
İzzet Ali Paşa D.	: Lale Devri Şairi İzzet Ali Paşa, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni; Nigar-nâme Tenkitli Metin, İrfan Aypay, İstanbul 1998.
Kınalızâde T.	: Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü'ş-Şu'ûara, Aysun Sungurhan, Ankara 2017.
Lebîb D.	: Lebîb Dîvânı, Orhan Kurtoğlu, Ankara 2017.
M.	: Mecmua (Mecmua-i Ebyât ve Şarkı, Gazeliyât)
Mekkî D.	: Mekkî Dîvânı ve Tahlili, Gürcan Karapanlı, İstanbul 2005.
Mehmed SiraceddinT.	: Mecmûa-i Şu'ûarâ ve Tezkire-i Üdebâ, Mehmed Siraceddin, Mehmet Arslan (hz.), Ankara 2018.
Muh.	: Muhammes
Müf.	: Müfred
Müs.	: Müstezad
N.	: Nazım
Nâbî D.	: Nâbî Dîvânı, Ali Fuat Bilkan, Ankara 2011.

Nâhîfî D.	: Nâhîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni), İrfan Aypay, Konya 1192.
Nâîl Tuman T.1	: Mehmet Nail Tuman ve Tuhfe-i Nâîlî'si (I. Cilt, s.301-400), Resul Kaya, Balıkesir 2008.
Nâîl Tuman T.2	: Mehmet Nail Tuman ve Tuhfe-i Nâîlî'si (II. Cilt, s. 1000-1263), Osman Zahit Şener, Sivas 2013.
Nâşîd D.	: Dîvân-ı Nâşîd İnceleme- Tenkitli Metin, Lütfî Alıcı, Malatya 1998.
Nesîb D.	: İki Bayraklı-zâde Nesîb ve Dîvânı: İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük, Sadık Erdem, Isparta 2002.
Nev'î D.	: Nev'î Dîvân, Mertol Tulum- Ali Tanyeri, İstanbul 1977.
Neylî D.	: Neylî Dîvânı (Tenkitli Metin), Sadık Erdem, Ankara 2005.
Nihâlî D.	: 18. Yüzyıl Şairlerinde Nihâlî ve Dîvânçesi, Yunus Kaplan, Konya 2011.
Ni'omet D.	: Ni'omet Dîvânı (İstanbulu) (İnceleme-Metin-Dizin), Sevim Alkan,Isparta 2011.
Nüzhet D.	: Dîvân-ı Nüzhet Tenkitli Metin- İnceleme- İndeks, Hatice Çabukel Demirkol, Kahramanmaraş 2003.
nr./nu.	: Numara
Pervâne Bey M.	: Pervâne Bey Mecmuası, Kamil Ali Gıynaş, Ankara 2017.
Râmî Mehmed P.D.	: Râmî Mehmed Paşa Dîvânçe, Ali Fuat Bilkan, İstanbul 1998.
Râşîd D.	: Râşîd (Vakanüvis) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi, Fatih Günay, Edirne 2001.
Rûznâme-i-zâde Şînâsî D.	: Rûznâme-i-zâde Şînâsî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Şerife Akpınar, Konya 2000.
s.	: Sayfa
Sâlim T.	: Tezkiretü's- Şu'arâ Salim Efendi, Adnan İnce, Ankara 2005.

Safâyî T.	: Safâyî ve Tezkiresi, Nuran Altuner Üzer, İstanbul 1989.
Sabîh D.	: Sabîh Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni, Vicdan Özdingiş, Konya 1998.
Sabrî Mehmed D.	: Sabrî Mehmed Şerîf, Hayatı, Sanatı, Dîvânının Tenkitli Metni ve Tahlili, Mehmet Korkut Çeçen, Elazığ 2010.
Sahhaf Rüşdî D.	: Sahhaf Rüşdî ve Dîvânının Tenkitli Metni, Hatice Ekici, Balıkesir 2006.
Salâhaddîn-i Uşşâkî D.	: Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Türkçe Dîvânı ve İncelemesi, Bedriye Gülay Açar, İstanbul 2012.
Sâlik D.	: Sâlik Efendi (Kasımpaşalı) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelenmesi, Müzahir Kılıç, Erzurum 1998.
SBE.	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Seyyid Vehbî D.	: Seyyid Vehbî ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni, Hamit Dikmen, Ankara 1991.
Sünbülzâde Vehbî D.	: Sünbülzâde Vehbî Dîvânı, Ahmet Yenikale, Ankara 2017.
Şefkat T.	: Tezkire-i Şu'arâ-yı Şefkat-i Bağdâdî, Ankara 2017.
Şeyh Gâlib D.	: Şeyh Gâlib Dîvânı, Naci Okçu, Ankara 2011.
Tah.	: Tahmis
Tahir D.	: Tahir Dîvânı İnceleme Metin, Fatma Büyükkarcı Yılmaz, İstanbul 2013.
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Üsküdarlı Sırrî D.	: Üsküdarlı Sırrî Hayatı Eserleri Edebî Kişiliği Dîvânı (Metin, İnceleme), Şevkiye Kazan, Ankara 2003.
vb.	: ve benzeri
vr.	: varak
Yay.	: Yayınevi/ Yayınları
yk.	: yaprak
YLT.	: Yüksek Lisans Tezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	8
Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	11
Tablo 3: Mecmuanın (55b-83a) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu	33
Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi	79

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı	7
Grafik 2: En Fazla Beyiti Bulunan Şairler ve Sayısı.....	8

ÖZET	
Başlık: Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı, Gazeliyât, İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi, Numara: T 3990 (55b-83a) (İnceleme- Mestap Tablosu- Karşılaştırmalı Metin)	
Yazar: Aslı DOĞAN	
Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	
Kabul Tarihi: 13/01/2023	Sayfa Sayısı: ix (ön kısım) + 248 (ana kısım) + 28 (ek)
Çalışmamızın konusu, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T3990 numarada kayıtlı Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât adlı şiir mecmuasının 55b-83a varakları arasının incelenmesi ve transkripsiyonu yapılmış karşılaştırmalı metin çalışmasıdır. Çalışmamızda ilk olarak mecmuanın 55b-83a arasındaki varaklarının tanıtımını yaptık, ardından metnin transkripsiyonu yaparak divânlar ve ilgili diğer akademik çalışmalardan hareketle karşılaştırmalı metnini hazırladık. Tespit edilen farkları dipnot alanında gösterdik. MESTAP tablosu da eklediğimiz mecmuanın çalıştığımız kısımlarında yer alan şairlerin kısa biyografilerine de yer verdik. Çalışmamızda ayrıca bu şairler ve kullandıkları nazım şekilleri ile şiirlerinde kullandıkları vezin ve bahirleri tablolar hâlinde verdik 19. yüzyılda derlendiği düşünülen mecmua, 3 sütun şeklinde tertip edilmiş olup 82 varaktan oluşmaktadır. Mecmuanın çalıştığımız kısmında, on altıncı ile on dokuzuncu yüzyıllar arasında yaşamış 102 farklı şaire ait 6 farklı nazım şekliyle yazılmış 485 şiire yer verilmiştir. Çalışmamızda, bu şairler ve kullandıkları nazım şekilleri ile şiirlerinde kullandıkları vezin ve bahirleri de tablolar hâlinde verilmiştir. Çalışmamızda yer verilen muhteva tablosu, mecmuaların tesnif ve dökümlerinin yapılmasını amaçlayan Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)’ne uygun şekilde hazırlanmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Mecmua, Şiir Mecmuası, Dîvân Şiiri, MESTAP	

ABSTRACT	
Title of Thesis: Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât, Istanbul University Rare Works Library Number: T 3990 (55b-83a) (Creview- Mestap Table-Comparative Text)	
Author of Thesis: Aslı DOĞAN	
Supervisor: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	
Accepted Date: 13/01/2023	Number of Pages: ix (pre text) + 248 (main body) + 28 (add)
The subject of our study is the analysis and a transcribed comparative text study of pages 55b-83a of the <i>Mecmu'â-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât</i> poetry journal, registered at the Istanbul Rare Books Library, with the registration number T3990. In our study, we first introduced the 55b-83a pages of the journal, then transcribed the text, and created the comparative text by determining it from the dîvâns and related academic studies. We have shown the detected differences in the footnote area. In addition, we also included short biographies of poets whose identities we have identified. The journal, compiled in 19. yy, consists of 82 pages arranged in 3 columns. The table of contents included in our study has been prepared in accordance with the <i>Systematic Classification Project of Journals</i> (MESTAP), which aims to make detailed classification and breakdown of the journals.	
Keywords: Poetry Journal, Diwan Poetry, MESTAP	

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalogu'nda T3990 numarada kayıtlı Mecmûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât adlı şiir mecmuasının 55b-83a varakları arasında yer alan şairler ile şiirlerinin tespiti ve bu şiirlerin, ilk olarak yayımlanmış dîvânlarda, daha sonra ilgili diğer akademik çalışmalarda şekilleriyle karşılaştırarak mevcut farkları ortaya koymaktır. Ayrıca, şairlerini tespit edemediğimiz şiirleri araştırmacıların bilgisine sunmaktır.

Şiir mecmuaları, farklı dönemlerde yaşamış, çeşitli sebeplerle şuarâ tezkirelerinde ve diğer kaynaklarda yer verilmeyen şairler ve şiirleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayan önemli kaynaklardandır. Yine mecmualar, farklı dönemlerde yaşamış ünlü şairlere ve şiirlerine de yer vermektedir. Bu şiirlerin dîvân neşirlerindeki farklı veya eksik kısımları şiir mecmualarından tespit edilebilmektedir. Mecmua çalışmamız vasıtasıyla gün yüzüne çıkmamış şairler ve şiirlerinin tespit edilmesi ile ünlü şairlerin şiirlerinin farklı şekillerinin ya da bilinmeyen şiirlerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Çalışmanın Önemi

Çalışmamız, dîvân neşirlerinde yer verilmeyen şiirleri gün yüzüne çıkarmak, yine dîvân neşirlerinde şekil ve mânâ bakımından farklı olduğunu tespit ettiğimiz şiirlere dikkat çekmek bakımından önemlidir. Yine çalışmamız, 16-19. yy arasındaki dönemde yaşamış, dîvânına ulaşamadığımız veya hakkında bilgi sahibi olamadığımız şair ve şiirlerini edebiyat sahasına sunmak bakımından önemlidir.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalog'unda yer alan T3990 numarada kayıtlı *Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât* adlı mecmuanın inceleme ve karşılaştırmalı metnini oluştururken öncelikle bu alanda yapılmış benzer çalışmaları inceledik. Bu çalışmaları göz önünde bulundurarak kendi çalışma yöntemimizi belirlemeye gayret ettik. Mecmuamızda yer alan şiirleri *Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi* (MESTAP)'ne uygun şekilde tasnif etmeye gayret ettik. Çalışmamızda yer verdiğimiz nazım şekilleri ile vezinleri ve sayıları, şairler ve mecmuada yer alan gazel/beyit sayıları tablosunu

oluşturmada Fatma Çelik tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasından (Bkz. Cemiyetü’ş-Şi’r, Sakarya Üniversitesi SBE, Sakarya 2018) istifade ettik.

Çalışmamız iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümünde çalışmamızın amacı, önemi, yöntemi ve konusuna yer verdik. Ardından T3990 numarada kayıtlı bulunan mecmuamızın dış özellikleri, muhtevası, dil ve yazım özellikleri bakımından tanıtımını yaptık. Çalışmamızda yer alan şairler ve şiirlerinin nazım şekilleri ve sayısını gösteren bir tablo hazırladık. Bu şiirlerde kullanılan vezinler ve sayısına da ayrı bir tabloda yer verdik. Akabinde, çalışmamızda şiir veya şiirlerine yer verilen, kimliğini tespit edebildiğimiz şairlerin hayatları hakkında kısaca bilgi verdik. Son olarak, mecmuada yer verilen şairler ve şiirlerinin ilk ve son mısraı ile şiir numaralarının, varak numaralarının, nazım şekli ve vezin bilgisinin yer aldığı kapsamlı bir tasnif tablosu hazırladık.

Mecmuada Yer Alan Şairler ve Kullandıkları Nazım Şekli ve Sayısı başlıklı tabloda şairlerin kolay fark edilebilmesi amacıyla alfabetik sıralama yaptık. MESTAP’a uygun şekilde hazırlamaya çalıştığımız tabloda ise şiirleri varak numaralarına göre tasnif ettik.

Çalışmamızda yer alan şiirleri karşılaştırmak için başvurduğumuz çalışmalara, uygun kısaltmalarla, *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar* başlığında kısaca yer verdik. Detaylı bibliyografilerini *Kaynakça*’da belirttik.

Çalışmamızın ikinci bölümünde metni kurarken izlediğimiz yol hakkında bilgi verdik. Ardından metnin transkripsiyon ve imlâsında kullanılan yolu belirtip metnin işaretler sistemine yer verdik.

Çalışmamızın ikinci bölümünün sonunda ise T3990 numarada kayıtlı olan mecmuanın 55b-83a arasındaki varaklarda yer alan şiirlerin transkripsiyonlu metnini hazırladık. Mecmuada yer alan şiirleri, başta yayınlanmış dîvânlar olmak üzere ilgili akademik çalışmalardan tespit ettiğimiz farkları dipnot alanında belirttik.

Çalışmamızın son bölümünde ise sonuç, kaynakça, mecmuanın (55b-83a varaklarının) tıpkıbasımı ve özgeçmiş kısımlarına yer verdik.

Çalışmanın Konusu

Mecmua, Arapça kökenli olup *dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak anlamındaki cem‘ masdarından türeyen mecmû’dan gelmektedir. Sözlükte, bir araya getirilmiş, toplanmış manasındadır.* (Uzun, 2003, s.265). Bu anlamından hareketle mecmuayı ‘*farklı*

kişilere ait metinlerin/metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü' olarak tanımlayabiliriz (Köksal, 2011).

Mecmualar içinde şiir mecmuaları ise dîvânını tespit edemediğimiz, farklı kaynaklarda da adı geçmeyen şairlerin şiirlerini içermeleri, yazıldığı dönemin sanat anlayışını ve edebî beğenisini sunmaları bakımından Klasik edebiyat alanı için büyük önem taşımaktadırlar.

Çalışmamızın konusu; İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T3990 numarada kayıtlı olan *Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât* adlı şiir mecmuasının 56a-83a varakları arasındaki şiirlerin transkripsiyonu, karşılaştırmalı metni ve MESTAP tablosunu içermektedir. Mecmua çalışmamız vasıtasıyla dîvânlarda farklı şekillerde yer alan şiirler ve dîvânlarda veya farklı kaynaklarda yer almayan şiirlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

BÖLÜM 1: MECMUA-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri¹

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde T3990 numarada *Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât*² adıyla kayıtlı olan şiir mecmuası Şeyhülislam Ataullah Efendizâde Şerif Molla Efendi tarafından derlenmiştir. 16. ve 19.yüzyıllar arasında yaşamış şairlerin şiirlerine yer verilmesinden hareketle mecmuanın 19.yüzyılda derlendiği düşünülmektedir.³

Mecmuanın ölçüleri, 220X135 mm; cildi siyah meşindir. Mecmuanın kâğıdı âharlıdır. Her varak eski rakamlarla numaralandırılmış olup mecmuanın başından itibaren varak numaralarında hata tespit edilmiştir. Çalışmış olduğumuz kısımda da 74 numaralı varakta iki kez yazıldığı tespit edilmiştir. Çalışmamızda bu hatalar düzeltilerek numaralandırılmıştır. Buna göre mecmuanın hatalı şekli 82 varak olup düzeltilmiş haliyle toplam 83 varaktır. Mecmuanın 62b-67a arasındaki varaklar ile 69b-73b arasındaki varaklar Arapça ve Farsça şiir ve mısralar ihtiva eder. Çalışmamız gereği bu varaklar okunmamıştır.⁴

Eserin başında İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ne âit mühür vardır. Mührün üst kısmında mecmuayı tertip edenin adı bulunmaktadır. Temellük kaydından farklı bir hatla kaelme alınan ibârede '*merhûmuñ haftıdır*' ifadesine yer verilmiş hemen altına '*halis 8623*' notu eklenmiştir. Temellük kaydından ise mecmuanın Vezir-i Âzam Âli Paşa'ya takdim edildiği anlaşılmaktadır. Buradan hareketle mecmuanın Şeyhülislam bir aileden yetişmiş olan Şerif Molla Efendi tarafından tertip edildiğini ve Halis Efendi Koleksiyonunda yer aldığını düşünmekteyiz. Hayatına dair sınırlı bilgilere ulaştığımız

¹ Mecmuanın fiziksel özellikleri, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalog'unda yer alan kayıtlardan istifade edilerek tanıtılmıştır. Katalog bilgisi için bkz. [http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:\\$002f\\$002fSD_ILS\\$002f\\$002fSD_ILS:799916/one?qu=nekty03990&lm=IUNEK](http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:$002f$002fSD_ILS$002f$002fSD_ILS:799916/one?qu=nekty03990&lm=IUNEK) (ET: 18.08.2021)

² İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Katalog kaydında eserin adı *Mecmua-i Ebyât ve Gazeliyât ve Şerhi* olarak verilmiştir. Ancak mecmuada bir şerh söz konusu değildir. Bu adın verilmesi muhtemelen ya yanlışlıkla olmuş ya da şerh kısmının eklenmemiş olmasından kaynaklanmış olmalıdır.

³ Mukaddimedede yer alan '*Şeyhü'l-islâm 'Aṭa'ullah Efendizâde Şerîf Mollâ Efendi merhûmuñ haftıdır.*' ibaresinde, mecmuayı derleyen belirtilmiştir.

⁴ Mecmuanın bizden önceki kısımları Sakarya Üniversitesi SBE lisansüstü öğrencileri tarafından çalışılmaktadır.

mürettibin eğitimci bir aileden yetişmiştir. Encümen-i Dâniş kurucularından ve evvel revidir. Bu bilgiler ışığında mürettibin şair bir kimliği olduğunu söylemek mümkündür. 83a'da, mecmuanın tamamına nazaran daha silik bir yazıyla Farsça yazılmış, mürettibin kaleminden olmadığını düşündüğümüz bir dörtlük bulunmaktadır.

Mecmua, harekesiz bir hatla talik yazı türüyle kaleme alınmıştır. Okunaklı bir yazısı vardır. Satır sayısı 14-18 arasında değişmekte olup üç sütun şeklinde yazılmıştır. Beyitler sağa yatık bir şekilde yazılmıştır. Bu da mecmunun üç sütun şeklinde yazımını kolaylaştırmıştır.

Tezimizin konusunu oluşturan 55b-83a varakları arasında daha çok müstakil beyitler bulunmaktadır. Ayrıca gazeller ve kasidelerden seçilmiş olan beyitlerin yanı sıra matla'lar, müfredler, kıt'a ve şarkı yer almaktadır. Çalışmış olduğumuz mecmuada, mürettip, seçmiş olduğu şiirleri şairlerin ad veya mahlaslarını esas alarak alfabetik sıra ile vermiştir. İncelediğimiz kısım adı 'Ra (ر)' harfi ile dolayısıyla 'Râsih'in beyitleri ile başlamaktadır. 'Y (ي)' harfinde yer alan 'Yeksân'dan itibaren mürettip, bu kez karışık olarak, çalıştığımız kısımda yer alan bazı şairlerden de olmak üzere farklı şairlerin de şiirlerinden seçmeler vermiştir. Mecmuamızın bir özelliği olarak mürettip, şairlerin meslekleri, nereli oldukları veya ölüm tarihleri hakkında bilgi vermektedir (ör. Rûm İli Hisar Ağası Râsih 1181, Vehbî Ürgüblülü İsâ-zâde).

Mecmuada, başlık olarak şairin adı (biliniyorsa nereli olduğu, mesleği, ölüm tarihi vb.) yazılıp beytine yer verilmiştir. Mürettip, her yeni beyite 'lehu/ velehu' ibaresiyle geçiş yapmış; bazen yeni sayfaya geçerken de 'lehu/ velehu' baresini kullanmıştır. Bazen de aynı gazelin başka beytine geçerken yine bu ibareye yer vermiştir. Bu durum yer yer karmaşıklığa yol açmış, yalnızca 79 numaralı varakta a yüzüne geçiş yaparken, gazelin devamı olduğunu belirtmek amacıyla, tamamlayıcı anlamındaki tetimme kelimesi kullanılmıştır. Şairlerin isimlerinin yanı sıra 'lehu/velehu' ibareleri de kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Mecmua, okunaklı bir hatla yazılmış olup sayfalar düzenlidir. Yalnızca 67 numaralı varakta mürekkep dağılması söz konusu olmakla birlikte bu durum okumada güçlük oluşturmamıştır.

1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Mecmuanın çalıştığımız varakları göz önünde bulundurulduğunda, 16. ve 19. yüzyıl arasındaki dönemde yaşamış şairlere yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte 17. ve 18. yüzyılda yaşamış şairler çoğunluğu oluşturmaktadır (bkz. Tablo 1).

Mecmuada Nâbî, Bâkî, Bosnalı Sâbit, Şeyh Gâlib gibi ünlü şairler yer alırken Râsih, Âkif, Niyâz gibi yukarıda adı zikredilen şairlere nazaran meşhur olmayan şairlerin de şiirleri bulunmaktadır. Mecmuada Râgıp Paşa, Nâbî ve Nedîm'in şiirlerine yazılmış tahmisler de bulunmaktadır. Mürettib, tahmis olan iki şiiri (92 ve 93 numaralı şiirler) '*velehu ez-tahmis*' başlığıyla belirtmiştir. Ancak çalışmamızda 55 numara ile kayıtlı olup Nedîm'in şiirine yazılan tahmis ise mecmuada belirtilmemiştir.

Mecmuanın çalıştığımız sayfaları göz önünde bulundurulduğunda, 16. ve 19. yüzyıl arasındaki dönemde yaşamış şairlere yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte 17. ve 18. yüzyılda yaşamış şairler çoğunluğu oluşturmaktadır (bkz. Tablo 1).

Mecmuada Nâbî, Bâkî, Bosnalı Sâbit, Şeyh Gâlib gibi ünlü şairler yer alırken Râsih, Âkif, Niyâz gibi yukarıda adı zikredilen şairlere nazaran meşhur olmayan şairlerin de şiirleri bulunmaktadır. Bu şairlerden, nispeten büyük bir kısmının, ulaşılmış dîvânı bulunmamaktadır. Tezkirelerden hareketle sadece birkaç beyti tespit edilebilmiştir. Mürettip de mecmuada bu beytlere yer vermiştir. Ayrıca mecmuada Râgıp Paşa, Nâbî ve Nedîm'in şiirlerine yazılmış tahmisler bulunmaktadır. Mürettip, tahmis olan iki şiiri (92 ve 93 numaralı şiirler) '*velehu ez-tahmis*' başlığıyla dikkat çekmiş; ancak Nedîm'in şiirine yazılan bir tahmis olan 55 numaralı şiir için ise herhangi bir kayda yer vermemiştir.

Mecmuanın çalışmış olduğumuz kısımdan hareketle ağırlıklı olarak 'ebyât (beyitler) mecmuası' demek mümkündür. Mecmuada yer verilen şairlerin büyük bir kısmı dîvânına ulaşılabilen şairlerdir. Tezkirelerden ve ulaşabildiğimiz kaynaklardan tespit edebildiğimiz kadarıyla şairlerin bilinen birkaç gazeli veya beyti vardır. Mürettip de genel itibariyle bu beytlere yer vermiştir. Meşhur birkaç şairin de gazellerinin yanısıra gazellerinden seçmiş olduğu beytlere yer verdiği görülür. Örneğin mecmuada Nâbî'nin iki gazeli ile gazel ve kasidelerinden seçilen 36 beytine yer verilmiştir.

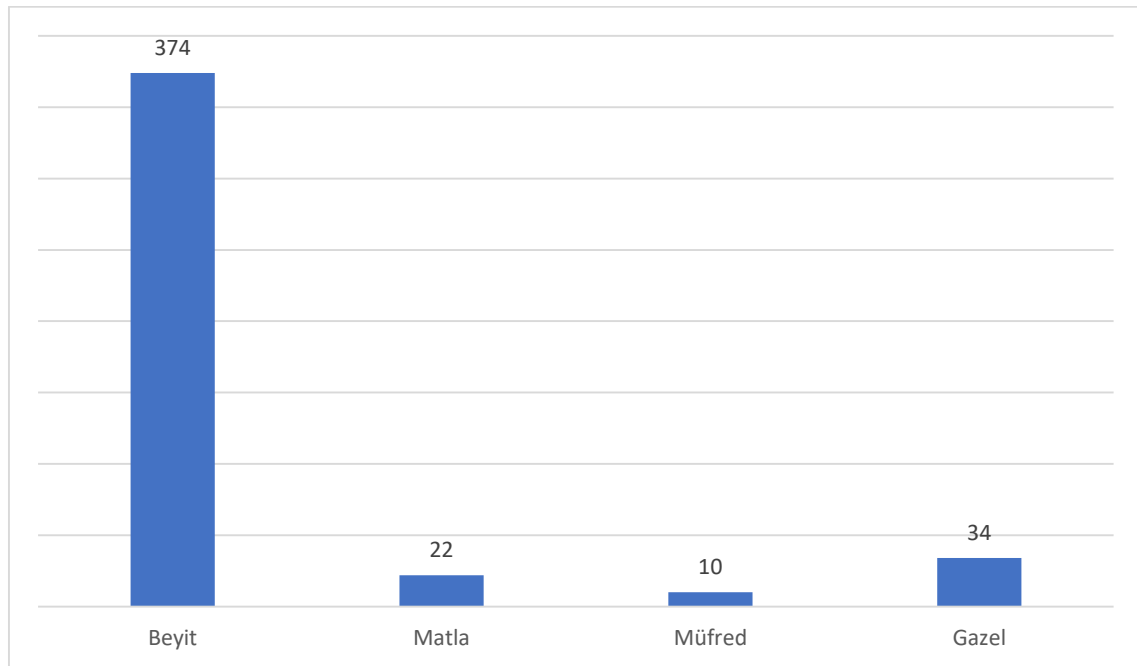
Mecmuada başlık olarak önce şairin mahlası verilmiş, ardından beyitleri sıralanmıştır. Ancak bazı şiirler yer aldığı başlıktaki şaire ait değildir. Gerek tespit edebildiklerimizi, gerekse edemediklerimizi dipnot şeklinde metinde belirttik (ör.120/62b, 166/69a ?).

Mecmuada farklı yüzyıllara ait şiirlere yer verilmiş olmakla birlikte yazımda Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini korumaya çalıştık.

1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmuada, 102 şaire ait toplam 450 şiir tespit edilmiştir. Yaptığımız araştırma sonucunda şairini tespit edemediğimiz 35 şiir bulunmaktadır. Şairini tespit edemediğimiz şiirlerle birlikte mecmuanın çalıştığımız kısmındaki toplam şiir miktarı 485 adettir.

Beyit ağırlıklı olan mecmuada 34 gazel, 22 matla⁶ beyti, 10 müfred beyit ile kaside ve gazellerden seçilmiş 374 beyit yer almaktadır.

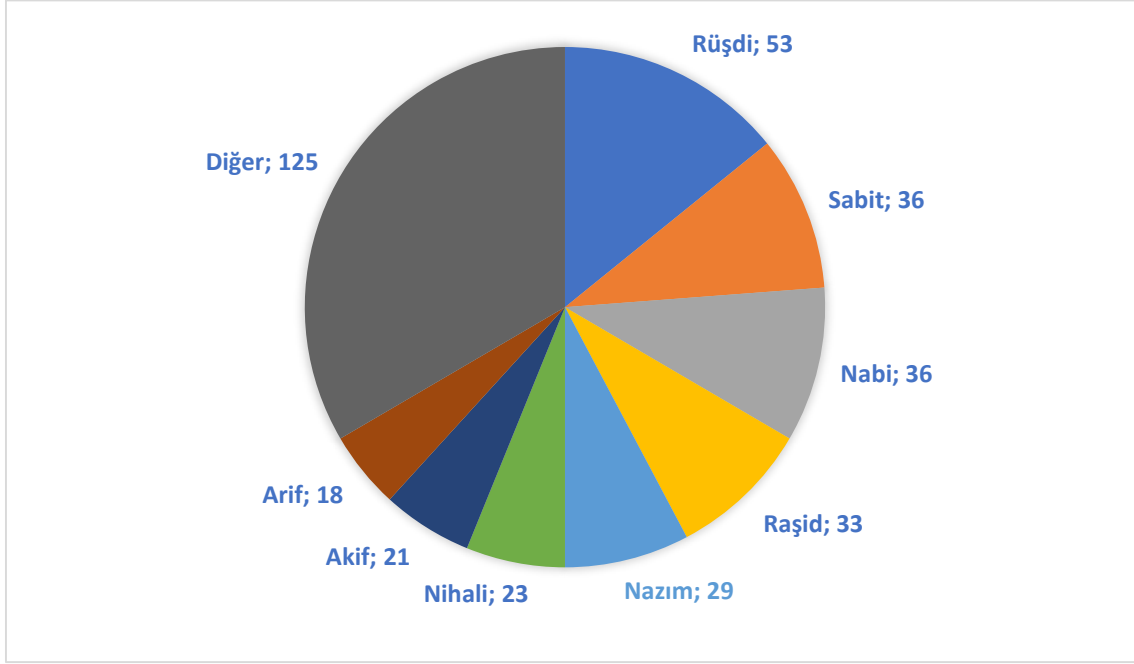

Grafik 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mecmuada ağırlık, yukarıda da bahsedildiği gibi, beyitlerdedir. En fazla beyti bulunan şairler Rüşdî (53), Râşid (33), Nâbî (36) ve Sabit (36)'tir. En fazla gazeline yer verilen şairler ise Nihâlî (6) ve Âkif (4)'tir. Nâzım, Ârif, Nâşid, Cevrî, Tâlib gibi şairlerin de

beyitlerinin sayısı fazladır. Bunların yanında yalnızca bir beytine yer verilen şairler de vardır. Bunlardan bazıları Abdî, Dürri, Fâmî, Neylî, Tahir ve Yümnî'dir.

Grafik 2: En Fazla Beyiti Bulunan Şairler ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Grafiklerde de görüldüğü üzere mecmuada yer verilen beyit sayısı çoğunluktadır. Bu beyitler mürettibin seçimine bağlı olarak gazel ve kasidelerden seçilmiştir. Beyitler başlığı dışında tasnif ettiğimiz matla' ve müfredler ise tespit edebildiğimiz divânların matla' ve müfred bölümlerinde yer alan beyitlerdir.

Ârif, Dürri, Es'ad, Hâlis, Kâşif, Murâd, Okçu-zâde, Safvet, Sinânî, Ümîdî, Vehbî ve Yümnî mahlaslı şairlerin ise kimlikleri tespit edilememiştir.

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Sıra Nr.	Şair Adı	Nazım Şekli ve Sayısı
1	Abdî Paşa	1 Beyit
2	Abdî	1 Beyit
3	Abîd	2 Beyit
4	Âgâh	9 Beyit
5	Âkif	4 Gazel, 21 Beyit
6	Ârif, Süleyman Beg	1 Gazel, 18 Beyit
7	Ârif, Yazıcı	4 Beyit
8	Ârif	8 Beyit
9	Ârif, Abdülbâki	4 Beyit

10	Azim	1 Beyit
11	Bahrî	3 Beyit
12	Bâkî	4 Beyit
13	Cevrî	3 Gazel, 13 Beyit
14	Cezmî	1 Beyit
15	Dürrî	1 Beyit
16	Es'ad	2 Beyit
17	Fâmî	1 Beyit
18	Fehim	1 Beyit
19	Fetâ	1 Beyit
20	Fethî	3 Beyit
21	Feyzî	6 Beyit
22	Feyzî	1 Beyit
23	Gâlib	2 Gazel, 3 Beyit
24	Gavsî	1 Beyit
25	Gınâyî	6 Beyit
26	Hâlis	1 Gazel, 1 Beyit
27	Hâtîf	1 Beyit
28	Idî	4 Beyit
29	İhyâ	6 Beyit
30	İzzet ?	1 Gazel
31	İzzî, Süleyman	1 Beyit
32	İzzî, Vâni	1 Beyit
33	Kâmî	1 Beyit
34	Kâşîf	3 Beyit
35	Lebîb	8 Beyit
36	Lebîb	3 Beyit
37	Mekkî	1 Beyit
38	Muhlis	1 Beyit
39	Murâd	6 Beyit
40	Münîb	2 Beyit
41	Nâbî	2 Gazel, 36 Beyit
42	Nâfiz	1 Gazel
43	Nahîfî	6 Beyit
44	Nâ'il	2 Beyit
45	Nâşid	2 Gazel, 20 Beyit
46	Nâzım	29 Beyit
47	Necîb	1 Gazel, 1 Beyit
48	Nesîb, Ez-ğacegân	2 Beyit
49	Nesî Dede, Mevlevî	2 Beyit
50	Nev'î	4 Beyit
51	Neylî	1 Beyit
52	Nihâlî	6 Gazel, 23 Beyit
53	Ni' met	8 Beyit
54	Niyâz	5 Beyit
55	Nûrî	2 Beyit
56	Nusret	1 Beyit
57	Nüzhet	4 Beyit
58	Okçuzâde	7 Beyit
59	Râmî	1 Gazel, 6 Beyit
60	Râsîh	3 Beyit

61	Râşid	33 Beyit
62	Ref'et	1 Gazel
63	Refî'a	1 Beyit
64	Rûhî	5 Beyit
65	Rüşdî	2 Gazel, 53 Beyit
66	Sabih	2 Beyit
67	Sâbit	36 Beyit
68	Sabrî	1 Beyit
69	Sâdeddîn	2 Beyit
70	Safvet	3 Beyit
71	Sâhib	1 Beyit
72	Sa'îd	2 Beyit
73	Salâhî	2 Beyit
74	Sâlik	6 Beyit
75	Selîm	5 Beyit
76	Sıhhatî	1 Beyit
77	Sırrî	27 Beyit
78	Sinânî	1 Beyit
79	Subhî	1 Gazel, 3 Beyit
80	Şâkir	3 Beyit
81	Şefkat	1 Beyit
82	Şeyhî	2 Beyit
83	Şinâsî	2 Beyit
84	Şükrî	3 Beyit
85	Tâhir	1 Beyit
86	Tâlib	23 Beyit
87	Tıflî, Kerküklü	4 Beyit
88	Tıflî, Mehmed	1 Gazel
89	Ümîdî	2 Beyit
90	Vâsıf, Hüseyin	3 Beyit
91	Vâsıf, Osman	1 Gazel, ?
92	Vassâf	1 Beyit
93	Vehbî, Sünbülzâde	2 Gazel, 2 Beyit
94	Vehbî, İ sazâde	3 Beyit
95	Vehbî, ?	1 Beyit
96	Vehbî, Mevlevî	2 Beyit
97	Vehbî, Seyyid	7 Beyit
98	Yeksân	2 Beyit
99	Yümnî	1 Beyit
100	Zâhir	1 Gazel, 1 Beyit
101	Ziyâ'î	1 Beyit
102	Zühdî	1 Beyit
	Lâ-Edrî	67 Beyit
	Toplam	485 (33-Gazel, 2-Tahmis, 5-Kaside, 1- Müstezad,)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.4. Mecmuada Yer Alan Vezinler ve Sayısı

Memcuanın çalıştığımız kısmında yer alan manzumelerde remel, hezec, muzâri⁵, müctes, kâmil, recez ve serî⁶ olmak üzere 7 farklı bahrin kullanıldığı görülmektedir. Remel bahri ile yazılmış şiirlerin sayısı çoğunluktadır. Toplam 15 aruz kalıbının kullanıldığı mecmuada hece ölçüsü ile yazılmış şiir bulunmamaktadır.

Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün (Remel)	120
2	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün (Remel)	75
3	Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün (Hezec)	100
4	Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün (Muzâri ⁵)	80
5	Mefâ' ilü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün (Muzâri ⁵)	1
6	Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün (Müctes)	39
7	Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün (Hezec)	68
8	Mef' ülü Fâ' ilâtün Mef' ülü Fâ' ilâtün (Muzâri ⁵)	1
9	Mütefâ' ilün Fe' ülün Mütefâ' ilün Fe' ülün (Kâmil)	1
10	Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün (Recez)	1
11	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün (Remel)	2
12	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün (Remel)	3
13	Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün (Hezec)	2
14	Mefâ' ülü Mefâ' ilün Fe' ülün (Hezec)	1
15	Müfte' ilün Müfte' ilün Fâ' ilün (Serî ⁶)	1
	Toplam	485

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri⁵

Abdî Paşa (?- 1692) : İstanbul'da Anadolu Hisarı'nda dünyaya gelmiş olup asıl adı Abdurrahman'dır. Enderûn-ı Hümayun'da eğitim görmüş, 1648'de Sarây-ı Hümayun'da Büyük Oda'da görev almıştır. 'Tuğra çekme' yetkisi verilen Abdî Paşa, vezâret rütbesi ile nişancılık mansıbına tayin edilmiş ve saraydan çıkmıştır. Uzun süre nişancılık görevinde bulunduktan sonra İstanbul kaymakamlığına getirilmiştir. Kaymakamlık, valilik gibi çeşitli görevlerle farklı yerlerde bulunmuş, Sakız muhafızlığı görevinde iken vefat etmiştir.

⁵ Mecmuada kimliğini tepit edemediğimiz şairler şunlardır: Ârif, Dürri, Es'ad, Halis, Kâşif, Murâd, Okçu-zâde, Safvet, Sinânî, Ümîdî, Vehbî, Yümnî.

Abdî mahlasıyla yazdığı şiirlerini bir dîvânda toplamıştır. Şairliği ve kâtipliğinin yanı sıra Osmanlı Devleti'nin ilk vakanüvisidir. Kaynaklar, tarihçiliğinin şairliğinden üstün olduğunu belirtirler (Derin, 1998: 74-75).

Abdî (?- 1763-64) : Asıl adı Abdullah olan şair İstanbul'da doğmuştur. İsminden dolayı Abdî mahlasını kullanmıştır. Subhî Ahmed Efendi soyundan gelmesi sebebiyle Subhî-zâde Abdullah olarak bilinir. Dîvan kaleminde yetişerek hâcegan olmuştur. Birtakım terfî ve azillerden sonra sadrazam kethüdası olmuş daha sonra bu görevden de azledilmiştir. Kaynaklarda Abdî'in herhangi bir eseri hakkında bilgi bulunmamakta Râmiz ve Sâlim, nesir ve şiirdeki başarısından söz etmektedir.

Abîd (?-1780) : Kaynaklarda hakkında çok az bilgi olan şairin doğum yeri ve yılı bilinmemektedir. Asıl adı Feyzullah olup Hz. Ömer'in soyundan geldiği belirtilmektedir. Şeyhülislam Çelebizâde İsmail Âsım'a sunduğu gazel ve kasidelerle dikkatini çekmiş ve şeyhülislamın desteği ile Edirne'de müderrislik yapmıştır. 1780 yılında Sofya kadılığı görevindeyken vefat etmiştir. Mezarı Sofya'dadır. Kaynaklarda dîvânı veya başka bir eserinin olup olmadığına dair bir bilgi yoktur.

Âgâh (1630-1728) : Asıl adı Mehmed Bulak'tır. 1040 (1630-31) yılında Semerkand'da doğmuş, hâfızlık yaptıktan sonra Şevket-i Buhârî'den edebiyat tahsil etmiştir. Birçok âlim ve müellifle tanışmış, onlardan istifade etmiştir. 1699 yılında Âmid'e (Diyarbakir) gelen Âgâh burada itibar görmüş ve burayı ikinci vatanı kabul etmiştir. Ömrünün sonuna kadar burada kalmıştır. Bu sebeple kaynaklarda *Âgâh-ı Semerkandî-i Âmidî* olarak anılmıştır. Şairliğinin dışında farklı sanat dallarında da kendini göstermiş ve pek çok öğrenci yetiştirmiştir. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır. Kaynaklarda *Farsça Dîvânı* olduğu da belirtilmektedir (Akpınar, 2016, s.38-39).

Âkif (?-1787) : Hayatı hakkında sınırlı bilgi mevcuttur. Doğum yeri ve tarihi bilinmeyen şair, Lütfullah Âkif Efendi olarak tanınır. Rumeli kadılığı yaptığı bilinmektedir. Rumeli Ezdin'de vefat etmiştir. Şairin eserlerine dair bilgi de yoktur. *Şefkat Tezkiresi*'nde 26 gazeli ve Nedîm'in gazeline yaptığı bir tahmisi ile *Silahdarzâde Tezkiresi*'nde 17 gazeli yer almaktadır (Kesik, 2014).

Ârif, Süleyman (?-1769) : Asıl adı Süleyman olan şair, Ârif mahlasını kullandığı için Ârif Süleyman olarak tanınmıştır. Dîvân katipliği, silâhdar katipliği ve defter eminliği görevlerinde bulunmuştur. Üç dilde yazdığı şiirleri birer dîvânda topladığı söylene de

elde yalnızca *Türkçe Dîvânı* mevcuttur. Bu eserde ayrıca Farsça manzumeler de yer almaktadır. Ayrıca çağının tanınmış müzehhip ve hattatları arasındadır (Uzun, 1991, s.369-370).

Ârif, Mehmed (?-1813) : Kastamonu’da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Kastamonulu Mehmed Sâlim Efendi’nin oğludur. İlim tahsili için İstanbul’a gitmiştir. Hoca Neş’et Efendi’den ders almış, o esnada kâtiplik yapmıştır. Bu görevden azledilerek hâcegânlık rütbesine erişmiştir. Daha sonra *tezkireci-i sâni* ve *tezkireci-i evvel* olmuştur. Birçok kez azledilip farklı görevlerde yer almıştır. Mehmed Süreyyâ, Ârif Mehmed Bey’in nesirde orta hâlli, şiirde ise usta olduğunu ifade etmiştir. *Dîvân* sahibi bir şairdir (Soyak, 2015).

Ârif, Abdülbâki (1642- 1713) : Asıl adı Abdülbaki olan şair İstanbul Kasımpaşa’da doğmuştur. Tersâne-i Âmire mahzen kâtibi Ammizâde Mehmed Efendi’nin oğludur. Şiirlerinde Ârif mahlasını kullandığından Abdülbâki Ârif olarak tanınmıştır. Çeşitli medreslerde müderrislik yaptıktan sonra 1682’de Selanik kadısı olmuştur. Bu görevdeyken, eğlenceye düşkün olduğu şikâyetiyle görevden alınıp sürgüne gönderilmiştir. Hattatlık yaparak geçindiği dört yılın sonunda affedilip kadılık göreviyle Bursa’ya tayin edilmiştir. Farklı şehirlerdeki kadılık görevinin ardından önce Anadolu daha sonra da Rumeli kazaskeri olmuştur. Seksen yaşında İstanbul’da vefat etmiştir. Eyüp Sultan Türbesi hazîresine defnedilmiştir. Kaynaklar Ârif Efendi’nin Arapça, Farsça ve Türkçe şiir söyleme kudretine sahip; ayrıca kelâm, ahlâk, siyer gibi dini ilimlerle sarf, nahiv ve belagatta devrin önde gelen âimlerinden olduğunu söylemektedir. *Dîvâm* dışında diğer eserleri şunlardır: *Mi’racnâme*, *Siyer-i Nebî*, *Menâhicü’l-Usûli’-d-Dîniyye ilâ Mevâkıfî’l-Makâsıdı’l-Ayniyye*, *Mukaddime-i Ahlak-ı Nâsirî Mu’arrebî*, *Mukadime-i Fethiyye*, *Makale-i Kandîyye*, *Ma’ne’l-Bid’a*, *el-Ma’rife ve’n-Nekre*, *Şerhu Kasîde-i Abdullah Paşa*, *Risale-i Lâm*, *Tahmîs-i Kaside-i Bânet Su’âd* (Uzun, 1988, s.195-198).

Azim (?-1712) : Asıl adı Mehmed’dir. Müderris, kadı, defterdar ve kazaskerlik görevlerinde bulunan Şabanzâde Mehmed Muhteşem Efendi’nin küçük oğludur. Şairin doğum yeri ve tarihi hakkında bilgi yoktur. Öğrenimini tamamladıktan sonra Şeyhülislam Ankaravî Mehmed Efendi’ye mülâzim olmuştur. Çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. 1712 tarihinde veba hastalığından vefat etmiştir. Gençlik yıllarında şiir ve inşayla ilgilenmiştir. Arapça ve şiir konusunda kabiliyetli olduğu söylenmektedir.

Kaynaklarda *Leylî ve Mecnûn* 'u olduğu ve bu eserine zeyl yazıldığı söylene de bu esere rastlanmamıştır. *Dîvânna* âit iki nüsha İstanbul Üniveritesi Kütüphanesi T.760/3 ve Süleymânîye Kütüphanesi Lala İsmail Efendi nr.447/4'te kayıtlıdır.

Bahrî (?-1700) : Bahrî Paşa olarak bilinen şairin asıl adı Mehmed'dir. Çanakkaleli (Kilidü'l-Bahr) olduğu için Bahrî mahlasını kullanmıştır. Sarayda uzun süre padişah hizmetinde bulunmuştur. Sır kâtipliği, beylerbeyilik, valilik, vezirlik ve nişancılık gibi pek çok görevde bulunmuştur. 1700 yılında vefat eden Bahrî'nin mezarı Üsküdar'dadır. Kaynaklarda *Dîvânı* olduğu söylenmektedir. Latifelerden oluşan *Letâ'if-i Bahrî* adlı bir eseri vardır. Bu eser Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Nr. 1082'de kayıtlıdır (Aksoyak, 2020).

Bâkî (1526-1600) : *Sultânü's- Şuarâ* diye anılan Osmanlı şiirine söyleyiş gücü kazandıran Bâkî'nin asıl adı Mahmud Abdülbâkî'dir. 1526-27 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babası Fâtiî Camii müezzinlerinden Mehmed Efendi adında bir zattır. 15644 yılında hac yolculuğu sırasında vefat etmiştir. Fakir bir ailenin çocuğu olan Bâkî, gençlik yıllarında çıraklık yapmıştır. Kaynaklarda saraç çıraklığı olduğu söylene de yeni bir görüşe göre Bâkî'nin işi saraç çıraklığı değil, camilerde kandillerin yakılması ve bakımı hizmetini yapanlara verilen ad olan 'serrâclık'tır. Kelimenin bu manasının herkes tarafından bilinmemesi bu yanlış kanaate sebep olmuştur. Okuma ve öğrenme arzusuyla medresede eğitim alan Bâkî ileride şair ve âlim olarak ün kazanacak olan birçok isimlerle bir arada ders görmüştür. Aldığı eğitimin yanı sıra şiirle de uğraşan Bâkî, şairliğini padişaha dek kanıtlamıştır. Dönemin paldışahı Kanûnî Sultan Süleymân'ın kendisine gönderdiği şiirlerine, onun emri üzerine nazîreler yazmış bir yandan da kasîdeler sunmuştur. Üç padişah gören Bâkî, kendisini çevresine sevdirmiş, kendinden sonraki şairleri de etkilemiş büyük bir şairdir. *Dîvânının* birçok nüshası bulunmaktadır. Bunlardan ilki Kanûnî Sultan Süleymân'ın isteğiyle onun sağlığında tertip edilmiştir. *Dîvâm* dışındaki eserleri ise şunlardır; *Fezâilü'l-Cihâd, Meâlimü'l-Yakîn fî Sîreti Seyyidi'l- Mürselîn, Fezâil-i Mekke* (Çavuşoğlu, 1991, s.537-540).

Cevrî (1600-1694): Cevrî, Cevrî Çelebi, Cevrî Dede olarak anılan şirin asıl adı İbrahim'dir. Kaleme aldığı bir eserin sonuna düşürdüğü tarih mısraından hareketle 1595-1600 yılları arasında doğduğu düşünülmektedir. İyi bir tahsil gören Cevrî, Galata Mevlevîhânesi, Beşiktaş ve Yenikapı Mevlevîhânelerinde sohbetlere katılmıştır. Derviş

Abdî-i Mevlevî adlı bir hattattan yazı dersleri almış usta bir ta'lik kırmacı hattatı olmuştur. Cevrî'nin hattıyla yazılan eserler devlet ileri gelenleri arasında çok tutulmuştur. Şairin Türkiye ve dünya kütüphanelerinde birçok nüshası bulunan *Dîvâm* dışındaki eserleri şunlardır; *Selîmnâme*, *Hilye-i Çihârîyâr-ı Güzîn*, *Hall-i Tahkîkât*, *Aynü'l-Füyûz*, *Melhame*, *Nazm-ı Niyâz* (Ayan, 1993, s.460-461).

Cezmî (?-1693) : Asıl adı Mehmed Abdülkerim olan şair, Sultan 4. Mehmed zamanında şeyhülislam olan şair Bahâyî Efendi'nin küçük kardeşidir. Kasım Paşa Medresesi, Sinan Paşa Medresesi gibi medreselerde müderrislik yapmıştır. Bosna, Belgrat, Diyarbakır, Kayseri ve Ankara'da kadılık görevinde bulunmuştur. İkinci kez kadılık görevi için geldiği Diyarbakır'da vefat etmiştir. Şiirlerinde Cezmi mahlasını kullanmıştır. Seyrekzâde Âsım Cezmî'nin dîvânını gördüğünü söyler. Ali Emiri Efendi de pek çok gazeli olduğunu ifade eder (Aksoyak, 2020) .

Fâmî (?-1693) : Asıl adı İsmail'dir. Diyarbakır'ın önde gelen şairlerindendir. Sultan 1.Ahmed döneminde İstanbul'da iki sene bulunmuştur. Daha sonra Diyarbakır mahkemesi başkatipliğine atanmış, ancak memleketine gitmek üzereyken vefat etmiştir. *Ferâiz* kitabını üç bin beyit olarak nazma çektiği için '*Ferâiz Nâzımı*' olarak bilinir. Kaynaklar, şiir ve inşada yetenekli olduğunu bildirir (Aksoyak, 2020).

Fehim (?-?) : Doğum-ölüm tarihi ve yeri bilinmeyen şairin asıl adı Mehmed'dir. Akşehir müftüsünün oğlu olduğundan Akşehir Müftüsü-zâde Mehmed Fehim Efendi olarak bilinir. *Sicill-i Osmanî*'de dönemin ünlü şairlerinden olduğu söylenir. *Silahdarzâde* ve *Şefkat Tezkire*lerinde Fârig mahlasıyla dîvân tertip ettiği söylene de eserin herhangi bir nüshasına rastlanmamıştır (Kesik, 2020).

Fetâ (?-?) : Hayatına dair bilgiler sınırlıdır. *Silahdarzâde Tezkiresi*'nde adı Fetâ Bey, *Şefkat Tezkiresi*'nde ise Fettâh Bey olarak kayıtlıdır. Fakat her iki tezkirede de yer alan gazelinde mahlası Fetâ diye geçmektedir. Eserleri hakkında bilgi bulunmayan şaire dâir ulaşabildiğimiz tek örnek *Silahdarzâde* ve *Şefkat* tezkirelerinde kayıtlı olan gazelinden ibarettir (Kesik, 2021).

Fethî (?-1694-95) : Halep asıllı olan şairin adı Fetullah Efendi veya Fetullah Çelebi olarak kaydedilmiştir. Gençliğinde Halep'ten İstanbul'a gelmiştir. Dîvân kâtipliği yapmıştır. Sadrazam Arabacı Ali Paşa'nın mektupçuluğu görevinde bulunmuştur. Kaynaklarda

mizacının ve dilinin sert olduğu; şiir ve nesirde beğenilen şairin bilhasa nesir alanındaki yeteneğinin herkes tarafından takdir edildiğı belirtilmektedir (Aksoyak, 2021).

Feyzî, Feyzullah (?-?) : Doğum tarihi bilinmeyen şairin asıl adı Feyzullah'tır. Bolu'da doğduğı bilinmektedir. Feyzullah Efendi'nin babası, dedesi ve büyük dedesi Bolu'da müftlük yapmıştır. Bolu'da zamanın müftüsü olan Kara Mehmed Efendi'den ve İstanbul'da Şeyh Süleyman Efendi'den ders almıştır. Şairin eserleri hakkında kaynaklarda bilgi olmadığı gibi ölüm tarihi de bilinmemektedir (Aksoyak, 2020).

Feyzî, Sîmkeş-zâde (1627-1690) : 1626-27 yılında İstanbul'da doğan şairin asıl adı Hasan'dır. Beyazıt'taki Simkeşhâne'de gümüş ve altın tel çeken zanaatkâr bir aileye mensup olduğı için *Simkeşzâde* sanıyla bilinmektedir. Gençken yazdığı şiirlerde dedesinin simkeşbaşı olması sebebiyle Şeyhülislam Zekeriyyâzâde Yahyâ'nın verdiği Sîmî mahlasını kullanmıştır. On sekiz yaşındayken Halvetî şeyhi Abdülahad Nûrî'ye intisap edince şeyhi ona Feyzî mahlasını vermiştir. Müderrislik, vaizlik görevlerinden sonra Emir Buhârî Tekkesi'ne şeyh olmuştur. 1690 yılında da vefat etmiştir. Emir Buhârî Tekkesi civarında medfundur. *Dîvâm* dışındaki eserleri şunlardır; *Gamze vü Dil*, *Mî'râcnâme-i Resûl-i Ekrem*, *Cevâbnâme-i Mevlânâ-yı Mukaddis* (Coşkun, 2009, s.213-214).

Gâlib (1757-1799) : Klasik Türk şiirinin en büyük şairlerinden Şeyh Gâlib'in asıl adı Mehmed Es'ad'dır. İstanbul'da Yenikapı Mevlevîhânesi yakınlarındaki evinde 1757 yılında dünyaya gelmiştir. Dedesi Mevlevî olduğı gibi babası Msutafa Reşid Efendi de Ârif Ahmed Dede'den inâbe almıştır. İlk eğitimini babasından aldığını dîvânında ve *Hüsn ü Aşk*'inde belirtmiştir. Zamanın hocalarından da Arapça, Farsça dersleri almış Galata Mevlevîhânesi şeyhi olan Hüseyin Efendi'den de istifade etmiştir. Hoca Neş'et Efendi kendisine Es'ad mahlasını vermişse de dönemin Es'ad isimli şairleriyle karıştırılmaması adına daha sonra *Gâlib* mahlasını kullanmıştır.

Galata Mevlevîhânesi şeyhliği görevinde bulunan Gâlib Dede, III. Selim'le yakın dost olmuştur. Şeyh Gâlib, kısacık ömrüne pek çok eser sığdırmış ve genç denilebilecek bir yaşta 1799 yılında vefat etmiş, Galata Mevlevîhânesi hazîresine defnedilmiştir. *Dîvân*'ının dışındaki eserleri şunlardır: *Hüsn ü Aşk*, *Şerh-i Cezîre-i Mesnevî*, *es-Sohbetü's-Sâfiye* (Kalkışım, 2010, s.54-57).

Gavsî (?-1697) : Asıl adı Ahmed olan şairin, meşhur Muhammediye müellifi Yazıcızâde Mehmed Efendi'nin kardeşi Ahmed-i Bîcân'ın oğullarından olduğu rivayet edilir. Bursalı Mehmed Tahir, Nâyî Osman Dede'nin kayınpederi olduğunu söyler. Çeşitli mevlevîhânelerde şeyhlik yapmıştır. Galata Mevlevîhânesi postnişini iken hastalanmış, vefat etmiştir. Mürettep bir *Dîvân* vardır (Karavelioğlu, 2020).

Gınâyî (?-1693-94) : Asıl adı Ahmed olup sipahi şairlerdendir. İstanbul'da doğduğu bilinmektedir. Sâlim'e göre 'kılıç ile kalemi bir araya getirebilen sipahilerden'dir. *Vekâyü'l-Fuzalâ* adlı eserde mürettep ve mükemmel bir dîvânı olduğu bilgisi kayıtlıdır. Şiirlerinde okçuluğa dair izler görülür. Mevlevî muhibbi olduğu söylenmektedir (Aksoyak, 2020).

Hâtîf (?-1823): Asıl adı Ali olan şair, kaynaklarda İstanbullu Ali ve Seyyid Çelebi isimleriyle geçmektedir. Doğum tarihi hakkında bilgi bulunmayan şairin İstanbul'da doğduğu konusunda kaynaklar birleşmiştir. Hoca Neşet Efendi'den ders alan şair II. Mahmud'un musahibi olmuştur. 1816'da da başmusahip olduğu, kendisinin tarih düşürdüğü müfredi ile bilinmektedir. Şairliğinden ziyade cilt ustalığı ile bilinmektedir. Tespit edilen tek eseri *Dîvân*dı (Önal, 2013).

Îdî (?-?) : Asıl adı Bayram olan şairin Kütahya asıllı olduğu bilinmektedir. Kaynaklarda hakkında daha fazla bilgi yoktur. Adından hareketle mahlasını Îdî olarak seçmiştir (Aksoyak, 2020).

İhyâ (?-1813) : İstanbul Galata'da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Yahyâ'dır. Seyyid Şerif Yahyâ İhyâ Efendi olarak tanınmaktadır. Medrese öğrenimi görmüştür. III. Selim'e sunduğu kasideler ve gazellerine yaptığı tahmislerle padişahın iltifatını alarak müderrisliğe getirilmiştir. Süleymaniye Medresesi müderrisliği görevinde iken vefat eden şairin bilinen tek eseri *Dîvân*dır (Kesik, 2020).

İzzet, Ali Paşa (1692-1734) : Asıl adı İzzet olan şairin doğum yeri Müstakimzâde'ye göre İstanbul; Safâyî'ye göre ise Edirne'dir. Babası aracılığıyla defterdar mektupçusu olmuş daha sonra başdefterdar vekilliğine getirmiştir. İzzet Ali Paşa, Patrona Halil İsyanı'nda zorlamalara rağmen görevinden ayrılmamış isyanın bastırılmasında rol oynamıştır. *Dîvân*nın birçok nüshası bulunmaktadır. *Târih-i Aynî'den Mütercem Bir Parça* ve *Nigârname* adlı iki eseri daha vardır. *Nigârname*, Nedîm'e yazdığı latife yollu bir

mektuptur. Bu esere Nedim dîvânının nüshalarında da yer verilmiştir (Albayrak, 2011, s.556-557).

İzzî, Süleyman (?-1754) : Asıl adı Süleyman olan şair İstanbul’da doğmuştur. Babası, IV. Mehmed’in kızı Hatice Sultan’ın Baltacılar kethüdâsı olan Halil Ağa’dır. İlk eğitimini âlim bir zat olduğu anlaşılan babasından almıştır. Ardından özel hocalardan dersler alarak sülûs ve nesih yazılarından icazet almıştır. Babasının saraya yakınlığı ve yazısının güzelliği sayesinde Dîvân-ı Hümâyûn kâtipleri arasına girmiştir. Kethüda kâtipliği, silahdar ve sipahi kâtipliği ve rûznâmçelik görevlerinde bulunmuştur. Tezkirelerde kendisinden şiir ve nesirde iyi bir şair olarak bahsedilmiştir. Onu meşhur yapan vakanüvisliğidir (Emecan, 2001, s.565-566).

İzzî, Mehmed (?-1694) : Asıl adı Mehmed’dir. Doğum yeri konusunda kaynaklarda farklı görüşler vardır. Safâyî ve Sâlim’e göre Şirvan, Belig’e göre Revan, Şeyhî ve Ayvansarayî’ye göre ise Van’da doğmuştur. Eğitim almak maksadıyla İstanbul’a gelmiştir. İnşadaki başarısıyla dîvân kâtipliğine getirilmiştir. Ömrünün sonlarına doğru memleketine dönmüştür. İzzî mahlasıyla şiirler yazan şairin dîvân tertip edip etmediği bilinmemektedir. Türkçe ve Farsça şiirleri vardır (Ekinci, 2020).

Kâmî (?-1545-46) : Karaman’da doğan şairin asıl adı Mehmed’dir. Şeyh Cemâl-i Halvetî’nin kardeşinin oğludur. Aynı zamanda ona intisap etmiştir. Çeşitli yerlerde kadılık yapmıştır. Şiirlerini tertip ettiği bir dîvânının varlığı bilinmemektedir. Câmî’nin *Yusuf u Züleyhâ* adlı mesnevisini, Nizâmî’nin *Üveyse vü Râmin* ile Cürcânî’nin *Vâmık u Azrâ* eserlerinden alıntı yaparak Türkçe’ye tercüme etmiştir. Ancak bu eser Kâmî’nin vefatından sonra kaybolmuştur. Bu eserin bazı bölümlerine tezkirelerde rastlanmaktadır (Kaplan, 2014).

Lebîb, Hüseyin Abdulgafûr (1695-1768) : Diyarbakır’da doğmuştur. Asıl adı Hüseyin Abdulgafûr’dur. Kara Vâiz lakabıyla da anılan şair, memleketi dolayısıyla Lebîb-i Âmidî olarak tanınmıştır. Eğitimi konusunda kaynaklarda fazla bilgi bulunmamaktadır. Fatin Hâmî’den ders aldığını, Sâlim mülâzım sınıfından olduğunu, Râmiz ise Sultan Ahmed devrinde İstanbul’a gelerek ilimle meşgul olduğunu söylemektedir. Yaklaşık yirmi yıl Diyarbakır’da müftülük yapmıştır. Şairin sıkıntılı bir hayatı olduğu ve âmâ olduğu bilinmektedir. Bu rahatsızlığının ne zaman ortaya çıktığına dair kaynaklarda bilgi

bulunmamaktadır. Şairin bir *Dîvânı* ve bu dîvânda yer alan *Tezyîl-i Fihrist-i Şâhân* adlı bir eseri vardır (Kurtoğlu, 2013).

Lebîb, Mehmed (?-1702) : Hakkında çok az bilgi bulunan şairin asıl adı Mehmed'dir. Dîvân kâtibi olduğu bilinmektedir. *Miraciye* adlı eseri ile tanınır (Aksoyak, 2020).

Mekkî (1714-1797) : Asıl adı Mehmed'dir. Babası, sarayda 'kilâr-i hâssa' ağası iken kendini yetiştirerek Mekke kadılığına yükselen Halil Efendi'dir. Babasının Mekke kadılığı görevinde iken burada doğmuştur. Bu sebeple Mekkî mahlasını kullanmıştır. Babasının vefatı üzerine İstanbul'a getirilmiştir. Burada tahsilini tamamladıktan sonra sırasıyla Sahn müderrisliği, Medine ve İstanbul kadılığı, Anadolu kazaskerliği ve şeyhülislamlık görevlerinde bulunmuştur. Mürettep *Dîvân* bulunan şairin hat sanatında ve bilhassa ta'lik yazısında üstat olduğu belirtilmektedir. Dîvânı dışında tefsir, şerh, tercüme gibi konularda kaleme aldığı 15 eseri bulunmaktadır (Özcan, 2003, s.577-578).

Muhlis (?-1772) : Nevşehir'de doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Mustafa Muhlis Efendi olarak tanınmıştır. Medrese eğitimi almış Mısır'da kadılık yapmıştır. Eserlerine dair bilgi bulunmamaktadır. *Şefkat* ve *Silâhdârzâde* Tezkirelerinde Mısır kadılarından Hamdî Efendi tarafından müstezada dönüştürülmüş bir gazeli, Muhlis'in şiirine örnek olarak verilmiştir (Kesik, 2014).

Münîb (1731?-1828) : Münîb mahlaslı şair, Gaziantep'li olması sebebiyle Ayıntâbî ve 'hoca' unvanı ile anılmıştır. İlk eğitimini Gaziantep'te aldıktan sonra İstanbul'a giderek burada birçok hocadan dersler almıştır. Memuriyetinin ardından müderris olmuş daha sonra Sarây-ı Hümâyûn hocası olmuş, ayrıca birçok devlet görevinde bulunmuştur. Şiirleri daha çok tarih manzumelerinden oluşmaktadır. İslamî ilimlerde geniş bilgi sahibi olan şairin bu alanda birçok eseri bulunmaktadır (Özel, 1991, s.245-246).

Nâbî (1642-1712) : Urfa'da doğmuştur. Asıl adı Yusuf'tur. Hayriyye adlı eserinin başında, ailesinin ilim sayesinde yüksek mertebelere ulaştığını ve ünlü bir nesebi olduğunu belirtmiştir. İlk eğitimini Urfa'da almış, burada Arapça ve Farsça da öğrenmiştir. Bir rivayete göre, Yakup Halife adında bir şeyhe intisap ederek tasavvufa yönelmiş, onun teşviki ile İstanbul'a gitmiştir. Başka bir rivayette ise, Urfa'da arzuhalcilik yaparken mutasarrıfın dikkatini çekerek onun telkiniyle İstanbul'a gitmiştir. İstanbul'da IV. Mehmed'in musahibi Samat Msutafa Paşa ile yakınlığı sayesinde rahat bir hayat sürmüştür. Klasik Türk şiirinin hikemî tarzının en önemli temsilcisi olmuş ve

kendinden sonra yaşamış birçok şairi etkilemiş bir üstattır. Dîvânının onlarca nüshasının bulunması onun şiirlerinin çok okunduğunun bir işaretidir. *Türkçe Dîvân*'ının sonunda '*Dîvânçe-i Gazeliyyât-ı Fârisî*' başlığıyla yer alan bir dîvânçesi bulunmaktadır. Bir diğer önemli eseri olan *Hayriyye* geniş bir okuyucu kitlesi tarafından okunmuş ve beğenilmiştir. Bunlardan başka *Hayrâbâd*, *Tercüme-i Hadîs-i Erbaîn*, *Surnâme* adlı eserleri ile bâzı mensur eserleri vardır (Karahana, 2006, s.258-260).

Nâfîz (?-1767) : Asıl adı Feyzullâh olan şair, şeyhülislam İmam Mehmed Efendi'nin oğludur. Aile kökleri Amasya'nın Ladik kasabasına dayanmaktadır. Lâzîkî lakabının buradan geldiği düşünülmektedir. Müderris olan Nâfîz mollalık ve Mekke ile İstanbul kadılıkları görevlerinde bulunmuştur. Rumeli kazakerliği görevindeyken vefat eden şairin tek nüshası bulunan *Dîvân*'ının dışında *Letâîfü'l- Hayâl* ve *Dürretü'l- Muhâkemât* adlı eserleri vardır (Demir, 2020).

Nahîfî (1665-1738) : Kaleme aldığı *Hilyetü'l-Envâr* adlı eserinden yola çıkarak 1665-66 yılında doğduğu söylenebilir. Asıl adı Süleyman'dır. Müstakimzâde Süleyman Sâdeddin Efendi ile yakın akrabadır. İyi bir öğrenim görmüş Hâfız Osman'dan sülûs ve nesih icâzeti almış ta'likte de kendini yetiştirmiştir. İlmî ve edebî muhitlerde tanınmış takdîr toplamıştır. Nâbî ve Sâbit gibi hikemî şiir tarzını takip etmiştir. Gazel ve kasidede akla ilk gelen şairlerden etkilenmiş, Nâbî, Sâbit, Nedim ve Râsih gibi şairlere nazireler yazmış, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Hâfız-ı Şîrâzî ve Molla Câmî'nin şiirlerine Farsça tahmîsler kaleme almıştır. Manzun ve mensur tarzda birçok eseri bulunmaktadır (Uzun, 2006, s.297-299).

Nâ'îl (?-?) : Doğum yeri ve tarihi bilinmeyen şair Abdürrahim Nâ'îl Efendi olarak tanınmıştır. Rumeli kasabalarında kadılık yapmıştır. Şairin vefat tarihi ve eserlerine dair bir bilgi bulunmamaktadır. *Silâhdârzâde* ve *Şefkat* tezkirelerinde bir gazeli yer almaktadır (Kesik, 2014).

Nâşid (1749-1791): Asıl adı İbrahim olan Nâşid Bey, 1749 yılında Mora'da doğmuştur. 'Güzel neşîde, şiir okuyan' manasındaki Nâşid mahlasıyla tanınmıştır. Babası Topal Osman Paşa'nın oğlu Râtıb Ahmed Paşa'dır. Nâşid'in kardeşlerinden Şemseddin Bey Nâmık Kemal'in dedesidir. Nâşid babasının ölümünden sonra Enderûn'a alınmıştır. III. Mustafa'nın mâbeyinciliğine getirilmiş görevine I. Abdülhamid döneminde de devam etmiştir.

Kaynaklarda yetenekli bir şair olduğu belirtilmiştir. Gazellerinde Sâib-i Tebrîzî ve Şevket-i Buhârî'yi, nesir ve inşâda ise Nâbî ve Nergisî'yi hayrette bırakacak kadar yetenekli olduğu söylenmişse de nesir alanındaki kudretini gösterecek bir örneğe rastlanamamıştır. Ölümünden sonra şiirleri Câvid Ahmed Bey tarafından toplanıp *Dîvân* tertip edilmiştir. Bunun dışında tezkire ve mecmualarda gazel, kıta ve beyitlerine rastlanmaktadır. Kendisinin de *Müntehabât-ı Eş'âr* adında, dönemin şarillerinin şiirlerinden oluşan bir mecmua derlediği söylenmektedir (Zülfe, 2006, s.434-435).

Nâzım (?-1695) : İstanbul'da doğmuştur. Asıl adı Mustafa olan şair Ördek İsmail adlı bir yeniçeri efendisinin oğludur. Öğrenim gördükten sonra yeniçeri kaleminde baş halife ve yeniçeri efendisi olmuştur. Kaynaklarda hakkında pek az bilgi olan şairin dîvânı olup olmadığı bilinmemektedir (Aksoyak, 2020).

Necîb (?-1703) : Necib Mehmed Efendi aslen Edirneli'dir. Damâdzâde olarak bilinmektedir. Edirne'nin hatrı sayılır müderrislerindendir. Birçok medresede müderrislik yapmıştır. Belîğ, son zamanlarında aklî dengesini kaybettiğini söyler. Kaynaklarda şairin bir dîvânı olduğu kayıtlıdır (Aksoyak, 2020).

Nesîb, Yusuf (1632-1712) : 1632 yılında Konya'da doğan şairin asıl adı Yusuf'tur. Konya'da tahsilini tamamladıktan sonra İstanbul'a gelerek bazı vezirlerin himayesi altına girmiştir. Mekke Mevlevîhânesi'ne şeyh olarak gönderilmiştir. Münecimbaşı Ahmed Dede'nin astronomi derslerine devam etmiştir. Hac farızasını yerine getirdikten sonra Konya'ya dönmüş, farklı şehirlerde bulunmuştur. Bostan Çelebi'nin hizmetinde mesnevihan olmuştur. Nesîb Dede'nin *Dîvân*'ından başka *Rişte-i Cevâhir* adlı bir eseri vardır (Ceyhan, 2020).

Nesîb, Mehmed (1740-1790) : Asıl adı Mehmed olan şair 1740 yılında İstanbul'da doğmuştur. Akranı arasında İkibayraklı-zâde olarak tanınmıştır. Seyyid Mehmed çocukluk ve gençliğinde çeşitli ilimlere dair bilgi edinerek kendisini geliştirmiş ve yirmili yaşlarında üstat olarak anılmıştır. Farklı görevlerle çeşitli yerlerde bulunan şair, bir müddet dîvân kâtipliği ve reîs-i kütütlük görevlerinde de bulunmuştur. Ölümünden sonra dostları tarafından şiir ve mektupları bir araya getirilmiştir. *Dîvân-ı Seyyid Mehmed Nesîb*, şairin şiirlerini ihtiva eder. *Münşeât-ı Nesîb* ise Nesîb'in yakınları, dostları ve devlet adamlarına hitaben süslü nesirle yazdığı mektup, dilekçe ve rapor mahiyetindeki yazılarını içerir (Ceyhan, 2020).

Nev'î (1533-1599) : Asıl adı Yahya olan şair, Malkara'da doğmuştur. Babası Pîr Ali, annesi Muhammediye müellifi Yazıcıoğlu Mehmed'in soyundan gelmektedir. Babası Halvetî şeyhidir. Malkara'da câmi imamlığı ve sıbyan mektebi muallimliği yapmıştır. Nev'î, ilk eğitimini babasından almış, daha sonra İstanbul'a giderek Davud Paşa medresesinde derslerine devam etmiştir. Gelibolu ve İstanbul'daki birçok medresede müderrislik yapmıştır. Manzum ve mensur tarzda kaleme aldığı birçok eseri bulunmaktadır (Sefercioğlu, 2007, s.52-54).

Neylî (1673-1748): Asıl adı Ahmed'dir. 1673 yılında İstanbul'da doğmuştur. İstanbul kadılarından Mirzâ Mehmed Efendi'nin oğludur. Mirzâzâde diye anılmıştır. Babası ulemâdan olduğu için küçük yaşta mülâzım sayılmış, genç yaşta müderris olmuştur. Süleymaniye müderrisliğinden sonra İzmir kadılığına getirilmiştir. Patrona Halil İsyanı'nda birçok kişi taşraya sürülürken Neylî Efendi, muhtemelen ağabeyi Mirzâzâde Şeyh Mehmed Efendi'nin şeyhülislamlık makamına getirilmiş olmasından dolayı İstanbul'da kalmıştır. Daha sonra Mekke kadılığı, Anadolu ve Rumeli kazaskerliği görevlerinde bulunmuştur. Kaynaklar, Neylî'nin ilmî ve edebî şahsiyetinden övgüyle bahseder. Arapça ve Farsça'dan yaptığı tercümeler de buna delil olarak gösterilir. Mürettep *Dîvâm* dışında tercüme eserleri bulunmaktadır (Erdem, 2007, s.69-71).

Nihâlî (?-1772-73) : Kaynaklarda nerede ve ne zaman doğduğu bilinmemektedir. Asıl adı Mehmed olan şair, Nâbî'nin kız kardeşinin oğludur. Dîvân-ı Hümâyûn hâcegânlarından olduğu bilinmektedir. Bilinen tek eseri *Dîvânçe*'sidir. Nihâlî, Nâbî, Nahîfî, Neylî, Nüzhet gibi şarilere çeşitli nazireler yazmış, daha çok hikemî tarzı benimsemiştir (Kaplan, 2013).

Ni'met (1700-1773) : Asıl adı Ni'metullâh'tır. Kaynaklarda doğum tarihi 1700 olarak kayıtlıdır. Fakat *Topkapı Yazma Eserler Katalog*'unda ve *Sicill-i Osmanî*'de şairin doğum tarihi 1710-11 olarak verilmiştir. Küçük yaşta yetim kalan Ni'met Efendi'yi dedesi Osman Efendi yetiştirmiştir. *Sicill-i Osmanî*'de mevâliden olduğu söylenen Osman Efendi'de ilk eğitimini alarak mülâzım olduğu söylenmektedir. Müfettişlik, mollalık ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Bilinen tek eseri *Dîvâm*dır (Alkan, 2013).

Niyâz (?-1778) : Asıl adı Seyyid Ahmed'dir. Kimi kaynaklarda Hoca Neş'et'ten ders aldığı söylenmektedir. *Silahdârzâde ve Sicill-i Osmanî*'de ise Hoca Neş'et'in ondan ders aldığı söylenmekteyse de dîvânındaki iki medhiyesi, Hoca Neş'et'in öğrencisi olma

ihtimalini güçlendirmektedir. Ordu şeyhi olarak görev yapmış olan şairin bilinen tek eseri *Dîvânı*'dır (Kurtoğlu, 2014).

Nûrî (?-1799) : Hayatının ilk yılları hakkında pek az bilgi vardır. Genç yaşta hâcegânlığa yükseldiği bilinmektedir. Kâtiplik, maliye tezkireciliği ve rûznâmçelik görevlerinde bulunan ve şiirlerinde Nûrî mahlasını kullanmış olan Halil Nûrî, vefatına kadar aralıksız dört yıl vakanüvislik görevinde bulunmuştur. Görevde bulunduğu sürece dönemin olaylarını kaleme aldığı altı ciltlik eseri III. Selim'e sunmuştur. Daha çok vakanüvisliği ile bilinen Halil Nûrî Bey'in mürettep bir *Dîvânı* vardır (İşpirli, 1997, s.321-323).

Nusret (?-1794) : Asıl adı Ebubekir Nusret olan şair Harputludur. Yetiştği çevrede Çankalzâde adıyla bilinmektedir. Nuruosmaniye Camii Kütüphanesi'nin üçüncü hafız-ı kütübüdür. Gençliğinde İran, Bağdat ve Şam'da bulunmuş ardından İstanbul'a gitmiştir. Hafız-ı kütüplük görevinde iken vefat etmiştir. Kaynaklarda Nusret'in üç dilde şiir yazdığı, talep edenlere Arapça ve Farsça öğrettiği ifade edilmiştir. Üç nüshası bilinen *Dîvân*'ı dışındaki eserleri şunlardır; *Mâhazar*, *Sâ'ib-i Tebrizî Dîvânı Şerhleri*, *Mûlahhas min Tefsîri Keşfü'l-Esrâr*'dır (Ünlü, 2020).

Nüzhet (?-?):Urfa'da doğmuştur, doğum tarihi bilinmemektedir. Küçük yaşta eğitime başladığı ve Koca Ragıp Paşa'nın Halep ve Rakka valilikleri zamanında mühürdarlık ve devatdarlık yaptığı bilinmektedir. Mahlası Nüzhet olan şairin adı hakkında kaynaklarda farklı görüşler vardır. Adı, *Silahdârzâde* ve *Şefkat* Tezkireleri'nde Ömer, *Osmanlı Müellifleri* ve *Sicill-i Osmanî* de Nüzhet Ömer, *Tuhfe-i Nâilî*'de Nüzhet, *Mecelletü'n-Nisâb* ta ise Ahmed olarak verilmiştir. Mahlası Nüzhet olan şair, Ahmed Nüzhet mahlasını da kullanmıştır. Osmanlı Müellifleri'nde astronomiyle ilgilendiği bilgisi yer almaktadır. Farsça *Tenbîhâtü'l-Müneccimîn* isimli eseri tercüme etmiştir. Hacimli bir *Dîvân* vardır. Ayrıca, *Tenbîhâtü'l-Müneccimîn*, *Örfî Dîvânı Şerhi*, *Manzum Hadîs-i Erba'în Şerhi*, *Cevâhirü'l-hikem*, *Menkabe-i Evliyâ'ıye fî Ahvâli Rızâ'ıye*, *Terceme-i Hâl-i Râgıb Paşa* adlı eserleri vardır (Duran, 2014).

Râmî (1655-1708) : 1655'te İstanbul Eyüp Sultan'da doğmuştur. Babası Terazici Hasan Ağa'dır. Gençliğinde bir süre baba mesleği olan su yolculuk yaptıktan sonra şiir ve inşaya olan kabiliyeti sayesinde *Dîvân-ı Hümâyûn Kalemî*'ne girmiştir. Zamanla katipliğe yükselmiş, şiir yazmadaki mahareti dolayısıyla dönemin şairleri arasında tanınmıştır. Nâbî ve Sâmî ile yakınlık kurmuştur. Nâbî ile beraber hac yolculuğu yapmıştır. Masraf

katipliği dîvân efendiliği, kesedarlık, reisülküttaplık yapmıştır. Diplomatik başarılarının ardından sadrazamlık görevine getirilmiştir. Edirne vak'ası sonrası sadâretten feragat etmiştir. Bu olaydan sonra kendini affettirerek hayatını valilikle devam ettirmiştir. *Dîvân* dışında çeşitli mektup fermân ve resmî olmayan yazışmaları bir araya getirdiği *Münşeât* adlı bir eseri ve Karlofça Antlaşması hakkında bilgiler ihtiva eden *Sulhnâme* adlı eseri bulunmaktadır (Ahışhalı, 2007, s.449-451).

Râsîh (?-1768) : Asıl adı Mehmed'dir. İstanbul'da doğmuştur. Babası Rumeli Hisarı yakınlarındaki Boğazkesen Hisarı'nın kale ağasıdır. Babasının vefatından sonra onun yerine kale ağası olmuştur. Hat sanatında tahsil görmüştür. Şiir ve inşada maharetli olduğu, ilim sahibi ve hâcegân zümresinden bir şair olduğu söylenmektedir. Eserlerine dair kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır (Yekbaş, 2020).

Râşid (1670-1735): İstanbul'da doğan şairin 1670 yılında doğduğu tahmin edilmektedir. Babası Bursa kadılarındandır. İyi bir eğitim görmüş medrese tahsilinden sonra genç yaşta mülâzım olmuştur. İbtidâ-i hâric rütbesiyle Hacı İlyas Medresesi'nde, hareket-i hâric rütbesiyle Ambar Gazi Medresesi'nde ibtidâ-i dâhil rütbesiyle Halil Paşa Medresesi'nde bulunmuştur. 1714 yılında sadrazam Şehid Ali Paşa tarafından vakanüvislik görevi verilmiştir. Patrona Halil İsyanı'na kadar pek çok görevde bulunan şair, isyandan sonra birkaç adaya sürgün edilmiş, Patrona Halil ve adamlarının ortadan kaldırılması üzerine tekrar görevine dönmüş, Anadolu kazaskerliği görevinde iken vefat etmiştir. Şiir anlayışının şekillenmesinde Nâbî ve Sâib'in etkileri vardır. Pek çok nüshası bulunan *dîvânı* dışında eserleri şunlardır; *Sıhhat-âbâd*, *Münşeât*, *Fetih-nâme*, *Vakfiyeler*, *Târih* (Günay, 2007, s.463-465).

Re'fet (?-1770) : Hakkında çok az bilgi bulunan şairin doğum yeri ve tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Ahmed'dir. Kibleli-zâde Ahmet Ref'et Bey olarak tanınmıştır. Ordû-yı Hümâyûn'da görev yapmıştır. Eserleri hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. *Şefkat* ve *Silahdarzâde* tezkirelerinde birer gazeli ve Ayvansarayî'de na'tinden iki beyit yer almaktadır (Kesik, 2014).

Refî'â (?-1720) : Nuhbetü'l-Âsâr'da Refî'â'nın Refî' olarak gösterilmesi, Nail Tuman'ı yanıltmış, iki farklı şair varmış gibi algılanmasına yol açmıştır. Ancak klasik biyografi kaynaklarına ve Refî'â'ya ait bilgilere bakıldığında Refî'â ile Refî'nin aynı kişiler olduğu fark edilmektedir. Asıl adı Abdurrahman Efendi olan Refî (Refî'â), küçük yaştan itibaren

iyi bir eğitim almıştır. Aynı zamanda tasavvufî terbiyeden geçmiştir. Sultan Bâyezid Câmîi'nde vâizlik yapmıştır. İyi bir vâiz olduğu ve ilahî tarzında şiirler söylediği nakledilmektedir (Tanyıldız, 2014).

Rûhî (1534-1605) : Asıl adı Osman'dır. Bağdat'ta doğan şair Rûhî-i Bağdâdî olarak anılmıştır. Esrar Dede, Rûhî'nin Mevlevî olduğunu, seyahat etmeyi sevdiğini, İstanbul'a giderek bir müddet Galata Mevlevîhânesi'nde kaldığını söylemiştir. Birçok şehri dolaşan Rûhî'nin aradığını bulamadığı şiirlerinden anlaşılmaktadır. Şiirlerinde; karşılaştığı riyakâr insanlardan, rüşvet alan kadılardan, mürüvvetsiz beylerden ve talihinden sık sık şikâyet etmiştir. Vahdet-i vücûd anlayışını benimsemiş, şiirlerinde tasavvufa yer vermiş; daha çok terkîb-i bendiyle ünlenmiştir. Dîvânı, *Külliyât-ı Eş'âr-ı Rûhî-i Bağdâdî* adıyla basılmıştır (Ak, 2008, s.205-206).

Rüşdî (1637-1700) : Asıl adı Ahmed olan şair, Bosna'da doğmuştur. 1645'te İstanbul'a gelerek Galata Sarayı'na yerleştirilmiş daha sonra padişahın yeni sarayında kiler odasına nakledilmiştir. Buradan emekli olduktan sonra farklı sebeplerle farklı yerlerde bulunmuştur. Çan kazasına kadı olarak tayin edildikten sonra bu görevinde iken vefat etmiştir. Sahhaflık yaptığı için 'Sahhâf Rüşdî' olarak bilinir. Bilinen tek eseri mürettep *Dîvân*dır (Ekici, 2006, s.2-8).

Sabîh (?-1783) : Asıl adı Ahmed olan şair, İstanbul Kumkapı'da doğmuştur. Münecimbaşı ve müderris olan ağabeyi Abdullâh Efendi'nin yardımıyla iyi bir tahsil görmüştür. Yine kardeşinin yardımıyla Sultan III. Murad tarafından Galata Gümrüğü kâtipliğine sonra da başkâtipliği görevine getirilmiştir. Nâbî etkisinde şiirler yazan şair, aşk, güzellik, dinî ve felsefî konularda şiirler söylemiştir. *Dîvân*'ının dört nüshası bulunmaktadır (Özdingiş, 1998).

Sâbit (1650?-1712) : Bosna'da doğan şairin 1650 yılı civarında doğduğu tahmin edilmektedir. Asıl adı Alâeddin Ali'dir. İlk eğitimini Müftü Halil Efendi'den aldıktan sonra İstanbul'a gitmiştir. Müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. İki oğlunu art arda kaybetmiş ünlü tercî-i bendini bu dönemde yazmıştır. Konya ve Diyarbakır mevleviyetinin ardından İstanbul'a dönmüş vefatına kadar başka görev almamıştır. Şiirde yerlilik ve yeniliği birlikte yürüttüğü, mizah unsurlarına yer verdiği görülür. Mürettep bir *Dîvân*ı vardır. *Zafernâme*, *Derenâme*, *Berbernâme* adlı mesnevileri ve Edhem ü Hümeâ adında yarım kalmış bir mesnevisi bulunmaktadır (Karacan, 2008, s.349-350).

Sabrî (?-1645): Edirne’de doğmuştur. Kaynaklarda adının Mehmed, Şerif Sabrî ve Seyyid Ahmed olduğuna dair farklı görüşler vardır. Öğrenimini Edirne’de tamamlayıp ilmiye mesleğine girmiştir. Çeşitli yerlerde kadılık görevinde bulunmuştur. Sevilen biri olarak tanınmıştır. Zamanının güçlü şairlerinden sayılan Sabrî’nin aynı zamanda âlim bir kişi olduğu belirtilmiştir. Kasidelerinde Nefî’nin, gazellerde ise Şeyhülislam Yahyâ’nın etkisi görülür. Nefî’i tarafından takdir edilmiştir. Sabrî, geleneğin aksine dîvânına tevhid münâcât ve na‘tla değil IV. Murad, Şeyhülislam Yahyâ, Kırım Hanı Mehmed Giray, Kemankuş Mustafa Paşa, Silahdar Mustafa Paşa, Hüsrev Paşa ve Güzelce Ali Paşa’ya sunduğu kasidelerle başlar. Dîvânı, *Dîvân-ı Sabrî-i Şâkir* adıyla basılmıştır (Erdem, 2008, s.356-357).

Sa‘deddin (1719-1788) : İstanbul Atikalipaşa semtinde 1719 yılında dünyaya gelmiştir. Beyazıt’taki Sadrazam Seyyid Hasan Paşa Medresesi müderrislerinden Mehmed Emin Efendi’nin oğludur. Babasının yanı sıra çeşitli âlimlerden ders almış Arapça ve Farsça öğrenmiştir. Sülûs, nesih, ta‘lik yazılarında kendini geliştirmiştir. Yaşadığı birkaç olumsuzluktan sonra bütün zamanını ilme ve eser telifine ayırmıştır. Ömrü yoksullukla geçmiştir. Hiç evlenmeyen şair, geçimini kitap istinsah ederek sağlamıştır. Biyografik, dinî-tasavvufî ve edebî alanlarda birçok eseri bulunmaktadır (Yılmaz, 2006, s.113-115).

Sâhib (1710-1770) : 1710 yılında İstanbul’da doğmuştur. Babası, İbn Haldun mütercimi diye bilinen Şeyhülislam Pîrîzâde Mehmed Sâhib Efendi’dir. Öğrenimini tamamlamasının ardından müderris olmuştur. Çeşitli medreselerde görev yaptıktan sonra mevleviyet verilmiştir. İstanbul kadılığına getirildikten kısa bir süre sonra azledilmiştir. Çeşitli görevlerden sonra Rumeli kazaskerliğinden istifa ederek inzivaya çekilmiştir. Veliyüddin Efendi’nin vefatı üzerine şeyhülislamlığa getirilmiş bu görevdeyken hastalanıp felç geçirmiştir. Osmanlı- Rus savaşının olumsuz neticelenmesinden dolayı üzüntüden rahatsızlığı artmıştır. Şeyhülislamlık makamında iken vefat etmiştir. Kaynaklarda Osman Sâhib’in âlim, fâzıl, kalem sahibi, nazım ve nesriyle akranları arasında öne çıktığı belirtilmektedir. *Makamâtü’l-Bedîa* adında, kendi şiirlerinden oluşan müellif hattı olduğu kaydedilen bir mecmuası vardır (Özcan, 2007, s.291-292).

Said (?-1871) : Hayatı hakkında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır. Adı Mehmed Kâtib-zâde’dir (Kılıç, 2017).

Salâhî (1705-1783) : Asıl adı Abdullah Selâhaddin olan şair, bugün Yunanistan sınırları içinde bulunan Kesriye’de doğmuştur. Salâhî Uşşâkî diye tanınır. Kesriye’de eğitimi tamamladıktan sonra babasından devraldığı kâtiplik mesleğine ve eğitimine devam etmek için İstanbul’a gitmiştir. Hekimoğlu Ali Paşa’nın hizmetine girmiş, onun maiyetinde, görevi dolayısıyla birçok yere seyahat etmiştir. Paşa’nın Mısır valiliği üzerine Kahire’de bulunmuş burada Halvetî şeyhi Şemseddin Muhammed el-Hifnî ile tanışmıştır. Nakşibendî şeyhi Hasan Demenhûrî’den cifr, vefk ve ilm-i hurûf ilimlerini öğrenmiştir. İstanbul’a döndükten sonra Cemaledin Uşşâkî’ye intisap etmiştir. Fatih Âşık Paşa mahallesindeki Tâhir Ağa Tekkesi’nin postnişinliğine getirilmiştir. Burada yangın çıkınca Eğrikapı’daki tekkeye taşınan Salâhî Uşşâkî burada vefat etmiştir. Tercüme, telif, şerh konularında kaleme aldığı çok sayıda eseri bulunmaktadır (Ceyhan, 2009, s.17-19).

Sâlik (1717-1800?) : Kasımpaşalı Sâlik olarak bilinmektedir. Kendisinin kaleme aldığı ve tarih düşürdüğü rubaisinden 1717-1718 tarihinde anlaşılmaktadır. Ölüm yeri ve tarihi hakkında ise kesin bir bilgi yoktur. Dîvânının Topkapı nüshasından yola çıkarak 1800’den sonra vefat ettiği tahmin edilmektedir. Diğer Sâlik’lerle karıştırıldığı görülmektedir. Halep, Şam ve Ruha (Urfa)’da uzun süre bulunmasından ötürü Şefkat Tezkiresi’nde Halebiyyü’l-asl olarak anılmaktadır. *Sicill-i Osmanî*’de III. Mustafa dönemi Kethüdâ-yı Sadr-ı Âlî kâtiplerinden olduğu kayıtlıdır. Hayatı hakkında sınırlı bilgi mevcuttur. *Devhatü’l-Eser* adını verdiği dîvânındaki tarih manzumelerinden, 1737 yılında dîvânını tertip ettiği öğrenilmektedir (Kılıç, 1998).

Selîm (?-1765) : Asıl adı Mehmed Takî olan şairin doğum yeri ve tarihi hakkında bir bilgi yoktur. Rumeli kadılığı yaptığı ve mühtedî olduğu bilinmektedir. Şefkat Tezkiresi’nde adı Mehmed Nâkî olarak geçmektedir. Selîm’in kayıtlara geçen herhangi bir eseri yoktur (Batğı, 2020).

Sihhatî (?-1692) : Asıl adı Abdüllatif’tir. Tokat’ta doğduğu bilinmektedir. İstanbul’a giderek yeniçeri ocağına katılmıştır. Eserlerine dair bilgi yoktur (Aksoyak, 2020).

Sırrî (?-1699) : Asıl adı İbrahim Sırrî olan şair Üsküdarlı’dır. Maliye kâtiplerinden olduğu ve bir süre bu kaleminden çıkan yazıların tarihlerinin atılmasıyla görevli olduğu bilinmektedir. Veziriâzâmlara sunduğu kasidelerde, bu görevinde gördüğü haksızlıkları dile getirmiş, devlet büyüklerinden destek ummuştur. Râmî Mehmed Paşa ve Amcazâde Hüseyin Paşa’ya sunduğu kasidelerden hareketle borç içinde sıkıntılı bir hayatı olduğu

anlaşılmaktadır. Nerede öldüğü bilinmeyen şairin mezarıyla alakalı araştırmalar sonuçsuz kalmıştır. Kaynaklar onun şairliğini övmüş, Ali Canip Yöntem ise meşhur şairlerden olduğunu, hakkında söylenen övgü dolu sözlerin abartı olmadığını dile getirmiştir. *Dîvân* sahibi şairin *Şerhu Medhi'n-Nebî* ve *Târih-i Sultan Mustafâ-yı Sâni* adlı iki eseri daha vardır (Kazan, 2009, s.129-130).

Subhî (?-1689) : Asıl adı Ahmed'dir. Doğum tarihi bilinmeyen şair, İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Dîvân ve hamse sahibi 18.yüzyıl şairlerinden Feyzî Subhî Ahmed Efendi'nin oğludur. Şehremini rûznâmeciliği yaptığı bilinmektedir. Uzun süre devlette görev alan şair yakalandığı hastalık sonucu bu dünyadan el etek çekmiş, zamanının çoğunu tefsir ve hadisle uğraşarak geçirmiş, şiir, inşâ ve hat sanatlarında ustalaşmıştır. Kaynaklarda Subhî'nin mürettep bir *Dîvânı* olduğu söylenmektedir (Tuğluk, 2020).

Şâkir (?-1700) : Hakkında pek az bilgi olan şairin asıl adı Ahmed'dir. Enderunlu olduğu ve dülbend ağalığından hâcegânlığa geçtiği bilinmektedir (Aksoyak, 2014).

Şefkat (?-1773) : Asıl adı Ali olan Şefkat, Midillili Osmân Efendizâde olarak bilinmektedir. Melek Mehmed Paşa'nın dîvân kâtibi olarak görev yapmıştır. Kaynaklarda Şefkat'a ait bir eserin olup olmadığına dair bir bilgi bulunmamaktadır (Kaplan, 2020).

Şeyhî (?-?) : Doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Mustafa olan Şeyhî, Karaferyelidir. Rumeli kadılarının ileri gelenlerinden Lamba-zâde Abdülhalim Efendi'nin oğludur. Lamba-zâde Şeyhî Mustafa Efendi olarak bilinmektedir. Eserlerine dair bir bilgi bulunmamakla beraber *Şefkat* ve *Silahdarzâde* tezkirelerinde iki gazeli ve iki kıtası yer almaktadır (Kesik, 2014).

Şinasî (?-1703) : Asıl adı Mehmed'dir. Rûznâmecizâde Şinasî Mehmed Çelebi olarak bilinmektedir. İstanbullu olan Şinasî'nin doğum tarihi belli değildir. Şinasî; içağası, hazine katipliği, mühürdarlık, dîvân efendiliği görevlerinde bulunmuştur. Dîvân-ı Hümayun'da görev almasına rağmen, şiirlerinde talihsizliğinden bahseder. Bilinen tek eseri *Dîvânı*'dır (Akpınar, 2013).

Şükrî (?-1806) : İstanbul Üsküdar'da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Mehmed Şükrullah Efendi'dir. Darphane kâtibi iken vefat etmiştir. Şairin hayatı hakkında bilgiler sınırlıdır. Ölümünden birkaç yıl önce Şeyhülislam Ârif Hikmet Bey kendisinden şiirlerini istediğinde şiirlerinin zayî olduğunu, dostlarında bulunan şiirlerinden başka elde

bir eseri bulunmadığını söylemiştir. *Şefkat Tezkiresi*'nde yedi gazeli, iki matlai ve bir müfredi bulunmaktadır (Kesik, 2020).

Tâhir (?-1774) : Asıl adı Mehmed olup İstanbul'da doğmuştur. Babası, Dîvân-ı Hümâyûn halifeliği yaptığından "Halife-zâde" olarak bilinmektedir. İstanbul'da doğmuştur. Dîvân kâtipliği yapmış bu görevde iken vefat etmiştir. Tahir Efendi şairliği dışında mûsikişinaslığı ile de tanınmıştır (Büyükkarcı Yılmaz, 2020).

Tâlib (?-1706) : Bursa'da doğmuştur. Asıl adı Mehmed'dir. Kürd Mustafa Efendi adlı bir imamın oğlu olmasından dolayı Kürdzâde, Kürdefendizâde lakaplarıyla tanınmıştır. Küçük yaşta ilim tahsiline başlamıştır. Müderrislik yapmış bir müddet sonra kadılık görevinde bulunmuştur. Erzurum kadılığı görevinde iken vefat etmiştir. Şairliğinin yanında bestekârlığıyla da bilinmektedir. Güfte mecmualarında bazı bestelerine rastlanmaktadır. Mürettep *Dîvâm* günümüze ulaşmıştır (Tuğluk, 2020).

Tıflî, Kerküklü (?-?) : Asıl adı Ahmed'dir. Hayatı hakkındaki bilgiler sınırlıdır. Kerkük'te doğduğu bilinmektedir. Kethüdalık kaleminde memurluk ve kâtiplik görevlerinde bulunmuştur. Şefkat, Tıflî'nin mucizeler gösteren bir şairliğinin yanı sıra nesirde de başarılı olduğunu söyler. Eserleri hakkında bilgi yoktur (Kaplan, 2020).

Tıflî, Mehmed (?-1799) : Asıl adı Mehmed Emin'dir. Kaynaklarda Urfalı olduğu, hâcegânlık, kâtiplik, ve sadrazam kethüdalığı yaptığı bilgisi bulunmaktadır. Bilinen tek eseri *Zeyl-i Ensâbi fi's-Siyer*'dir. Ancak esere ulaşamamıştır (Eren Kaya, 2020).

Vâsıf, Hüseyin (?-1692) : Asıl adı Hüseyin Çelebi olan şair İstanbul'da doğmuştur. Şeyhî'nin verdiği bilgilere göre adı Seyyid Hüseyin'dir ve bir dîvânı bulunmaktadır. Ancak Sâlim, bu bilgilere ihtiyatlı yaklaşmaktadır. Kaynaklarda gazellerine rastlanmaktadır. (Aksoyak, 2013).

Vâsıf, Osman (?-1824) : Asıl adı Osman Vasıf'tır. İstanbul'da doğduğu bilinen şairin doğum tarihi, ailesi ve çocukluk yıllarına dair yeterli bilgi bulunmamaktadır. Yalnızca Enderûn'da öğrenim gördüğü bilinmektedir. Bu sebeple Enderûnlu Vâsıf ve Mir Vâsıf adıyla anılmıştır. Halil Paşa'nın yardımıyla, acemi oğlarının Enderun Mektebi için yetiştirildiği okullardan olan Galata Sarayı'na yerleştirilmiş ancak okulu bitirdikten sonra nedeni bilinmeyen bir sebepten Enderûn'a alınmamıştır. Bir süre bazı güçlükler yaşayan Vâsıf, Silâhdar Süleyman Paşa'nın kaftancısı olunca bu durumdan kurtulmuştur. Saray'da hizmet vermiş önemli sayılabilecek görevlerde bulunmuştur. Sarayda otuz

yıldan fazla hizmet verdikten sonra kendi isteğiyle emekliye ayrılmıştır. Dîvân edebiyatının bütün nazım şekillerinde örnekler veren Vâsîf, şarkı nazım şekliyle en fazla şiir yazan şairdir. Aynı zamanda iyi bir mûsikişinas olan Vâsîf güfteleri en çok bestelenen şairlerdendir. Tek eseri olan *Dîvân*'ının birçok yazma ve basma nüshası bulunmaktadır (Karahan, 1995, s.189-190).

Vassâf (1662-1760) : Asıl adı Abdullah'tır. 1662'de Akhisar'da doğmuştur. İlk eğitimini Akhisar'da alan şair, daha sonra İstanbul'a giderek Kara Halil Efendi'ye intisap etmiş ondan ilim tahsil etmiştir. 1699'da müderris olmuş ve şeyhinin kızıyla evlenmiştir. Kadılık, kazaskerlik ve şeyhülislamlik görevlerinde bulunmuştur. Daha çok dinî eserleriyle bilinmektedir. Şiirlerinde Abdî ve Vassâf mahlaslarını kullanmıştır. Osmanlı müelliflerinde dîvânçesi olduğu bildirilen şairin böyle bir eserine henüz rastlanmamıştır. *Zemzeme, İrşad-ı Ezkiyâ, Fetevâ-yı Vassâf* adlı eserleri bulunmaktadır (Tuğluk, 2013).

Vehbî, Sünbülzâde (1719?-1809) : Eserlerinden 1719 'dan önce doğduğu anlaşılmaktadır. Maraşlı ulemâ bir aile olan Sünbülzâdeler'dendir. Babası Râşid Efendi ve dedesi Mehmed Efendi de birer âlimdir. İlk eğitimini memleketi olan Maraş'ta almış daha sonra İstanbul'a giderek kaleme aldığı kaside ve tarihlerle devrin önde gelenlerinin bulunduğu meclise girmiştir. Müderrislik ve kadılık görevlerinin ardından çok iyi Farsça bilmesi sebebiyle Kerim Han Zend'e elçi olarak gönderilmiştir. Kerim Han'la yakınlığı sebebiyle idamı emredilmiş, yazdığı Tannâne kasidesiyle affedilmiştir. Bir süre herhangi bir göreve getirilmeyen Vehbî bu sürede yoksulluk yaşamıştır. Sadrazam Halil Paşa'nın himayesiyle tekrar kadılık görevine getirilmiştir. Manisa, Siroz, Manastır ve Bolu kadılığı yaptıktan sonra emekliye ayrılıp İstanbul'da rahat bir yaşam sürmüştür. Yakalandığı hastalık sebebiyle görme yetisini kaybetmiş 1809'da vefat etmiştir. Hacimli bir *Dîvân* bulunan şairin kaleme aldığı diğer eserler şunlardır; *Tuhfe-i Vehbî, Lutfiyye, Nuhbe-i Vehbî, Şevkengîz* (Kuru, 2010, s.140-141).

Vehbî, İsâzâde (?-?) : Asıl adı Vehbî olan şairin doğum yeri bilinmemektedir. *Şefkat Tezkiresi*nde Ürgüplü, *Silâhdâr-zâde* ve *Sicill-i Osmanî*de ise Ereğlili olduğu söylenmiştir. İsâ-zâde Vehbî olarak tanınmıştır. Kadılık ve mahkeme kâtipliği yaptığı bilinen şairin ölüm yeri ve tarihi hakkında bilgi yoktur. Eserlerine dair bir bilgi de bulunmayan şairin *Şefkat* ve *Silâhdârzâde* tezkirelerinde bir gazeli yer almaktadır (Kesik, 2021).

Vehbî, İbrahim (?-1700) : Asıl adı İbrahim'dir. Edirneli olan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Genç yaşta ilimle alakadar olmuştur. Uzun süre Edirne Murâdiye Câmisi'nde imamlık yaptıktan sonra Allah aşkı ile buradaki maaşından vazgeçip dönemin Edirne Gülşenî tarikatı şeyhi Mehmed La'î'nin hizmetine girmiştir. Bir süre sonra Konya'ya Mevlânâ dergâhına giderek o dönemki müşşidi Çelebi Efendi'den aldığı ilim ile kemâle ermiştir. Vehbî'nin güzel şiirlerinin bulunduğu tezkirelerde belirtilmektedir (Eke, 2020).

Vehbî, Seyyid (1674?-1736) : Asıl adı Hüseyin olan ve İstanbul'da dünyaya gelen Vehbî'nin doğum tarihi 1674 olarak tahmin edilmektedir. Ehl-i Beyt soyundan geldiği için Seyyid Vehbî ve İmâm-zâde Vehbî olarak anılmıştır. Devrine göre çok iyi bir eğitim görmüş, Mirza-zâde Şeyh Mehmed Efendi'den ve Abdülbâki Arif Efendi'den ders almıştır. Genç yaşta farklı medreselerde farklı rütbelerde müderrislik yapmıştır. Rus Seferi sırasında yazmış olduğu kaside ve tarihlerle III. Ahmed'in dikkatini çekmiştir. Sûrnâme adlı eserini yazınca mükâfat olarak Tebriz'e kadı olarak tayin edilmiştir. Kayseri, Manisa ve Halep mevleviyetlerinde bulunmuş Halep'ten ayrılırken hacca gitmiştir. Dönüşte hastalanıp İstanbul'da vefat etmiştir. Sünbülzâde Vehbî ile karıştırılmaması için Vehbî-i Kadîm olarak anılır. Şairin *Dîvâm* dışında *Sûrnâme* ve *Hadîs-i Erbaîn Tercümesi* eserleri vardır (Dikmen, 2009, s.74-75).

Yeksân (1756/59-1813/14) : Asıl adı Mahmûd olan şairin adı, bazı kaynaklarda yanlış şekilde Mehmed olarak geçmektedir. İstanbul Çengelköy'de doğan şairin 1756-59 yıllarında doğduğu tahmin edilmektedir. *Şefkat Tezkiresi*'nde ilimle uğraşan üstat bir şair olarak bahsi geçen Yeksan'ın burada biri Farsça diğeri Türkçe olan iki gazeli yer almaktadır (Gürsoy, 2020).

Zâhir (?-?) : *Şefkat Tezkiresi* ve *Sicill-i Osmanî*'ye göre asıl adı Seyyid Ahmed'dir. Saray gediklilerinden olan Zahir'in hayatı hakkında pek az bilgi bulunmaktadır. Neş'et Efendi'den ders almış olup tezkirelerde örnek verilen birkaç şiiri bilinmektedir (Öztekin, 2020).

Ziyâî (?-1775) : Asıl adı İsmail Ziyâeddin'dir. Doğum tarihi ve yeri bilinmemektedir. Sadrazam Hekimoğlu Ali Paşa'nın oğludur. Medrese eğitimi almış müderrislik yapmış, ayrıca İzmir ve Bursa kadılıklarında bulunmuştur. Aynı zamanda tarihçiliği ile bilinen Ziya'î'nin *Vakâyinâme* ve *Metâliu'l-Âliye fî Gurreti'l-Gâliye* adında tarih konulu iki

eseri bulunmaktadır. *Şefkat* ve *Silahdârzâde* tezkirelerinde ortak bir gazeli vardır (Kesik, 2020).

Zühdî (?-1772/73) : Doğum tarihi bilinmeyen Zühdî Efendi, Mora'ya bağlı Gördes'te doğmuştur. Hayatı hakkında bilinen bir diğer bilgi de pasbanbaşı olduğudur. Kaynaklarda eserlerine dair bilgi bulunmamakta, *Sicill-i Osmanî*'de usta bir şair olduğu belirtilmektedir (Kaplan, 2020).

1.6. Mecmuada Yer Alan Şiirlerin (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu⁶

Tablo 3: Mecmuanın (55b-83a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

		Yer Nu.: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Mecmu' a-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât, No: T3990.					
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
55b	Râsih	Erba'îne girdüler ser-cümle eşcâr-ı zemîn Her biri bâb-ı rızâda hırka-i beyzâ giyer	Mest olup incinmesün sâkî ayağın çek yeter Gâh olur meclisde âdem başına mînâ giyer	Gazel/2		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Râsih	Ṭâkat gelür mi manşıb-ı dehrûn cefâsına Bâkî degül ki şabr ide âdem belâsına				---/-.---/-.---/-.---	
55b	Re'fet	Reh-i vişâle geçülmez hâtarlı bir belî var Ki anda hânçer-i hûn-rîz-i yâr medhâli var	Keş-â-keş eyleme ağıyâr ile 'abeş Re'fet O kebk-i hüsni çü şayduñ tarîk-i esheli var	Gazel/7		.-./..---/-.---/..---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
55b	Zühdi		Taşavvurla kıyas itdüm o şûhuñ zâtını Zühdi Netice şeklinüñ hem-tâsı yok şuğrâ vü kübrâda			---/---/---/---	Zühdi, Moravî
55b	Sa'id	Şâf-ṭab'ı güft u güy-ı halk tekdîr eylemez Tîre olmaz şafvet-i yem cünbüş-i hâşâkdan	İdemez kimse dilümden fîkr-i ruhsârûñ cüdâ Pertev-i lerziş-nümâ-yı mîhr alınmaz hâkdan	Gazel/2		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 11 beyitlik gazeldir.

⁶ Sistematik tasnif tablosunu, Prof. Dr. M.Fatih Köksal tarafından hazırlanan Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun olarak hazırladık. Tabloda makta' beytinin yazıldığı bölüme, mecmuada makta' beyti olmayan gazellerin son beyitlerini ekledik. Açıklama kısmında ise mecmuada yer alan beyitlerle ilgili açıklamalara yer verdik.

55b	Sâlik	Beyhûde hayli dem nem-i çeşm eyledün telef Ey şâh-ı ârzü semerün yok mudur senün	Ketm eyle levh-i sînede râz-ı maḥabbetün Esrâr-ı ‘aşqdan ḥaberün yok mudur senün	Gazel/3		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Sâlik	Hem-bezm olamazsın gönül efsâne-i boş Lâf urma tehî meclis-i cânâne-i boş Lâf urma tehî meclis-i cânâne-i boş	Şâyed ki raşadgâh ola gencîne-i şevka Ey gam hele sen ḥâtır-ı vîrâne-i boş	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Sâlik	Muṭrib-i bezm-i şafâ nağme-serâ olduğça Virme sıklet güle ey bülbül-i şeydâ öte git		Gazel/1		..---/..---/..---/..---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
55b	Selîm	Ṭûṭî ki kelâm ide o güftâra mı beñzer ‘Ar‘ ar ki ḥırâm ide o refîlâra mı beñzer	Şûfî ki olur şerbet-i ṭâ‘ât ile sîr-âb Hiç ‘ârif-i müstağrağ-ı esrâra mı beñzer	Gazel/3		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Selîm	Dil-i sad-çâkdan âhum ki çıkâr ḥiddetle Zülf-i piçide-i yârı tağıdur şâne gibi	Görmedüm ḥâsılı ben bezm-i cihân şahnında Ṭarab-efzâ-yı şafâ meclis-i meyḥâne gibi	Gazel/2		..---/..---/..---/..---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şefkat	Mest-i şahbâ-yı gurûr olma bu meyḥânede kim Neş‘e-i cām-ı cihân bir var imiş bir yoğ emiş		Gazel/1		..---/..---/..---/..---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
56a	Şeyhî	Gel qarîn ol sevdiğüm bigânelik itme amân Pertev-i rûyın beni yakdı efendim dîrdan		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şeyhî	Dûr oldı çünki dîdeden ol şûh-ı gül-‘izâr İñler gönül firâk ile mânende-i hezâr		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şâkir	Germ olup şöhetle garrâlanmasa ikbâl ile Gün-be-gün irmezdi böyle bir zevâle âfitâb	Dâm-ı taḳdire düşerse bî- tekellûf şayd olur Ṭâ‘ir-i devlet felekde istemezmiş ıztırâb	Gazel/3		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 11 beyitlik gazeldir
56a	Şükri	N’ola eylerse nuṭṭ-ı âteşinüm sūzişüm imâ Eşerden çün mü ‘eşşir müstedeldür ḥadd-i zâtında		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.

56a	Şükri	Süzüldi neş'eden çeşmi tağıldı kākülü fesden Nümāyān oldu gūyā nergis ü sünbül şürāhiden		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şükri	Derūnında anuñ da derdi var bir dürlü söyleten Dime zevke eyleyen irāda şarfin uyduranlardur		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Şabih	Bu nālišgehe bülbül gibi feryād itme seslenme Ĥamūş ol gönçeveş izhār-ı bŷy itme nefeslenme	Ġaraż-ı şem'-i maḥabbetle vücūdun maḥv ise şūfī Hemişe şīve-i pervāneden ğayra heveslenme	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
56a	Şalāhī	Bezm-i 'ālemdə tekāsül ile bir kār olmaz Bāğ-ı dilde bu revişle gül ü gülzār olmaz	Ĥ'āb-ı ġafletde yatur nefis-i denī bī-pervā Ses degül nefḥa-i şŷr olsa da bīdar olmaz	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
56a	Żiyā'ī	O tarz u tavrı görünce o nāzenīnünden Mişāl-i ḥalka o şūḥa taķılmasak mı gerek		Gazel/1		.-./.-./.-./.-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Ṭāhir	Dil u cān rişte-i zŷlfinde yārŷn itmedi bāzī Diyen kimdür bir ipde oynamazmı iki cānbāzī		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Ṭıflī	Himmet aşḥābı degül belki hüveydā herkese Eylemek zulldür tek-ā-pŷ her denī vŷ nā- kese	Bāde görmez sŷr'at eyler muṭribŷn āvāzına Zāhidŷn kŷr gibi gelmekden nedŷr kaşdı sese	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56a	Ṭıflī	Dād ŷ sitede sŷķ-ı cihān bir kuru ġavġā Sŷziş idemem şevķa ḥarāret var içinde	Ma'cŷn-ı mŷferriḥ gibidŷr nazm-ı belīġŷm Ṭıflī nigh itdŷkçe şetāret var içinde	Gazel/2			Aslı 4 beyitlik na-tamam gazeldir.
56b	Ṭıflī	Naķş-ı murādı şanma ki tedbīr gŷsterŷr Her şey ki gŷsterŷr saña taķdīr gŷsterŷr	Ṭıflī 'aşā-yı ḥāme-i eş'ār ile seni Şeyḥāne nuṭķ-ı feyż-eşerŷn pīr gŷsterŷr	Gazel/6		--./-./-./-./-.	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

56b	Zahîr	Sākî-i bezmi muṭrib u hem peltak isterüz Nûş-ı şarâbda tene ten düm tek isterüz	Olduğ Zahîr hem-reviş-i tıfl-i şîr-ẖâr Pistân u la‘lini püserün emmek isterüz	Gazel/5		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	Zahîr	Tutuşturdu sarây-ı sînemi âh-ı şerernâküm Yetiş ey eşk-i sekkâ-yı dü-çeşmüm dilde yangın var				---/---/---/---/---	
56b	‘Âbid	Tıflum büyüdi kâmeti artırdı b‘ad-ez-în İtsün hemîşe ‘âşık-ı zâra mükâbere	‘Arz-ı merâm idünce o şâh- ı melâhata Bir sineme nigâh ider bir de hançere	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	‘Abdî	Dâmdan evvel atar fitrâka kendün murg-ı dil Nâzeninüm mâ‘il-i şayd u şikâr oldukça sen		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	‘Ârif	Mir‘atdan ol gerdem-i billûrî temâşâ Bağsañ o da bir vech ile âyinecilikdür		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
56b	‘Ârif	Ham itdi kâmetüm ol çin-i ebrû gösterişcikler ‘İtâb eyler yüzinden vech-i ihsâna girişcikler	Helâk itdi beni bâziçe-i tıflânesi ‘ Ârif Şâd u güy-ı niyâz-ı vaşla geldükçe çelişikler	Gazel/5		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
56b	‘Ârif	Dil-rübâlar sen gibi hep böyle müsteşnâ mıdur Ya kemân ebrûların âlâ-yı istisnâ mıdur	Böyle nâzûk per ü şiyâb eylemiş ey meh seni Mâderün bâd-ı şabâ dâyeñ gül-i ra‘nâ mıdur	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘Ârif	Ġarağ şuret degül tebdîl-i meşrebdür mürebîden Belî tağyîr-i reng itmekle şurâb-ı engebîn olmaz	Eser nâ-bûd olur şad zaḥm urulsa rûy-ı deryâya Bu zâhirdür ki şâfi dilde kayd-ı zaḥm-ı kîn olmaz	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘Ârif	İtdüm şarâba tövbe vü maḥbûbdan ferâğ Ben itdügüm günâha peşimân degül miyüm	Nerm eyledüm o saḥt-ı dili zûr-ı ‘aşkla İnşâf olunsa bende Nerîmân degül miyüm	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

57a	‘ Ārif	Bir derde düşmüşüm diyemem āh herkese Oldum rubûde bir gözü hūñ-riz Çerkese	Şad nāle itdüm itmedi bir kerre iltifāt Ol şehbāz-ı hüsnum ‘ aceb gelmiyor sese	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ey şahne dimem başma sebûlar kırarak baş Bir kerre hemân meclis-i rindāna ayak baş	Kābūs gibi başsa kaçan meclisi zāhid Bir yaña yıkılısın dir isen aña dayak baş	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ağūşa çeküp halkaya şokdı dönerek şeyh Ol āfet-i devrānı biraz çekdi çevürdi	Qānūnı tecāvüz idicek bezmde muṭrib Tanbūrı çalup çarpup iki gūşını burdı	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ey naḥl-i kām bir şemerün yok mıdur senün Ey rüzgār bir eşerün yok mıdur senün	Āvāre-i maḥabbet olup murg-ı dil gibi Kūy-ı ḥabibe bir seferün yok mıdur senün	Gazel/3		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Vaqt-i vişāl ‘ aşık-ı zāruñ telāşdan Pek muntazam sūḥanları hep neste nestedür		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Ḥāstekārān-ı maḥabbet gerçi bī-ḥadd u şumār Līk erbāb-ı ḥulūşı intihāb itmez misün		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ārif	Da‘ vet-i ‘ uşşāka da eyle icābet ey perī Çünkü zīb-i meclis-i ‘ ağıyarsın bildüm seni	Şerm-sār-ı rüy-ı āliñdür gül ammā neleyüm Bī-vefāsın şāhid-i bāzārsın bildüm seni	Gazel/3		---/---/---/---/---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57a	‘ Ākif	‘ Arz-ı ḥālüm var icāzet dilerüm sulṭānum İtmege ḥāl-i dil-i zārumı icmāl saña		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Virür her bezme revnaḥ maḥdemi bint-i rezün k’olmuş Neşāt u şevḳ u şādī ḥilkāt-i zātında māder- zād	Lisānında dürüg u lāf elinde sübḥa serde tāt Cenāb-ı şeyḥe baḳ zu‘ mınca olmuş şāhib-i irşād	Gazel/2		---/---/---/---/---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Efendi ‘ aşkı şorma ḳāle gelmez ḥāle dā’irdür		Gazel/1		---/---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

		Bu remzi bilmeyenlerdür açan cümle bilen açmaz					
57b	‘ Ākif	Bāde-i ‘ aşk hūmār-ālud yine ol āfetūñ Neş‘ e-baḥşa buse-i la‘ l-i leb-i dil-cūsudur		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Serinde perçemin kat kat görenler kıl ū kâl eyler Kimi dir tūğ-ı şāhī kimi dir katmer қaranfildür	Şabāh-ı ḥaşre dek görmez şeb-i deycūr-ı ğam hergiz K’ anuñ kim şem‘ -i mahfil- zībī қandil-i tevekküldür	Gazel/4		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif		‘ Ākif-i zār gibi terk-i meṭālib ideli Minnetūñden senüñ ey çarḥ- ı denī қurtuldum	Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Ümīd-i mekremet nev-devletān-ı ‘ aşrdan şimdi Mişāl-i vaşl-ı yār-ı bī-vefā fikr-i muḥāl itmeme	Zuhūr-ı nīk ū bed sırr-ı қaderden oldıñın ‘ Ākif Bilüp bīhūde baḥt u çarḥla cenk ū cidāl itmeme	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Hemçü beyt-i bī-bedel dīvān-ı ḥüsniinde görüp Mışr-ı ‘ ayn-ı ebruvānuñ intihāb itmez misün		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Çarḥuñ evza‘ -ı bedin fehmi iden edvārından Olur āzürde-dil elbette her eṭvārından	Sifledür sifle nihādānedür ikrām-ı felek İtmez iqbāle heves ḥavf iden idbārından	Gazel/2		..-/..---/..---/..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Görüp reftār-ı rindānem beni t‘ an eyledüñ zāhid Sağa Mevlā sū‘āl itmez benüm ḥāl-i tebāhumdan	Nolā ‘ Ākifveş āzāde-ser olsam bāğ-ı ‘ ālemde Emel gül-ğoncasın tırd eyledüm tırf-ı külāhumdan	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
57b	‘ Ākif	Niğāh-ı germ ile pek bakma rüy-ı mehveşine Yanarsun ey dil ol āfet-nihādūñ āteşine	Hezār-ğüne şuver seyr ider bir an kevnüñ Başiret üzre baқан şüret-i münakkaşına	Gazel/6		.-./..---/..---/..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.

57b	‘Ākif	Getürmez zerre fâkât dîde ruhsârûn temâşâya Degüldür sevdiğüm nezzâre kıabil mihr-i rahşâna	O Rûmî-peççe şûhûn şît-i vaşf-ı hâl-i müşğîni Hıtâ vü Çîn ü Maçîn ile gitmiş semt-i Kâşân’a	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
58a	‘Ākif	Bîm-i peder ü mâderi terk eyle bugün gel Nûş-ı mey-i nâb eyleyelüm bezmi şafâda	Kürsîde gel it vâ‘ iz efendiye temâşâ Kendi ‘amelin söyleyüp izhâr-ı riyâda	Gazel/6		--./--./--./--	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
58a	‘Ākif	Dünkü gün vakt-i şehirde gördüm ol meh- tal‘ ati Pertev-endâz-ı cihân olmuşdı nûrâniyyeti	Yek dü rûze şervet ü sâmân- ı bî-ârâm için Devlet-i nâ-ber-ķarâr-ı dehre itmem râğbeti	Gazel/3		-.---/-.---/-.---/-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
58a	‘Ākif	Hele ben görmedüm bir saña benzer ey perî-peyker Bir nice tarz u tavr u şive-i reftârı hoş dilber		Tahmis		.---/.---/.---/.---	Bu beyit ‘Ākif tarafından Nedîm’in kâfir redifli gazeline nazîresindendir.
58a	‘İzzî	Reme-i çeşm-i ğazâlânını dâm-ı râma Getirünce ne kadar hîle vü tedbîr itdüm		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
58a	Gâlib	Leb-i la‘ li baña nuql olduğunu naql itsem Mey-i gül-reng ile câm-ı Cemûn ağzı şulanur	Āteş-i ‘aşkda mahv itmeğe çâr ‘unşurunu Dört yanından kemer-i ġayreti merdân kuşanur	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	Aslı 15 beyitlik gazeldir.
58a	Gâlib	Ne hevâ vü ne kemân vü ne kemân-keş ancaķ İrdüren menziline tîri nidâ-yı yâ Hâķ	Ünsî-i şûrî diğér ü hâlta-i bâtın diğér Ma‘nîde tîr degül lafz-ı kemândan müştâķ	Gazel/5		..--/..--/..--/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
58b	Gâlib	Gitmezdi bileydi bu kadar semt-i hîlâfa Şeyhûn yolu meyhâneye vardı şapa düşdi				--./--./--./--	
58b	Fehîm	Zühhâd bezm-i şevķe virür dâ‘imâ kesel Yenmez efendi şıķleti ger olsa da ‘asel		Gazel/1		--./--./--./--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Feyzî	Bâzârı ķatı gizlidür ol tâcir-i nâzuķ Şâhid daķı lâzım degül ol bey‘ u şîrâda		Gazel/1		--./--./--./--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

58b	Feyzî	Niyyetün hayra degül ol şanemün haqqında Var ise ey dil ğam-dîde haţâ fâldedür	Yâre yalvar gönül ibramladur cümle merâm Devletün gelmemesi âdeme ihmâldedür	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
58b	Feyzî	‘İmâd-ı dîn şalavât olduğına müşbetdür Binâ-yı zâbiţ esâsı direk degül de nedür	Kişi ider mi hîyânet veliyy-i ni‘metine Yenen virendeki nân ü nemek degül de nedür	Gazel/2		.-./..--/..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
58b	Fetâ	Leşker-i ğamdan amân ey dil hâlâsuñ yok senün Küşe-i meyhâneveş cây-ı emân lâzım saña		Gazel/1		-.--/..--/..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Nâ’îl-i vaşluñ ider hâlünge nazẓâreme reşk Bu ğanîler tîma‘ından dehen-i mûra bakar		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Sâz-ı niyâza virme düzen bezm-i vaşlda Depretme tel kırarın o meclis ses istemez	Pîr-i muġâna müntesib ol zevkî gör gönül Ėam-hâne-i cihanda kişi bî- kes istemez	Gazel/3		--./..--/..--/..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Bir sitemkârıñ esîr-i cevri reng-â-rengiyüz Mâni-i ‘aşkıñ mükemmel nüşha-i Erjengiyüz	Cismimüzde güşmâl-i cevri kânûn eylemiş Muṭrib-i çarhuñ meger biz perde-i âhengiyüz	Gazel/2		-.--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Rind-i bî-hüşa olunmuş nâmzed duġt-ı ‘ineb Mey-furüşuñ hayf bir şâhib-hîred dâmâdı yok		Gazel/1		-.--/..--/..--/..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
58b	Lebîb	Nedür bu ülfetün emvâc-ı der-pey-i elemin Ferâġ-ı hâtırımız var der-kenâr olalı		Gazel/1		.-./..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
58b	Münîb	Bûs-ı lebini başına kaçsa nola dilber Zevk-i meyün elbette gönül derd-i seri var	Meyl itdirür eşk-i ruġ-ı zerdüm baña yâri Hâlünce faķîrün de biraz sîm ü zeri var	Gazel/2		--./..--/..--/..--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

58b	Muḥliṣ	‘Ālem saña meftūn iken ey ḥüsrev-i ḥübān Vuṣlat-ı āb kim tül-i emeldür ḳula nisbet		Gazel-i Müsteza d/5		..--/..--/..--/..--	Muḥliṣ
58b	Mekkî	Mekkiyâ ‘ârif olan ḥalka tekâpü itmez İ‘tibârı kişinüñ mâye-i ‘irfâniledür				..--/..--/..--/..--	Mekkî Efendi
59a	Nâ’îl	Ḥat-ı reyḥânî ile bâğ-ı ruḥsârı çiçeklenmiş Ḥarîm-i ḥüsnu gūyâ leşker-i ḥatla be[n]eklenmiş	Dökülmüş zîr-i fesden ebruvânı üzre kâkülle Helâk-i ehl-i ‘aşḳa gamzeşiyle müştereklenmiş	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59a	Niyâz	Nüh felek rakşa gelür vâdî-i reftârından Lâl olur vaşf-ı zebân ḥâlet-i güftârından	Çok füsûnsâz-ı cihân böyle giderse yârüñ Bâbilistâna kaçır gamze-i mekkârından	Gazel/3		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59a	Niyâz	Mîve-i maḳşûda rağbet itme bî-hengâm iken Bâr-i naḥli şanma şîrîn târsîde ḥâm iken	Keşti-i baḥr-ı hüner olmak dilersen ey gönül Bâd-bân-ı himmeti aç rûzḡâr eyyâm iken	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59a	Nesîb	Hicr-i vaşluñla getürmekden ḥayâlün yāduma Geldi her vechile ‘âlemde ḥalel mu‘tāduma	Hicrün ey meh-rû beni şöyle perişân itdi kim Naḳz-ı külli irdi isti‘dâd-ı mâder-zāduma	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
59a	Nihālî	Hengâm-ı seher yana yana şubḥa dek âh it Āyîne-i ḥürşîd-i cihân-tâbı siyeh it	Maḳşûdın eğer rāḥat ise dâr- ı fenâda Var ḥışn-ı ḳanâ‘atde gönül cây-ı penâh it	Gazel/4		---/.---/.---/.---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
59a	Nihālî	Evc-i tāk-ı i‘tibârından düşer ḡaddârlar İrtifâ‘-ı kevkeb-i ikbâlin eylerken raşad	Enfûs ü âfâḳı İskender gibi seyr it gönül Sen de yap mülk-i vücûduñda hevâ-yı nefse sedd	Gazel/4		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
59a	Nihālî	Taḥḳîḳ-i naẓar eylesen ebnâ-yı zamânün Her vaẓ‘-ı fûrû-mâyesi bir ḍarb-ı meseldür	Başma ayaḡuñ kûşe-i meyḥâneye zâhid	Gazel/2		---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

			Ma'mûre-i rindide bu bir başka maḥaldür				
59a	Nihālî	Zâhid varınca sen de bulursun o devleti Rindân ne rütbe meykedede tûmturâklıdır		Gazel/1		---/-.-./---/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālî	Olur ehl-i kemâle kem- ^ç ayârân bâ ^ç iş-i rûçhân İder efzûn-ı kıadrin şî ^ç r-i nâ-mevzûn-ı mevzûnuḡ	Münâfidür ruḡbetle yubûset imtizâc itmez ^ç Âbeşdür rind-i mey-ḡârâna isti ^ç mâli afyonuḡ	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālî	Viren râh-ı talebde cân cânân bulduḡın gördük İdenler cüst-cü elbette bir kân bulduḡın gördük	Nihālî kaṭ ^ç -ı âmâl itme dâ'im luṭf-ı Bârîden Nice rencür-ı bî-dermânı dermân bulduḡın gördük	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālî	Ġınâ-yı kalbümüz var genc-i bād-âverden el çekdük Kânâ ^ç atle nevâl-i sofra-i diğerden el çekdük	Girân geldi ṭabîb-i çarḡuḡ istiğnâsını çekmek Nihālî ḡokḡa-i dârû-yı cân- perverden el çekdük	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālî	Bu çarḡuḡ şu ^ç le-i cevvalê-i devr-i sirâcından Düşer reng-i ḡavâdiş nev-be-nev ^ç aks-i zücâcından	Leṭâfetde tevâfuḡ şartdur ülfet ḡûşûşunda Nümâyândur bu ma ^ç nâ meyle âbuḡ imtizâcından	Gazel/4		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
59b	Nihālî	Mâcerâ-yı ḡasretüm bir bir beyân itsem gerek Eşk-i çeşm-i nâle-ḡizüm tercümân itsem gerek	Feyz-i âşâr-ı ṭabî ^ç atdan Nihālî câ-be-câ Şafḡa-i eş ^ç âra ṭarḡ-ı ḡülsitân itsem gerek	Gazel/7		-.---/-.-/-.-/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60a	Nihālî	Leṭâfet kat kat olmuş ^ç ârızında feyz-i Bârîden Yazılmış rûyuna nev-ḡâşîye ḡaṭṭ-ı ^ç izârîden	Yanup yakılmada pertev alan şem ^ç -i cemâlünḡden Sebak-âmüz olur pervâneveş ders-i Fenârîden	Gazel/3		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60a	Nihālî	Erbâb-ı kıbr zelzele-i rûzgârdan Virmez ḡalel esâs-ı binâ-yı vaḡârına	Gerdün Nihālî kimseye bir gün mi gösterür Çarḡuḡ taḡaddüm itmede leyli nehârına	Gazel/5		---/-.-./---/-.-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

60a	Nihālī	Görmekse eğer maqşaduñ esrār-ı tarīkī Ḥāk-i kadem-i mürşidi kuhl-ı başar eyle	Jeng-āver olur pertev-i mir'at-ı cemālūñ Dildādelerūñ eşk-i terinden hazer eyle	Gazel/3		---./---./---./---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
60a	Nihālī	Fehm eyledünse ma' nī-i taqvim-i ādemi Bildün tamām-ı nüshā-i aḥkām-ı 'ālemi	Aç 'ayn-ı i' tibāruñı çeşm-i ḥabābvār Yemde görünce ḫatreyi gör ḫatrede yemi	Gazel/6		---./-./---./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nihālī	Ümid-i rif'at itmez bu fenāda renc ü zahmetle Ḥaḳīkatde Nihālī fehm iden ma' nā-yı dünyāyı		Gazel/1		.---./---./---./---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nihālī	Germ-ülfet iken araya girdi o şüh ile Toñdurdu va' z-ı serdi raḳībūñ yaḥı daḥı		Gazel/1		---./-./---./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
60b	Nihālī	Dürdan 'arz-ı maḥabbet de iderse dilber İttiḥād olmadığından yine hicre beñzer İhtilāṭ olmayıcaḳ arada vuşlat ne gezer Vaşl odur reşk ide āmizişine şir ü şeker		Tahmis		..---./..---./..---./..-	
60b	Nihālī	Başka rāḫat var tevāzu' la şafā-yı bālde Gülle germ-i naḫvet olma bezm-i cāh u mālde		Tahmis		-.---./-.---./-.---./-.-	
60b	Nāşid	Güzer eylersen ey bād-ı seḫer kūy-ı dilārādan Yüzün sür ḥāk-i pāy-i yāre bir 'arz-ı sipāriş yāp	Senūñ ey sifle-perver çarḫ geçdür dā'imā devrūñ Biraz da ehl-i diller semtine meyl it nümāyiş yap	Gazel/3		.---./---./---./---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Hümā-yı kākülündür fark-ı cāna sāye-i devlet Nigāh-ı iltifātundur baña ser-māye-i devlet	Mürüvvetden eşer yok Nāşidā hep kesbedür gūşiş Kemāl-i bī-vefāyidür ḥamīr-i māye-i devlet	Gazel/5		.---./---./---./---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Duyar evvel bağışda nükte-i ser-pūş-ı āmāli Nigāhuñ vāḳıf-ı sırr-ı zamīr-i ḳalb-i 'aşıḳdur	Mübāyindür ehıbbā-yı zamānuñ tarz-ı girdārı Muṭābıḳ şüretā ammā ki ma' nen nā-muvāfiḳdur	Gazel/2		.---./---./---./---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.

60b	Nāşid	Ḥaṭ-ı dil-keş-nümün-ı levḥ-i ḥüsnün eyledüm taḥkîk Berât-ı şâh-ı hüsne kayd olunmuşdur bahârîdür		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Ḥāl-i siyâh-ı dilberi vaşf itme zâhidâ Düşmez o söz dehânına ben söylerüm saña	Bir kerre bûs-ı la' lûne şâyeste olsam âh Baksañ ne tatlı tatlı sühan söylerüm saña	Gazel/3		--./-./-./-./-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Ṭab' a ğayetle yokuş gelmek gerekdür ġālibâ Pāye-i mirkât-ı kaşr-ı vaşl-ı dilberden iniş		Gazel/1		-./-./-./-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Emek-dâr-ı der-i devlet-serây-ı ' aşkuñ olmuşken Yine ey şâh-ı taht-ı ' işve ' arz-ı bî-me ' âl itmeme		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
60b	Nāşid	Her bir nigâh-ı mesti virür başka bir şafâ Bî-dâr olunca dîde-i ma' mûrî ḥ' âbdan		Gazel/1		--./-./-./-./-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Çün marîz-i ' aşka lâzımdur münâsible devâ Zâhide şa' leb gerek rindâna meyle ğargara	Ṭıfl-ı bâzî-meşrebe dil virme müşküldür hele ' Âşıkın rüsvây ider dilber olunca farfara	Gazel/3		-./-./-./-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Ḥayâlündür muşavver levh-i dîvârında ser- tâ-ser Ḳuraldan şaḥn-ı sînem üzre şâh-ı ' aşk kâşâne	Dürûġ-ı maşlahat-âmîzdür nâfiẓ olan Nāşid Zamâne ḥalkına ' arz-ı ma' ârif ş' ir ü inşâ ne	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Ânuñ şubh u mesâ fikr ü ḥayâli ey perî sensin Çıkarma ḥâtıruñdan luṭf idüp bu ' abd-i müştâkı	Uşûl ile maḳâmâtın gözet dil-bestegânun hep Ḥüseyniye çıkarma nağme-i dil-süz-ı ' uşşâkı	Gazel/4		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
61a	Nāşid	Ṭoġrı söyle zâhidâ gelmez mi ḳalbe ihtilâc Ditredürken sâḳ-ı sîminün o raḳḳâş âfeti	Âh idüp süzân olup eşk-âbe- rîz olduḳça sen Ney fiġân eyler mey aġlar sem' eyler rikḳati	Gazel/3		-./-./-./-./-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.

61a	Nüzhet	Hücûm-ı keyf-i hodiyyetle tâ' atün görme Şakın ki sâlik-i Hakkâ kabâhat işte budur	Muķīm-i ħ'an-ı rızâ ol ğam-ı sivâ-yı yeme Tarîķ-i faķr u fenâda ķanâ' at işte budur	Gazel/4		.---/..--/---/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
61a	Nâfiz	Cânânesin rakîb ile hiçbir kes istemez Dâmân-ı gülde bûlbûlü ħâr u ħas istemez	Şaçma karadur işi o şahsuñ ki nâ-fedâ Püskürme benli cârîye-i Çerkes istemez	Gazel/5		--/-.-/..--/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
61a	Ni' met	Merhem-i bihbûd-ı zâhir aña te'sir eylemez Zaĥm-ı şemşîr-i muhabbet bir oñulmaz yâredür		Gazel/1		-.---/-.-/-.-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Ni' met	Pâ-beste-i kemend-i hevesdür eğerçi dil Ser-ĥâk-i âsitâne-i luţf-ı Ĥudâdadur		Gazel/1		--/-.-/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Ni' met	Yâr-ı sîmîn-bedenüm ħadr-i niyâzı bilmez Nicedür ħâ' ide-i bende-nuvâzı bilmez	Çemen-i ĥuld-i sitâyişde ser-efrâz olmuş Dûzaĥ-ı derde ħonan sûz u güdâzı bilmez	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Ni' met	Yârdan dūr rakîbüñ ğam-ı bârın çekerüz Güle hem-dem degülüz zaĥmet-i ħârın çekerüz	Felek erbâb-ı dile câm-ı telâfi şunmaz Yok yire renciş-i efķâr-ı ĥumârın çekerüz	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Nürî	Güzel ma' nâ degül yanuñda gördüm düşde aġyârı Eğerçi ħorķulu rû'yâyı cânâ ĥayra yormuşlar	Nevâl-i vaşl-ı yâre ķalmamış bir ħalb-i 'âşıkda Pey-â-pey cevri ile bî-çâreyi çoķdan toyurmuşlar	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
61b	Nuşret	Yine şad-pâresin ey kūh-ı taĥammül bilmem Hele bul kendüñi ta'n eylesesün Tūr saña				..--/..--/..--/..-	
61b	Vehbî	Vaşf-ı rüyunda ġazeller yazan ehl-i sūĥanuñ Maţla' ında kimi ĥürşid u kimi mâĥ yazar	Kâtib-i maĥkeme-i ĥükm-i ķazâ ey Vehbî Ķısmetüm sehmini <i>er-rızķu</i> 'ala 'llâĥ yazar	Gazel/4		..--/..--/..--/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.

61b	Vehbî	‘ Aceb âyîne-i devrânda görmüş var mıdur bilmem Şekker leblerle böyle tûti-i şîrîn güftârı	Nesîm-i lutf-ı şâhidin açıldı ğonçe-i kāmım Belî bülbül gibi çokdan çekerdüm miḥnet-i ḥârı	Kaside/ 2		.---/.---/.---/.---	Aslı 84 beyitlik kasidedir.
61b	Vehbî	Nola Şîrâzı virsem ben ol ḥâl-i ‘ anber- efşâna Bulunmaz Hind ü Keşmîr ü Ḥotende öyle bir dâne	Şeker-güftârî-i ḳand-i leb-i şîrînüḡe Vehbî Semerḳand ile mülk-i Ḳandahârî virdi şükrâne	Kaside/ 5		.---/.---/.---/.---	Aslı 141 beyitlik kasidedir.
61b	Vehbî	Zu‘ m ider ser-keş olan naḥvet-i iḳbâl ile kim Şadem-i tōb-ı felekde de nigünsâr olmaz	Rûz ü şeb şıdḳ ile taḥşil-i kemâlâta çalış Câme-i cehl gibi ‘ âleme bir ‘âr olmaz	Gazel/3		..--/..--/..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
62a	Hâtif	Söz olur mu o şehûḡ tavr-ı levendânesine Âhuvân mâ‘il olur dîde-i mestânesine		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Yeksân	Câ-be-câ dâḡ-ı derûnum fark olunmaz lâleden İztîrâb-ı âh-ı germüm şu‘ le-i cevvăleden	Mısrâ‘ um ḳad râst ḳılmaz ḥâme olmazsa ‘ aşâ Ṭıfl-ı ṭab‘ ım nâ-tüvândur pîr-i şad-sâleden	Gazel/2		-.---/-.---/-.---/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Nâbî	Zamânı gelmeyecek bir işûḡ ḥuşûli maḥâl Umûr vaktine merhûn kelâmı ḥod meşhûr		Kaside/ 1		.-./.-./.-./.-.	Aslı 161 beyitlik kasidedir.
62a		Saḡa bâzîçe-i çarḥı niçe tefhîm ideyim Rûzgâr öyle degüldür ki dimek mümkün ola				..--/..--/..--/..-	
62a	Nâbî	Göḡül bir cām-ı jeng-âlûda döndi köhne revzende Zamânile aḡa âyîne-i ‘ âlem-nümâ dirken		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Vaşşaf	Tenezzül eyleyemem hep fuḥûl iken maḥzâ Berâ-yı faḡr-ı muḥâkâte faẓl-ı abâyı				.---/.---/.---/.---	
62a	Nâbî	Ḥalkdan göḡlümün ol mertebedür ki nefreti kim ‘ Aksüm âdem diyü mir‘ âta nazar eyleyemem		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	Şafvet	Çek zevraḳ-ı şahbâyı ne dirlerse disünler Sev dilber-i tersâyı ne dirlerse disünler	Sa‘ y it bugün aḡbâb ile maḡbûb ile ‘ ıyşa			--./.--./.--./.--	

			Ağma ğam-ı ferdâyı ne dirlerse disünler				
62a	‘Ākif	Lāubālī-ṭavr ol ey dil meşreb-i rindāne tūt Nuṭṭ-ı pend-āmiz-i zühhādı bütün efsāne tūt	‘Ākifāsā ba‘d-ez-în ṭarḥ-ı tekellūf eyleyüp Lāubālī-ṭavr ol ey dil meşreb-i rindāne tūt	Gazel/5		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a	‘Ākif	Gülşe[n]-i ‘ālemde bu sırra irişmez hiç kes Zağlar āzādedür bülbül giriftār-ı kafes		Gazel/1		-.---/-.---/-.---/-.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
62a		Yeter tiğ-ı zebān-ı pende şaykal virdün ey vā‘ iz Geçülmez bāde vü dilberden ancak bu hevādan geç				.---/.---/.---/.---	
62a	Nāzım	Vefā ma’ mül iken gül-berk-i ṭab‘-ı nāzeninümden Yāzık ey ğonçe-i bāğ-ı melāḥat bī-vefā koptu		Müfred		.---/.---/.---/.---	
67b	Kāmī	Güle güş itdüremez yok yire bülbül inler Varak-ı mihr ü vefāyı kim okur kim dinler		Matla‘		..---/..---/..---/..---	Kāmī Mehmed Efendi
67b		Rızkı taḫsīm idicek ‘āleme ḫassām-ı ezel Düşdi ğam pāyuuma lā yus‘ elu ‘āmmā yef‘ alu				..---/..---/..---/..---	
67b		Bī-nizām olmağ gibi yokdur nizām-ı ‘āfiyet ‘Aql-ı evveldür yanumda bī-ser ü sāmān olan				-.---/-.---/-.---/-.---	
67b		Gelür ol vezīr cābīr kılcı elünde ḫanlu Şavul ey göñül yolundan ki yamān geliştür bu					
67b		Vücūd-ı pākini ‘ummān-ı cūd u devlet iden İde dilin şadef dürr-i şāhvār-ı sürür				.---/..---/..---/..---	
67b		İnsānı degül şimdi benüm zannum odur kim Kemmūnı bile aldatamaz va‘d-i ekābir				---/.---/.---/.---	
67b	Nābī		Cevāb-ı pürşiş-i āsāyiş-i cihān Nābī	Gazel/1		.---/..---/..---/..---	Aslı 10 beyitlik gazeldir.

			Harābe-zār-ı kanā' atde bî- nişanlıkdur				
67b		Olmaz şarāb-ı sāgar-ı şādī humārsuz Gül-zār-ı dehrde güli kim gördi hārsuz				---/-.-/-.-/-.-	
67b		Her tîr-i belā kim irişür saña felekden Şabr eyle gönül bu da geçer devr-i zamāndur				---/-.-/-.-/-.-	
67b	Sa' ded'- din	Açduñ o gönçeye lebi ārām yok yine Ey nāle bülbül-i dile gulğul misün nesün		Gazel/1		---/-.-/-.-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
		Niyyet-i cevri ü cefādan dilünî şāf eyle Bu mıdur mihr ü muhabbet hele inşāf eyle				---/-.-/-.-/-.-	
67b	Ruḥī	Geç cümle-i efkārı yûri ' ârif-i vakt ol Ser-geşte bil anı ki serinde bu hevā var				---/-.-/-.-/-.-	Ruḥī-i Bağdādī
67b	Ruḥī	Kimi aldı kemānın dostı kimi tîğ-ı bürrānı Biri birine katdı ikisin igvā-yı şeytānı				.---/.---/.---/.---	
67b	Ruḥī	Gönlüñe bî-hüde fikr-i kūy-ı dilber gelmesün Anda yer yok saña ' aşık hātıra yer gelmesün				---/-.-/-.-/-.-	
67b	Ruḥī	Şanmañuz mihnet-i ğam bülbüle gülden geldi Kafese girdi belā başına dilden geldi				---/-.-/-.-/-.-	
67b	Ruḥī	İdüp şikeste vü maḫhūr kalb-i ā' dāyı Neşāt-ı fethle mesrūr-ı şād-mān geldi				---/-.-/-.-/-.-	
67b	Sinānī	Şöyle ser-mest eylemişdür neş' e-i ruhsār-ı yār Bāde vü meyḥāne vü pîr-i muğān bilmem nedür				---/-.-/-.-/-.-	Sinānī Ez- Mevālī
67b	Feyzī	Görüp meftūnı olmuş şüretün mir'āt-ı hātırda Ferāğ-ı bāl ile seyr-i ḥayāl-i ḥ'ābdan geçmiş		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
67b	Şihḥatī	Pāy-ı yāre düşmeğe ağıyardan nevbet mi var		Matla'		---/-.-/-.-/-.-	

		Sāyesinde naḥl-i ümmidüñ meğer rāḥat mı var					
67b	‘Abdī	Nā-ümmīdüm ḥalkdan Mevlā mu‘īnūmdür benüm ‘Avn u tevfiķi refiķūmdür qarīnūmdür benüm		Gazel/1		-.--/-.-/-.-/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
67b	‘İzzī	Marīż-i ‘aşka ancak çāre vaşl-ı yāri bulmuşlar Bu derde şerbet-i la‘l-i leb-i dil-dārı bulmuşlar		Gazel/1		.---/---/---/---	Aslı 4 beyitlik na-tamam gazeldir.
68a	‘Arif	Maḫsūmdur biri ğama biri rāḥata Yoḫdur müsā‘adeñ a felek iki sā‘ate		Müfred			‘Ārif Süleyman Beg
68a	Ġināyī	Nigeh-i tiğına göğüs gererüz Gör ne keskin ḳaḫālara siperüz	Feth-i bāb olmadı Ġināyī bize Yār kūyunda der-be-der gezerüz	Gazel/4		..--/..--/..-	Aslı 4 beyitlik na-tamam gazeldir.
68a	Ġināyī	Felek bezminde cām-ı ārzū nā-dīdedür şimdi Ḥumār-ı ye’s ile çeşm-i emel ḥābīdedür şimdi	Hemān bī-hūde gerd-i reh- güzārı olma ey ümmīd Ḳabā-yı şāhid-i maḫşūd-ı dāmen-çīdedür şimdi			.---/---/---/---	
68a	Vāşif	Hicrāna şaldı fülk-i dili rūzgār ḫayf Baḫr-i emelde sāḫil-i vuşlat görölmedi	Vāşif taḫammül eyle bu vaż‘-ı zamāneye Bir ḫāl var mı anda nihāyet görölmedi	Gazel/4		--/-.-/-.-/-.-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
68a	Vāşif	Kimseüz hiç kimse yoḫ bir kimsenün var kimsesi Kimseüz ḳaldum meded ey kimsesüzler kimsesi		Gazel/1		-.--/-.-/-.-/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
68a	Vāşif	Ḳalsun gūşāde genc-i nihānı tekellümün İtsün şüküfte gonçe-i cānı tebessümün				--/-.-/-.-/-.-	
68a		Maḫāmātı gezüp pervāz idersün Bize geldikde ey şeh nāz idersün		Gazel/1		.---/---/---	Aslı müzeyyel gazeldir.

68a	Oğcı-zāde	Şağın bu cīfe-i dünyāya kōnma kerkes-vār Bülend-i himmet olup kânî‘ ol mişāl-i Hümā				.-./..--/..-/..-	
68a	Oğcı-zāde	Medh-i maḥlūkla ṭab‘ uḡ niçe bir Sūḡan-ārālīk ve ḡodrālīk ide	Demidir ṭūṭī-i güyā-yı kalem Şükr-i Ḥālīkda şeker- ḡālīk ide			-.--/..--/..-	
68a	Oğcı-zāde	Dihkân-ı ḡadīka-i ḡikāyet Bu resm ile eylemiş rivāyet				--./..-/..--	
68a	Oğcı-zāde	Şāl-keşti-i umūrını baḡr-i tevekküle aḡ Āç bād-bān-ı himmeti yān gel de seyre bāk					
68a	Oğcı-zāde	Ġarażum vaşf-ı dehānı iken Ġcāz üzre Baḡş-ı zūlfüne düşüp dil-sūz uzatdı gitdi				..--/..--/..--/..-	
68a	[Bākī]	Yine gömgök tere batmış çıka geldi çemene Nev-bahār irdi diyü derdi ḡaberler sūnbül		Kaside/ 1		..--/..--/..--/..-	Aslı 47 beyitlik gazeldir.
68b	Nābī	Fedā-yı tīḡ olur ḡaddin tecāvüz eyleyen mūlar Cefā-yı tīḡdan āzādedür müjḡān u ebrūlar		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
68b	Şabrī	Seyf-i yeddu’llāhı olup āşikār Geçdi kılıçdan fiten-i rüz-gār		Kaside/ 1		-.-/..-/..-	Aslı 83 beyitlik kasidedir.
68b	Murād	İki müfsid ki şehirden sürececek Çifte kuruşunla urup öldürecek				..--/..--/..-	
68b	Murād	Keremden özge kerāmet olur mu ādemde ‘Ale’l-ḡuşuş ola vaḡt u nişābına maḡarrdan				.-./..--/..-/..-	
68b	Murād	Bu nefesle bu mücevvidlik ki vardur ‘ākıbet Ḥazret-i şultān-ı devrāna imām eyler beni				-.--/..--/..--/..-	
68b	Murād	Çün eski meşeldür dinür <i>el-leyletü ḡublā</i> Seyre eyle neler ṭoḡuracaḡdur zen-i dünyā				--./..-/..--/..--	
68b	Murād	Hiç ruh göstermeyüp meydān-ı rezme sürdün at Naṭ’-ı rüsvāyīde şāhı eyledün ferzāne mat				-.--/..--/..--/..-	

68b	Murād	Cihānı kanlı yaşum tıtdı dil ğamdan müşevveşdür Buña yākūtdan zevrak gerek tūfān-ı āteşdür					
68b	Refi‘ā	Kesmiş atmışdur anı itme cedel Tîğ-ı lā yūs‘elu ‘ammā yef‘alu				-.--/-.-/-.-	
68b	Vehbî	Zâtında zerre lutfā liyākāt da yoğ ise Hiç kıadri yok mu silsile-i Hāşimiyyenün				--/-.-/./.-/-.-	
68b	Fāmî	Niçün muqayyed-i tār-ı belā-yı zūlf olduğ Sezādur ey dil-i ser-geşte ıztırāb saña		Gazel/1		.-./..--/-.-/..-	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
68b	Vāşif	Şūh-ı ser-keşi ben bañā yār olur şandum O āhu-beççe-i vahşî şikār olur şandum	Yazık yazık telef itdüm metā‘-ı cān u dili Bu çārsū-yı maḥabbetde kār olur şandum	Gazel/2		.-./..--/-.-/--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
68b	Vāşif	Ġaraż vuşūl-ı ruḥ-ı yār ise bu bezm içre Dökül saçıl nice dem Vāşifā gül-āb gibi		Gazel/1		.-./..--/-.-/--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
68b	Ġavşî	Cānuma kār itdi istilā-yı derd-i rüzgār Hiç göz açtırmaz baña bir laḥza gerd-i rüz- gār		Matla‘		-.--/-.-/-.-/-.-	
68b	Rāmî	Dil kūy-ı yāre biñ ğam ile rū-be-rāh olur Āhvālīmüz bizüm bu gidişle tebāh olur				--/-.-/./.-/-.-	
68b	Rāmî	Baña bir neşve baḥş eyler ki ḥatt-ı yār söylenmez Süveydāda nihāndur ḥalka bu esrār söylenmez	Zebān-zed āşināyı lafza mā’il şimdilik yārān Şaḥın Rāmî zebān-ı tāzede eş‘ār söylenmez	Gazel/6		..--/..--/..--/..--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
68b	Rāmî	Kimün kāşānesine şaldı pertev mihr-i raḥşānuğ Kimün bezmün münevver itdi bu şeb māh-ı tābānuğ	‘ Aceb ey Rüstem ‘ aşka kimün kıaddin kemān itdün Yine ālūde-i ḥun eylemişsin tîr-i müjġānuğ			..--/..--/..--/..--	
69a	Rāmî	Zebān-dırāzlık itme ḥabābına cāmuğ Doğunma dīdesine zāhidā mey āşāmuğ					
69a	Rāmî	Bir ğulām-ı mūy-tāb ile iderken kıl u kıāl Bildı pā-pend olduġın şan‘atla kırdı köstegi				-.--/-.-/-.-/-.-	

69a	Ümîdî	El aldum mäh-ı peykerlerle girdüm halka-i zikre Felekde devri ben bu çarh-ı kec-reftâra gösterdüm	Elifler dâğlar ile zeyn idüp cismimi âh itdüm Giribân çâk olup ol dilber-i ğaddâra gösterdüm			.---/.---/.---/.---	
69a	Bahrî		Yârûğ ümmîd eyleme ğam- hâneğe teşrîfini Olmaz ey Bahrî bilürsin şâhlar vîrâne-dost	Makta ^ç		-.--/-.-/-.-/-.-	
69a	Bahrî	O dil kim ihtiyârıyla esîr-i ‘aşk-ı yâr olmaz Ĝam-ı hicrânı çekmekde elünde ihtiyâr olmaz	Vişâl ümmîdin itme bî- maħal ey Bahrî -i şeydâ Maħalli dinmeyünce ‘arz-ı hâlûğ der-kenâr olmaz			.---/.---/.---/.---	
69a	Rüşdî	Böyle devr eyler ise vefk-i murâd üzre eğer Ber-devâm olsun Îlâhî felegûğ devrânı	İşte meydân-ı fazîlet ne tururlar bilsem ‘Ulemâ-yı selefûğ var ise gelsün cânı	Kaside/ 2		..--/..--/..--/..--	Aslı 40 beyitlk kasidedir.
69a	Rüşdî	Şadefveş bir dürr-i yek-dânededen mi ayrılup âyâ Dil-i ‘âşık gibi cûş eylemiş feryâd ider deryâ		Matla ^ç		.---/.---/.---/.---	
69a	Rüşdî		Rüşdî yi tîğ-ı ğamzeğ ile ķayd-ı kâkûlûğ Kesdi cihândan eyledi her kârdan cüdâ	Makta ^ç		---/-.-/---/-.-	
69a	Rüşdî	Ėākveş ol bulmak istersen cihânda i‘tibâr Ėaldırur bir ğün seni elbette yerden rûzgâr		Matla ^ç		-.--/-.-/-.-/-.-	
69a	Rüşdî	Var ise yine sen başdan çıkardun yüz virüp ey şûğ Anığçûn rûyına şarķar o zûlf müşğ-i nâb- āsâ				.---/.---/.---/.---	
69a	Rüşdî	Her ne değlü mevc-āsâ eylesem meyl-i kenâr		Matla ^ç		-.--/-.-/-.-/-.-	

		Baħr-i ğamdan çıķmaĝa bir laħza �or mı r�zg�r					
69a	R����	Kimsen�� �aybn� g�r�p zinh�r Y�zine urma an� �y�nev�r		Matla�		..--/..--/..-	
69a	R����	�anma kim olma�dadur perv�ne anca� b�- �ar�r � A�� ile �em� �� ba�ında �te�ler yanar		Matla�		-.--/-.--/-.--/-.-	
69a	R����	Bir nazarla eyley�p ��ir an� h�r��dv�r Virdi bir ��ret yine mir'�ta � aks-i r�y-ı y�r		Matla�		-.--/-.--/-.--/-.-	
69a	R����	��f ol sine�de a�� olmasun gerd-i keder Sen da�ı dery� gibi olma� dilersen p�r- g�her		Matla�		-.--/-.--/-.--/-.-	
69a	R����	Cih�na d�de-i mihr-i felekve� n���r olma�dan Hil�l�s� sen�� l�tfu�la man��r olmamuz yegd�r		Gazel/1		.---/.---/.---.---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
69a	R����	E�er-i b�seyi g�rd�kde ru�unda y�r�� Didiler kim kızıll� �ı�k�ı yine dil-d�ru�		Matla�		..--/..--/..--/..-	
73b	R����	Ne meyl-i nahl-i g�l eyler ne seyr-i g�lsit�n ister G���l bir serv-k�met g�n�e-leb ���-ı cih�n ister	� Ul�vv-i ��n-ı � a��ı R����y� bundan kıy�s it kim Ma�abbet ��hb�z� dil gibi bir ���y�n ister	Gazel/4		.---/.---/.---.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
73b	R����	D�deden m�mk�n m�d�r seyl-�b-ı �asret a�maya ���e-i dil seng-i cevr-i y�r ile meks�rdur		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
73b	R����	Le��fet anca� o nev �a��-ı �add�ra �almı�dur Bel� saf�-y� g�l evvel bah�ra �almı�dur	G���ade olma�a R����ye �on�e-i ��m�d Nes�m-i mer�amet-i Kird- �are �almı�dur	Gazel/2		.-./..--/..--/..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
73b	R����	�rdi k�s�fa mihr-i felek �ad �ic�b ile Bilmem o meh anu�la bug�n r�-be-r� mudur		Gazel/1		--./-.-./..--/..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

73b	Rüşdî	Mümkün mi zerre deñlü nihân ola ‘aşkıımız Günden o mâhı sevdiğimiz âşikâredür		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Rûyunda niķâb olsa yaķar ‘âlemi hûsni Farkı o mehûñ mihr ile gün gibi ‘ayândur		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Felekle pençeleşmek ey dil-i pür-mihnet el virmez Yeter çek dest-i ümmîdün saña çün devlet el virmez	Ėoma elden ayağı bir dem ey dil ‘ıyş u nûş eyle Senûñ de nevbetûñ bir gün geçer bu fırsat el virmez	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Şebnemâsâ ne ķadar hâkle yek-sân olsaķ Yine âhır anı biz bâ‘ iş-i rif‘ at bilürüz	Bir ķadem rence kılup itse tenezzül Rüşdî Ėâk-pây olmağı biz yâre sa‘ âdet bilürüz	Gazel/2		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Hûsn ile bildüm ol mehi kim bî-mişâl imiş Mir’ât içinde ‘aksi dağı bir hayâl imiş		Matla‘		---/---/---/---	
73b	Rüşdî	Yeñülmez çünki gördük eşk-i çeşm-i terden el çekdük Nişâr olsun ķo pây-ı yâre ol gevherden el çekdük	Yapışduk hâlķa-i bāb-ı niyāz-ı hâķķa ey Rüşdî Kesildük âsitān-ı Ėayrıdan her derden el çekdük	Gazel/5		---/---/---/---	Aslı beyitlik gazeldir.
73b	Rüşdî	Ėarāb ol ey göñül ‘âlemde ma‘ mūr olmaķ istersen Cihānuñ şöhretin terk eyle meşhūr olmaķ istersen		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Fıkr itmededür heybetini beyt-i Ėudānuñ Bî-hûde değül ditreddiği kıble-nümānuñ		Matla‘		---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Ėamīde ķadd olup āhır bir āh itmek idi ķaşdum Bi-Ėamdillāh murād üzre oķum atdum yāyum yaşdum		Matla‘		---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Ėann eyler idim derd-i derūnum ola mektūm Ėālīm göriceķ yār didi mes’ele ma‘ lūm		Matla‘		---/---/---/---	
74a	Rüşdî	Öğüdüp dāne gibi itmede hālķı hep kim Ėsiyāb-ı feleği tecrûbe itdüm kendüm		Matla‘		---/---/---/---	

74a	Rüşdî	Cevr imiş kaşdı baña şanma sükûtı nâzdan Ölçüsin aldum o şûhuñ ağzınun açmazdan		Matla ^ç		..--/..--/..--/..-	
74a	Rüşdî	Mihr-i ruhuñla bezmümüzi rüşen eyledün Hüsün hemişe şaklasun Allâh zevâlden		Gazel/1		--./-./-./-./-.-	Aslı 13 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Ey göñül çün saña meyl itmez o serv-i dil- cû Mîve-i vaşlın anuñ itme ümmîd olmaz bu		Matla ^ç		..--/..--/..--/..-	
74a	Rüşdî	Hañt-ı 'izâr-ı yâre nâzar eyle ey göñül Hall-i rûmûz-ı 'aşka kitâb istemez misün	Yansun yağılsun âteş-i 'aşkuñla cân u dil Bezm-i şarâb-ı nâza kebâb istemez misün	Gazel/2		--./-./-./-./-.-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Vaşf-ı gül itsem olur hoygerde yârün 'arız Nem kıpar ruhsârı yâd-ı verd-i ra' nâdan bile		Gazel/1		-./-./-./-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Böyle çün cevri eylemekdür dâ'imâ kârün bize Korkarum bir iş açar şemşîr-i hûn-bârün bize		Gazel/1		-./-./-./-./-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Kuñl idemedüm dîde-i giryânuma şayd hayf Haqq-ı nâzarum kâldı senün hâk-i rehünde		Gazel/1		--./-./-./-./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Pençeleşme da'vâ-i hüsni eyleyüp ol hür ile Olmaz ey mihr-i felek çün kim güzellik zor ile		Matla ^ç		-./-./-./-./-.-	
74a	Rüşdî	Sâyeveş düşdüm pey-i dildâre âh u zâr ile Kaldum ayakda ümmîd-i bûs-ı pây-ı yâr ile		Matla ^ç		-./-./-./-./-.-	
74a	Rüşdî	Dil-i 'âşık gibi meftûn olmuş şûret-i yâre Bağup hayretle âyine tayıdı kâldı divâre		Matla ^ç		./-./-./-./-.-	
74a	Rüşdî	Mağalldür her ne deñlü bağı olunsu mû-yı miyânında O şûhuñ söz yeri yokdur hele âşlâ dehânında		Matla ^ç		./-./-./-./-.-	
74a	Rüşdî	Çeşmümden akup hâk-i reh-i dilbere düşdi Eşküm güheri kâdri bilinmez yere düşdi		Matla ^ç		--./-./-./-./-.-	

74a	Rüşdî	Nedür bilmezsin ey zâhid kemend-i zülf-i dildârı Değülsin çünkü tel ehli bize ta‘n eyleme bārī		Matla‘		.---/.---/.---/.---	
74a	Rüşdî	Şevkle rûşen olur mihr-i cihân-tâb gibi ‘Aşkla çâk olanuñ sînesi mihrâb gibi		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Kimi mâh-ı münevverdür kimi hûrşid-i enverdür Cihân hep böyle eyler vaşf-ı hüsnüñ rûz u şeb şimdi	Kilid-i genc-i ma‘ni girdi dest-i tab‘uma Rüşdî Nola bezl-i güher itsem cihâna bî-ta‘ab şimdi	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
74a	Rüşdî	Rû-nümâ olmadı bir kerre bize şâhid-i baht Gerçi fânûs-ı felek hayli şuver gösterdi		Gazel/1		..--/..--/..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74b	Rüşdî	Senden murâd alınmak hâtt-ı ‘izâre kaldı Nûş-ı şarâb-ı la‘lün evvel bahâra kaldı	Sâhil göründi ey dil fülk-i ümîde ancak Hakk lûtf iderse varmak bir rûzgâra kaldı	Gazel/2		--./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74b	Rüşdî	Ol naḥl-i ‘işve bûs-ı lebe kâ’il olmadı Bâr-ı ümîd-i bâğ-ı dilüm hâşıl olmadı		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Dile mâye-i şafâdur haṭṭ-ı rûy-ı yâr dirler Kişinün kırmaz göñülde gamını bahâr dirler	Ser u sînenü ser-â-pâ tatalım sipihr-i dâğ it Saḡa mihribân olur mı o kamer-‘izâr dirler	Gazel/3		..-./-./-./-./-.	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî		Sırrî gibi bu âh-ı şebâna nedür göñül Bilmem senün de sevdiğün ol mâh-rû mıdur	Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Mürûr-ı dehr ile resmi bozılmış nakş-ı mahv olmuş Kerem kalmış bir eski nüshâdur Hâtem zamânından		Kaside/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 26 beyitlik kasidedir.
74b	Sırrî	Geh hançer ü geh tîğ ile itdün dili mecrûh Bunlar senün ey âfet-i cân yanına kalmaz		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

74b	Sırrî	Devr itmedeyüm girye ile kūy-ı nigārı Fülk-i dil-i sergeşteyi girdāba düşürdüm	Bu nev-gazelî eyleyüp İstānbula irsāl Sırrî yi yine hātır-ı āh̄bāba düşürdüm	Gazel/3		--./--./--./--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Reng-rū olsa eğer māhda ey gönçe-dehen Beñzedürdüm ruḥ-ı zengīnūñe mehmā emken				..--/..--/..--/..-	
74b	Sırrî	A‘dā hevā-yı zūlf-i dil-ārāda olmasun Düşmenlerüm İlāhî bu sevdāda olmasun	Şabr it havāle eyleyem ağyāre ahdın Bir tīg-ı şu‘le-tāb ki dünyāda olmasun	Gazel/2		--./-./--./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Dime vesīle-i vuşlat bulunmaz ‘uşşāka Arada nūş-ı mey-i hoş-güvārı gördüğ mü		Gazel/1		.-./..--/.-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Sırrî ümmīd-i mīve-i kām eyleme şaḥn Bār-ı vefādan olmuş o serv-i sehî tehî		Gazel/1		--./-./--./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Yārüm olsa her ne deñlü mest-i şahbā-yı ğurūr İtmez ol āfet yine mīnā-yı peymānı şikest	Cilvegāh-ı ‘aks-i ḥüsn-i bī- naẓırūndür senūñ İtme mirā‘t-ı dil-i Sırrî -i hayrāmı şikest	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Ne mümkün mīve- çīnī-i vişāl ol naḥl-i bālādan Hemān bī-hūde dil dest-i temennāyı dirāz eyler		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Dilberūñ ile kūy-ı dil-ārāyı unuttum Vuşlat hevesi ḳalmadı hātırda yeriyle		Gazel/1		--./--./--./--	Aslı 10 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Ḥāl-i zārından teşekkī itmesün mi ‘āleme Neylesün hem-ḥāl yok Sırrî Efendi bir sen ol		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Aslı 16 beyitlik gazeldir.
74b	Sırrî	Ol şūḥ tırāş itdi bu gün ḥaṭṭ-ı ‘izārın Baḥt-ı siyeh-i ‘āşık-ı bī-çāre açıldı		Gazel/		--./--./--./--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
74b	Şināsî		Baḥtı siyāh olınca Şināsî bir ādemūñ	Gazel/1		--./-./--./-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

			Ṭūṭīye dām kırsa şikārı ğurāb olur				
74b	Şināsī	Şevķ-ı dehenle reşk-i miyānı düşüp dile Oldı ziyāde yok yere derd-i nihānumuz				--./-./.-./-.-	
75a	Fethī	Mest-i şahbā-yı elem çeşm-i terinden bellüdür Rind-i ‘işretgāh-ı miḥnet sāğarundan bellüdür	Münker olmaz tab‘uma Fethī dūr-i nazmum gören Baḥr-ı pūr-cüş-ı ma‘ ānī gevheründen bellüdür	Gazel/3		-.--/-.-/-.-/-.-	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım	Kerem kıl mānī‘ -i raḥm olmasun çok bakma mir’āta Seni ḥod-bīn ider āyīne şāyed ey melek- sīmā		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım	Ḥayāl-i kāmēt-i mevzūnı gitmez dīde-i terden Nihāl-i servdür güyā kenār-ı cūda kalmışdur		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım	Urdum firāk-ı rüyūn ile dāğ dāğuma Yağdum fitil kendi elümle çerāğuma	‘İşret deminde duḡter-i rez her gice benüm Ḥumlarla şışelerle gelürdi ayāğuma	Gazel/3		--./-./.-./-.-	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Lebīb	Vişāle va‘ delerin gūş iden o bed-‘ahdūn Zamān-ı maḥşere dek intizāra düşmez mi	Ḳalur gider mi kesād-ı hūnerle böyle Lebīb Metā‘ ı rāyic olur bir diyāra düşmez mi	Gazel/3		.-./..--/-.-/-.-	Aslı 5 beyitlik na-tamam gazeldir.
75a	Nāzım		Çıkarma ḥalka-i ümmīdi elden ey Nāzım Zamān gelür ola şāyed ki feth-i bāb şikār			.---/..--/.---/..-	
75a	Nāzım	Ḳānūnu budur bezm-i cihānūn ki getürmez Sāz-ı emeli cünbīşe mızrāb-ı temennā	Nāzım eğer olmazsa vezān-ı bādı teraḥḥum Naḥl-i emeli ter idemez āb-ı temennā			--./-./.-./-.-	
75a	Nāzım	Devrān serin bürīde-i tığ-ı belā ider				--./-./.-./-.-	

		Mānend-i şem ^ç her kime kim tāt-ı zer virür					
75a	Nāzım	Yok kıymeti ebrū-yı kemān-dārınūñ ammā Dünyāya değer nāvek-i müjgānı o şūhūñ				--./--./--./--	
75a	Nāzım	Çokdan kenār-ı vaşlı temennādasın göñül Benzer ki baħr-i farkına ifnādasın göñül				--./--./--./--	
75a	Nāzım	Zülf ü ruhsār-ı bütān bir hālden hālī degül Her zamān bir fitne ve bir āldan hālī degül	Düşme kayda Nāzım bu kār-gāh-ı köhnede Rište yokdur ‘uğde-i eşkālden hālī degül			-.--/-.-/-.-/-.-	
75a	Nāzım	Gör eşk-i çeşmimizi bir numūnedür ey meh Hayāl-i mihr-i cemālūñle mācerāmızdan					
75a	Nāzım		Çok Nāzım -ı eş‘ār velī mīve-i nazmuñ Yok puhtelerin fark idicek hāmlarundan			--./--./--./--	
75a	Nāzım	Nola çün baħr-ı mevc-endāz-ı pür-cüş u hurüş olsam ‘Adūlar aldı ol dürr-i girān-ğadri kenārumdan				.---/.---/.---/.---	
75b	Nāzım	Virdūñ dile teşrīf-i haṭ-ı müjdesin ammā Neñ var daħı ey bād-ı şabā kārā haberden				--./--./--./--	
75b	Nāzım	Kemīne gerd-i rehüz pāy-būs-ı dilber için Mūsā‘ ide olmadı bir kerre rüz-ğār bize				.-./..-/-.-/-..-	
75b	Nāzım	Görüp her rüy-ı kendüm-gün toluşma dāne- i hāle Dil-i ser-geşteñi hem-hāl-i seng-i āsyāb itme				.---/.---/.---/.---	
75b	Nāzım	Şıfāhān u ‘Irāķı gösterür ‘uşşāka şan‘atle Muḥaşşal d ur-bīn-i dest-i erbāb nevādır ney				.---/.---/.---/.---	
75b	Nāzım	Bahāsı genc-i Kārūn olsa da ey h‘āce-i hüsnum				.---/.---/.---/.---	

		Metā ^ʿ -ı vaşla bir kerre ḥarīdār olmamız vardır					
75b	Nāzım		Yazılmış kıl kalemle Nāzımā şekl-i dü-mışrā ^ʿ da O ebrūlar ser-dīvān-ı hüsne maṭla ^ʿ -ı terdür				
75b	Nāzım		Ka ^ʿ bet'ül- ^ʿ uşşāk-ı kūy-ı yārde şa ^ʿ d-sa ^ʿ y ile Düş-ı ^ʿ aşka Nāzımā iḥrām almışlar dinür			-.---/-.-/-.-/-.-	
75b	Nāzım	Hoş mevsim-i cān-baḥş cūlar gibi şimdi Yārān-ı şafā semt-i çemen-zāra çekilmiş				---/.--/.---/.--	
75b	Nāzım	Meyḥāneye gel ey dil-i pür-ğam ki bakılsa Hep rüy-ı şafādur görinen cāmlardan				---/.--/.---/.--	
75b	Nāzım	Ol meh-i mihr-āfeti benden cūdā gösternesün Kimseye rüz-ı ğam-ı hicri Ḥūdā gösternesün	Kaşdı sell-i seyf iken yārūñ rakīb-i kāfire Küşe-i ebrū ile semt-i vefā gösternesün	Gazel/3		-.---/-.-/-.-/-.-	Aslı 4 beyitlik gazeldir.
75b	Necīb	Yüz çevirdün ser-i kūyuñda bir āh itmek ile Hemān ey şūḥ-ı cefā-pişe kabāḥat bu mudur		Na- tamam Gazel/4		..---/..---/..---/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
75b	Necīb	Yārūñ görince āhū-yı çeşm-i remīdesin Nergis çemende ḥayret ile açdı dīdesin	Dilden ğubār-ı ğuşşayı def ^ʿ eyle ey Necīb Gör şafḥa-i ruḥında ḥaṭṭ-ı nev-resīdesin	Gazel/5		---/-.-/.---/-.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
75b	Vehbī	Zehr-nüşān-ı ğamuz cām-ı şafāyı bilmezüz Nāle-i ^ʿ uşşāğdan ğayrı nevāyı bilmezüz	Şöyle ḥayrān olmuşuz esrār- ı ḥaṭṭ-ı yār ile Zerreveş rakş eylerüz arz u semāyı bilmezüz			-.---/-.-/-.-/-.-	
75b	Yümni	Āh kim düşdi hevāya katı şeydālığı var Şimdi āvāre göñül kūy-ı dil-ārāda yeler				..---/..---/..---/..-	

75b	Ṭālib	Ayaklar altına bakmaz o tünd-ḥū yoḥsa Yolında naḳd-i sirişki nişār mümkindür	Hemān dirāz idelüm dest-i himmeti ey dil O serv-ḳāmeti būs-ı kenār mümkindür			.-./..--/.-./..-	
76a	Ṭālib	Deryāda iden ol dūr-i yektāyı temāşā Bī-perde lafız eyledi ma‘ nāyı temāşā	Ṭālib hele bir āh-ı nedāmet çeküp eyle Emvāc-ı yem-i raḥmet-i Mevlāyı temāşā	Gazel/7		--./..--/.--/.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	‘ Aceb o çeşm-i kebūdı görür müyüz der- ḥāb Ben eylemem hele bu luṭfī āsumāndan ümīd	Hevā-yı vişāl ile düşdüm ḥayāle ey Ṭālib Güsiste olmadı gitdi o mū- miyāndan ümīd	Gazel/7		.-./..--/.-./..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Derūnum şafhasından naḳş-ı ḥaṭṭ-ı dil-rubā çıkamaz Dimāğ-ı ḥāṭırından bŷı-zülf-i müşḡsā çıkamaz	Bī-hŷde ḥayālī dilde pinhān eylesün Ṭālib Mu‘ ammā-yı dehān-ı yārdan nām-ı vefā çıkamaz	Gazel/5		..--/.--/.--/.--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Çeşm-i inşāf kadar kāmīle mīzān olmaz Kişi noḳşānını bilmek gibi ‘irfān olmaz	Gonçe-i kām açılmağa zamān var Ṭālib Leb-i ümmīd bu eyyāmda ḥandān olmaz	Gazel/7		..--/.--/.--/.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Her gün bir āfitāba olur mübtelā göñŷl Mānend-i zerre ‘aşḳ ile yokdur ḳarārımız	Bir lŷcseyŷz şedef dilŷmŷz oldı Ṭālibā Maẓmŷn-ı tāzedŷr gŷher-i āb-dārumuz	Gazel/5		--./..--/.-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Reng-i mey-i tābı ruḥ-ı dildārda gördüm Ben neşve-i şahbāyı leb-i yārda gördüm	Bir muğ-peçenŷñ bendesi olmuş gibi Ṭālib Zirā anı dŷn ḥāne-i ḥumārda gördüm	Gazel/5		--./..--/.--/.--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	‘ Arŷs-ı tā‘ ate nā-maḥrem olmasun nāẓır Şeb-i siyāhı aña ‘anberīn niḳāb idelŷm		Gazel/9		.-./..--/.-./..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
76a	Ṭālib	Bir iki cām ile ey pīr-i ḥarābāt ne var Dil-i virānımı yapsañ da yıkılsam gitsem				..--/.--/.--/.--	

76a	Ṭālib	Çok kıl u kâl olur belî mû-yı miyânına Ammâ ki nokta deḡlû sözüm yok dehânına	Mümkin midür urulmamaḡ ol şūḡa şeyḡ ü şāb Seyr eyle tîr-i ḡamzelerin bak kemânına	Gazel/5		---/---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76a	Cezmî	Raḡibî ḡişse-mend iltifât itmiş o şeh şayd ḡayf Ḳomuş âdem yerine cennet-i kūyunda yer virmüş				---/---/---/---	
76b	Şubḡî	Kūy-ı dilberde bulurlar mübtelâlar birbirin Kūşe-i miḡnetde yoklar âşinâlar birbirin	Vaşf-ı ruḡsâr u leb-i dilberle Şubḡî böyledür Ma‘nî-i rengin ile şîrin edâlar birbirin	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
76b	Şubḡî	Esîr-i derd-i firākuz vişâle müştākuz Ḥariḡ-i âteş-i ‘aşkuz zülâle müştākuz	Miyân-ı mûy u elif-ḡaddi vaşfına Şubḡî Ḡüşâde ṭab‘ ile ince ḡayâle müştākuz	Gazel/5		---/---/---/---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76b	‘İdî	‘Āşîḡ-ı şūrîde dil eşk-i terinden bellüdü Ḥî‘ce-i bâzâr-ı miḡnet gevherinden bellüdü	İmtihân itmek ne lâzım ‘ İdî - i efkendeyi Nükte-perdâz-ı belâḡat sözlerinden bellüdü	Gazel/3		---/---/---/---	Aslı 3 beyitlik na-tamam gazeldir.
76b	‘İdî	Zamânede benüm ol şā‘ir oḡlu şā‘ir kim Baş eḡdi nazmuma dūnyānuḡ ehl-i ‘irfânı				---/---/---/---	
76b	‘Āzim	Böyle ḡalursa kākül-i pîçî ḡorḡarum ‘Uşşâḡ-ı zâre daḡdaḡa-i derd-i ser virür				---/---/---/---	
76b	Şābit	Mirvaḡa raḡş iderek ol ḡadd-i bālāya çıkar Bu hevānuḡ ötesi yelli yelessāya çıkar		Matla‘		---/---/---/---	
76b	Şābit	Yanarsa âteş-i rûzeyle şubḡ-ı ‘ıyda deḡin Bilâ-müdāhene ḡandîl-i dilde ḡalmaz yāḡ		Gazel/1		---/---/---/---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	‘Üryân-ı ‘aşḡa n’itse gerek çarḡ ne felek Bir çıplāḡı ṭokuz cebeli soymasa gerek				---/---/---/---	
76b	Şābit	‘Āḡibet derde şataşdırdı serin şān‘atla Kendi başına belâdur hūneri üstâduḡ				---/---/---/---	

76b	Şābit	Cümleñüñ hüsine söz yok begüm ammā sensün Yüzüñ arduñ degül ammā hepisinden de güzel	Sende varır yaturam bir gice Şābit diyerek Beni aldadıyor ol şūh-ı firibende güzel	Gazel/2		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	Üftādeñem ey serv-i revānum diye düşdüm Düşmezdi bu söz gāflet ile söyleye düşdüm		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	Ġarķ idüp seyl-i belā gūşına dek nāfesini Deveden kıysa kulaķ gösterür ancak gerdün		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
76b	Şābit	Ne eşk-i seher ne āh-ı şebgāh Yıldız kadar akçe ister ol māh		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Gehī muvaşşah olup bezme gāh h̄ānende Hezārfeñ geçünür ‘andelīb gülşende		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Ezhārı takşim itdüler gül düşdi h̄aruñ pāyına H̄ār-ı cefā degdi gül-i terden hezārūñ pāyına		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Ṭoldur diyü mīnāyı ‘acül olma ziyāde Ey sākī boyacı küpü müdür hum-ı bāde		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Billür tüğme şanma girībān-ı yārda Bir kaçre eşküm idi dikildi yaķasına		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Ḥammāncı-zāde yek-dil olup mekr ü āl ile Şavmaķda müşterisin iki peştemāl ile	Dil-ḥaste-i ğamı göbeğın oğdurup yatur Ser-suffe-i emelde ümīd-i muḥāl ile	Gazel/3		.../.../.../...	Aslı 15 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Cūy-ı çemen-i bāğ degül rind-i bahārūñ ‘İşretgehini başmak içün gitdi şu başı		Gazel/2		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Hevā-yı ebr-i bahārūñ nem-i muṭarrāsı Geyürdi şāhid-i gülzāra bir şu dībāsı	Koyuldu ‘ālem-i āba ḥadīķa-i hüsñüñ Şuyundadır yine her nev- nihāl-i zībāsı	Gazel/2		.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77a	Şābit	Uşandı Şābiti gezdürmeden dil-ārālar Şu h̄āce-zādenüñ üstinde ğayrı kıala ğibi		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

77a	Sāhib	Gönül yap zāhidā beyt-i Ḥudādur t̤ā' at istersen Muḥakḳaḳdur ki bāb-ı cenneti ḥāṭır-şiken açmaz				.---/.---/.---/.---	
77a	İhyā	Bint 'ül-‘inebe cāriyedür diyü dil itme Ḥürmetlidür ol görme misin bey' u şırāda	Bīmār-ı leb-i la' lüñe em yoḳladum ammā Yoḳdur yeri hiç nüşa-i Kānūñ u Şifāda	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
77a	İhyā	Bey' idersin kise almaz kaçmağa yoḳ niyyeti Kendin āzād eylemiş i' t̤aḳa yoḳdur minneti				-.---/-.-/-.-/-.-	
77a	İhyā	Çıkmasun āhım odı aḡzumı açdırma benüm Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni					
77a	İhyā	Ben dilde nihān eyledüğüm rāzumı nālem ‘Ālemlerde hep eylemiş ifşā haberüm yoḳ				--./--./--./--	
77a	İhyā	Müntaḳımdur bir adı Mevlānuñ ‘Āmmdur luṭfi Ḥaḳḳ Teālānuñ				..-/-.-/-.-	
77a	Vāşıf	Ararlar nüşa-i 'adli gezerler cā-be-cā ammā O nüşa var ise şanduk-ı İskenderde ḳalmışdur	Dinülür bozdılar bıkı-i nizām-ı ‘ālemi şimdi Nizām ancaḳ efendi şüret-i defterde ḳalmışdur	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77a	Vāşıf		Bī-mürüvvet miyüm ol rütbe ki Vāşıf o mehüñ Bende aḥşamladıḡuñ söyleyüm aḥbāba şabāḥ			..-/-.-/-.-/-.-	
77a	Vāşıf	Baḡa cevı aḡyāre luṭf itmekliğe bā' iş nedür Ger cevāba ḳudretüñ varsa su 'ālüm var saḡa		Gazel/1		-.--/-.-/-.-/-.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77b	‘İzzet	Ḥükm-i taḳdīrde huşyār ile ḡāfil birdür Ḳısmet-i rüz-ı ezel 'ālim u cāhil birdür	‘İzzetā rahmet-i Ḥaḳ nīk ü bed yeksāndur Yaḡsa bārān-ı kerem baḡr ile sāḡil birdür			..-/-.-/-.-/-.-	
77b	‘Ārif	Ḥaḳ içünde eşeḡüñ kuyruḡını kesme şaḳın Kimi dirse ḳısa kesdün kimi dir kesdün uzun				..-/-.-/-.-/-.-	
77b	Bāḳī	Elṭāf u ḡulḳ ḡüsn-i melāḡat kemālde Endām u şekl u ḳāmet u ḳadd i' tidālde	Aşḡāb-ı zühd bezm-i füsün-ı fesānede	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

			Erbāb-ı ‘aşk ‘arşa-i cenk u cidâlde				
77b	Nev‘î	Meclisde olup la‘lini rindāna tıyurma Ol hāleti ağzundaki dendāna tıyurma	Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev‘î Ol zevkî hemān zümre-i nādāna tıyurma	Gazel/3		--./--./--./--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
77b	Nev‘î	Būseñe dil kâ‘il olmaz vaşlınuñ şeydāsıdur Dilberā ma‘zūr tut dünyā tıma‘ dünyāsıdur				-.--/-.--/-.--/-.--	
77b	‘Arīf	Olan ser-mest-i şahā-yı hākīkat bezm-i ‘ālemde Mey-i ‘aşk mecāziden ele cām-ı ayāğ almaz	Dem-ā-dem sāgar-ı hūn-ı ciğer nūş eyleyen ‘āşık Bu ‘işretgehde bīm-i muhtesib u hem yasāğ almaz			.---/.---/.---/.---	
77b	‘Arīf	Nāle-i bülbül nizām-ı gönçeye virdi hālel Böyledür āyın-i bāğ-ı kevn min sem‘-i yuḥil				-.--/-.--/-.--/-.--	
77b	‘Arīf	Kālduḡ yine biz ey ḡam-ı dīrīne senünle Yārān-ı şafā seyr-i çemenzāre çekülde				--./--./--./--	
77b	Bākī	Ġāfil geçürme fırsatı kim bāğ-ı ‘ālemün Gül devri gibi devleti nā-pāydārdur		Gazel/1		--./-.--./--./-.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
77b		Simīn kemer ki zīver müy-ı miyānıdur Çengelli belde şanki gümüş kārbanıdur				--./-.--./--./-.--	
77b		Güşād olsa eğer kıvı-s-i kâzādān nāvek-i taḡdır Siper olmaz aña pūlād olursa cevşen-i tedbīr				.---/.---/.---/.---	
77b		Terk eyle kuyūdāt u izāfātı ser-ā-ser Kimse dimesün saña falān bin filāndur				--./--./--./--	
78a		Bükme belini vaż‘-ı girān eyle bu ḡalḡuñ Sen daḡı ser-āzād olasun bār-ı sitemden				--./--./--./--	
78a		İnsāna ḡakāretle nāzar ‘ayn-ı ḡaḡādur Ey merdüm-i dīde birişin ḡüsn-i nāzardur				--./--./--./--	
78a		Geldün bu fenā mülkine çün geç ‘aḡbātı Bir aḡsen-i şüret ile yāri güzer eyle				--./--./--./--	
78a		Bī-fā‘ide dünyāya perestīş nicedür bu Öldürdü bizi āh bu bī-hūde tekāpū				--./--./--./--	
78a		Dünyā şeb-i ḡarmān u beḡā şubḡ-ı şerefdür Dīdār-ı beḡā olmayanuñ ‘ömri telefdür				--./--./--./--	
78a		Ḥa‘ne siper olduḡça alur menzili ‘arīf Sehm-i siteme ehl-i dilün cismi hedefdür				--./--./--./--	

78a		Bir hāle heves eyle ki dā'im ola bākī Zımnında ānuḡ tatmayasın zehr-i firākī				--./---./---./---	
78a		Ağyār-ı dil-i āzār saḡa hemdem olur mı Murgān-ı güle zāğ-ı siyeh tev'em olur mı	Hep kâ'ide-i ḥikmete merbûtdur eşyâ Bî-râbîta sırr-ı ḥükm-i 'âlem olur mı			--./---./---./---	
78a		Hâline göre rızkı ola idi bed ü nîkûḡ Olmazdı zer-i tām-ı 'ayarı Venedigûḡ				--./-./-./-./-	
78a		Peymāne-keş-i mazleme ḥükkām-ı zamāndur Bezm-i mey 'iffetinde yine nûş-ı revāndur	Hem-cinsimüz Allāh bilür söylemem ammā Pāşālar u mollālaruḡ aḡvālî yamāndur			--./---./---./---	
78a		'Ārif çekemez tavrını nevreste kibāruḡ İllā ki ağā şadrına geçmiş çuḡadāruḡ	Ḥandāni-i ikbāline aldanma bu dehrûḡ Ayında geçer revnaḡı eyyām-ı bahāruḡ			--./---./---./---	
78a		Her istediği kâra eli bir kez ereydi Dünyāya kişi geldiğine bâri degeydi				--./---./---./---	
78a		Ḳurtarmaz özin laṡme-i emvāc-ı belādan Girdāba virür âdemi 'ünvān-ı riyāset	Bir zātuḡ ola mertebe-i mālî mükemmel Şāyeste mi ḡulmi idene māye-i devlet			--./---./---./---	
78b		Aldanma şaḡın zīnet-i dünyāyı nidersin Bîvāye gelüp dehre tehî- māye gidersin				--./---./---./---	
78b		Zāhirde siyeh kevkeb isek ma'nide nûruz Pertev-fiḡen-i bâriḡa-i veche Tûruz				--./---./---./---	
78b	Rüşdî	Ey ḡaṡṡ-ı siyeh ḡamzeye imdāda mı geldüḡ Sen daḡı göḡül mülkini yağmaya mı geldüḡ		Matla'		--./---./---./---	
78b	Şābit	'Āşîḡa bakmaduḡı ferṡ-ı maḡabbetdendür Şaḡınur kendi gözünden daḡı üftādesini		Gazel/1		..-./---/..-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Bu deḡlû sūziş-i 'aşḡ u niyāzdan şonra Revā mıdur idesin bir nigāha nāz baḡa		Gazel/1		.-./---/.-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Kemāl-i lezzetünden ol leb-i la'l-i şeker-bāruḡ Ḳamış ḡelvāsına dönmüş çubuk ağzında ol yārûḡ		Müfred		---./---/---./---	

78b	Şābit	Bu irtifā‘-ı nāza bir endāze yok mıdır Eflāke dek gider misün ey ser-bülend-i nāz		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	O çār ebrū ile baḳ ṭal‘at-ı dil-cūy-ı cānāna murabba‘ vefḳ-i devletdür ki ḳonmıṣ rüy-ı cānāna		Gazel/1		.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Turşīyle geldi meclise def‘-i ḥumār içün Bağışladum ‘atāsını şeyḥūn liḳāsına		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Ḳan itseler de ‘afv olunur bezm-i ‘işvede Mestāne ḡamzeler olıcaḳ ‘özü-i ḥ‘āh-ı nāz		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Dām-ı belā-yı hicre düşürdün fütādeḡi Düşmenlerüm senün gibi fettāna düşmesün		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	İḳbāl-i vaşl-ı yār buz üstindedür şaḳın Gönliḡ alup da vādi-i hierāna düşmesün		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Renciş-i ḥāṭır ‘arz eyle şifā niyyetine Derdini söylemeyen ḥastaya tīmār olmaz		Kaside/3 6		..-./..-./..-./..-	Aslı 36 beyitlik kasidedir.
78b	Şābit	Güft ü güy-ı nigāha vāḳıf olunca aḡyār Geçdi ḡamzeyle arada nice ḥālet maḥfī		Gazel/1		..-./..-./..-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Vay ol āvāre-i ‘aşḳa ki sulṭānum gibi Bī-ḥaḳīḳat bī-vefā hercāyi bir dilber seve		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
78b	Şābit	Her küşede bir na‘ra-ı mestāne-i yā Hū ‘Ādetçe bu gün zāviyemüz mey-gedelendi		Kıta		--./-./-./-./-.	Aslı 2 beyitlik kıtadır.
78b	Şābit	Leblerün kim reşḥa-i şahbā ile ālūdedür Baḡa kırmızıdan murabbā sükkeri pālūdedür		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
78b	Şābit	Elinde mālḥūlyā gibi bir sermāyesi varken Revā mı ‘āşık-ı müflis gibi dil pūr-melāl olsun		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
78b	Ḥālīş	Şādāni-i vuşlat ḡam-ı hicrānına değmez Cānān ele girmek telef-i cānına değmez	Dāmānını taḳbīle heves eyleme yārūn Ḥālīş o kerem çāk-i giribānına değmez			--./-./-./-./-.	
79a	Ḥālīş		Niyyet-i Ḥālīşe bir sikke-i ḥaḳḳānidür Değme bir sīneye urmaz anı ḍarrāb-ı ezel			..-./..-./..-./..-	
79a	Nesīb	Hüsni-i ḥulḳ olmaz imiş ḥūy-ı redīye tebdīl Misk-i ezfer yine bir daḡı dönüp ḥūn olmaz	Maḥz-ı şüretle Nesībā olamaz zāt-ı nefis			..-./..-./..-./..-	

			Dur olur sâhte ammâ dūr-i meknūn olmaz				
79a	Nābī	Hişşeme kânde ki bir dilber-i meh-pāre çıkar Ṭālī' ümdür yâ sitemkâr u yâ âvāre çıkar	Çāre-ḥ'āhāne kime derdümi açsam Nābī Benden efzūn o da ser-geşte vü bī-çāre çıkar	Gazel/6		..--/.../..--/..-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Bizümle yek şebe hem-bezm-i ülfet olduğına Raķībe eyledüğün i' tizārı biz bilirüz	Kemīn bahāne ile Nābī ya olur virān Binā-yı va' de-i nā-üstüvārı biz bilirüz	Gazel/2		.---/.../---/..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Şöhreti māl iledür ma' bed-i İslāmuñ da Cāmī' -i kihne-i biī-vakfa cemā' at gelmez		Gazel/1		..--/.../..--/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Zamān-ı hicr dem-i vaşl-ı yār olur giderek Zamānedür bu zamistān bahār olur giderek	Zamān-ı cāhda bī-gāne-i tevāzu' olan Miyān-ı nāsda bī-i' tibār olur giderek	Gazel/2		..-/.../..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Yine sulṭānuma şāyestedür ebnā-yı nev' üzre Taķaddüm eyleyüp ' unvān-ṭırāz-ı imtiyāz olmaķ	Felek arturma geçdük ' illetin bīmār-ı hicrānuñ Elūñden çünki gelmez derd-i ' aşķa çāre-sāz olmaķ	Gazel/2		.---/.../.../...	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Erbāb-ı ye's gerçi tehī-kisedür velī Ehl-i ümīdden hele rāḫat değül midür		Gazel/1		--/-.-./..-/..-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Ey nāḫudā-yı keştī-i baḫr-ı ümīdümi Āsāyiş-i derūn virecek bir diyāra çek		Gazel/1		--/-.-./..-/..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
79a	' Abdü'l- Bākī Ārif	Derhūñ mükedderātunı söyleşmedür hemān Cem' olsa şöḫbet itmeğe aḫbāb bir yere		Gazel/1		--/-.-./..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79a	Nābī	Lāf eyleme zenān-ı tefāḫūr-feşānla Bālā-yı bāma çıkma çürük nerdübānla		Gazel 1		--/-.-./..-/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Bir bendeye irişse Ḥudānuñ ' ināyeti Ḥāzır olur belā ta' b-ı esbāb-ı rāḫatı	Olsa kimūñ güşāyiş-i çeşm-i murād-ı Ḥaķ Tāb-efken eyler üstüne bir nūr- ı raḫmeti	Kaside/9		--/-.-./..-/..-	Aslı 53 beyitlik kasedir.
79b	Nābī		İrāde itse bir emrūñ ta' alluķ fethine Nābī Aḡa eṭrāf nāme-i müldeñ esbāb olur peydā	Gazel/1		.---/.../.../...	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

79b	Nābī	Zilletdedür qarārı eğer sağ olursa da Kūtāh olur hayātı sitemkār olanlaruñ	Şābūn-ı pend itmez eşer ħubş-ı ṭab‘ma Aşlı denī cibilleti murdār olanlaruñ	Gazel/2		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79b	Bāķī	Hezārān mülk ü māl u cāhdan yeğ Cihānda bir nefes qalbūñ ħuzūrı		Gazel/1		.---/.---/-.--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Vābeste-i iḥsān-ı ḥaķ ol terk-i telāş et Qābil mi ‘aṭāyā-yı İlāhīde teḥallūf		Gazel/1		--./---./--./--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Ruqābā ḡā’ilesinden olamaz āsūde Yañulur mā’ıl olan dilberūñ āñ-ı ħūsine				-.--/-.--/-.--/-.--	
79b	Nābī	Āsiyāb-ı kadehūñ qā’ide-i derdi budur Sen de şabr eyle birāz tā saña nevbet gelsün	Dirler aḡyārı mezemmet nemek-i şoḥbetdür Biz de ġıybet idelüm meclise lezzet gelsün	Gazel/2		..--/..--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Ne himmet kār-gerdür ne ṭaleb ne ħūsn-i isti‘dād Sezā-yı bezm-i yār olmağa da ādemde baḥt ister		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
79b	Nābī	Şafā-yı dil göremem geşt-i gülşen itsem de Neşāt kesb idemem cāmı gülden itsem de		Gazel/1		.-./---/.-./.-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Tercih olunur n‘met-i elvān-ı kibāra Bir pāre nemeksizce iken ħān-ı qanā‘at	İtdüm qatı çok ‘arşa-i iqbāl ile taḥmīn Geldi baña vāsī‘ yine meydān- ı qanā‘at	Gazel/2		--./---./--./--	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Genc-i ferāḡuñ eḡlemeyenler şafāsını Devlet qomuşlar adını ḡavḡa-yı ‘ālemūñ				--./.-./.-./.-	
80a	Nābī	Sūḡan-ı bī-ḥüdeden ḥoş gelür āvāz-ı ḥorūs Bārī ma‘nāsını bilmezse de hengāmı bilür		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī		Nābī ider mi sūz-ı derūnı edā qalem Mümkin mü ‘arz-ı zevq zebān- ı vekīl ile	Gazel/1		--./.-./.-./.-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Cevher-i zātī-i āşlīdür ḥaķīkatde murād Şanma insāndan faķaṭ şekl ü şemā‘ ildür ḡaraż		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Göstermesün o qaḥt-ı sūḡan-ı meclisin Ḥüdā K’ālūde-i ? ola lafz nesteler				--./.-./.-./.-	

80a	Nābī	Gitdi erbāb-ı neseb itdi fūrū-māye zuhūr Aldı fincān-ı Kütāhiyye yerin fağfūru		Gazel/1		..-./.../..-./..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Farkı yok merdānı mağlup olmanuñ nisvānına Her kimuñ kim maşrafı gālib gelür irādına		Gazel/1		-.-/.../-.-/..-	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
80a	Nābī	Lāzım gelürdi serv ü çenār ola mīve-dār Faẓl u hūnerde medħali olsa kıyāfetuñ				..-/.../..-/..-	
80a	Vehbī	Şabr ile künc-i ğamda o kim yār-ı ğār olur Genc-i ümīde nā' il olup kām-kār olur	Der-beste olsa şimdi nola hāne-i ümīd Bir gün gelür kilīd-i kufl-ı emel sāz-kār olur	Gazel/2		..-/.../..-/..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	Eyler efsād-ı mizāc devlet-i erbāb-ı cāh Hamiye lāzımdur ne deñlü olsa da rüşvet				..-./.../..-./..-	
80a	Vehbī	Bağış-ı nā-be-maħal cüddan olmaz ma' dūd Şıfr-ı ma' kūs ile artar mı hisābı rakamuñ		Gazel/1		..-./.../..-./..-	Aslı 9 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	Taħaşşundur ħurūş-ı mevcden āġūş-ı girdāba Ferāġ-ı bāde içün kendüyi afyon-perest itmek		Gazel/1		.../.../.../...	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	At oynadamaz vādi-i bātında hemīşe Meydān-ı mezāhirde olan raħş-ı nazar-ħız		Gazel/1		..-/.../..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Vehbī	Qābil olur mı nüşha-i ülfetden intifā' Harf-i ħulūş-ı rābiā olmazsa şohbete		Gazel/1		..-/.../..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Rāşid	Birbirinden gider iħvāna hedāyā-yı sitem Kimseden kimseye ammā ki ħaķīkat gelmez		Gazel/1		..-./.../..-./..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80a	Rāşid	Berāy-ı kārdu da' vā-yı iħlāş itdüġi ħalkıñ Dürüġ-ı maşlaħat-āmīzdür şimdi şadākatlar	Düşelden tāze ta' bir-i nifāka münş-i ülfet Yazılmaz nāmede daħı maħabbetler meveddetler	Gazel/2		.../.../.../...	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Cilve-i naķş-ı meveddet ħatır-ı aħbābda İntikāş-ı şüret-i eşyāya beñzer ābda	Devlet-i dünyā ile ' aķıl olur mı şād-kām Ādeme virmez feraħ gencine bulmak ħ' ābda	Gazel/2		-.-/.../-.-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Cāh ehlinuñ evzā' ını bī-hüde göreliden İtmek geliyor ħatıruma devlete tevbe		Gazel/1		..-/.../..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Ĥulūş-ı ' ālemi naķş-ı ber-ābdur dirler Vefā zamānede ' ayn-ı serābdur dirler	Çıkınca nāmı mey-āşāmlıġıyla bir rindüñ Elinde āb görölse şarābdur dirler	Gazel/3		..-/.../..-/..-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.

80b	Rāşid	Dāmānını taḥlīş idebilmez ḥuşemādan Hengām-ı ta‘ ayyünde olan naḥvete mu‘ tād	Encāmı ḥumār oldıgün idrāk iden ādem Olmaz ṭarab-ı meclis-i keyfiyyete mu‘ tād	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Bāğ-ı ümīd virmedi bir nev-bahār-ı kām Dökdüm o şüre-zāra dirīğ āb-rūları	Devrāndur ḥuşūlegelür belki Rāşidā Var vechi def‘ eylemeseñ ārzūları	Gazel/2		--./-./-./-./-	Aslı 8 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	‘İzzet bulur mı ‘āriyyeti cāmeden gedā Nādāna cāh-ı dehr olmaz māye-i şeref	Bir gün düşer bu cūş-ı mezelletde çekme ğam Rāşid bizüm de ḥişşemūze vāye-i şeref	Gazel/2		--./-./-./-./-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Hem-rāz aramağ kaydına düş rāzdan evvel Encāmını fıkır it işün āğāzdan evvel	Bir müşteri-i kāle-i rāz eyle tedārik Şandūka-i esrārını açmazdan evvel	Gazel/2		--./--./--./--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Cevāb-ı tündi qaldı yoḥsa feyz-i şabr ile baqsañ Bu olmaz didüğü çarḥ-ı ğalaṭ-ı baḥtunḥ hep olmuşdur		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Siriştinde gerekdür kâbiliyyet ādemün yoḥsa Nihāl-i bīd feyz-i terbiyetle yāsemīn olmaz		Gazel/1		.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid		Rāşidā itmez şikest-i dil qabūl- ı iltiyām Zaḥm-ı şimşir-i zebānuñ var mı görmiş merhemīn	Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	İder şavt-ı ceres rāh-ı ḥaṭarda da‘ vet-i düşmen Hele dünyāda yoḥdur ādeme şöḥret qadar düşmen		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Olamaz hırş ,le üftāde-i çāh-ı esbāb Elde ser-rişte-i imdād-ı tevekkül var iken		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	Ḥātır-şiken şikest-i derūna virür mi sūd Ger vaż‘ -ı mūmiyā-yı mūkāfāt iderse de		Gazel/1		--./-./-./-./-	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
80b	Rāşid	İder mi bed-rev-i şān kārın istişāre ile Revā mı şerre sülūk itmek istiḥāre ile		Gazel/1		.-./..--/.-./..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Rāşid	Nemek-rīzī-i nāsır itmedür zaḥm-ı ciğer rişe Nevāziş-ğüne ḥarf-i tesliyet-i āzārdan şonra		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.

81a	Râşid	Ġam-ı bî-hûde-i miḥnet-keşân ğuşsa-i ferdâ Server-i şervet-i yârâna benzer mâliḥûlyâdan		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid	Ey meh zebân-ı şîvenü biz çokdan anladuḡ Vaẓ'-ı cefâ deġer revîş-i nâz başkadur		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid	Yıkar bir günde neccâr itdiġin bünyâdı bir yılda Güci ta' mîr-i dildür sehldür ḡâtır-şikenlikler		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid	Devâ hem-cins-i derd olduġına şahid yetişmez mi Vücûd-ı mâr kim bî-şübhe hem tiryâḡ u hem semdür		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid		Güzâf-ı bî-hûdedür Râşid i' timâd itme Urursa tünd siriştân kîne lâf-ı ḡulûş	Gazel/1		.-./..---/.-./..-	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid	Şekveden ancak ġaraẓ teskîn-i sûz-ı sinedür Ḥâl-i dilden yoḡsa ol âfet ḡabîr olsun dimem		Gazel/1		.-./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid	Âsib-i sitemdür çekilen cümle hünerden Âzürde-i senġ olmadadır naḡl semerden		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Râşid	Rehzen ne kâdir açmaġa tîġ u sinân ile Bed-tıynetânun açduġı zaḡmı lisân ile		Gazel/1		--./-./-./-./-.	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Âġâḡ	Mîr'ât-ı şer ü ḡayr-nümâdur zamânemüz Diġkat olınsa herkesün aḡvâli bellidür	Çarḡun şayılmaduḡ nesi ḡaldı ḡesâbda Bu rûz-nâmedürki meh ü sâli bellidür	Gazel/3		--./-./-./-./-.	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81a	Âġâḡ	Müyesser olmadı herġiz şafâ-yı neşve-i zâtı Cihânun 'âciz oldum sâḡte zevḡ u sürürindan		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Âġâḡ	Ne bilür lezzet-i didârunı âyînesinün Ni' metün ḡadrini bilmezlere ni' met virme	Zühdünġi alana şat istemezüz luḡf eyle Zâhidâ be[z]mimüze gelme kudûret virme	Gazel/2		..-./.../.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Âġâḡ	Kimsenün 'aybını urma yüzine âyîneveş Yürü settâr-ı 'uyûb ol şeb-i deycür ġibi		Gazel/1		..-./.../.../...-	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81a	Âġâḡ	Benden bilür ne deḡlü olursa ḡaḡâ vü sehv Engüşt-i i' tibârına yârün ḡalem miyem	Baḡmaz nigâḡ-ı luḡfile ben ḡâk-sârına Yanında sâye ġibi 'aceb ke'l- 'adem miyem	Gazel/2		--./-./-./-./-.	Aslı 6 beyitlik gazeldir.

81a	Kāşif	Kendi güftarıyla bed-nām olmada mānend-i dāğ Fahır ile ol rū-siyehe kim ‘ izzet ümmīdindedür	Dā’imā mihmāz bahş olsun kemiyyet himmete Ol ki mizmār-ı hünerde sebkat ümmīdindedür			-.--/-.--/-.--/-.--	
81b	Kāşif	Hedef-āsā dil-i hussādı dā’im çāk çāk eyler Benüm her satır-ı nazmum tır-i dildüz-ı belāğatdur				.---/.---/.---/.---	
81b	Dürri	Kerīm’ül-hulḳ olanlar mazhar-ı zıkr-i cemīl oldı Ne hoşdur zindegānı hulḳ ile hüsn-i ma’ āş üzre				.---/.---/.---/.---	
81b	Naḥfī	Ġurūr u naḥveti erbāb-ı rif’at u cāhuḡ Dü-rüze devlet-i dünyāya i’ tınādan olur	Ĥiṣāl-i buḡl u denā’et naḳışadur muṭlaḳ Nihād-ı merdūme ‘ izz ü şeref seḫādan olur	Gazel/12		.-./..--/..--/..--	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
81b	Naḥfī	Remz-i niḡehinden bilirüz kaşdını yoḡsa Ol ḡonçe-femūḡ bir söz alınmaz deheninden		Gazel/1		--./..--/..--/..--	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
81b	Naḥfī	Lāzım deḡül ‘ ināyeti ehl-i tekebbürüḡ Baḡş eyledüm ‘ aṭāsını vech-i ‘ abūsına		Gazel/1		--./..--/..--/..--	Aslı 11 beyitlik gazeldir.
81b	Naḥfī	Bilse ‘ aceb mī fenn-i vefāyı o şivek[ā]r Üstād önünḡde ḡayli zamāndur ki diz çöker		Müfred		.---/.---/.---/.---	
81b	Naḥfī	Bāb-ı ḡaḳ meftūḡ iken her laḡza ehl-i ḡācete İlticā lāyık mī māḡrūrān-ı cāḡ-ı devlete		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
81b	Sırrī	O āfetūḡ mey-i ‘ aşkıyla mest imiş vā’ iz Bize naşīḡat iden yādigārı ḡördüḡ mü		Gazel/1		.-./..--/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
81b	Sırrī	Baḡtum müsā’id olmadıḡından deḡül midür Bezme gelince yār bir engel zuḡūr ider				--./..--/..--/..--	
81b	Sırrī	Çeker elbette kayd u bende ‘ anḡā meşreb-i ‘ aşrī Nevāziş gibi celb-i ḡāṭıra bir ṭurfe dām olmaz				.---/.---/.---/.---	
81b	Sırrī	Def’ itmeḡe tır-i sitem-i gerdiş-i çarḡı ‘ Ālemde taḡammül gibi herḡiz hüner olmaz	Ref’ eylemeḡe nāvekini ḡavs-ı ḡazānuḡ Allaha tevekkül gibi muḡkem siper olmaz			--./..--/..--/..--	
81b	Sırrī	Ne mümkin istiḡāmetle ola tezvīr bir yerde Deḡöldür ḡābil-i ülfet kemān u tır bir yerde				.---/.---/.---/.---	
81b	Sırrī	Hemān kendin şanur miḡnetde herkes ‘ itiḡādınca				.---/.---/.---/.---	

		Felek dirler buğa bir kimsenüñ dönmez murādınca					
81b	Cevrî	Olmasa dūr-ı felek vāşıta-i luṭf-ı każā Her denî bulmaz idi devlet-i dünyāya sebeb	Ehl-i dil şanma zarūretten olur müstağni İstese bulmaya mey-i pāye-i a‘lāya sebeb			..--/.../..--/..-	
81b	Cevrî	Düşmedi deşt-i temennāda tekāpuy-ı taleb İtmedi şevk-ı emel-i mesleğimi sūy-ı taleb	Ol ki āsūde olur sāye-i istiğnāda Eylemez nāmını deryūze-ger-i kūy-ı taleb			..--/.../..--/..-	
82a	Cevrî	Her ne deḡlū himmete endāze olmazsa yine Müşteri olma metā‘-ı devlete himmet budur				-.--/-.--/-.--/-.-	
82a	Cevrî		Düşürme sāye-i naḡl-i ümīdi üstüne gül Bu ḡār-ı zārda Cevrî gibi sebük-bār ol			..--/.../..--/..-	
82a	Cevrî	Kām-ı dilden geçelüm bahta niyāz itmeyelüm Ḥün-ı dil-i zevkın idüp ni‘mete nāz itmeyelüm	Piş-i himmetde ‘araḡ-riz-i ḡicāb olmayalum Vādī-i germ-i talebde tek u tāz itmeyelüm			..--/.../..--/..-	
82a	Cevrî	Geçdi dil rāh-ı talebden kām-ı dünyādan bile Fāriḡ oldı ārzūlardan temennādan bile					
82a	Cevrî	Ma‘rifetdūr ādemi temyiz iden ḡayvāndan Anḡlaruz bu nüktenüñ ma‘nāsın insānuz hele	Ehl-i dil ḡadrin niçün fehmi eylemez şāḡib-hüner Biz bu rāz-ı müşküli bilmekde ḡayrānuz hele			-.--/-.--/-.--/-.-	
82a	Cevrî	Olurduk bend-i bīdād-ı ḡam gerdūndan āzāde Dil-i sergeşte fermān-ı ferāḡa inḡiyād olsa	Olurdum āfitāb şubḡ-ı ‘ıyda zerreveş mā‘il Eḡer feyzinden anuḡ kevkeb-i baḡtum sa‘īd olsa			.../.../.../...-	
82a	Cevrî	Āheste ḡırāmūndan olur dil yine āḡāḡ Āşüb-ı cihāndan ne ḡadar bī-ḡaber olsa				--/.../..--/..--	
82a	Cevrî	Çarḡa baş eḡmem eḡer pāy-ḡehüm zillet ise Baḡta yalvārmam eḡer vāşıta-i ‘izzet ise	İmtinān üzre der-i aḡbāb yine ey Cevrî Ne ḡadar lutf u mürüvvetleri bī-minnet ise			..--/.../..--/..-	

82a	Cevrî	Bize şahbâsını medh itme sâķî cam-ı gerdünuñ Ki ol şahbâdan olmuşdur dil huş-yâr-ı müstağnî				.---/.---/.---/.---	
82b	Ġalib	Yıkılmış ‘âlemi i’ mârâ i’ mâl itme endişen Ġarâbât-ı maħabbetde varup iş kânzil olmağdur		Gazel/1		.---/.---/.---/.---	Aslı 7 beyitlik gazeldir.
82b	Veysî		Şanma hüner cihānda sözün ögmedür kişi Veysî kelāmı ħalk-pesend itmedür hüner			--./-./-./-./-.-	
82b	Es‘ad	Ṭulū‘-ı mihr-i ‘aşķ ‘āşıkda evvel rū-nümādur lîk Fürûğı ibtidā pertev-fiğendür kalb-i ma‘ şūķa				.---/.---/.---/.---	
82b	Es‘ad	Ġariş-i iktisāb-ı şān olan bed-kîşler ħalka İder taķbîl için āmāde ekşer dest u dāmānın				.---/.---/.---/.---	
82b	‘Abd’ül- bāķî ‘Ārif Efendi	‘Ālemün şimdi rsüm-ı mihr-i mensūh oldı hep Köhne taķvîm-i zamānuñ ŧāk-ı nisyanıdur yeri		Gazel/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Aslı 6 beyitlik gazeldir.
82b	Neylî	Taħdiş-i ni‘met emrine ikrârı yok mıdur Ketm-i yesār için ‘aceb îmān idenlerün		Gazel/1		..--/..--/..--/..--	Aslı 5 beyitlik gazeldir.
82b		Teşrifine biñ cânla müştākuz efendim				--./--./--./--	
82b		Feth ü nuşretdür yemîn u ‘izz ü ħaşmetdür yesār				-.--/-.--/-.--/-.--	
82b		Be-meded şavul yolundan bu geliş yamān gelişdür Ġâr u ħaş tursun mı seyl-i kūh-fersādur gelen				-.--/-.--/-.--/-.--	
82b		Biz Kevşeri hep dest-i ‘Alîden içerüz				--./--./--./--	
82b		Dilün cürmi küçük cürmü büyükdür				.---/.---/.---	
82b		Eylesün mâlikine Ġazret-i Bârî mes‘ûd				..--/..--/..--/..--	
83a	Mekkî Efendizâ de Ġafidî	Şemsi Pâşâ’da düşürdük o meh-tal ‘atı biz Aradık hayli karanlık giceler gündüzümüz				..--/..--/..--/..--	
83a	Mekkî Efendizâ de Ġafidî	Ġapandı ol mürüvvet bâb[1] nûrum muntaẓır olma Bulursun Ġâtem-i ‘aşrı gözet ihsân-ı ilķāmuñ				.---/.---/.---/.---	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BÖLÜM 2: MECMUÂ-İ EBYÂT VE ŞARKI GAZELİYÂT'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenilen Yol

1. Çalışmamızın Karşılaştırmalı Metin bölümünde mecmuanın 55ab-83a varakları arasında yer alan şiirlerin transkripsiyonunu yaptık.
2. Metni kurarken mecmuanın mevcut şiir düzenini koruduk.
3. Varak numaralarını metnin sol tarafında ve köşeli parantez içinde gösterdik.
4. Son kısmı tarafımızdan çalışılan mecmuada yer alan şiirleri, bizden önceki kısımlar henüz tamamlandığı için, kendi içinde müteselsil numaralandırdık.
5. Şiirlerin vezinlerini metnin başlarında italik olarak yazdık, ayrıca takti çizgilerini göstermedik.
6. Karşılaştırmada kullandığımız dîvân vb. eserler için uygun kısaltmalar belirledik (Sâlik D.). Bunları *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar* başlığı altında kısa künyeleri ile birlikte, kaynakçada ise ayrıntılı bir şekilde verdik.
7. Metnin karşılatırmasını yaparken öncelikle mecmuada yer alan şairlerin yayımlanan dîvânlarını tespit etmeye çalıştık. Tespit edemediğimiz durumlarda dîvânların yazma nüshalarına ulaşmaya çalıştık. Gerekli durumlarda tezkirelere de başvurdık. Ayrıca tez, makale, bildiri, ansiklopedi maddesi vb. diğer ilgili akademik çalışmalarını inceledik.
8. Karşılaştırma yapılan şiirin bulunduğu eserdeki künyesini, şiir numarasını, eserin kısaltmasını, ilgili nazım şeklinin kısaltmasını, beyit sayısını ve bulunduğu sayfa numarasını vererek şu şekilde gösterdik:

10 Sâlik D., G. 187 (5 Beyit), s.515.
9. Karşılaştırma yapılan şiir dîvânda yoksa şu şekilde belirttik:

16 Sâlik Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça).
- Şaire ait bir dîvân tespit edemeyip tezkire vb. kaynaklarda belirlediğimiz şiirleri şu şekilde gösterdik:

¹ Zühdi'ye ait bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (5 Beyit), s.149.

- Dîvânını tespit edemediğimiz şairleri şu şekilde belirttik:

1 Râsih'e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

- Aynı mahlası kullanmış olan birden çok şairin dîvânına ya da aynı mahlasa sahip şiirlere yer veren tezkire, tez vb. kaynaklar ile çalışmalara ulaşmamıza rağmen mecmuadaki şiiri tespit edemediğimiz durumları şu şekilde belirttik:

Ümîdî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

10. Mecmua ile karşılaştırma yapılan eser arasındaki farkları dipnot alanında gösterirken iki şekil arasına “ : ” işareti koyduk.

nefreti: vahşeti **D**.

11. Mecmuada yer alan bir şiirin/beytin dîvân dışındaki eserlerde bulunması halinde tespit ettiğimiz farkları şu şekilde belirttik:

âzâdedür: âzâde **Pervâne Bey M**.

Varağ-ı mihr ü vefâyı: ‘ ışk destânını şimdi **Kınalızâde T**..

12. Mecmuada eksik yazıldığını düşündüğümüz kelime, ek veya sesleri köşeli parantez içerisinde metne dâhil ettik:

Hağ-ı reyhânî ile bâğ-ı ruhsârı çiçeklenmiş

Harîm-i hüsnü güya leşker-i hatla be[n]eklenmiş (73/1)

13. Vezne uymadığını düşündüğümüz yerleri şu şekilde gösterdik:

Mısranın vezni bozuktur.

14. Mecmuada yer alan şiirlerin mısra ve beyit sırasında farklılıklar bulunabilmektedir. Bu farklılıkları ise şu şekilde belirttik:

Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

Bu beyit Safâyî T. 'de 2. beyittir.

15. Mecmuada yer alan bazı şiir ve beyitlerin, başlıkta verilen şairden farklı bir şaire ait olduğu tespit edilmiştir. Bu farkları şu şekilde belirttik:

356 Beyitin Nâbî'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., K.7 (116 Beyit), s.39-49

16. Şiirlerdeki âyet iktibaslarını italik şekilde yazdık ve dipnotta hangi sûreden alıntı yapıldığını şu şekilde belirttik:

Rızkî takşîm idicek ‘âleme kıassâm-ı ezel

Düşdi ğam payıma *lā yus‘elu ‘ammā yef‘alu*(131/1)

450 *lā yus‘elu ‘ammā yef‘alu* ” ‘Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz.’ mealindeki Enbiya Sûresi 23. ayetten iktibastır.

17. Metindeki açıklamalar için “ * ” işareti kullandık.

18. Metinde yer alan gazel formatında yazılmış olup gazel sayısına ulaşmayan iki veya üç beyitten oluşan şiirleri MESTAP tablosunda nazım birimi kısmında na-tamam gazel olarak verdik.

19. Metinde tek beyit olarak verilen şiirleri numaralandırarak tespit ettiğimiz çalışmalarda müfred başlığında yer alanları MESTAP tablosunda nazım birimi kısmında müfred olduğunu belirttik. Ebyat başlığında yer alanları ise matla‘ veya makta‘ olarak belirttik.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenilen Yol

1. Çalışmada transkripsiyonlu metin hazırlarken bilimsel çalışmalarda kullanılan MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır (Bkz. Metnin İşaretler Sistemi).
2. Çalışmamızda genel olarak 16. ve 18. yüzyıllarda yaşamış olan şairlerin şiirlerine yer verilmiştir. Yüzyıl farkı gözetmeksizin tüm metinde Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini korumaya çalıştık.
3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsında Prof. Dr. İsmail Ünver’in önerilerine uymaya çalıştık.
4. Farsça kelimelerde okunmayan vâv-ı ma‘dûleler “ ~ ” işreti ile gösterilmiştir: ħ‘ab, ħ‘ace vb.
5. Dağ, doğru, dolu gibi kalın ünlü ile başlayan kelimelerde “ d ” sesi genellikle “ ط ” harfi ile yazılmışsa (ör. tağ, toğrı, tolu) metindeki şekiller esas alınmıştır.

6. K'ola, n'eylesün, n'ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir.
7. 'Aşk-'ışk, 'ayân-'ıyân, 'ayş-'ıyş gibi iki şekilde de okunan kelimelerde 'aşk, 'ayân, 'ayş şekilleri tercih edilmiştir.
8. Arapça ve Farsça edat ve ön ekler eklendikleri kelimeden “ - ” işareti ile ayrılmıştır.
9. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış ilgili kelimeler metindeki şekilleriyle okunmuştur: gitdi, oldukça vb.
10. Metinde yer alan kapalı e sesinin i'li kullanımı korunmuştur: dimek, irmek vb.
11. Metinde “ء” işareti ile yazılan hemze şu şekilde okunmuştur: mâ'il, nâ'il vb.
12. Metinde “b (ب)” harfi ile yazılan up/üp zarf fiil eki “p (پ)” ile okunmuştur: diyüp, virüp vb.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi

آ, ا	A, a, Ā, ā, E, e	ظ	Z, z
ء	'	ع	'
ث	S, s	غ	Ġ, ġ
ح	H, h	ق	Q, q
خ	H, h	ك	K, k, ŋ
ذ	Z, z	و	Ū, ū, Ŭ, ŭ, V, v
ص	S, s	ه	H, h, e
ض	Ž, ž, Ď, ě	ی	Ī, ī, I, ı, Ĭ, ĭ, Y, y
ط	T, t		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[55b]

1⁷

Rūm İli Hışār Ağāsı Rāsih

Remel

⁷ Hisar Ağası Rāsih'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (5 Beyit), s.149.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Erba'ıne girdüler ser-cümle eşcār-ı zemin
Her biri bāb-ı rızāda hırқа-i beyzā giyer
2. Mest olup incinmesün sākī ayağın çek yeter
Gāh olur meclisde ādem başına mīnā giyer

2⁸

Velehu

Muzārī'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Tāḳat gelür mi manşıb-ı dehrün cefasına
Bākī degül ki şabr ide ādem belāsına

3⁹

Re'fet Kibleli-zāde

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Reh-i vişāle geçülmez ḥaṭarlı bir beli var
Ki anda ḥançer-i ḥūn-rīz-i yār medḥali var
2. Teline değmez idi şāne ' aşıkun amma
Cefāda zūlf-i cefā-pişenün dahı eli var
1. Niğāh-ı nāzına tāḳat gelür mi ol şūḥun
Sipāh-ı ' işve gibi leşker-i mükemmeli var
2. Hevā-yı zūlf-i siyehle ' aceb yeleklenmiş
Başında ' aşık-ı zārūn eser kavaḳ yeli var

⁸ Hisar Ağası Râsih'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s.149.

⁹ Kibleli-zāde Ref'et'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (7 Beyit), s.150.

3. Tılsım-ı sîne-i sîmîni⁴ fetî müşkoldür
Ki anda ejder-i zülfî gibi müvekkeli⁵ var
4. Kâdur mı zulmet-i ğam hîç dilinde sâķînün
Fürûĝ-ı âteş-i ter gibi elde meş'ale var
5. Keş-â-keş eyleme aĝyâr ile 'abeş Re'fet
O kebki-i hüsni çü şayduñ tarîķ-i esheli var

4⁶

Zühdi Moravî

1186

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Taşavvurla kıyas itdüm o şuhun zâtını Zühdi
Netice şeklinün hem-tası yok şugrâ vü kübrâda

5⁷

Sa'id Kâtib-zâde ez-Küzât-ı Rûm İli

1188

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Şâf-tab'ı güft u gûy-ı halk tekdîr eylemez
Tîre olmaz şafvet-i yem cünbüş-i hâşâkdan⁸
2. İdemez kimse dilümden fikr-i ruhsârûñ cüda
Pertev-i lerziş-nümâ-yı mihr alınmaz hâkdan⁹

⁴ sîmîni: sîmîn Şefkat T.

⁵ müvekkeli: müekkel Şefkat T.

⁶ Moravî Zühdi'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s. 156.

⁷ Katibzade Sa'id'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (11 Beyit) s. 158-159.

⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 5.beyittir.

6¹⁰

Sâlik

Muzâri

Mef'ûlû Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Beyhûde hayli dem nem-i çeşm¹¹ eyledün telef
Ey şâh-ı ârzû şemerün yok mudur senün¹²
2. ' Âlem harîf-ı zevk¹³ hemân¹⁴ sende yok neşât
Bu¹⁵ meclis-i şafâda yerün yok mudur senün
3. Ketm eyle levh-i sînede râz-ı maḥabbetün
Esrâr-ı ' aşqdan ḥaberün yok mudur senün¹⁶

7¹⁷

Velehu

Hezec

Mef'ûlû Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe'ûlün

1. Hem-bezm olamazsın gönül efsâneyi boş қо
Lâf urma tehî meclis-i cānāneyi boş қо
2. Şāyed ki raşadgāh ola gencîne-i şevka
Ey ḡam hele sen ḥātır-ı vîrāneyi boş қо¹⁸

8¹⁹

Velehu

Remel

¹⁰ Sâlik D., G.187 (5 Beyit), s. 515.

¹¹ çeşm: eşk D.

¹² Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

¹³ zevk : şevk D.

¹⁴ hemân: gönül D.

¹⁵ bu: - D.

¹⁶ Bu beyit Sâlik dîvânında tespit edilememiştir.(Bkz.Kaynakça)

¹⁷ Sâlik D, G. 254, (5 Beyit), s. 553.

¹⁸ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

¹⁹ Sâlik D., G.33, (5 beyit), s. 422.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Muṭrib-i bezm-i şafā nağme-serā oldukça
Virme şıķlet güle ey bülbül-i şeydā öte gīt ²⁰

9²¹

Selīm ez-Ḳūzāt-ı Rūm İli

1179

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ṭūṭi ki kelām ide o güftāra mı beñzer
‘Ar‘ ar ki hırām ide o reftāra mı beñzer
2. Hoş-būdur o şeb-bū didiğün berg-i ter amma
İnşāf idelüm ṭurre-i ṭarrāra mı beñzer
3. Şūfi ki olur şerbet-i ṭā‘ at ile sīr-āb
Hiç ‘ārif-i müstağraķ-ı esrāra mı beñzer

[56a]

10²²

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dil-i sad-çākdan āhum ki çıkar ḥiddetle
Zülf-i pīçide-i yārı tağıdur şāne gibi ²³
2. Görmedüm ḥāşılı ben bezm-i cihān şahnında²⁴
Ṭarab-efzā-yı şefā meclis-i meyḥāne gibi ²⁵

²⁰ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

²¹ Kuzat-ı Rum İli Selīm’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 163

²² Kuzat-ı Rum İli Selīm’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 164.

²³ Bu beyit Şefkat T.’de 2. beyittir.

²⁴ şahnında: sahnında **Şefkat T.**

²⁵ Bu beyit Şefkat T.’de 4.beyittir.

11²⁶

Melek Pāşā Kitābcısı Şefkat

1187

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Mest-i şahbā-yı ğurūr olma bu meyḥānede kim
Neş'e-i cām-ı cihān bir var imiş bir yoğ imiş

12²⁷

Şeyḥī Karaferiyeli Lanba-zāde-i Şağır

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gel qarīn ol sevdiğüm bigānelik itme amān
Pertev-i rüyın beni yaqdı efendim dūrdan ²⁸

Velehu

13 ²⁹

Muzāri

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Dūr oldu çünki dīdeden ol şūḥ-ı gül-^c izār
İḥler gönül firāḫ ile mānende-i hezār ³⁰

14³¹

Şākır-i Enderūnī ez-Ḥ'ācegān

Remel

²⁶ Melek Paşa Kitapçısı Şefkat'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G (8 Beyit), s.169.

²⁷ Karaferiyeli Şeyḥī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 169.

²⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

²⁹ Karaferiyeli Şeyḥī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat., G. (5 Beyit), s.169.

³⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

³¹ Enderûnlu Şākır'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (11 Beyit), s. 172.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Germ olup şöhretle ğarrālanmasa iḳbāl ile
Gün-be-gün irmezdi böyle bir zevāle³² āfitāb ³³
2. Bir nevāziş görmedik ol āfet-i mağrurdan
Nā'il olsaḳ da ḥiṭāba ya sitemdür ya ' itāb
3. Dām-ı taḳdire düşerse bī- tekellūf şayd olur
Ṭāir-i devlet felekde istemezmiş ıztırāb ³⁴

15³⁵

Şükrī Kātib-i Darb-ḥāne

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. N'ola eylerse nuṭḳ-ı āteşinüm sūzişüm īmā
Eşerden çün mü'eşşir müstedeldür ḥadd-i zātında ³⁶

Velehu

16³⁷

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Süzüldi neş'eden çeşmi tağıldı kākülü fesden
Nümāyān oldı gūyā nergis ü sünbül şürāḥiden³⁸

17³⁹

Velehu

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

³² zevāle: zevāl **Şefkat T.**

³³ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

³⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 8. beyittir.

³⁵ Şükrī'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (9 Beyit), s. 174.

³⁶ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

³⁷ Şükrī'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat., G. (5 Beyit), s. 176.

³⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

³⁹ Şükrī'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 178.

Hezec

1. Derûnında anuñ da derdi var bir dürlü söyleten
Dime zevk eyleyen irâda şarfin uyduranlardur ⁴⁰

18 ⁴¹

Şabîh Kâtib-i Gümrük-i Galata

1199

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Bu nâlişgehde⁴² bülbül gibi feryâd itme seslenme
Hamûş ol gönçeves izhâr-ı bûy itme nefeslenme
2. Ğaraż-ı şem' -i maḥabbetle⁴³ vücûduñ maḥv ise şûfî
Hemîşe şîve-i pervânenen ğayra heveslenme

19⁴⁴

Şalâhî Efendi Tâhir Ağa Tekyesi Şeyhî

1187

Remel

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Bezm-i ' âlemde tekâsül ile bir kâr olmaz
Bâğ-ı dilde bu revîşle gül ü gülzâr⁴⁵ olmaz
2. H'âb-ı ğafletde yatur nefis-i denî bî-pervâ
Ses degül nefḥa-i şûr olsa da bîdar olmaz

⁴⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

⁴¹ Sabîh D., G. 291 (7 Beyit), s. 776.

⁴² nâlişgehde: gülşengehde **D.**

⁴³ ğaraż-ı şem' -i maḥabbetle: ğarażın şeyḥ-i maḥabbetle **D.**

⁴⁴ Salâhaddîn-i Uşşâkî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz: Kaynakça) Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 182.

⁴⁵ gül ü gülzâr : gül-i gülzâr **Şefkat T.**

20⁴⁶

Żiyâ'î İsmâ'îl Beg Hafîd-i Hekîmbâşî-zâde 'Ali Pâşâ

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. O tarz u tavrı görünce o nâzenînümden

Mişâl-i halka o şûha taķılmasaķ mı gerek⁴⁷

21⁴⁸

Ṭahir Ḥalife-zâde

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Dil u cān rişte-i zülfinde yārūñ itmedi bāzî⁴⁹

Diyen kimdür bir ipde oynamazmış iki cānbāzî

22⁵⁰

Ṭıflî Ḥalife-i Kalem-i Kethüdâ

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Himmet aşhâbı değül belki hüveydâ herkese

Eylemek zulldür tek-â-pû her denî vü nâ-kese

2. Bâde-görmez sür' at eyler muṭribüñ âvâzına

Zâhidüñ kör gibi gelmekden nedür kaçdı sese⁵¹

23⁵²

Velehu

⁴⁶ Ziyâ'î'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 184.

⁴⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

⁴⁸ Tahir D., G. 168 (5 Beyit). S.254

⁴⁹ dil u cān rişte-i zülfünde yārūñ itmedi bāzî: ser-i zülfünde yārūñ dil eder ağıyar ile bāzî D.

⁵⁰ Ṭıflî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 186.

⁵¹ Bu beyit Şefkat T.'de 3.beyittir.

⁵² Ṭıflî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (4 Beyit), s. 186.

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

Hezec

1. Dād ü sitede sūḳ-ı cihān bir ḳuru ğavġā
Sūziş¹⁰ idemem şevḳa ḥarāret¹¹ var içinde⁵³
2. Maʿ cūn-ı müferriḥ gibidür nazm-ı belġüm
Ṭıflī nigeḥ itdükçe şetāret var içinde⁵⁴

[56b]

24⁵⁵

Ṭıflī ez-Ḥācegān

Muzāri

Mefʿülü Fāʿilātü Mefʿāilü Fāʿilün

1. Naḳş-ı murādı şanma ki tedbīr gösterür
Her şey ki gösterür saña taḳdīr gösterür
2. Gerden- firāz-ı naḥvete āyīne-i ḳader
Dest-i ḳazāda peyker-i şemşīr gösterür
3. Deycūr-ı yeʿs içinde cemāl-i merāmıḡı
Berḳ-ı şerār nāle-i şeb-gīr gösterür
4. Ten- dāde-i vişāl olur āḡir ʿarūs-ı kām
Evvellerinde gerḳi ki teʿḡir gösterür
5. Pest ü ğüşād-ı şeş-der-i ʿālemde yek-be-yek
Nerrād-ı çarḡ heyʿ et-i taġyīr gösterür
6. Ṭıflī ʿaşā-yı ḡāme-i eşʿār ile seni
Şeyḡāne nuṭḳ-ı feyz- eşerüḡ pīr gösterür

¹⁰ Metinde “Sāziş” şeklinde kayıtlı olan kelimenin anlam bakımından “Sūziş” şeklinde okunması gerektiği kanaatinyedir.

¹¹ Metinde “ḡaşāret” şeklinde kayıtlı olan kelimenin anlam bakımından “ḥarāret” şeklinde okunması gerektiği kanaatinyedir.

⁵³ Bu beyit Şefkat T.’de 2. beyittir.

⁵⁴ Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

⁵⁵ Ṭıflī’ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 187.

25⁵⁶

Zahîr ez-Gedikliyân

Muzâri[‘]

Mef[‘]ülü Fâ[‘]ilâtü Mefâ[‘]ilü Fâ[‘]ilün

1. Sâķî-i bezmi muṭrib u hem peltek isterüz
Nüş-ı şarâbda tene ten düm tek isterüz
2. Şûfî bezmde bir iki cām ile mest olup
Dirmiş meded bu şerbete bir kürek isterüz
3. Duḡt-ı rez ile bint-i [‘]ineb pîr-i sâğara
Şerm ile didiler baba biz erkek isterüz
4. Maḥrûr-ı nazara tâbiş-i ruḡsârûḡ ey peri
[‘]Aṭşâna âb-ı çâh-ı zeķandan çak isterüz
5. Olduķ Zahîr hem-reviş-i ṭıfl-i şîr-ḡ[‘]âr
Pistân u la[‘] lini püserüḡ emmek isterüz

Velehu

26⁵⁷

Mefâ[‘]ilün Mefâ[‘]ilün Mefâ[‘]ilün Mefâ[‘]ilün

Hezec

1. Ṭutuşturdu sarâ-yı sînemi âh-ı şerernâküm
Yetiş ey eşk-i sekķâ-yı dü-çeşmüm dilde yangın var

27⁵⁸

[‘]Âbid ez- Müderrisîn-i Edrine

1194

Muzâri

⁵⁶ Gedikli Zahîr’e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 188.

⁵⁷ Gedikli Zahîr’e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s. 189.

⁵⁸ Âbid’e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 190.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Tıflum büyüdi kâmeti artırdı b'ad-ez-in
İtsün hemîşe 'aşık-ı zâra mükâbere ⁵⁹
2. 'Arz-ı merâm idünce o şâh-ı melâhata
Bir sîneme nigâh ider bir de hançere ⁶⁰

28⁶¹

'Abdî Şubhî-zâde Kethüdâ-yı Şadr-ı 'Âlî

1177

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Dâmdan evvel atar fitrâka kendün murğ-ı dil
Nâzenînüm mâ'il-i şayd ü şikâr oldukça sen ⁶²

29 ⁶³

'Ârif Süleymân Beg

1183

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Mir'atdan ol gerden-i billûrı temâşâ
Bağsağ o da bir vech ile âyîneçilikdür ⁶⁴

30⁶⁵

Velehu

Hezec

⁵⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

⁶⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

⁶¹ 'Abdî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 193.

⁶² Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

⁶³ 'Ârif Süleyman D., G.47 (7 Beyit), s.253.

⁶⁴ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁶⁵ 'Ârif Süleyman D., G.49 (5 Beyit), s.255.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ham itdi kâmetüm ol çîn-i ebrû gösterişcikler
‘Îtâb eyler yüzinden vech-i ihsâna girişcikler
2. Yüzün göstermemek yüzi virmemekdür mihre maşşûdı
İdüp destin niķâb ol nâz u naḥvetle gülüşcükler ⁶⁶
3. Ne bûlbûlden ne tûṭiden⁶⁷ işitdüm bezm-i gülşende
O lûknetler o şekker ḥandelerle söyleyişcikler ⁶⁸
4. Revâc-ı kâdr-i ḥüsnin kaşd ider ‘uşşak-ı nâlâna
Tecâhül eyleyişcikler bilişler bilmeyişcikler
5. Helâk itdi beni bâzîçe-i tıflânesi ‘Ârif
Şad u gû-yı niyâz-ı vaşla geldükçe çelişcikler⁶⁹

31⁷⁰

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil-rubâlar sen gibi hep böyle müsteşnâ mıdur
Ya kemân⁷¹ ebrûların âlâ-yı istisnâ⁷² mıdur

[57a]

2. Böyle⁷³ nâzûk per ü şiyâb eylemiş ey meh seni
Mâderün bâd-ı şabâ dâyeñ gül-i ra' nâ mıdur

32⁷⁴

Velehu

⁶⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁶⁷ Ne bûlbûlden ne tûṭiden: ne tûṭiden ne bûlbûlden **D**.

⁶⁸ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁶⁹ çelişcikler: çekişcikler **D**.

⁷⁰ ‘Ârif Süleyman D., G.68 (5 Beyit), s.266.

⁷¹ kemân: meğer **D**.

⁷² âlâ-yı istisnâ: illâ müsteşnâ

⁷³ böyle: şöyle **D**.

⁷⁴ ‘Ârif Süleyman D., G. 94 (5 Beyit), s.319.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ğaraž şüret degül tebdil-i meşrebdür mürebbiden
Belî tağyir-i reng itmekle şürâb-ı engebîn olmaz⁷⁵
2. Eşer nâ-büd olur şad zaḥm urulsa rû-yı deryāya
Bu zāhirdür ki şāfi dilde kayd-ı zaḥm-ı kîn olmaz⁷⁶

33⁷⁷

Velehu

Hezec

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. İtdüm şarāba tövbe vü maḥbūbdan ferāğ
Ben itdüğüm günāha peşimān degül miyüm⁷⁸
2. Nerm eyledüm o saḥt-ı dili zūr-ı 'aşkla
İnşāf olunsa ben de Nerīmān degül miyüm⁷⁹

34⁸⁰

Velehu

Muzāri

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Bir derde düşmişüm diyemem āh herkese
Oldum rubūde bir gözü ḥūn-rîz Çerkese
2. Şad nāle itdüm itmedi bir kerre iltifat
Ol şebbāz-ı ḥüsnüm 'aceb gelmiyor sese⁸¹

⁷⁵ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁷⁷ Ğ Arif Süleyman D., G. 152 (7 Beyit), s.319.

⁷⁸ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁸⁰ Ğ Arif Süleyman D., G. 206 (5 Beyit), s.357.

⁸¹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

35⁸²

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Ey şahne dimem başma sebûlar kırarak baş
Bir kerre hemân meclis-i rindāna ayak baş
2. Kābūs gibi başsa kaçan meclisi zāhid
Bir yana yıkılsın dir iseñ aña dayak⁸³ baş⁸⁴

36⁸⁵

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Āgūşa çeküp halkaya şokdı dönerek şeyḥ
Ol āfet-i devrānı biraz çekdi çevürdi⁸⁶
2. Qānūnı tecāvüz idicek bezmde muṭrib
Ṭanbūrı çalup çarpup iki gūşunı burdı⁸⁷

37⁸⁸

Velehu

Muzāri

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ey naḥl-i kām bir şemerün yok mıdur senün
Ey rūzgār bir eşerün yok mıdur senün

⁸² Ć Ārif Süleyman D., G.113 (5 Beyit), s.296-297.

⁸³ dāyak: kabağ D.

⁸⁴ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁸⁵ Ć Ārif Süleyman D., G. 236 (5 Beyit), s.380.

⁸⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁸⁷ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁸⁸ Ć Ārif Süleyman D., G.120 (7 Beyit), s. 300.

2. Gördük recā hadengini ammā ki⁸⁹ geçmedi
Bir tîr-i âh-ı kârgerin yok mıdur senüñ⁹⁰

3. Âvâre-i maḥabbet olup murğ-ı dil gibi
Kûy-ı ḥabîbe bir seferüñ yok mıdur senüñ⁹¹

38⁹²

Velehu

Muzâri

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Vakt-i vişâl 'âşık-ı zârüñ telâşdan
Pek muntaẓam süḥanları hep neste nestedür⁹³

39⁹⁴

'Ârif Yazıcı-ı Ağâ-yı Dâr'üs- Sa'âde Sâbıkâ ez- Ḥ'âceğân

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ḥ'âstekârân-ı maḥabbet gerçi bî-ḥadd u şumâr
Lîk erbâb-ı ḥulûşı intiḥâb itmez misün⁹⁵

40⁹⁶

Velehu

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

⁸⁹ ammā ki: amaca **D**.

⁹⁰ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁹¹ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁹² 'Ârif Süleyman D., G.42 (5 Beyit), s.249-250.

⁹³ neste nestedür: beste bestedür **D**.

⁹⁴ Ârif Mehmed D., G. 30 (7 Beyit), s. 59.

⁹⁵ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁹⁶ Arif Mehmed D., G. 41 (6 Beyit), s. 68.

1. Da‘vet-i ‘uṣṣāka da eyle icābet ey peri
Çünkü zīb-i meclis-i ‘ağyārsın bildüm seni⁹⁷
2. Sen de olduḡ ġālibā bir tıfl-ı şūha dilfigār
Ben gibi āzāde-i efkārsın⁹⁸ bildüm seni⁹⁹
3. Şerm-sār-ı rüy-ı ālūndür gül ammā neyleyüm
Bī-vefāsın şāhid-i bāzārsın bildüm seni¹⁰⁰

41¹⁰¹

‘Ākif ez- Kuzāt-ı Rūm İli

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Arz-ı hālüm var icāzet dilerüm sulṭānum
İtmeḡe hāl-i dil-i zārumı icmāl saḡa¹⁰²

[57b]

42¹⁰³

‘Ākif ez- Kuzāt-ı Rūm İli

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Virür her bezme revnaḡ maḡdemi bint-i rezūḡ k’olmıṡ
Neṡāṭ u şevḡ u şādī ḡılḡat-i zātında māder-zād¹⁰⁴
2. Lisānında dūrūḡ u lāf elinde sūbhā serde tāc
Cenāb-ı şeyḡe baḡ zu‘ mınca olmıṡ şāḡib-i irşād¹⁰⁵

⁹⁷ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁹⁸ ² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁹⁹ āzāde-i efkārsın: āzürde efkārsın **D**.

¹⁰⁰ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

¹⁰¹ Kuzāt-ı Rum İli ‘Ākif’e āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s. 202.

¹⁰² Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir.

¹⁰³ Kuzāt-ı Rum İli ‘Ākif’e āit bir dīvān tespit edilememiştir.Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 205.

¹⁰⁴ Bu beyit Şefkat T.’de 3. beyittir.

¹⁰⁵ Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

43¹⁰⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Efendi ' aşkı şorma kâle gelmez hâle dâ'irdür
Bu remzi bilmeyenlerdür açan cümle bilen açmaz¹⁰⁷

44¹⁰⁸

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bāde-i ' aşk humār- ālud yine ol āfetün
Neş' e-bahşā buse-i la' l-i leb-i dil-cūsudur ¹⁰⁹

45¹¹⁰

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Serinde perçemin kat kat görenler kıl u kâl eyler
Kimi dir tûğ-ı şāhî kimi dir katmer karanfildür ¹¹¹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

¹⁰⁶ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 206.

¹⁰⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁰⁸ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 208.

¹⁰⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

¹¹⁰ Kuzât-ı Rum İli ' Âkif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 213.

¹¹¹ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

2. Şekībāyī gibi bir çāre yokdur ‘āşıkā zīrā
Devā-yı derd-i bī-dermān-ı ‘aşk ancağ taḥammüldür¹¹²
3. Şafā-yı ‘işreti naḳl itmedür meclis-nişināna
Şürāḫiden gelen şanma tehī āvāz-ı ḳulḳuldür¹¹³
4. Şabāh-ı ḫaşre dek görmez şeb-i deycūr-ı ḡam hergiz
K’anuḡ kim şem‘-i mahfil-zībī ḳandil-i tevekküldür¹¹⁴

46¹¹⁵

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Ākif-i zār gibi terk-i meṭālib ideli
Minnetün den senün ey çarḡ-ı denī ḳurtuldum¹¹⁶

47¹¹⁷

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ümīd-i mekremet nev-devletān-ı ‘aşrdan şimdi
Mişāl-i vaşl-ı yār-ı bī-vefā fikr-i muḫāl itmem¹¹⁸
2. Zuhūr-ı nīk ü bed sırr-ı ḳaderden oldıḡın¹¹⁹ ‘Ākif
Bilüp bīhūde baḡt u çarḡla cenk ü cidāl itmem¹²⁰

48¹²¹

¹¹² Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

¹¹³ Bu beyit Şefkat T.’de 5. beyittir.

¹¹⁴ Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir.

¹¹⁵ Kuzât-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 215.

¹¹⁶ Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir.

¹¹⁷ Kuzât-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 216.

¹¹⁸ Bu beyit Şefkat T.’de 5. beyittir.

¹¹⁹ oldıḡın: olduḡu **Şefkat T.**.

¹²⁰ Bu beyit Şefkat T.’de 7. beyittir.

¹²¹ Kuzât-ı Rum İli ‘Ākif’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (10 Beyit), s. 216.

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hemçü beyt-i bî-bedel dîvân-ı hüsniinde görüp
Mısr-ı ' ayn-ı ebruvānuñ intiḥāb itmez misün¹²²

49¹²³

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Çarḥuñ evzā' -ı bedin fehm iden edvarından
Olur āzürde-dil elbette her eṭvārından
2. Sifledür sifle nihādānedür ikrām-ı felek
İtmez iḳbāle heves ḥavf iden idbārından

50¹²⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Görüp reftār-ı rindānem beni ṭa' n eyledüñ zāhid
Saḡa Mevlā su'āl itmez benüm ḥāl-i tebāhumdan¹²⁵
2. N'olā ' Ākifveş āzāde-ser olsam bāḡ-ı ' ālemde
Emel gül-goncasin ṭard eyledüm ṭarf-ı külāhumdan¹²⁶

51¹²⁷

Velehu

¹²² Bu beyit Şefkat T.'de 9. beyittir.

¹²³ Kuzât-ı Rum İli ' Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s. 217.

¹²⁴ Kuzât-ı Rum İli ' Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 219.

¹²⁵ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir.

¹²⁶ Bu beyit Şefkat T.'de 6.beyittir.

¹²⁷ Kuzât-ı Rum İli ' Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s.219.

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Niğāh-ı germ ile pek bakıma rū-yı mehveşine
Yanārsun ey dil ol āfet-nihāduñ āteşine
2. Gören o serv-ḳaddün pāymāl olur elbet
Hırām-ı nāzına reftār-ı şūḥ-ı serkeşine
3. Olur şikār diyü ol ğazāl-i vaḥşinün
Mişāl-i seg düşer aġyār-ı bed-meniş peşine¹²⁸
4. Behişt için hele baḳ şūfi-i gedā-ṭab' ūñ
Cenāb-ı rind ile ğavġāsına keş-ā-keşine¹²⁹
5. Gele dü-şeş diyü bāb-ı emelde zār olma
Tutulma nerd-i cihānuñ şakın şeş ü beşine¹³⁰
6. Hezār-ġüne şuver seyr ider bir an kevnün
Başiret üzre baḳan şūret-i münakḳaşına¹³¹

52¹³²

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Getürmez zerre ṭāḳat dīde ruḥsāruñ temaşaya
Deġöldür sevdiğüm nazzāre ḳābil mihr-i raḥşāna¹³³

[58a]

Velehu

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

¹²⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

¹²⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir.

¹³⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

¹³¹ Bu beyit Şefkat T.'de 7. beyittir.

¹³² Kuzât-ı Rum İli 'Ākif'e âit bir dîvân tespit edilememiştir.Şefkat T., G. (9 Beyit), s. 220.

¹³³ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

Hezec

2. O Rûmî peççe şûhuñ şît-i vaşf-ı hâl-i müşğîni
Hıtâ vü Çîn ü Maçîn ile gitmiş semt-i Kâşân'a

53 ¹³⁴

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Bîm-i peder ü mâderi terk eyle bugün gel
Nûş-ı mey-i nâb eyleyelüm bezmi şafâda ¹³⁵
2. Eyyâm-ı bahâr irdi tarab-gâhdur ' âlem
Geldi yine gülşende dem-i nûşîş-i bâde ¹³⁶
3. Var mı eşer-i bûy-ı vişâli ' aceb ey dil
Ol gönçe-femûñ bād sebük-pây-ı şabâda ¹³⁷
4. Hem-şîresi bintü'-l-ineb-i fitne-gerāsâ
Sākî dağı mā'il hîyel ü mekr ü fesâda ¹³⁸
5. Aşhâb-ı maḥabbet görünür her biri amma
Yārân-ı zamânı arama semt-i vefâda ¹³⁹
6. Kürsîde gel it vâ' iz efendiyi temâşâ
Kendi ' amelin söyleyüp izhâr-ı riyâda ¹⁴⁰

54 ¹⁴¹

Velehu

Remel

¹³⁴ Kuzât-ı Rum İli ' Âkîf'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (10 Beyit), s. 221.

¹³⁵ Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

¹³⁶ Bu beyit Şefkat T.'de 3.beyittir.

¹³⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 4.beyittir.

¹³⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 5.beyittir.

¹³⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 8.beyittir.

¹⁴⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 9.beyittir.

¹⁴¹ Kuzât-ı Rum İli ' Âkîf'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (9 Beyit), s. 223.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dünkü gün vaqt-i seherde gördüm ol meh-ṭal' ati
Pertev-endāz-ı cihān olmuşdı nurāniyyeti ¹⁴²

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

2. Neş'e-i meyde ' araḳda görmedüm sāḳi senün
Cām-ı şahbā-yı lebünḳde gördüğüm keyfiyyeti ¹⁴³
3. Yek dü rüze şervet ü sāmān-ı bī-ārām için
Devlet-i nā-ber-ḳarār-ı dehre itmeme rağbeti ¹⁴⁴

55 ¹⁴⁵

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Hele ben görmedüm bir saḳa beḳzer ey perī-peyker
Bir ¹⁴⁶ nice ṭarz u ṭavr u şive-i reftārı hoş dilber

56 ¹⁴⁷

‘İzzī Süleymān Efendi

1166

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

¹⁴² Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁴³ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir

¹⁴⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 6. beyittir.

¹⁴⁵ Kuzât-ı Rum İli 'Âkif'e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., Tah. (8 Muh.), s. 224-226.

¹⁴⁶ bir: yer **M**.

¹⁴⁷ 'İzzī'ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (8 Beyit), s.226.

1. Reme-i çeşm-i ğazālānını dām-ı rāma
Getirünce ne kadar hīle vü tedbīr itdüm¹⁴⁸

57¹⁴⁹

Şeyh Gālīb Efendi

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Leb-i la‘ li baḡa nuḡl olduğunu naḡl itsem
Mey-i gül-reng ile cām-ı Cemün ağzı şulanur¹⁵⁰
2. Ol ider seyrini bu ḡāne-i şad naḡşın kim
Şāf āyīne gibi gördüğü naḡşa¹⁵¹ boyanur¹⁵²
3. ‘Acabā daĖdaĖa-i cāha düşen bī-çāre
Terk-i āsāyişi sermāye-i devlet mi şānur¹⁵³
4. Kec-nihādān bulur rāst süḡandan kuvvet
Pīr-i ḡam-geşte ḡaddi gör ki ‘aşāya ṭayanur¹⁵⁴
5. Küleh-i şikeste siyeh mest ü şemşīr be-dest
Ḳahramān-ı nīgeh-i çeşmüne kimler ṭayanur¹⁵⁵
6. Nice kızsun yüzümüz ‘arz-ı merām eylemeğe
Ol gül-i bāĖ-ı ḡayā geh açılır geh ḡapanur¹⁵⁶
7. Āteş-i ‘aşḡda maḡv itmege çār ‘unşurunu
Dört yanından kemer-i Ėayreti merdān ḡuşanur¹⁵⁷

58¹⁵⁸

¹⁴⁸ Bu beyit Şefkat T.’de 7. beyittir.

¹⁴⁹ Şeyh Gālīb D., G.73 (15 Beyit), s. 405.

¹⁵⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

¹⁵¹ naḡşa: rene D.

¹⁵² Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

¹⁵³ Bu beyit dīvānda 6.beyittir.

¹⁵⁴ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

¹⁵⁵ Bu beyit dīvānda 8.beyittir.

¹⁵⁶ Bu beyit dīvānda 9.beyittir.

¹⁵⁷ Bu beyit dīvānda 11.beyittir.

¹⁵⁸ Şeyh Gālīb D., G.200 (9 Beyit), s.472.

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ne hevā vü ne kemān vü ne kemān-keş ancak
İrdüren menziline tîri nidā-yı yā Hâk
2. Kim ki hamyāze-i sa' yi çeker elbet çü keman
Tîr-i âmâli nişāngāhına eyler mülhâk
3. Menzil-i rif' at-ı tîre varamaz hiç kemān
Bir degüldür bu hevâlarda muḳayyed muṭlaḳ
4. Nāvek-i ğamzesi dildüzdür ebrusundan
Eylemiş hükm-i ḳazā tîr-i kemāndan esbak¹⁵⁹

[58b]

Şeyh Gâlib Efendi

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

5. Üns-i şürî diğەر ü ḥalṭa-i bâṭın diğەر
Ma' nîde tîr degül lafz-ı kemāndan müştak¹⁶⁰

59¹⁶¹

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Gitmezdi bileydi bu ḳadar semt-i ḥilāfa
Şeyḥün yolu meyḥāneye vardı şapa düşdi¹⁶²

¹⁵⁹ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

¹⁶⁰ Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

¹⁶¹ Şeyh Gâlib D., G.321 (5 Beyit), s.573.

¹⁶² Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

60¹⁶³

Fehîm Akşehir Müftüsü-zâde

Hezec

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Zühhâd bezm-i şevke virür dâ'imâ kesel
Yenmez efendi şıkleti ger olsa da' asel

61¹⁶⁴

Feyzî ez-Kuzât-ı Rum İli

1200

Hezec

Mef'ûlû Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Bâzârı katı gizlidür ol tâcir-i nâzuğ
Şâhid dağı lâzım degül ol bey' u şirâda ¹⁶⁵

62 ¹⁶⁶

Velehu

Remel

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Niyyetün hayra degül ol şanemün haqqında
Vâr ise ey dil gam-dîde haṭâ fâldadur ¹⁶⁷
2. Doğru gitmekse garaz bâr-ı riyâyı ata gör
Zâhidâ rast-reviş ḥiffet-i ḥammâldedür¹⁶⁸

¹⁶³ Akşehir Müftüsü-zâde Fehîm'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s. 238-239.

¹⁶⁴ Kuzât-ı Rum İli Feyzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 240.

¹⁶⁵ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir.

¹⁶⁶ Kuzât-ı Rum İli Feyzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 241.

¹⁶⁷ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁶⁸ Bu beyit Şefkat T.'de 5. beyittir. ḥammâldadür: âḥmâldedir **Şefkat T.**

3. Yāre yalvar gönül ibramlādur cümle meram
Devletün gelmemesi ādeme ihmāldedür ¹⁶⁹

63¹⁷⁰

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. 'İmād-ı dîn şalavāt olduğına müşbetdür
Binā-yı zābiṭ esāsı direk degül de nedür¹⁷¹

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

2. Kişi ider mi ḥiyānet veliyy-i ni' metine
Yenen virendeki nān ü nemek degül de nedür ¹⁷²

64¹⁷³

Fetā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Remel

1. Leşker-i ğamdan āmān ey dil ḥalaşuñ yoḳ senün
Kūşe-i meyhāneveş cāy-ı āmān lazım saña ¹⁷⁴

65¹⁷⁵

Lebib 'Abd'ül- Gafūr Efendi Müfti-yi Āmed

Remel

¹⁶⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 6.beyittir.

¹⁷⁰ Kuzât-ı Rum İli Feyzî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s.241-242.

¹⁷¹ Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

¹⁷² Bu beyit Şefkat T.'de 3.beyittir.

¹⁷³ Fetâ'ya âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 246.

¹⁷⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 4. beyittir.

¹⁷⁵ Lebib D., G. 43 (5 Beyit), s. 304.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Nā’il-i vaşluñ ider hālūñe nazzāreme reşk
Bu ġāniler tama‘ından dehen-i mūra baķar ¹⁷⁶

66 ¹⁷⁷

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Sāz-ı niyāza virme düzen bezm-i vaşlda
Depretme tel kırsın o meclis ses istemez ¹⁷⁸
2. Abdāl-ı ‘aşķa dāğ-ı seri tāk-ı zer yeter
Merdān-ı ser-fedāya mutallā fes istemez ¹⁷⁹
3. Pīr-i muğāna müntesib ol zevķi gör göñül
Ėam-hāne-i cihānda kişı bī-kes istemez ¹⁸⁰

67 ¹⁸¹

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bir sitemkārūñ esīr-i cevri reng-ā-rengiyüz
Māni-i ‘aşķūñ mükemmel nüşķa-i Erjengiyüz
2. Cismümüzde ġūşmāl-i cevri ķānūn eylemiş
Muṭrib-i ķarķūñ meger biz perde-i āhengiyüz ¹⁸²

68 ¹⁸³

¹⁷⁶ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

¹⁷⁷ Lebib D., G.57 (6 Beyit), s. 311-312.

¹⁷⁸ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

¹⁷⁹ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

¹⁸⁰ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

¹⁸¹ Lebib D., G. 56 (5 Beyit), s. 311.

¹⁸² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

¹⁸³ Lebib D., G.79 (6 Beyit), s. 324.

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Rind-i bî-hūşa¹⁸ olunmuş nāmzed duht-ı 'ineb
Mey-furūşuñ hayf bir şāhib-ıred dāmādı yok¹⁸⁴

69¹⁸⁵

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Nedür bu ülfetün emvāc-ı der-pey-i elemi
Ferāğ-ı hātırumuz var¹⁸⁶ der-kenār olalı¹⁸⁷

70¹⁸⁸

Münib Efendî

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Būs-ı lebini başına kaçsa nola dilber
Zevk-i meyün elbette gönül derd-i seri var¹⁸⁹
2. Meyl itdirür eşk-i ruḥ-ı zerdüm baña yâri
Hālünce faḳîrün de biraz sîm ü zeri var¹⁹⁰

71¹⁹¹

Muḥlis

¹⁸ bî-hūş: mey-nūş **D.**

¹⁸⁴ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

¹⁸⁵ Lebîb D., G.135 (5 Beyit), s. 352.

¹⁸⁶ var: oldu **D.**

¹⁸⁷ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

¹⁸⁸ Münib'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (6 Beyit), s. 264.

¹⁸⁹ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

¹⁹⁰ Bu beyit Şefkat T.'de 3. beyittir.

¹⁹¹ Muḥlis'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., Müs. (5 Beyit), s. 265.

1186

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. 'Älem saña meftün iken ey hüsrev-i hübân
Vuşlat-ı âb kim tül-i emeldür kıula nisbet ¹⁹²

72 ¹⁹³

Mekkî Efendi

Remel

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Mekkiyâ 'ârif olan halka tekâpü itmez
İ'tibârı kişinün mâye-i 'irfâniledür ¹⁹⁴

[59a]

73 ¹⁹⁵

Nâ'il ez-Ğuzât-ı Rûm İli

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Ğaţ-ı reyĥânî ile bâĝ-ı ruĥsârı çiçeklenmiş
Ğarîm-i ĥüsni ĝüyâ leşker-i ĥatla be[n]eklenmiş
2. Dökülmüş zîr-i fesden ebruvânı üzre kâkülle
Helâk-i ehl-i 'aşka gamzesiyle müştereklenmiş

74 ¹⁹⁶

Niyâz ez-Ğulefâ-yı Şeyĥ-i Ordu

1162

¹⁹² Bu beyit Şefkat T.'de 2.beyittir.

¹⁹³ Mekki D., G.15 (5 Beyit), s. 229-230.

¹⁹⁴ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

¹⁹⁵ Ğuzât-ı Rûm İli Nâ'il'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 266.

¹⁹⁶ Niyâz Dîvânı'na ulaşılamamıştır. Şefkat T., G. (7 Beyit), s.267.

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nüh felek rakşa gelür vādī-i reftārından
Lāl olur vaşf-ı zebān ḥālet-i güftārından
2. Kim reha-yāftedür öyle cefā-mu' tādın
Dūzah-ı derde düşen āteş-i efkārından
3. Çok füsünsāz-ı ciḥān böyle giderse yārün
Bābilistāna kaçır ğamze-i mekkārından

75¹⁹⁷

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mīve-i maqşūda ragbet itme bī-hengām iken
Bār-i naḥli şanma şīrīn tārsīde ḥām iken
2. Keşti-i baḥr-ı hüner olmak dilerse ey göñül
Bād-bān-ı himmeti aç rüz-ġār eyyām iken ¹⁹⁸

76 ¹⁹⁹

Nesīb ez-Ḥāceġān

1204

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hicr-i vaşluḡla getürmekden ḥayālün yāduma
Geldi her vechile 'ālemde ḥalel mu' tāduma

¹⁹⁷ Niyâz Dîvânı'na ulaşılammıştır. Şefkat T. , G.(5 Beyit), s.268.

¹⁹⁸ Bu beyit Şefkat T. 'de 4.beyittir.

¹⁹⁹ Nesib D., G.41 (6 Beyit), s.

2. Hicrūñ ey meh-rū beni şöyle perīşān itdi kim
Naķz²⁰⁰-ı külli irdi²⁰¹ isti‘ dād-ı māder-zāduma

77 ²⁰²

Nihālī ez-Ḥācegān

1186

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Hengām-ı seher yana yana şubha dek āh it
Āyine-i hūrşid-i cihān-tābı siyeh it
2. İhlaş-ı ‘ubūdiyyet ile tālīb-i Ḥaķķ ol
Var kendüñi şāyeste-i dergāh-ı İlāh it
3. Sergeşte-i iķbāl-i cihān olma felekde
Esbāb-ı mubāhātuñı hırķayla külāh it
4. Maķşūdıñ eğer rāḥat ise dār-ı fenada
Var-ı hışn-ı ķanā‘ atde göñül cāy-ı penāh it

78 ²⁰³

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Evc-i tāk-ı i‘tibārından düşer ğaddārlar
İrtifā‘-ı kevkeb-i iķbālın eylerken raşad ²⁰⁴

Velehu

²⁰⁰ naķz: naķş D.

²⁰¹ irdi: geldi D.

²⁰² Nihālī D., G. 7 (6 Beyit), s. 78.

²⁰³ Nihālī D., G. 11 (9 Beyit), s. 81.

²⁰⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

2. Şûret-i zıddında her²⁰⁵ eşyānuñ aşl-ı imtiyāz
Bir ‘aceb āyīnedür yek-diğer içün nîk ü bed ²⁰⁶
3. Sāha-i eflāki her bir lahzada cevlan ider
Haṭve-i rehvar-i çāpük-seyr-i zihne var mı ḥadd ²⁰⁷
4. Enfüs ü āfākı²⁰⁸ İskender gibi seyr it gönül
Sen de yap mülk-i vücūduñda hevā-yı nefse sedd ²⁰⁹

79 ²¹⁰

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Taḥkīk-i nazar eylesen ebnā-yı zamānuñ
Her vaż‘ -ı fūrū-māyesi bir ḍarb-ı meseldür ²¹¹
2. Başma ayağnuñ kūşe-i meyḥāneye zāhid
Ma‘ müre-i rindide bu bir başka maḥaldür ²¹²

80 ²¹³

Velehu

Muzāri

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Zāhid varınca sen de bulursun o devleti
Rindān ne rütbe meygedede ṭumṭurāklıdır ²¹⁴

²⁰⁵ zıddında her : zıddındadır D.

²⁰⁶ Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

²⁰⁷ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

²⁰⁸ enfüs ü āfağ: enfüs-i āfağ D.

²⁰⁹ Bu beyit dīvānda 8.beyittir.

²¹⁰ Nihālî D., G. 22 (5 Beyit), s. 88.

²¹¹ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

²¹² Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

²¹³ Nihālî D., G. 23 (5 Beyit), s. 88.

²¹⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

[59b]

81 ²¹⁵

Nihālî ez-Ḥācegān

1186

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Olur ehl-i kemāle kem-‘ ayārān bā‘ iş-i rüçhan
İder efzūn-ı kadrin şi‘ r-i nā-mevzūn-ı mevzūnuḡ ²¹⁶
2. Münāfidür ruṭūbetle yubūset imtizāc itmez
‘ Abeşdür rind-i mey-ḡārāna isti‘ māli afyonuḡ ²¹⁷

82 ²¹⁸

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Viren rāh-ı talebde cān²¹⁹ cānān bulduḡın gördük
İdenler cüst-cū elbette bir kān bulduḡın gördük
2. Kem olmaz kıymeti pest olsa da kadrî hüner-mendin
Niçe pes-pāyenüḡ devletde rüçhān bulduḡın gördük
3. Olanlar rehber-i İskender-i maḡşūd hıẓr-āsā
Çeh-i zūlmetde rāh-ı āb-ı ḡayvān bulduḡın gördük
4. Yem-i tedbīrde keştî süvār-ı mevsim-i taḡdīr
Kenār-kāmı dil-ḡāh üzre āsān bulduḡın gördük
5. Güşāde-dest olan dergāh-ı Ḥaḡdan ḡayra ye’s-ile
Ümīdīn şurre-i pūr-naḡd-i ḡırmān bulduḡın gördük

²¹⁵ Nihālî D., G. 38 (5 Beyit), s. 98.

²¹⁶ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

²¹⁷ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

²¹⁸ Nihālî D., G. 35 (7 Beyit), s. 96.

²¹⁹ cān: cānı D.

6. Olan sîr-âb reşh-i çeşme-i feyz-i kanâ' atden
Kemîne- kaçrede mecrâ-yı tûfân bulduğun gördük
7. Nihâlî kaç' -ı âmâl itme dâ'im lutf-ı Bārîden
Nice rencûr-ı bî-dermânı²²⁰ dermân bulduğun gördük

83 ²²¹

Velehu

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Ğınâ-yı kalbümüz var genc-i bād-âverden el çekdük
Kanâ' atle nevâl-i sofra-i diğerden el çekdük
2. Taḥammül kalmadı ağıyâra kıl u kâlden âḥir
Der-âğüş-ı miyân-ı yâr-i nâziklerden el çekdük
3. Maḥabbet menziline ḥayli mihnet irtikâbında
'Înân-ı ârzû-yı vuşlat-ı dilberden el çekdük
4. Geçüp erbâb-ı cāhuṅ zîver ü esbâb-ı fahrından
Hevâ-yı sübhâ-i şâhâne-i gevherden el çekdük
5. Raḳîbüñ vaż' -ı nâ-hemvârı oldu mâni' -i ülfet
Ne âl itdiyse itdi ol perî-peykerden el çekdük
6. Görüb sūd u ziyānuṅ çârsû-yı dehr-i fânînuṅ
Tehî-dest-i ümîdüz ceyb-i sūdâgerden el çekdük
7. Girân geldi ṭabîb-i çarḥuṅ istignâsını çekmek
Nihâlî ḥoḳḳa-i dârû-yı cân-perverden el çekdük

84 ²²²

Velehu

Hezec

²²⁰ bî-dermânı: bî-dermân **D**.

²²¹ Nihâlî **D**., G. 36 (7 Beyit), s. 96-97.

²²² Nihâlî **D**., G. 42 (5 Beyit), s. 100.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bu çarhuñ şu' le-i cevvăle-i devr-i sirācından²²³
Düşer reng-i havādiş nev-be-nev ' aks-i zücācından
2. Devā olmaz tabībā bildigümse şabrdan ğayrı
Uşandum derd-i bī-dermān-ı devrānuñ ' ilācından
3. Tevāzu' dur düşen erbāb-ı feyzün şānına yoğsa
İder mi ser-fürū cāma şürāhī ihtiyācından
4. Leṭāfetde tevāfuḵ²²⁴ şartdur ülfet hūşūşunda
Nümāyāndur bu ma' nā meyle ābuñ imtizācından

85 ²²⁵

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mācerā-yı ḥasretüm²²⁶ bir bir beyān itsem gerek
Eşk-i çeşm-i nāle-ḥizüm tercümān itsem gerek
2. Kūh-ı Ḳāf-ı ' uzleti dār'ül-emān itsem gerek
Beyza-i ' Anḳāda āḥir āşiyān itsem gerek
3. Rüstemāne bu cedelgehde yeter ḥayli neberd
Bir zamānda ḥaşma irḥā-yı ' inān itsem gerek

²²³ şu' le-i cevvăle-i devr-i sirācından: şu' le-i cevvăleden devr-i sirācından **D**.

²²⁴ tevāfuḵ: muvāfiḵ **D**.

²²⁵ Nihālī **D**., G. 39 (7 Beyit), s. 98.

²²⁶ mācerā-yı ḥasretüm: mācerā-yı ḥasretün **D**.

[60a]

Velehu

4. Şevk-ı tār-ı zülf-i ham-der-hamla evc-i çarha dek
Mevc-i pic-ā-pic-i āhum nerdübān itsem gerek
5. Sırr-ı naqş-ı hātem-i la‘l-i lebün pinhān idüp
Sīnemi gencīne-i rūḥ-ı revān itsem gerek
6. Ebr-i tūfān-zāy-ı hūn-ı dīde-i giryānuma
Her ser-i müjgānı şaf şaf nāvdān itsem gerek
7. Feyz-i āşār-ı ṭabī‘ atdan²²⁷ Nihālī cā-be-cā
Şafha-i eş‘āra ṭarḥ-ı gülsitān itsem gerek

86²²⁸

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Leṭāfet kat kat olmış ‘arızında feyz-i Bārīden
Yazılmış rüyuna nev-ḥāşiye ḥaṭṭ-ı ‘izārīden
2. Sipīhr-i dilde dā’im muḥterīkdür kevkeb-i ‘ışkum
O meh-ṭal‘at bir āteş-pāre koydu burç-ı nārīden
3. Yanup yakılmada pertev alan şem‘-i cemālünden
Sebaḫ-āmūz olur pervāneveş ders-i Fenārīden

87²²⁹

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

²²⁷ ṭabī‘ atden: ṭabī‘ atda **D**.

²²⁸ Nihālī D., G.41 (7 Beyit), s. 99-100.

²²⁹ Nihālī D., G. 46 (6 Beyit), s. 102-103.

1. Erbāb-ı kibr zelzele-i rüzgârdan
Virmez hâlel esās-ı binā-yı vaḳārına²³⁰
2. Mest olma pek de bade-i iḳbāl-i dehrden
Bir cür' adur ki neş' esi deġmez ḥumārına²³¹
3. Sāhilnişin baḥr-i muḥiṭ-i tevekkülün
Mevc-i ümîd kâle-ber olur kenārına²³⁴
4. Sûd u ziyânı birbirine eyleyüp takāş
Virmiş revāc ḥ'āce-i devrân kārına²³⁵
5. Gerdûn Nihālî kimseye bir²³⁶ gün mi gösterür
Çarḥuñ taḳaddüm itmede leyli nehārına²³⁷

88 ²³⁸

Velehu

Hezec

Mef'ûlû Mefā'îlû Mefā'îlû Fe'ûlûn

1. Görmekse eġer maḳşaduñ esrār-ı ṭarîkı
Ḥāk-i ḳadem-i mürşidi kuḥl-i başar eyle ²³⁹
 2. Āşār-ı keş-ā-keş bulur elbette ṭabī' at
Bir ġonçe-güle şîşe-i ḥāṭırda yer eyle
- Velehu
3. Jeng-āver olur pertev-i mir'āt-ı cemālün
Dildādelerün eşk-i terinden ḥazer eyle

89 ²⁴⁰

²³⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

²³¹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

²³⁴ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

²³⁵ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

²³⁶ bir: her **D**.

²³⁷ Bu beyit dîvânda 6.beyittir.

²³⁸ Nihâlî D., G. 45 (6 Beyit), s. 102.

²³⁹ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

²⁴⁰ **89** Nihâlî D., G. 49 (7 Beyit), s. 104-105.

Velehu

Muzāri  

Mef  l  F  il t  Mef  il  F  il n

1. Fehm eyled nse ma n -i takv m-i  demi
Bild n tam m-ı n   a-i a k m-ı   lemi²⁴¹
2. B -sa y neyl-i mesned-i rif at  m d iden
D v re resm ider gibid r  ekl-i s llemi
3. Olmaz me  f u m ltezim    ar  ehline
Mi m r-ı  ab u  olmasa beyt-i m kerremi ²⁴²
4.  arf-ı bel  at eylese   m m unutturur
C d u keremde   hret ile n m-ı H temi ²⁴³
5.    ar-ı na   -ı  an ata ba  her m       n
Seyr it Nih li di   at ile c mdan Cemi ²⁴⁴
6. A  ayn-ı i tib r n   e  m-i  ab b-v r
Yemde g r nce  a reyi g r  a rede yemi ²⁴⁵

[60b]

90 ²⁴⁶

Nih li ez-   eg n

1189

Hezec

Mef  il n Mef  il n Mef  il n Mef  il n

1.   m d-i rif at itmez bu fen da renc   zahmetle
 a   atde Nih li fehm iden ma   a-y  d ny y  ²⁴⁷

²⁴¹ tam m-ı n   a-i a k m-ı   lem: tam m n   a-i a k m-ı   lem D.

²⁴² Bu beyit d v nda 4. beyittir.

²⁴³ Bu beyit d v nda 5. beyittir.

²⁴⁴ Bu beyit d v nda 6. beyittir.

²⁴⁵ Bu beyit d v nda 7. beyittir.

²⁴⁶ Nih li D., G. 50 (7 Beyit), s. 105-106.

²⁴⁷ Bu beyit d v nda 7. beyittir.

91 ²⁴⁸

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Germ-ülfet iken araya girdi o şüh ile

Ŧoñdurdu va‘ż-ı serdi raķıbüñ yaķı daķı ²⁴⁹

92 ²⁵⁰

Velehu ez- Taķmis

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel

1. Dürden ‘arz-ı maķabbet de iderse dilber

İttiķād olmadıķından yine hicre beñzer

İķtilāt olmayıcaķ arada vuşlat ne gezer

Vaşl odur reşķ ide ²⁵¹ āmizişine şır ²⁵² ü şeker

93 ²⁵³

Velehu ez-Taķmis

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Başķa rāķat var tevāzu‘ la şafā-yı bālde

Gülle germ-i naķvet olma bezm-i cāh u mālde

94 ²⁵⁴

²⁴⁸ Nihālî D., G.55 (5 Beyit), s. 108.

²⁴⁹ Bu beyit divânda 4. beyittir.

²⁵⁰ Nihālî D., Tah.1 (5 Muh.), s. 70-71.

²⁵¹ ide: ile **D**.

²⁵² şır: şehd **D**.

²⁵³ Nihālî D., Tah.3 (6 Muh.), s.73-74.

²⁵⁴ Nâşid D., G.6 (7 Beyit), s. 242-243.

Nâşid Beg

1206

Hezec

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Güzer eylersen ey bād-ı seher kūy-ı dilārādan
Yüzün sür hāk-i pāy-i yāre bir 'arz-ı sipāriş²⁵⁵ yāp²⁵⁶
2. Olur bir gün ki gūş-ı gönçeye te'sir ider elbet
Sen ey şūrīde bülbul turma baş feryādı nālīş yāp²⁵⁷
3. Senün ey sifle-perver çarh geçdür dā'imā devrün
Biraz da ehl-i diller semtine meyl it nümāyiş yāp²⁵⁸

95²⁵⁹

Velehu

Hezec

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hümā-yı kākülündür fark-ı cāna sāye-i devlet
Nigāh-ı iltifātındur baña ser-māye-i devlet
2. Teraqqīde olur idbārı mirkāt-ı haqīkatde
Eğerci mürtef idür şūretā nūh pāye-i devlet
3. Tezelzülden değıl hālī esās-ı kaşr-ı istikbār
Meğer gehvāre cünbān-ı Hıttādur²⁶⁰ dāye-i devlet
4. Livā-yı kadr-i ehl-i cāhı pest eyler felek bir gün
Mümāss olsa sipihre irtifā' -ı rā'ye-i devlet

²⁵⁵ sipāriş: sitāyiş **D**

²⁵⁶ Bu beyit dīvānda 4. Beyittir.

²⁵⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

²⁵⁸ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

²⁵⁹ Nâşid D., G.10 (5 beyit), s. 246-247.

²⁶⁰ cünbān-ı Hıttādur: çeşpān-ı Hıttādur **D**.

5. Mürüvvetden eser yok Nâşidâ hep kesbedür gûşîş
Kemâl-i bî-vefâyidür hamîr-i mâye-i devlet

Velehu

96 ²⁶¹

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec

1. Duyar²⁶² evvel bakışda nükte-i ser-püş-ı âmâli
Nigâhuñ vâkıf-ı sırr-ı zamîr-i kalb-i ' aşıkdur ²⁶³
2. Mübâyindür ehîbbâ-yı zamânun tarz-ı girdârı²⁶⁴
Muṭâbık şüretâ ammâ ki ma' nen nâ-muvâfıkdur ²⁶⁵

97 ²⁶⁶

Velehu

Hezec

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hâṭ-ı dil-keş-nümün-ı levḥ-i ḥüsnün eyledüm taḥkîk
Berât-ı şâh-ı hüsne kayd olunmuşdur bahârîdür ²⁶⁷

98 ²⁶⁸

Velehu

Muzâri'

Mef'ülü Fâ'îlatü Mefâ'îlü Fâ'îlün

²⁶¹ Nâşid D., G.33 (8 Beyit), s.272-273.

²⁶² duyar: tıyar D.

²⁶³ Bu beyit dîvânda 3. Beyittir.

²⁶⁴ tarz-ı girdârı: tavrı bil Nâşid D.

²⁶⁵ Bu beyit dîvânda 8.beyittir.

²⁶⁶ Nâşid D., G.36 (7 Beyit), s.276-277.

²⁶⁷ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

²⁶⁸ Nâşid D., G.4 (9 Beyit), s.240-241.

1. Hāl-i siyāh-ı dilberi vaşf itme zāhidā
Düşmez o söz dehānına ben söylerüm saña ²⁶⁹
2. Yanında gör raķībi o gül-i naḥl-i işvenün
Gülzār-ı ḥüsn ü āna diken söylerüm saña ²⁷⁰
3. Bir kerre būs-ı la‘ lüṇe şāyeste olsam ²⁷¹ āh
Baksañ ne ṭatlı ṭatlı süḥan söylerüm saña ²⁷²

99 ²⁷³

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel

1. Ṭab‘ a ḡayetle yoķuş gelmek gerekdür ḡālibā
Pāye-i mirķāt-ı қаşr-ı vaşl-ı dilberden iniş ²⁷⁴

100 ²⁷⁵

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Emek-dār-ı der-i devlet-serāy-ı ‘aşķun olmuşken
Yine ey şāh-ı taḥt-ı ‘işve ‘arz-ı bī-me’āl itmem ²⁷⁶

101 ²⁷⁷

Velehu

²⁶⁹ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

²⁷⁰ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

²⁷¹ olsam: olmadum D.

²⁷² Bu beyit dīvānda 8. beyittir.

²⁷³ Nâşid D., G:42 (7 Beyit), s.283

²⁷⁴ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

²⁷⁵ Nâşid D., G. 66 (8 Beyit), s.308.

²⁷⁶ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

²⁷⁷ Nâşid D., G.75 (9 Beyit), s.318.

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Her bir nigāh-ı mesti virür başka bir şafā
Bî-dār olunca dîde-i ma‘ mûrî²⁷⁸ h‘ābdan ²⁷⁹

102 ²⁸⁰

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Çün marîz-i ‘ aşka lâzımdur münāsible deva
Zāhide şa‘ leb gerek rindāna meyle gargara²⁸²

[61b]

Velehu

2. Olmadı meyl itmedi bir kerre semt-i ‘ aşıkā²⁸³
Āhlar te’sirden qaldı o qalbi mermere ²⁸⁴
3. Tıfl-ı bāzî-meşrebe dil virme müşküldür²⁸⁵ hele
‘ Āşıkın²⁸⁶ rüsvāy ider dilber olunca farfara ²⁸⁷

103 ²⁸⁸

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

²⁷⁸ ma‘ mûrî: maḥmûrî **D**.

²⁷⁹ Bu beyit dîvânda 3. Beyittir.

²⁸⁰ Nâşid D., G.95 (7 Beyit), s.340-341.

²⁸² Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

²⁸³ semt-i ‘ aşıkā: semt-i ‘ uşşāka **D**.

²⁸⁴ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

²⁸⁵ müşküldür: şikârdur **D**

²⁸⁶ ‘ āşıkın: ‘ uşşākın **D**.

²⁸⁷ Bu beyit dîvânda 6.beyittir.

²⁸⁸ Nâşid D., G.80 (7 Beyit), s.324-325.

1. Hayālündür muşavver levh-i dīvārında ser-tā-ser
Kuraldan şahın-ı sīnem üzre şāh-ı ʿ aşk kāşāne ²⁸⁹

Velehu

2. Dürüg-ı maşlahat-āmīzdür nāfız olan Nāşid
Zamāne halkına ʿ arz-ı maʿ ārif ş ʿ ir ü inşā ne ²⁹⁰

104 ²⁹¹

Velehu

Hezec

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Ānuḡ şubh u mesā fikr ü hayāli ey perī sensin
Çıkarma hātıruḡdan luṭf idüp bu ʿ abd-i müştākı ²⁹²
2. Gül ü şahbā vü muṭrib nağme-i ney meclis-i ʿ işret
Fedādur cümlesi ancaḡ senüḡ hayrānuḡum sākı ²⁹³
3. Ne rütbe ledğ iderse nış-i ġamzeḡ mār-ı zülfüḡle
Virür būs-ı lebüḡ hāşıyyet-i maʿ cün-ı tiryākı ²⁹⁴
4. Uşul ile maḡāmātın gözet dil-bestegānuḡ ²⁹⁵ hep
Hüseyniye çıkarma nağme-i dil-süz-ı ʿ uşşākı ²⁹⁶

105 ²⁹⁷

Velehu

Remel

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

²⁸⁹ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

²⁹⁰ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

²⁹¹ Nāşid D., G.103 (7 Beyit), s. 351.

²⁹² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

²⁹³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

²⁹⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

²⁹⁵ dil-bestegānuḡ: dil-teşnegānuḡ D.

²⁹⁶ Bu beyit dīvānda 6.beyittir.

²⁹⁷ Nāşid D., G.105 (9 Beyit), s.353.

1. Ȧoęrı söyle zāhidā gelmez mi ęalbe iętilāc
Ditredrken sāk-ı sīmīnn o raęęāş āfeti²⁹⁸
2. Ādeme gelmez raęīb-i dīv ile me'ns olur
Ol perīnn yoęimiş bildim ki²⁹⁹ insāniyyeti³⁰⁰
3. Āh idüp szān olup eşķ-ābe-rīz olduğça sen³⁰¹
Ney fięān eyler mey ağlar şem' eyler rıęķati³⁰²

106³⁰³

Nüzhet Kīsedār-ı Hārameyn-i Şerīfīn

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Hücum-ı keyf-i ęodiyyetle tāk atn görme
Şaķın ki sālīk-i haęķa ęabāhat işte budur ³⁰⁴
2. Şafā-yı ęalb ile mağlb-ı pend-i pīrān ol
Mcāhidān-ı tārīķe şecā' at işte budur³⁰⁵
3. Temīz-i telę  hşī-hāl bī-meżākā³⁰⁶ nedür
Bu farķa eyleme rağbet hālāvet işte budur ³⁰⁷
4. Muķīm-i han-ı rızā ol ğam-ı sivāyı yeme
Tārīķ-i faķr u fenāda ęanā' at işte budur³⁰⁸

107³⁰⁹

Nāfız Efendi Şadr-ı Rm İli

Muzārī'

²⁹⁸ Bu beyit dīvānda 6.beyittir.

²⁹⁹ bildim ki: bildięe **D.** ³ Bu beyit dīvānda 8. beyittir.

³⁰⁰ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

³⁰¹ sen: ben **D.**

³⁰² Bu beyit dīvānda 8.beyittir.

³⁰³ Nüzhet D., G.135 (9 Beyit), s.268.

³⁰⁴ Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

³⁰⁵ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

³⁰⁶ bī-meżākā: bī-meżāk **D.**

³⁰⁷ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

³⁰⁸ Bu beyit dīvānda 8.beyittir.

³⁰⁹ Feyzullah Nāfız D., G.325 (9 Beyit), s. 331-332.

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Cānānesin raķīb ile hiçbir kes³¹⁰ istemez
Dāmān-ı gülde bülbülü hār u has istemez
2. Şeb-reng kākülüdür³¹¹ ' araķ-çin o ğonçeye³¹²
Gelse kenār-ı bezme şarābī fes istemez
3. Neyler nühüfte rāzumı izhār ğayrıya
Çalduņ³¹³ nefesle gönlümi muṭrib ses istemez
4. Çār-ı ebrūvānla başı hoş gönlü şād-kām
Zāhid ḫayālī-i fāsīd ile nev-res istemez³¹⁵
5. Şaçma ķarādur işi o şaḫşuņ ki nā-fedā³¹⁶
Püskürme beņli cāriye-i ķerkes istemez

108³¹⁷

Ni' met Efendi Kādı-yı Ordu

1185

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Merhem-i bīhbūd-ı zāhir āḡa te'şir eylemez³¹⁸
Zaḡm-ı şemşīr-i muhabbet bir oņulmaz yāredür

[61b]

109³¹⁹

Muzāri'

³¹⁰ hiçbir kes: hīç kes **D**.

³¹¹ kākülüdür: zülfü oldu **D**.

³¹² ğonçeye: serkeşe **D**

³¹³ çalduņ: çaldı **D**.

³¹⁵ Bu beyit dīvānda şu şekildedir: 'Pirān-ı 'aşķ tāzelenir nev-civān ile / Kimdir ki ihtiyārı ile nev-res istemez'

³¹⁶ Bu mısra dīvānda şu şekildedir: 'Ḥālī deġil mi saçma ķara Nāfiz ol kesin'

³¹⁷ Ni' met **D**., G.2 (5 Beyit), s.296.

³¹⁸ eylemez: eylemiş **D**.

³¹⁹ Ni' met **D**., G.1 (5 Beyit), s.295.

Meʿülü Fāʿilātü Meʿilü Feʿülün

1. Pā-beste-i kemend-i hevesdür eğerçi dil

Ser-ḥāk-i āsitāne-i luṭf-ı Ḥudādadur ³²⁰

110 ³²¹

Velehu

Remel

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Yār-ı sīmīn-bedenüm ḳadr-i niyāzı bilmez

Nicedür ḳāʿ ide-i bende-nuvāzı bilmez

2. Girye-i telḥe ider ḥande-i şīrīn- kârı

Ḥāl-i Ferhāda degül vāḳıf o rāzı bilmez

3. Çemen-i ḥuld-i sitāyişde ser-efrāz olmuş

Dūzah-ı derde ḳonan sūz u gūdāzı bilmez³²²

111³²³

Velehu

Remel

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Yārdan dūr raḳībün ḡam-ı bārın çekerüz

Güle hem-dem degülüz zaḥmet-i ḥārın çekerüz

2. Berg-i sebz ile dil ehlini nevāziş kılmaz

Bāḡ-ı dehrün yine bārān-ı bahārın çekerüz³²⁴

3. Felek erbāb-ı dile cām-ı telāfı sunmaz

Yok yire renciş-i efkār-ı ḥumārın çekerüz³²⁵

³²⁰ Bu beyit dīvānda 5. Beyittir.

³²¹ Niʿmet D., G.3 (5 Beyit), s.296-297.

³²² Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

³²³ Niʿmet D., G.4 (5 Beyit), s.297.

³²⁴ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

³²⁵ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

112³²⁶

Nûrî Beg Vak‘a-nüvîs

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Güzel³²⁷ ma‘ nâ degül yanun̄da gördüm düşde ağıyārı
Eğerçi kōrkulu rü‘yâyı cānā³²⁸ hayra yormuşlar³²⁹

Velehu

2. Nevāl-i vaşl-ı yāre kalmamış bir kalb-i ‘āşıkda
Pey-ā-pey cevır ile bî-çāreyi çokdan toyurmuşlar³³⁰

113

Nuşret Efendi Hāfız-ı Kütüb-ü ‘Oşmāniyye

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Yine şad-pāresin ey kūh-ı taḥammül bilmem
Hele bul kendüñi ṭa‘ n eylesesün Ṭūr saḡa

114³³¹

Vehbî Sünbül-zāde

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Vaşf-ı rüyunda ḡazeller yazan ehl-i sūḡanun̄
Maṭla‘ında kimi ḡūrşid u³³² kimi māh yazar³³³

³²⁶ Halil Nûrî D., G.45 (5 Beyit), s.235.

³²⁷ güzel: eyü D.

³²⁸ cānā: soḡını D.

³²⁹ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

³³⁰ Bu beyit dîvânda şu şekildedir: ‘Nevāl-i vuşlata ḡ‘āhiş-ger olmaz ‘āşık-ı şādık /Dil-i zārı ḡayāl-i yārla anlar doyurmuşlar’. Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

³³¹ Sünbül-zāde Vehbî D., G.49 (9 Beyit), s.365.

³³² u: - D.

³³³ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

2. Görse bu şūret ile münşī-yi şehnāme seni
Mülket-i ‘işvede hūbāna şehensāh yazar ³³⁴
3. Oğudum metn-i uşūl-i kütüb-i devletde
Kayd-ı hayşsiyyet-i cehli sebep-i cāh yazar ³³⁵
4. Kātib-i maḥkeme-i ḥükm-i kazā ey Vehbī
Kısmetüm sehmini *er-rızku ‘ala ‘llāh* ³³⁶ yazar ³³⁷

115³³⁸

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. ‘Aceb āyine-i devrānda görmüş var mıdur bilmem
Şekker leblerle böyle tūṭī-i şīrīn güftārī ³³⁹

Velehu

2. Nesīm-i luṭf-ı şāhidin³⁴⁰ açıldı gonçe-i kāmım
Belī bülbül gibi çokdan çekerdüm miḥnet-i ḥārī³⁴¹

116³⁴²

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

³³⁴ Bu beyit dîvānda 3.beyittir.

³³⁵ Bu beyit dîvānda 7. beyittir.

³³⁶ ‘Rızık vermek Allah’a âittir.’ anlamında bir dua.

³³⁷ Bu beyit dîvānda 9.beyittir.

³³⁸ Sünbül-zāde Vehbî D., K.8 (84 Beyit),s.80-86.

³³⁹ Bu beyit dîvānda 75.beyittir.

³⁴⁰ luṭf-ı şāhidin: luṭf-ı şādīden **D**.

³⁴¹ Bu mısra dîvānda şu şekildedir: Çekerdim bülbül-āsā gerçi çokdan miḥnet-i ḥārī. Bu beyit dîvānda 78.beyittir.

³⁴² Sünbül-zāde Vehbî D., K.7 (114 Beyit), s.72-80.

1. Nola Şîrâzî virsem ben o hâl-i ‘anber-efşâna
Bulunmaz Hind ü Keşmîr ü Hotende öyle³⁴³ bir dâne³⁴⁴
2. ‘Adende görmedüm dürdâne dendānuḡ gibi lü’lū’
Leb-i la’lūḡ nazîrūḡ bulmadum gitdüm Bedaḡşâne³⁴⁵
3. Bu ḡüsn ü cezbeler üftāde eyler māh-ı Ken‘ānı
‘Aceb mi māh-ı Naḡşeb düşse ol çāh-ı zenaḡdâne³⁴⁶
4. Müşādîf olmadım Ferḡār(?) u Çîn ü Sind u Kābil’de
Siyeh-ḡāl ü siyeh-mū böyle bir kākül- perişâne³⁴⁷
5. Şeker- ḡüftārî-i ḡand-i leb-i şîrînūḡe Vehbî
Semerkand ile mülk-i Ḳandahārî virdi şükrâne³⁴⁸

117³⁴⁹

Vehbî Ürgüblülü ‘İsa-zāde

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Zu‘m ider ser-keş olān naḡvet-i iḡbāl ile kim
Şadme-i tūb-ı felekde de nigūnsār olmaz³⁵⁰

[62a]

Velehu

2. Şıḡlet-i ḡırş u ṡama‘ ‘ālemi bî-tāb itdi
Gerden-i ‘āleme bir böyle girān-bār olmaz³⁵¹

³⁴³ öyle: böyle D.

³⁴⁴ Bu beyit dîvânda 104. beyittir.

³⁴⁵ Bu beyit dîvânda 105. beyittir.

³⁴⁶ Bu beyit dîvânda 106. beyittir.

³⁴⁷ Bu beyit dîvânda 107. beyittir.

³⁴⁸ Bu beyit dîvânda 109. beyittir.

³⁴⁹ Ürgüplülü Vehbî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (7 Beyit), s. 314-315.

³⁵⁰ Bu beyit Şefkat T.’de 4. beyittir.

³⁵¹ Bu beyit Şefkat T.’de 5. beyittir.

3. Rûz û şeb şıdk ile taḥşîl-i kemālâta çalış
Câme-i cehl gibi ‘âleme³⁵² bir ‘âr olmaz³⁵³

118³⁵⁴

Hâtif Başmusâhib

Remel

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilatün Fe‘ilün

1. Söz olur mu o şehün tavr-ı levendânesine
Âhuvân mâ’il olur dîde-i mestânesine

119³⁵⁵

Yeksân

Remel

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Câ-be-câ dâğ-ı derûnum fark olunmaz laleden
İzîrâb-ı âh-ı germüm şu‘le-i cevvaleden
2. Mışra‘um kad râst kılmaz hâme olmazsa ‘aşâ
Tıfl-ı tab‘um nâ-tüvândur pîr-i şad sâleden

120³⁵⁶

[Nâbî]

Müctes

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Zamânı gelmeyecek bir³⁵⁷ işin huşûli maḥâl
Umûr vaktine merhûn kelâmı ḥod meşhur³⁵⁸

³⁵² ‘âleme: âdeme D.

³⁵³ Bu beyit Şefkat T.’de 6. beyittir

³⁵⁴ Hâtif D., G.280 (5 Beyit), s.512.

³⁵⁵ Yeksân’a âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s.318-319.

³⁵⁶ Beyitin Nâbî’ye âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., K.7 (116 Beyit), s.39-49.

³⁵⁷ bir: her D.

³⁵⁸ Bu beyit dîvânda 24. beyittir.

121 ³⁵⁹

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Saḡa bāzīçe-i çarḡı niçe tefhīm ideyim
Rūzgār öyle degüldür ki dimek mümkin ola

122 ³⁶⁰

[Nâbî]

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Göñül bir cām-ı jeng-ālūda döndi köhne revzende
Zamānile aḡa āyīne-i ‘ālem-nümā dirken ³⁶¹

123 ³⁶²

Vaṣṣāf ‘Abd’ullah Efendi

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Tenezzül eyleyemem hep fuḡl iken maḡzā
Berā-yı faḡr-ı muḡākāte faẓl-ı abāyı

124 ³⁶³

[Nâbî]

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

³⁵⁹ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

³⁶⁰ Beytin Nâbî’ye âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., G621 (5 Beyit), s.928.

³⁶¹ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

³⁶² Vassaf Abdullah Efendi’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir.

³⁶³ Beytin Nâbî’ âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D., G.512 (5 Beyit), s.847.

1. Halkdan gönlümün ol mertebedir nefreti³⁶⁴ kim
‘Aksüm âdem diyü mir’âta nazar³⁶⁵ eyleyemem³⁶⁶

125 ³⁶⁷

Şafvet

Muzâri‘

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Çek zevrak-ı şahbâyı ne dirlerse disünler
Sev dilber-i tersâyı ne dirlerse disünler
2. Dinle nağme-i muṭrib u ṭanbūr u rebabı
Güş eyleme dünyâyı ne dirlerse disünler
3. Sa‘y it bugün aḥbâb ile maḥbûb ile ‘ıyşa
Aḡma ġam-ı ferdâyı ne dirlerse disünler

126 ³⁶⁸

‘Âkif ez-Ḳuzât-ı Rûm İli

1201

Remel

Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilün

1. Lâubâlî-ṭavr ol ey dil meşreb-i rindâne tut
Nuṭḡ-ı pend-âmîz-i zühhâdı bütün efsâne tut
2. Zühd-i ḡuşk ile ṭarîḡ-i mescidi tutma yürü
Âşinâ-yı meslek-i ‘aşḡ ol rah-ı meyhâne tut
3. Faşl-ı ‘ıyş u nûşdur sâḡî bahâr eyyâmıdur
Tut bir elde lâle birinde gül ü peymâne tut

³⁶⁴ nefreti: vahşeti **D.**

³⁶⁵ nazar: nigâh **D.**

³⁶⁶ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

³⁶⁷ Şafvet’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.(Bkz.Kaynakça)

³⁶⁸ Kuzat-ı Rum İli ‘Âkif’e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s.203.

4. Olma ta' n- āmīz zāhid görme ' aybın kimsenün
Eyle peydā hüsn-i ḥulḳ evzā' -ı dervīş-āne tūt

5. ' Ākifāsā ba' d-ez-īn ṭarḥ-ı tekellūf eyleyüp
Lāubālī- ṭavr ol ey dil meşreb-i rindāne tūt

127 ³⁶⁹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gülşe[n]-i ' ālemde bu sırra irişmez hiç kes
Zağlar āzādedür³⁷⁰ bülbul giriftār-ı kafes

128 ³⁷¹

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yeter tiğ-ı zebān-ı pende şayḳal virdün ey vā' iz
Geçülmez bāde vü dilberden ancak bu hevādan geç

129 ³⁷²

Nāzım

1107

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Vefā ma'mul iken gül-berk-i ṭab' -ı nāzeninümden
Yazık³⁷³ ey gonçe-i bāğ-ı melāḥat³⁷⁴ bī-vefā ḳopduḡ

³⁶⁹ Beyit Pervāne Bey Mecmuası'nda tespit edilmiştir. Pervāne Bey M., N.3342 (5 Beyit), s. 1230.

³⁷⁰ āzādedür: āzāde **Pervāne Bey M.**

³⁷¹ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

³⁷² Nāzım'a âit bir dîvân tespit edilememiştir. Belîğ T., Müf. s.429.

³⁷³ yazık: meded **Belîğ T.**

³⁷⁴ gonçe-i bağ-ı melāḥat: gonçe bu bağ-ı melāḥat **Belîğ T.**

[62b]³⁷⁵

[67a]

130

Nābī

1. Biri birisine muhtācdur ā' lā ile edna
Her zamān bir dürlü hicrān gösterür devrān baḡā

[67b]

156⁴⁰⁰

[Karamanlı Kāmī]

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Güle güş itdüremez yok yire bülbül inler
Varaḡ-ı mihr ü vefāy⁴⁰¹ kim oḡur kim diḡler

157⁴⁰²

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Rızķı taḡsīm idicek ' āleme ḡassām-ı ezel
Düşdi ḡam payuma *lā yus' elu ' ammā yef' alu*⁴⁰³

158⁴⁰⁴

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

³⁷⁵ 62b-67a arasındaki varaklar Arapça-Farsça beyit ve mısralardan oluşmaktadır. Türkçe-Farsça karışık bazı mısralar da bulunmakla beraber genel itibarıyla Arapça-Farsça içermesinden ötürü okunmamıştır.

⁴⁰⁰ Beytin Karamanlı Kāmī'ye âit olduğu tespit edilmiştir. Kınalızâde T., s.712

⁴⁰¹ varaḡ-ı mihr ü vefāy: ' ışķ destānını şimdi **Kınalızâde T.**

⁴⁰² Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰³ “ *lā yus' elu ' ammā yef' alu* ” ‘Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz.’ mealindeki Enbiya Sûresi 23. ayetten iktibastır.

⁴⁰⁴ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

1. Bî-nizâm olmak gibi yokdur nizâm-ı ‘âfiyet
‘Aql-ı evveldür yanumda bî-ser ü sāmān olan

159⁴⁰⁵

Kâmil

Mütefâ‘ilün Fe‘ûlün Mütefâ‘ilün Fe‘ûlün

1. Gelür ol cefâ-cû kanlu kılnıç elinde serhoş⁴⁰⁶
Şavul ey göñül yolundan ki yamān gelişdür bu

160⁴⁰⁷

Müctes

Mefâ‘ilün Fe‘ilātün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Vücūd-ı pākini ‘ummān-ı cūd u devlet iden
İde dilin şadef dürr-i şāhvār-ı sürür

161⁴⁰⁸

Hezec

Mef‘ûlū Mef‘āilū Mefâ‘ilū Fe‘ûlün

1. İnsanı degül şimdi benüm zannum odur kim
Kemmünü bile aldatamaz va‘d-i ekābir

162⁴⁰⁹

Nābî

Müctes

Mefâ‘ilün Fe‘ilātün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

⁴⁰⁵ Bu şiirin kime âit olduğu tam olarak tespit edilememiş olmakla berbaer uskudarmusikicemiyeti.com adlı sitede Buhurî-zâde Mustafa İtrî Efendi’ye âit olduğu bildirilmektedir. Erişim tarihi: 12.05.2022

⁴⁰⁶ cefâ-cû kanlı kılnıç elinde serhoş; vezîr câbir kılıcı elünde kânlu **M.**

⁴⁰⁷ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰⁸ Beytin hangi şaire âit olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰⁹ Nâbî D., G.239 (10 Beyit), s.637.

1. Cevāb-ı pürsiş-i āsāyiş-i cihān Nābī
Ḥarābe-zār-ı kanā' atde bī-nišanlıkdur ⁴¹⁰
2. Olmaz şarāb-ı sāğar-ı şādī ḥumārsuz
Gül-zār-ı dehrde güli kim gördi ḥārsuz ⁴¹¹
3. Her tīr-i belā kim irişür saña felekden
Şabr eyle göñül bu da geçer devr-i zamāndur ⁴¹²

163⁴¹³

Sa' deddīn Müstaķīm-zāde

1202

Muzāri'

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Açduñ o gonçeye lebi ārām yok yine
Ey nāle bülbül-i dile gulgul misün nesün ⁴¹⁴
2. Niyyet-i cevri ü cefādan dilünî şāf eyle
Bu midur mihr ü muhabbet hele inşāf eyle ⁴¹⁵

164⁴¹⁶

Ruḥī-i Bağdādī

Hezec

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

1. Geç cümle-i efkārı yūri ' ārif-i vaķt ol
Ser-geşte bil anı ki serinde bu hevā var

165⁴¹⁷

⁴¹⁰ Bu beyit Nābī Dīvānı'nda 10. beyittir.

⁴¹¹ Bu beyit Nābī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

⁴¹² Bu beyit Nābī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

⁴¹³ Sa' deddin Müstaķimzāde'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Şefkat T., G. (5 Beyit), s.159-160.

⁴¹⁴ Bu beyit Şefkat T.'de 2. beyittir.

⁴¹⁵ Beytin hangi şaire āit olduğu tespit edilememiştir.

⁴¹⁶ Bağdatlı Rūḥī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

⁴¹⁷ Bağdatlı Rūḥī Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz. Kaynakça)

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kimi aldı kemānın dostu kimi tīg-ı bürrānı
Biri birine atdı ikisin iġvā-yı şeytānı

166 ⁴¹⁸

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Remel

1. Göñliñe bî-hüde fikr-i kūy-ı dilber gelmesün
Anda yer yok saña ' aşık hātıra yer gelmesün

167 ⁴¹⁹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şanmañuz mihnet-i ġam bülbüle ġulden geldi
afese girdi belā başına dilden geldi

168 ⁴²⁰

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. İdüp şikeste vü maħhūr alb-i ā' dāyı
Neşāt-ı fethle mesrūr u şād-mān geldi

69 ⁴²¹

Sinānî Ez-Mevālî

1100

Remel

⁴¹⁸ Bağdatlı Rûhî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴¹⁹ Bağdatlı Rûhî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴²⁰ Bağdatlı Rûhî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴²¹ Sinānî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şöyle ser-mest eylemişdür neş'e-i ruhsâr-ı yâr
Bâde vü meyhâne vü pîr-i muğân bilmem nedür

170⁴²²

Feyzî Hasan Efendi Şeyh-zâde-i Hâzret-i Emir Buhârî

1102

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Görüp meftûnı olmuş şûretün mir'ât-ı hâtırdâ
Ferâğ-ı bâl ile seyr-i hayâl-i hû'âbdan geçmiş⁴²³

171⁴²⁴

Şihhatî

1104

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pây-ı yâre düşmeğe ağıyardan nevbet mi var
Sâyesinde naḥl-i ümmidün meğer rāḥat mı var

172⁴²⁵

Müverriḥ 'Abdî Paşa 'Abdu'r-Raḥman

1103

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

⁴²² Feyzî Hasan D., G.175 (5 Beyit), s.

⁴²³ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁴²⁴ Şihhatî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Belîğ T., s.207.

⁴²⁵ Âbdî Paşa D., G.1 (5 Beyit), s.41.

1. Nā-ümidüm halkdan Mevlā mu‘ inümdür benüm
‘Avn u tevfiği refiķümdür qarīnümdür benüm

173⁴²⁶

‘İzzī-i Vānī

1105

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Marīz-i ‘aşka ancak çāre vaşl-ı yāri bulmuşlar
Bu derde şerbet-i la‘ l-i leb-i dil-dārı bulmuşlar

[68a]

174⁴²⁷

‘Arif Süleymān Beg

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Maķsūmdur biri ğama biri rāḫata
Yokdur müsā‘ adeḡ eflak iki sā‘ ate

175⁴²⁸

Ġınāyī

1105

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Nigehi tiġına göġüs gererüz
Gör ne keskīn қаzālara siperüz

⁴²⁶ ‘İzzī’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. . Safâyî T., G.(4 Beyit), s.608.

⁴²⁷ ‘Arif Süleyman D., M.81, s.470.

⁴²⁸ Ġınāyî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir.Safâyî T., G.(4 Beyit) s.608.

2. Kaşd-ı tavf-ı harīm-i yār itdük
Bu hevesle bürehne-pā vü serüz
3. Mü[z]min-i' aşkuz ey kemān-ebrū
Ne kadar saht ise o yā çekerüz
4. Feth-i bāb olmadı Ğmāyī bize
Yār kūyunda der-be-der gezerüz

176⁴²⁹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Felek bezminde cām-ı ārzū nā-dīdedür şimdi
Humār-ı ye 's ile çeşm-i emel h'ābīdedür⁴³⁰ şimdi
2. Hemān bī-hūde gerd-i reh-güzārı olma ey ümmīd
Kabā-yı şahid-i maşşūd-ı dāmen-çīdedür şimdi

177⁴³¹

Vāşıf

Muzārī'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Hicrāna şaldı fülk-i dili rüz-gār hayf
Baħr-i emelde sāhil-i vuşlat görölmedi⁴³²
2. Nādīdedür vücūdu hemān kīmyā gibi
Hiç kimseden cihānda haķīkat görölmedi⁴³³

⁴²⁹ Ğmāyī'ye āit bir dīvān tespit edilememiştir. Safāyī T. (2 Beyit), s.609.

⁴³⁰ h'ābīdedür: h'ābdadur Safāyī T.

⁴³¹ Enderūnlı Vāşıf D., G. 126 (9 Beyit), s.

⁴³² Bu beyit dīvānda 2. beyittir

⁴³³ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

3. Erbāb-ı ‘izz ü cāha te‘ abbüs şî‘ār imiş⁴³⁴
Meclislerinde rûy-ı beşāşet⁴³⁵ görölmedi⁴³⁶

4. Vāşîf taḥammül eyle bu vaż‘-ı zamaneye
Bir ḥāl var mı anda nihāyet görölmedi⁴³⁷

178⁴³⁸

[Rüşenî]

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kimsesüz hiç kimse yok bir kimsenün var kimsesi
Kimsesüz ḳaldum meded ey kimsesüzler kimsesi⁴³⁹

179⁴⁴⁰

Muzārî‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ḳalsun güşāde genc-i nihānı tekellümün
İtsün şüküfte ḡonçe-i cānı tebessümün

180⁴⁴¹

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

1. Maḳāmātı gezüp pervāz idersün
Bize geldikde ey şeh nāz idersün

⁴³⁴ Bu mısra dîvânda şu şekildedir: “Erbāb-ı cāha ‘arż-ı ta‘ ayyüş şî‘ār imiş”

⁴³⁵ beşāşet: beşāret **D**.

⁴³⁶ Bu beyit dîvânda 8.beyittir.

⁴³⁷ Bu beyit dîvânda 9.beyittir.

⁴³⁸ Dede Ömer Rüşenî’ye âit olduğu tespit edilmiştir. Rüşenî D., G.79 (7 Beyit), s.186-187.

⁴³⁹ Bu beyit dîvânda şu şekildedir: Her kesî bir kimseyi idindi âlemde kesî / Kimsenem sensin menüm iy kimsesüzler kimsesi

⁴⁴⁰ Enderûnlu Vâsîf Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁴⁴¹ Enderûnlu Vâsîf Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça) Elifîzâde Feyzî M., Müz. (3 Beyit), s.850.

181⁴⁴²

Okcu-zâde

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Şakın bu cîfe-i dünyāya konma kerkes-vār
Bülend-i himmet olup kânî^ç ol mişāl-i Hümā

182

Velehu

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Medh-i maḥlūkla ṭab^ç uḡ niçe bir
Süḥan-ārālîk ve ḥodrālîk ide
2. Demidür tûṭî-i güyâ-yı kalem
Şükr-i Ḥālîkda şeker- ḥālîk ide

183

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilün Fe'ülün

1. Dihkân-ı ḥadîka-i ḥikāyet
Bu resm ile eylemiş rivāyet

184

Muzâri^ç

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Şal-keşti-i umûrını baḥr-i tevekküle aḳ*
Aç bād-bān-ı himmeti yan gel de seyre baḳ

⁴⁴² 181-185 numaralar arasında yer alan ve Okcu-zâde'ye âit olarak gösterilen şiirlerin yer aldığı bir dîvân/çalışma tespit edilememiştir.

* Bu mısradaki vezin aksıyor.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ğarażım vaşf-ı dehānı iken icāz üzre
Bağş-ı zülfüne düşüp dil-süz uzatdı gitdi

186⁴⁴³

[Bâkî]

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Yine gömgök tere batmış çıka geldi çemene
Nev-bahār irdi diyü virdi haberler sünbül⁴⁴⁴

[68b]

187⁴⁴⁵

[Nâbî]

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Fedā-yı tîğ olur haddin tecāvüz eyleyen mûlar
Cefā-yı tîğdan āzādedür müjgān u ebrûlar

188⁴⁴⁶

Şabrî

Müfte‘ilün Müfte‘ilün Fā‘ilün

⁴⁴³ Bâkî’ye âit olduğu tespit edilmiştir. Bâkî D., K.24 (47 Beyit), s.46-49.

⁴⁴⁴ Bu beyit dîvânda 8.beyittir.

⁴⁴⁵ Nâbî’ye âit olduğu tespit edilmiştir. Nâbî D.,

⁴⁴⁶ Sabrî Mehmed D., K.2 (83 Beyit), s. 144-152.

1. Seyf-i yeddu'llāhı olup āşikār
Geçdi kılıçdan fiten-i rûz-gār⁴⁴⁷

189 ⁴⁴⁸

Sultān Murād

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. İki müfsid ki şehirden sürececek
Çifte kurşunla urup öldürecek

190

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Keremden özge kerāmet olur mu ādemde
‘Ale’l-huşūş ola vaqt u nişābına maķarrdan⁶

191

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bu nefesle bu mücevvıdlik ki vardur ‘ākıbet
Hāzret-i sultān-ı devrāna imām eyler beni

192

Hezec

Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün

1. Çün eski meşeldür dinür *el-leyletū ħublā**
Seyr eyle neler toğuracaķdur zen-i dünyā

⁴⁴⁷ Beyit dıvānda 1. ve 2. mısralaryer deġiştirmiş şekilde yer almaktadır.

⁴⁴⁸ 189-195 numaralar arasında yer alan ve Sultan Murād'a âit olarak gösterilen şiirlerin yer aldığı bir dıvân/çalışma tespit edilememiştir.

* ‘Gece gebedir.’ manasında Arapça atasözü.

193

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hiç ruh göstermeyüp meydân-ı rezme sürdün at
Naṭ' -ı rüsvâyide şâhı eyledün ferzâne mât

194

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cihânı kanlı yaşum tutdı dil ğamdan müşevveşdür
Buña yâķütđan zevraķ gerek tūfân-ı âteşdür

195 ⁴⁴⁹

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Remel

1. Kesmiş atmışdur anı itme cedel
Tiğ-ı *lā yūs' ālu 'ammā yef' alu* ⁴⁵⁰

196 ⁴⁵¹

Vehbî

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Zātında zerre lūṭfa liyāķat da yoğ ise
Hiç ķadri yok mu silsile-i Hāşimiyyenün

197 ⁴⁵²

Fāmî

⁴⁴⁹ Refi' â'ya âit olduğu tespit edilmiştir. Sâlim T., s.230.

⁴⁵⁰ “*lā yūs' ālu 'ammā yef' alu*” ‘Allah yaptıklarından sorumlu tutulamaz.’ mealindeki Enbiya Sûresi 23. ayetten iktibastır.

⁴⁵¹ Vehbî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁴⁵² Fāmî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Safâî T., (3 Beyit), s.643.

1105

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Niçün muḳayyed-i tār-ı belā-yı zülf olduḡ
Sezādur ey dil-i ser-geşte ıztırāb saḡa ⁴⁵³

198⁴⁵⁴

Seyyid Hüseyn Vāşıf

1104 fevti

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fā'lün

Müctes

1. Şūḡ-ı ser-keşi⁴⁵⁵ ben baḡa yār olur şandum
O āhu-beççe-i vaḡşî şikār olur şandum
2. Yazık yazık telef itdüm metā' -ı cān ū dili
Bu çārsū-yı maḡabbetde kār olur şandum

199 ⁴⁵⁶

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Ğaraż vuşūl-ı ruḡ-ı yār ise bu bezm içre
Dökül saçıl nice dem Vāşıfā gül-āb gibi ⁴⁵⁷

200 ⁴⁵⁸

Ğavsî Dede Efendî Şeyḡ-i Mevlevî-ḡāne-i Ğalata

⁴⁵³ Bu beyit Safâyi T.'de 2. beyittir.

⁴⁵⁴ Hüseyn Vâşıf'a âit bir dîvân tespit edilememiştir. Nail Tuman T.1, G. (5 Beyit), s.346.

⁴⁵⁵ şūḡ-ı ser-keşi: o şūḡ-ı ' işveyi **Nail Tuman T.2.**

⁴⁵⁶ Nail Tuman T.2, G. (5 Beyit), s. 346

⁴⁵⁷ Bu beyit Nail Tuman T.2'de 5. beyittir.

⁴⁵⁸ Ğavsî Dede Ş., s.141.

1108

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cānuma kār itdi istilā-yı derd-i rüz-gār
Hiç göz açtırmaz baña bir laḥza gerd-i rüz-gār

201 ⁴⁵⁹

Rāmī Pāšā

Muzārī'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Dil kūy-ı yāre biḡ ḡam ile rū-be-rāh olur
Āhvālimüz bizüm bu gidişle tebāh olur

202

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Baña bir neşve baḡş eyler ki ḡaṭṭ-ı yār söylenmez
Süveydāda nihāndur ḡalka bu esrār söylenmez
2. Beni görünce ey meh lāl idersin fart-ı mihrünle
Velikin gayrılarla itdiḡün ḡüftār söylenmez
3. Yine fī 'l-cümle mümkin söylenilmek ḡāmetün vasfı
Ḳıyāmet ḡopsa ammā ḡālet-i reftār söylenmez
4. İdersin ḡüft-gū-yı maḡremāne müdde' ilerle
Yanuḡda ḡayf nām-ı 'āşık-ı dīdār söylenmez
5. Senünle söyleşilmek belki bir vaḡtiyle mümkindür
Ne çāre naḡvetün var şimdi ey ḡaddār söylenmez

⁴⁵⁹ Rāmī Paşa Dîvânı tespiti edilmiş olup dîvâna ulaşılammıştır.

6. Zebān-zed āšināyı lafza mā'il şimdilik yārān
Şaķın Rāmī zebān-ı tāzede eş'ār söylenmez

203⁴⁶⁰

Velehu

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Kimün kâşānesine şaldı pertev mihr-i raḥşānuḡ
Kimün bezmün münevver itdi bu şeb mäh-ı tābānuḡ
2. Kime evveldeḡ kemend-endāz-ı gīsusuyla ketm itmeye
Benüm gibi daḡı vāfir midür ḡāṭır-ı perişānuḡ

[69a]

204⁴⁶¹

Velehu

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

3. 'Aceb ey Rüstem-i 'işve kimün ḡaddin kemān itdün
Yine ālūde-i ḡün eylemişsin tır-i müjḡānuḡ

205⁴⁶²

Velehu

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Zebān-dırāzlık itme ḡabābına cāmuḡ
Doḡunma dīdesine zāhidā mey-āşāmuḡ

206⁴⁶³

Velehu

⁴⁶⁰ Rāmī Paşa Dīvânı tespit edilmiş olup dīvâna ulaşılamamıştır.

⁴⁶¹ Rāmī Paşa Dīvânı tespit edilmiş olup dīvâna ulaşılamamıştır.

⁴⁶² Rāmī Paşa Dīvânı tespit edilmiş olup dīvâna ulaşılamamıştır.

⁴⁶³ Rāmī Paşa Dīvânı tespit edilmiş olup dīvâna ulaşılamamıştır.

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bir ğulām-ı müy-tāb ile iderken kı̄l u kı̄āl
Bildi pā-bend olduğun şan' atla kırdı köstegi

207⁴⁶⁴

Ümidî

1114

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. El aldum mäh-ı peykerlerle girdüm halka-i zıkre
Felekde devri ben bu çarh-ı kec-reftāra gösterdüm
2. Elifler dāğlar ile zeyn idüp cismümi āh itdüm
Girībān çāk olup ol dilber-i ğaddāra gösterdüm

208⁴⁶⁵

Bahrî Pāşā

1112

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yārün ümmid eyleme ğam-ĥāneĥe teşrifini
Olmaz ey Bahrî bilürsin şāhlar vîrāne-dost

209⁴⁶⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

⁴⁶⁴ Ümidî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁴⁶⁵ Bahrî Paşa'ya âit bir dîvân tespit edilememiştir. Sâlim T., (3 Beyit), s.136.

⁴⁶⁶ Bahrî Paşa'ya âit bir dîvân tespit edilememiştir.

1. O dil kim ihtiyārıyla esīr-i ‘aşk-ı yār olmaz
Ġam-ı hicrānı çekmekde elünde ihtiyār olmaz
2. Vişāl ümmīdin itme bī-maḥal ey Baḥrī-i şeydā
Maḥalli dinmeyünce ‘arz-ı ḥālūḡ der-kenār olmaz

210 ⁴⁶⁷

Rüşdî

1111

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Böyle devr eyler ise vefk-i murād üzre eğer
Ber-devām olsun İlāhī feleğūḡ devrānı⁴⁶⁸
2. İşte meydān-ı fazīlet ne tıururlar bilsem
‘Ulemā-yı selefūḡ var ise gelsün cānı⁴⁶⁹

211 ⁴⁷⁰

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Şadefveş bir dürr-i yek-dāneden mi ayrılup āyā
Dil-i ‘āşık gibi cūş eylemiş feryād ider deryā

212⁴⁷¹

Velehu

Muzārî‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁴⁶⁷ Rüşdî D., K.6 (40 Beyit), s.74-79.

⁴⁶⁸ Bu beyit dîvānda 2. beyittir.

⁴⁶⁹ Bu beyit dîvānda 8. beyittir.

⁴⁷⁰ Rüşdî D., B.16, s.327.

⁴⁷¹ Rüşdî D., G.8 (5 Beyit), s.92-93.

1. Rüşdiyi tığ-ı gâmzeñ ile kayd-ı kâkülün
Kesdi cihândan eyledi her kârdan cüdâ ⁴⁷²

213 ⁴⁷³

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hâkveş ol bulmağ istersen cihânda i' tibâr
Kaldırur bir gün seni elbette yerden rûz-gâr

214 ⁴⁷⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Var ise yine sen başdan çıkarduñ yüz virüp ey şūh
Anıñcün rûyına şarkar o zülf müşg-i nâbāsâ

215 ⁴⁷⁵

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her ne denlü mevcāsâ eylesem meyl-i kenar
Bağr-i gâmdan çıkmağa bir lahza qor mı rûz-gâr

216 ⁴⁷⁶

Velehu

Remel

⁴⁷² Bu beyit divânda 5. beyittir.

⁴⁷³ Rüşdî D., B.74, s.337.

⁴⁷⁴ Rüşdî D., B.2 s.393.

⁴⁷⁵ Rüşdî D., B.76, s. 337.

⁴⁷⁶ Rüşdî D., B.64, s.335.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kimsenüñ ‘aybını görüp zinhar

Yüzine urma anı āyīnevār

217 ⁴⁷⁷

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şanma kīm olmağdadur pervāne ancağ bī-ķarār

‘Aşķ ile şem‘ üñ dağı başında āteşler yanar

218 ⁴⁷⁸

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bir nazarla eyleyüp āķir anı ħūrşīdvār

Virdi bir şūret yine mir’āta ‘aks-i rüy-ı yār

219 ⁴⁷⁹

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şāf ol sīneñde aşlā olmasun gerd-i keder

Sen dağı deryā gibi olmağ dilersen pür-güher

220 ⁴⁸⁰

Velehu

⁴⁷⁷ Rüşdî D., B.119, s.344.

⁴⁷⁸ Rüşdî D., B.123, s.344.

⁴⁷⁹ Rüşdî D., B.129, s.345.

⁴⁸⁰ Rüşdî D., G.22 (9 Beyit), s.106

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cihāna dīde-i mihr-i felekveş nāzır olmağdan
Hilālāsā senün lūţfuñla manzūr olmamuz yegdūr ⁴⁸¹

221 ⁴⁸²

Velehu

Hezec

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Eşer-i buseyi gördükde ruḥunda yārūñ
Didiler kim kıızılı çıkdı yine dildāruñ

[69b] ⁴⁸³

[73b] ⁴⁸⁴

222 ⁴⁸⁵

Rüşdi

1111

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Ne meyl-i naḥl-i gül eyler ne seyr-i gülsitān ister
Göñül bir serv-ķāmet gönçe-leb şūḥ-ı cihān ister
2. İrür bir sāḥil-i maķşūda āḥir fülk-i dil kıalmaz
Olur bir gün müsā' id rūzgār ammā zamān ister ⁴⁸⁶

⁴⁸¹ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁴⁸² Rüşdî D., B.169, s.352.

⁴⁸³ 69b-73b arasındaki varaklar Arapça-Farsça beyit ve mısralar içermesinden ötürü okunmamıştır.

⁴⁸⁴ Mecmuada varak numaralandırmasında hata olduğu tespit edilip doğru numaralandırma tarafımızdan yapılmıştır.

⁴⁸⁵ Rüşdî D., G.23 (7 Beyit), s.107.

⁴⁸⁶ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

3. Güşāde olmağa gül gibi şimdi gönçe-i hātır
Çemende lāleveş cām-ı şarāb-ı ergüvān ister ⁴⁸⁷
4. ‘Ulüvv-i şān-ı ‘aşkı Rüşdiyā bundan kıyās it kim
Maḥabbet şāhbāzı dil gibi bir āşiyān ister ⁴⁸⁸

223 ⁴⁸⁹

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Dideden mümkün midür seyl-āb-ı ḥasret akmaya
Şīşe-i dil seng-i cevri-yār ile meksürdur ⁴⁹⁰

224 ⁴⁹¹

Velehu

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Leṭāfet ancak o nev⁴⁹² ḥaṭṭ-ı ḡaddāra ḳalmışdur
Belī şafā-yı gül evvel bahāra ḳalmışdur
2. Güşāde olmağa Rüşdiye gönçe-i ümmīd
Nesīm-i merḥamet-i Kirdgāre ḳalmışdur⁴⁹³

225 ⁴⁹⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁴⁸⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁴⁸⁸ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁴⁸⁹ Rüşdî D., G.31 (10 Beyit), s.115.

⁴⁹⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁴⁹¹ Rüşdî D., G.42 (6 Beyit), s.125-126.

⁴⁹² nev: - D.

⁴⁹³ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁴⁹⁴ Rüşdî D., G.44 (6 Beyit), s.127-128.

1. İrdi kūsūfa mihr-i felek şad hicāb ile⁴⁹⁵

Bilmem o meh anuḡla bugün rū-be-rū mudur⁴⁹⁶

226⁴⁹⁷

Velehu

Muzāri^ˆ

Mef^ˆūlü Fā^ˆilātü Mefā^ˆilü Fā^ˆilün

1. Mümkün mi zerre deḡlü nihān ola ^ˆaşkımuz

Günden o māhı sevdiğimiz āşikāredür

227⁴⁹⁸

Velehu

Hezec

Mef^ˆūlü Mefā^ˆilü Mefā^ˆilü Fe^ˆülün

1. Rüyunda niķāb olsa yaķar ^ˆālemi hūsni

Farķı o mehūḡ mihr ile gün gibi ^ˆayāndur

228⁴⁹⁹

Velehu

Hezec

Mefā^ˆilün Mefā^ˆilün Mefā^ˆilün Mefā^ˆilün

1. Felekle penķeleşmek ey dil-i pür-miḡnet el virmez

Yeter çek dest-i ümmidūḡ saḡa çün devlet el virmez

2. Şikest eyler yine müjgānı dest-i āhenīn olsa

Göḡül ger Rüstem-i ^ˆaşķ olsa da ol āfet el virmez

⁴⁹⁵ hicāb ile: hisāb ile **D.** Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁴⁹⁶ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁴⁹⁷ Rüşdî D., G.46 (5 Beyit), s.129-130

⁴⁹⁸ Rüşdî D., G.53 (9 Beyit), s.136.

⁴⁹⁹ Rüşdî D., G.61 (5 Beyit), s.144.

3. Koma elden ayağı bir dem ey dil ‘ayş u nüş eyle
Senüñ de nevbetüñ bir gün geçer bu fırsat el virmez ⁵⁰⁰

229 ⁵⁰¹

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şebnemāsā ne kadar hākle yek-sān olsak
Yine āhır anı biz bā‘ iş-i rif‘ at bilürüz ⁵⁰²
2. Bir kadem rence kılup itse tenezzül Rüşdī
Hāk-pāy olmağı biz yāre sa‘ ādet bilürüz ⁵⁰³

230 ⁵⁰⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Hüsñ ile bildüm ol mehi ⁵⁰⁵ kim bī-mişāl imiş
Mir’āt içinde ‘aksi dağı bir hayāl imiş

231 ⁵⁰⁶

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Yeñülmez çünki gördük eşk-i çeşm-i terden el çekdük
Nişār olsun ço pāy-ı yāre ol gevherden el çekdük

⁵⁰⁰ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁵⁰¹ Rüşdî D., G. 67 (5 Beyit), s.150.

⁵⁰² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁵⁰³ Bu beyit 66 numaralı gazelin 5. beyitidir.

⁵⁰⁴ Rüşdî D., B.149, s.349.

⁵⁰⁵ mehi: mihr **D**.

⁵⁰⁶ Rüşdî D., G.87 (6 Beyit), s.170-171.

2. Gerekmez t̃ac-ı h̃ur̃şid olsa çün kim⁵⁰⁷ olmaya cāvīd
Külāh-ı faqrı ber-ser eyledük efserden el çekdük
3. Ne çāre t̃ir-i bārān-ı belāya çün siper olmaz
Hücūm-ı seng-i ceṽr-i yāri gördük serden el çekdük
4. Görüp hatt̃ üzre zülfün şunmadık dest-i temennayı
T̃ılısm-ı pür-fiten üzre yatan ejderden el çekdük
5. Yapışduķ halka-i bāb- niyāz-ı Hākka ey Rüşdī
Kesildük āsitān-ı ğayrıdan her derden el çekdük

232 ⁵⁰⁸

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Hārāb ol ey gönül 'ālemde ma' mūr olmaķ istersen
Cihānuñ şöhetin terk eyle meşhūr olmaķ istersen

[74a]

233 ⁵⁰⁹

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Fikr itmededür heybetini beyt-i Hudānuñ
Bī-hūde değül ditrediği kıble-nümānuñ

234 ⁵¹⁰

Velehu

Hezec

⁵⁰⁷ çün kim: ol kim **D.**

⁵⁰⁸ Rüşdî D., G.85 (7 Beyit), s.168-169.

⁵⁰⁹ Rüşdî D., B.164, s.351.

⁵¹⁰ Rüşdî D., B.204, s.358.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Hāmīde⁵¹¹ kıadd olup āhır bir āh itmek idi kıaşdum
Bi-hāmdillāh murād üzre okum atdum yāyum yaşdum⁵¹²

235 ⁵¹³

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Zann eyler idim derd-i derūnum ola mektūm
Hālim göricek yār didi mes'ele ma' lūm

236 ⁵¹⁴

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ögüdüp dāne gibi itmede halkı hep kim
Āsiyāb-ı feleği tecrübe itdüm kendüm

237 ⁵¹⁶

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cevr imiş kıaşdı baņa şanma sükūtı⁵¹⁷ nāzdan
Ölçüsin aldum o şūhūñ ağzınūñ açmazdan

238⁵¹⁸

⁵¹¹ hāmīde: çemende D.

⁵¹² yaşdum: başdum D.

⁵¹³ Rüşdî D., B.207, s.358.

⁵¹⁴ Rüşdî D., B.210, s.359.

⁵¹⁶ Rüşdî D., B.240, s.364.

⁵¹⁷ sükūtı: sükūtın D.

⁵¹⁸ Rüşdî D., G.127 (13 Beyit), s.210-211.

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Mihr-i ruḥuṅla bezmümüzi rüşen eyledüṅ

Ḥüsnün hemîşe şaḳlasun Allāh zevâlden⁵¹⁹

239 ⁵²⁰

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ey göñül çün sana meyl itmez o serv-i dil-cū

Mîve-i vaşlın anuṅ itme ümmîd olmaz bu

240 ⁵²¹

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ḥaṭṭ-ı ‘izār-ı yâre naẓar eyle ey göñül

Ḥall-i rümüz-ı ‘aşḳa kitāb istemez misün⁵²²

Velehu

2. Yansun yaḳulsun âteş-i ‘aşḳuṅla cān ū dil

Bezm-i şarāb-ı nāza kebāb istemez misün ⁵²³

241 ⁵²⁴

Velehu

⁵¹⁹ Bu beyit dîvânda 10. beyittir.

⁵²⁰ Rüşdî D., B.282, s.371.

⁵²¹ Rüşdî D., G.131 (8 Beyit), s.216-217.

⁵²² Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁵²³ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁵²⁴ Rüşdî D., G.139 (7 Beyit), s.224.

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşf-ı gül itsem olur hoygerde yārūñ 'ārızı
Nem kıpar ruhsārı yād-ı verd-i ra' nādan⁵²⁵ bile

242⁵²⁶

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Böyle çün cev eylemekdür dā'imā kārūñ bize
Korkarum bir iş açar şemşir-i hūn-bārūñ bize

243⁵²⁷

Velehu

Hezec

Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn

1. Kuhl idemedüm dide-i giryānuma şayd hayf
Haqq-ı nazarum kaldı senūñ hāk-i rehūñde⁵²⁸

244⁵²⁹

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pençeleşme da' va-i hüsn eyleyüp ol hūr ile
Olmaz ey mihr-i felek çün kim güzellik⁵³⁰ zor ile

⁵²⁵ yād-ı verd-i ra' nādan: yārūñ verd-i ra' nādan **D**.

⁵²⁶ Rüşdî D., G.147 (7 Beyit), s.232.

⁵²⁷ Rüşdî D., G.153 (5 Beyit), s.238.

⁵²⁸ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁵²⁹ Rüşdî D., B.289, s.372.

⁵³⁰ güzellik: güzeliñ **D**.

244⁵³¹

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sāyeveş düşdüm pey-i dildāre āh u zār ile
Qaldum ayakda ümmid-i būs-ı pāy-ı yār ile

245⁵³²

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Dil-i 'āşık⁵³³ gibi meftün olmuş şüret-i yāre
Bağup hayretle āyine tayıandı qaldı dīvāre

246⁵³⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Mağalldür her ne deqlü bağş olunsa mū-yı miyānında
O şūhuş söz yeri yoğdur hele āşlā dehānında

247⁵³⁵

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

⁵³¹ Rüşdî D., B.304, s.375.

⁵³² Rüşdî D., B.313, s.376.

⁵³³ dil-i 'āşık: virüb dil 'āşık D.

⁵³⁴ Rüşdî D., B.336, s.380.

⁵³⁵ Rüşdî D., B.361, s.385.

1. Çeşmümden akip hâk-i reh-i dilbere düşdi
Eşküm güheri kadri bilinmez yere düşdi

248⁵³⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Nedür bilmezsin ey zâhid kemend-i zülf-i dildârı
Değülsin çünkü tel ehli bize ta' n eyleme bārı

249⁵³⁷

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şevkle rüşen olur mihr-i cihân-tâb gibi
Aşkla çâk olanuñ sînesi mihrâb gibi

250⁵³⁸

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kimî mâh-ı münevverdür kimi hürşid-i enverdür
Cihân hep böyle eyler vaşf-ı hüsnüñ rûz u şeb şimdi⁵³⁹
2. Kilid-i genc-i ma' ni girdi dest-i tab' uma Rüşdî
Nola bezl-i güher itsem cihâna bî-ta' ab şimdi⁵⁴⁰

251⁵⁴¹

⁵³⁶ Rüşdî D., B.386, s.389.

⁵³⁷ Rüşdî D., G.177 (5 Beyit), s.261.

⁵³⁸ Rüşdî D., G.165 (9 Beyit), s.250.

⁵³⁹ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

⁵⁴⁰ Bu mısra da vezin aksıyor./Bu beyit dîvânda 9.beyittir.

⁵⁴¹ Rüşdî D., G.181 (7 Beyit), s.265.

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Rū-nümā olmadı bir kerre bize şāhid-i baht
Gerçi fānūs-ı felek hayli şuver gösterdi

[74b]

252 ⁵⁴²

Rüşdî

1111

Muzārî‘

Me‘ülü Fā‘ilātün Me‘ülü Fā‘ilātün

1. Senden murād alınmağ hatt-ı ‘izāre kaldı
Nüş-ı şarāb-ı la‘lün evvel-bahāra kaldı
2. Sāhil göründi ey dil fülk-i ümīde ancak
Hakḳ lutf iderse varmağ bir rüz-gāra kaldı⁵⁴³

253 ⁵⁴⁴

Velehu

Muzārî‘

Me‘ülü Fā‘ilātü Me‘ülü Fā‘ilün

1. Ol naḥl-i ‘işve būs-ı lebe⁵⁴⁵ ḳā’il olmadı
Bār-ı ümīd-i bāğ-ı dilim ḥāşıl olmadı

254 ⁵⁴⁶

Sırrî

⁵⁴² Rüşdî D., G.183 (7 Beyit), s.267.

⁵⁴³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁵⁴⁴ Rüşdî D., G.192 (5 Beyit), s.276.

⁵⁴⁵ būs-ı lebe: büsen ile **D**.

⁵⁴⁶ Üsküdarlı Sırrî D., G.34 (6 Beyit), s.289.

1111

Kamil

Mütefā' ilün Fe' ulün Mütefā' ilün Fe' ulün

1. Dile māye-i şafādur haṭṭ-ı rüy-ı yār dirler
Kişinüñ qomaz göñülde ğamını bahār dirler
2. Ser-i turrede görenler dil-i zār-ı ' aşıkānı
Nice düşdi bir kemende bu kadar şikār dirler
3. Ser u sīneñi ser-ā-pā tūtalım sipihr-i dāğ it
Saña mihribān olur mı o kamer- ' ızār dirler⁵⁴⁷

255⁵⁴⁷

Velehu

Muzāri'

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Sırrı gibi bu āh-ı şebāna nedür göñül
Bilmem⁵⁴⁸ senüñ de sevdiğün ol mäh-rü mıdur⁵⁴⁹

256⁵⁵⁰

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Mürür-ı dehr ile resmi bozılmış naqşı maḥv olmuş
Kerem qalmış bir eski nüşadur Hātem zamānından⁵⁵¹

257⁵⁵²

⁵⁴⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁵⁴⁷ Üsküdarlı Sırrı D., G.24 (7 Beyit), s.282.

⁵⁴⁸ bilmem: yoḥsa D.

⁵⁴⁹ Bu beyit dīvānda 7. beyittir

⁵⁵⁰ Üsküdarlı Sırrı D., K.16 (26 Beyit), s.258-260.

⁵⁵¹ Bu beyit dīvānda 10.beyittir.

⁵⁵² Üsküdarlı Sırrı D., G.52 (5 Beyit), s.302.

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Geh hançer ü geh tığ ile itdün dili mecrūh
Bunlar senün ey āfet-i cān yanına kalmaz⁵⁵³

258⁵⁵⁴

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Devr itmedeyüm girye ile kūy-ı nigārı
Fülk-i dil-i sergeşteyi girdāba düşürdüm⁵⁵⁵
2. Çāk olsa nola şāne şıfat cismi ser-ā-pā
Gönlüm girih-i kākül-i pür-tāba düşürdüm⁵⁵⁶
3. Bu nev-ğazeli eyleyüp İstānbula irsal
Sırrıyı yine hātır-ı āhbāba düşürdüm⁵⁵⁷

259⁵⁵⁸

Remel

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Reng-rū olsa eğer mähda ey gönçe-dehen
Beñzedürdüm ruḥ-ı zengīnūḡe mehmā-emken

260⁵⁵⁹

Velehu

⁵⁵³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁵⁵⁴ Üsküdarlı Sırrı D., G.74 (5 Beyit), s.317-318.

⁵⁵⁵ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁵⁵⁶ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁵⁵⁷ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁵⁵⁸ Üsküdarlı Sırrı Dīvānı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁵⁵⁹ Üsküdarlı Sırrı D., G.81 (5 Beyit), s.322.

Muzāriʿ

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Āʿ dā⁵⁶⁰ hevā-yı zülf-i dil-ārāda olmasun
Düşmenlerim İlāhī bu sevdāda olmasun
2. Şabr it⁵⁶¹ havāle eyleyem ağıyāra ahdin
Bir tīg-ı şuʿ le-tāb ki dünyāda olmasun

261 ⁵⁶²

Velehu

Müctes

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Dime vesīle-i vuşlat bulunmaz ʿuşşāķa
Arāda nūş-ı mey-i hoş-güvārı gördün mü⁵⁶³

262⁵⁶⁴

Velehu

Muzāriʿ

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Sırrī ümmīd-i mīve-i kām eyleme şaķın
Bār-ı vefādan olmuş o serv-i sehī tehi⁵⁶⁵

263⁵⁶⁶

Velehu

Remel

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

⁵⁶⁰ āʿ dā: aʿ dū D.

⁵⁶¹ şabr it: şatlin D:

⁵⁶² Üsküdarlı Sırrî D., G.109 (5 Beyit), s.343.

⁵⁶³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁵⁶⁴ Üsküdarlı Sırrî D., G.114 (6 Beyit), s.346-347.

⁵⁶⁵ Bu beyit dîvânda 6.beyittir.

⁵⁶⁶ Üsküdarlı Sırrî D., G.6 (10 Beyit), s.270.

1. Yārüm olsa her ne deñlü⁵⁶⁷ mest-i şahbā-yı ğurūr
İtmez ol āfet yine mīnā-yı peymānı ūkest⁵⁶⁸

2. Cilvegāh-ı ‘aks-i ħüsn-i bī-naẓīrūndür senün
İtme mirā‘t-ı dil-i Sırrī-i ħayrānı⁵⁶⁹ ūkest

264⁵⁷⁰

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ne mümkin mīve-çīnī-i vişāl ol naḥl-i bālādan
Hemān bī-hūde dil dest-i temennāyı dırāz eyler⁵⁷¹

265⁵⁷²

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Dilberün ile kū-yı dil-ārāyı unuttum
Vuşlat hevesi ḳalmadı ḥāṭırda yeriyle⁵⁷³

266⁵⁷⁴

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

⁵⁶⁷ yārüm olsa her ne deñlü: her ne deñlü olsa yārüm D.

⁵⁶⁸ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁵⁶⁹ mirā‘ t-ı dil-i Sırrī-i ħayrānı: mirā‘ t-ı dil-i ‘uşşāḳ-ı şeydāyı D.

⁵⁷⁰ Üsküdarlı Sırrî D., G.40 (8 Beyit), s.293-294.

⁵⁷¹ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

⁵⁷² Üsküdarlı Sırrî D., G.99 (10 Beyit), s.335.

⁵⁷³ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

⁵⁷⁴ Üsküdarlı Sırrî D., G.65 (16 Beyit), s.310-311.

1. Hāl-i zārından teşekkī itmesün mi ‘āleme
Neylesün hem-hāl yok Sırrī Efendi bir sen ol ⁵⁷⁵

267⁵⁷⁶

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ol şūh⁵⁷⁷ tırāş itdi bu gün hatt-ı ‘izārın
Baht-ı siyeh-i ‘āşık-ı bī-çāre açıldı⁵⁷⁸

268⁵⁷⁹

Şināsī

1114

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Bahtı siyāh olunca Şināsī bir ādemün
Tūṭiye dām kırsa şikārı ğurāb olur

269⁵⁸⁰

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Şevk-ı dehenle reşk-i miyānı düşüp dile
Oldı ziyāde yok yere derd-i nihānumuz

⁵⁷⁵ Bu beyit dīvānda 16. beyittir.

⁵⁷⁶ Üsküdarlı Sırrī D., G.119 (6 Beyit), s.350.

⁵⁷⁷ ol şūh: cānāne D.

⁵⁷⁸ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁵⁷⁹ Rūznâmecî-zâde Şinâsî D., G.27 (5 Beyit), s.97.

⁵⁸⁰ Rūznâmecî-zâde Şinâsî Dīvânı’nda Der-kenâr başlığı altında yer almaktadır.

[75a]

270⁵⁸¹

Fethî

1106

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mest-i şahbā-yı elem çeşm-i terinden bellüdür
Rind-i 'işret-gāh-ı miḥnet sāğarundan bellüdür
2. Nūr-baḥş oldu şu' a' -ı âteş-i mey meclise
Bezm-i şevk-engîz şem' -i enveründen bellüdür
3. Münker olmaz ṭab' uma Fethî dūr-i naẓmum gören
Baḥr-ı pür-cüş-ı ma' ānî gevheründen bellüdür

271⁵⁸²

Nâzım

1107

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kerem kıl mānî' -i raḥm olmasun çok bakma mira 'ta
Seni ḥod-bîn ider āyîne şāyed ey melek-sīmā

272⁵⁸³

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

⁵⁸¹ Fethî'ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Belîğ T., G. (3 Beyit), s.313.

⁵⁸² Nâzım'a âit bir dîvân tespit edilememiştir. Safâyî T. (3 Beyit), s.884.

⁵⁸³ Safâyî T., (3 Beyit), s.884.

1. H̱ayāl-i ḵāmet-i mevzūnı gitmez ḏide-i terden
Nihāl-i servdür g̱üyā kenār-ı cūda ḵalmıřdur⁵⁸⁴

273 ⁵⁸⁵

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ulū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

1. Urdum firāk-ı ṟüyūñ ile dāğ dāğuma
Yākdum fitil kendi elümle çerāğuma

Velehu

2. Ellerle řoẖbet itdig̱ūñ ey gonçe-fem senūñ
Bir bir nesim geldi didi hep ḵulağuma

Velehu

3. ‘İşret deminde duřter-i rez her gice benüm
H̱umlarla řiřelerle gelürdi ayağuma

274⁵⁸⁶

Lebīb

1114

Müctes

Mefā‘ilūn Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

1. Viřāle va‘delerin ğūř iden o bed- ‘ahdūñ
Zamān-ı maşşere dek intizāra ḏüşmez mi ⁵⁸⁷
2. Fezā-yı ‘aşkda bī-hūde gird olan diller
Kemend-i turre-i ‘anber- niřāra ḏüşmez mi

⁵⁸⁴ Bu beyit Safâyi T.’de 2.beyittir.

⁵⁸⁵ Belig T., (3 Beyit), s.429.

⁵⁸⁶ Lebīb’e âit bir ḏivān tespit edilememiştir. Mehmed Sirāceddin T., G.(4 Beyit), s.17.

⁵⁸⁷ Bu beyit Mehmed Sirāceddin T’de 2. beyittir.

278

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Yok kıymeti ebrü-yı kemân-dârınun amma
Dünyāya değer nāvek-i müjgānı o şūḥun

279

Velehu

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Çokdan kenār-ı vaşlı temennādasın göñül
Beñzer ki baḥr-i farqına ifnādasın göñül

280

Velehu

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Zülf ü ruḥsār-ı bütān bir ḥālden ḥālī degül
Her zamān bir fitne ve bir āldan ḥālī degül
2. Düşme kayda Nāẓımā bu kârgāh-ı köhnede
Rište yokdur 'uḳde-i eşkālden ḥālī degül

281

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Gör eşk-i çeşmümüzü bir numūnedür ey meh
Ḥayāl-i mihr-i cemālünle mācerāmızdan

282

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Çok Nâzım-ı eş'âr velî mîve-i nazmun
Yok puhtelerin fark idicek hâmlarundan

283

Velehu

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Nola çün baħr-ı mevc-endâz-ı pür-cüş u ħurüş olsam
'Adûlar aldı ol dürr-i girân-ķadri kenârumdan

[75b]

284

Nâzım

1107

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Virdün dile teşrîf-i ħať-ı müjdesin amma
Neġ var daġı ey bād-ı şabā ħara ħaberden

285

Velehu

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Kemîne gerd-i rehüz pây-pūs-ı dilber içün
Müsâ' id olmadı bir kerre rüz-ġār bize

286

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Görüp her rüy-ı kendüm-gün toluşma dāne-i hāle
Dil-i ser-geşteñi hem-ḥāl-i seng-i āsyāb itme

287

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Şafāhān u 'Irāķı gösterür 'uşşāka şan' atle
Muḥaşşal dūr-bīn-i dest-i erbāb nevādur ney

288

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bahāsı genc-i Kārūn olsa da ey ḥāce-i ḥüsnüm
Metā' -ı vaşla bir kerre ḥarīdār olmamız vardur

289

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yazılmış kıl kâlemle Nāzımā şekl-i dü- mışrā' da
O ebrūlar ser-i dīvān-ı ḥüsne maṭla' -ı terdür

290

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ka' bet'ül-‘uşşāk-ı kūy-ı yārde şa' d sa' y ile
Düş-ı 'aşka Nāzımā iḥrām almışlar dinür

291

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Hoş mevsim-i cān-baḥş ki cūlar gibi şimdi
Yārān-ı şafā semt-i çemenzāra çekilmiş

292

Velehu

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Meyḥāneye gel ey dil-i pür-ğam ki bakılsa
Hep rüy-ı şafādur görinen cāmlardan

293

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ol meh-i mihr-āfeti benden cüdā göstermesün
Kimseye rüz-ı ğam-ı hicri Ḥüdā göstermesün
2. Ğayra bakmam neyyir-i rüyundan ey meh rüz u şeb
Mihirini isterse çarḥ-ı pür-ziyā göstermesün
3. Kaşdı sell-i seyf iken yārün raḳīb-i kāfire
Küşe-i ebrū ile semt-i vefā göstermesün

294⁵⁹¹

Necîb

1113

Remel

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Yüz çevirdün ser-i kūyuḡda bir āh itmek ile
Hemān ey şūḡ-ı cefā-pīşe ḡabāḡat bu mudur⁵⁹²

295⁵⁹³

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Yārün görince āhū-yı çeşm-i remidesin
Nergis çemende ḡayret ile açdı dīdesin
2. Rūyında ebruvānı hilāl ‘add ider gören
Ser-levḡa-i melāḡatün iki keşīdesin
3. Görmekle la‘l-i nābuḡı seyr eyle zahidi
Taḡyīr-i meşreb eyledi bozdı ‘aḡīdesin
4. Ber-geşte eylemek seni şāyet murād ider
Çarḡuḡ tevāzu‘ anlama kadd-i ḡamīdesin⁵⁹⁴
5. Dilden ḡubār-ı ḡuşşayı def‘ eyle ey Necîb
Gör şafḡa-i ruḡında ḡatṡ-ı nev-resīdesin⁵⁹⁵

296⁵⁹⁶

Vehbī-i Mevlevī

⁵⁹¹ Necîb’e âit bir dīvân tespit edilememiştir. Belîḡ T., G.(4 Beyit), s.441

⁵⁹² Bu beyit Belîḡ T.’de 3. beyittir.

⁵⁹³ Belîḡ T. G.(4 Beyit), s.441-442.

⁵⁹⁴ – Belîḡ T.

⁵⁹⁵ Bu beyit Belîḡ T.’de 4.beyittir.

⁵⁹⁶ Vehbī’ye âit bir dīvân tespit edilememiştir. Sâlim T., s.466.

1112

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zehr-nüşân-ı ğamuz cām-ı şafâyı bilmezüz
Nâle-i ' uşşâqdan ğayrı nevâyı bilmezüz
2. Şöyle ħayrân olmuşuz esrâr-ı ħaţţ-ı yâr ile
Zerreveş rakş eylerüz arz u semâyı bilmezüz⁵⁹⁷

297⁵⁹⁸

Yümnî

1106

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Āh kim düşdi hevāya ħatı şeydālġı var
Şimdi āvāre göñül kūy-ı dil-ārāda yeler

298⁵⁹⁹

Ṭālib

1118

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ayaklar altına bakmaz o tünd-ĥū yoĥsa
Yolında naĥd-i sirişki nişār mümkindür

[76a]

Velehu

⁵⁹⁷ – Sâlim T.

⁵⁹⁸ Yümnî mahlaslı şiirlere yer verilen çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁵⁹⁹ Bursalı Ṭālib Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

2. Hemān dırāz idelüm dest-i himmeti ey dil
O serv-i kâmeti būs u kenār mümkindür

299⁶⁰⁰

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Deryāda iden ol dūr-i yektāyı temāşā
Bī- perde lafız eyledi ma' nāyı temāşā
2. Olsun қо alāy seyrine yārān müteveccih
Biz idelüm ol gözleri elāyı temāşā⁶⁰¹
3. Tālib hele bir āh-ı nedāmet çeküp eyle
Emvāc-ı yem-i rahmet-i Mevlāyı temāşā⁶⁰²

300⁶⁰³

Velehu

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. ' Aceb o çeşm-i kebūdı görür müyüz derh'āb
Ben eylemem hele bu luṭfi āsumāndan ümīd⁶⁰⁴
2. Hevā-yı vişāl ile⁶⁰⁵ düşdüm⁶⁰⁶ hayāle ey Tālib
Güsiste olmadı gitdi o mū-miyāndan ümīd⁶⁰⁷

301⁶⁰⁸

Velehu

⁶⁰⁰ Bursalı Tālīb D., G:3 (7 Beyit), s.177.

⁶⁰¹ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁶⁰² Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁶⁰³ Bursalı Tālīb D., G.19 (7 beyit), s.193.

⁶⁰⁴ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁶⁰⁵ vişāl ile: vaşlla **M**.

⁶⁰⁶ düşdüm: döndüm **D**.

⁶⁰⁷ Bu beyit dīvānda 7.beyittir.

⁶⁰⁸ Bursalı Tālīb D., G.37 (5 Beyit), s.211.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Derūnum şafhasından naķş-ı haţţ-ı dil-rübā çıkmaz
Dimāğ-ı hâtırundan bŷy-ı zŷlf-i müşgsā çıkmaz
2. Bī-hŷde hayāli dilde pinhān eylesŷn Tālib
Mu' ammā-yı dehān-ı yārdan nām-ı vefā çıkmaz ⁶⁰⁹

302 ⁶¹⁰

Velehu

Remel

Fe' ilātŷn Fe' ilātŷn Fe' ilātŷn Fe' ilŷn

1. Çeşm-i inşāf kadar kāmile mīzān olmaz
Kişi nokşānını bilmek gibi ' irfān olmaz
2. Ğonçe-i kām açılmağā zamān var Tālib
Leb-i ŷmmīd bu eyyāmda handān olmaz ⁶¹¹

303 ⁶¹²

Velehu

Muzāri'

Mef' ŷlŷ Fā' ilātŷ Mefā' ilŷ Fā' ilŷn

1. Her gŷn bir āfitāba olur mŷbtelā göğŷl ⁶¹³
Mānend-i zerre ' aşķ ile yokdur kararumuz ⁶¹⁴
2. Döksŷn yolında rīg-i dil ŷ cāmı ehl-i ' aşķ
Binmiş semend-i nāza yine şehsŷvārumuz ⁶¹⁵

⁶⁰⁹ Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

⁶¹⁰ Bursalı Tālib D., G.38 (7 Beyit), s.212.

⁶¹¹ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁶¹² Bursalı Tālib D., G.45 (5 Beyit), s.219.

⁶¹³ olur mŷbtelā göğŷl: göğŷl mŷbtelā olur **D**.

⁶¹⁴ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁶¹⁵ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

3. Bir⁶¹⁶ lücceyiz şadef dilümüz oldu Tâlibâ
Maẓmûn-ı tâzedür güher-i âb-dârumuz⁶¹⁷

304⁶¹⁸

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Reng-i mey-i tâbı ruḡ-ı dildârda gördüm
Ben neşve-i şahbâyı leb-i yârda gördüm
2. Döndüm feleḡün manşıb u cāhı hevesinden
Ol mähı kaçan ḡalka-i ezkârda gördüm ⁶¹⁹
3. Bir muḡ-beçenün bendesi olmuş gibi Tâlib
Zirâ anı dün ḡâne-i ḡammârda gördüm ⁶²⁰

305⁶²¹

Velehu

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. 'Arûs-ı ṡâ'ate nâ-maḡrem olmasun nâẓır
Şeb-i siyâhı aḡa 'anberîn niḡâb idelüm ⁶²²

306⁶²³

Velehu

Remel

⁶¹⁶ bir: biz D.

⁶¹⁷ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁶¹⁸ Bursalı Tâlib D., G.84 (5 Beyit), s.258.

⁶¹⁹ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁶²⁰ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁶²¹ Bursalı Tâlib D., G.77 (9 Beyit), s.251.

⁶²² Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

⁶²³ Bursalı Tâlib Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bir iki cām ile ey pîr-i ħarābāt ne var
Dil-i virānumu yapsaŋ da yıķılsam gitsem

307⁶²⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Çok ķıl u ķāl olur belī mūy-ı miyānına
Ammā ki noķta deŋlü sözüm yoķ dehānına
2. Bir dürr-i baĥr-i hūsne bizi mālīk itmedi
Bilsek bu çarĥ-ı bed-güherüŋ imtinānı ne
3. Tenhāca gelse ĥāneme⁶²⁵ ol āfitāb-ı nāz
Mānend-i sāye düşmese aġyār yānına
4. Mümkün midür urulmamaķ ol şūĥa şeyĥ ü şāb
Seyr eyle tîr-i ġamzelerin baķ kemānına

308⁶²⁶

Cezmî Birāder-zāde-i Bāĥāyî Efendi

1104

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Raķîbi ĥişşe-mend-i iltifāt itmiş o şeh şayd ĥayf
Ķomuş ādem yerine cennet-i kūyunda yer virmüş

[76b]

309⁶²⁷

⁶²⁴ 279 Bursalı Tâlib D., G.101, (5 Beyit), s.275.

⁶²⁵ ĥāneme: ĥāneye D.

⁶²⁶ Cezmî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir.

⁶²⁷ Subhî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Safâî T., (3 Beyit), s.460.

Şubhî

1101

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kūy-ı dilberde bulurlar mübtelâlar birbirin
Kūşe-i miḥnetde yoklar âşinâlar birbirin
2. Fülk-i cān u dil düşe baḥr-ı ğama ta' cîl idüp
Başdururlar âh kim mevc-i belâlar birbirin
3. Vaşf-ı ruḥsâr u leb-i dilberle Şubhî böyledür
Ma' nî-i rengin ile şîrin edâlar birbirin

310⁶²⁸

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Esîr-i derd-i firâkuz vişâle müştâkuz
Ḥarîk-i âteş-i ' aşkuz zülâle müştâkuz
2. Felek şu deḡlû bizi dūr itdi dilberden
Vişâle mi irer el ' arz-ı ḡâle müştâkuz
3. İderse dil nola bülbül gibi fiġân her dem
Hemîşe şevkle bir gül-cemâle müştâkuz
4. Şabâ güzârı dirîġ itme bî-nevâlardan
Peyâm-ı ḡâtır-ı yâri su'âle müştâkuz
5. Miyân-ı mûy u elif-ḡaddi vaşfına Şubhî
Güşâde ṭab' ile ince ḡayâle müştâkuz

⁶²⁸ Safâyî T., G.(5 Beyit), s.460.

311⁶²⁹

‘İdî

1101

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Āşık-ı şūrîde dil eşk-i terinden bellüdü
H’âce-i bāzār-ı miḥnet gevherinden bellüdü
2. Girye-i ḥūnîndir ‘uşşākı ifnā⁶³⁰ eyleyen
Rehver-i vādî-i ḥayret-i rehberinden bellüdü
3. İmtihān itmek ne lāzım ‘İdî-i efkendeyi⁶³¹
Nükte- perdāz-ı belāğat sözlerinden bellüdü

312⁶³²

Velehu

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Zamānede benüm ol şā‘ir oğlu şā‘ir kim
Baş egdi nazmuma dünyānuḡ ehl-i ‘irfānı

313⁶³³

‘Āzim

1124

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁶²⁹ ‘İdî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir. Safâyî T., (3 Beyit), s.545.

⁶³⁰ ifnā: ifşā **Safâyî T.**

⁶³¹ efkendeyi: efkenderi **Safâyî T.**

⁶³² ‘İdî’ye âit bir dîvân tespit edilememiştir

⁶³³ ‘Āzim’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

1. Böyle alursa kkl-i pi orarum
U-ı zre dadaa-i derd-i ser virr

314⁶³⁴

bit

Remel

Feiltn Feiltn Feiltn Feiln

1. Mirvaa ra iderek ol add-i blya⁶³⁵ ar
Bu hevnn tesi yelli yelessya ar

315⁶³⁶

Velehu

Mctes

Mefiln Feiltn Mefiln Feiln

1. Yanarsa te-i rzeyle ub-ı ide dein
Bil- mdhene andl-i dilde almaz y⁶³⁷

316⁶³⁸

Velehu

Muzri

Mefl Filt Mefil Filn

1. ryn-ı a n'itse gerek ar ne felek
Bir iplaı touz cebeli oymasa gerek

317⁶³⁹

Velehu

⁶³⁴ Bosnal Sabit D., B.106, s.631.

⁶³⁵ ol add-i belya dest-i dil-rya D.

⁶³⁶ Bosnal Sabit D., G.190 (7 Beyit), s.507

⁶³⁷ Bu beyit dvnda 6. beyittir.

⁶³⁸ Bosnal Sabit Dvn'nda tespit edilememitir. (Bkz.Kaynaka)

⁶³⁹ Bosnal Sabit Dvn'nda tespit edilememitir. (Bkz.Kaynaka)

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. ' Ākıbet derde şataşdırdı serin şan' atla

Kendi başına belādur hüneri üstāduñ

318⁶⁴⁰

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cümleñüñ hüsne söz yok begim ammā sensün

Yüzüñ ārdüñ degül ammā⁶⁴¹ hepisinden de güzel ⁶⁴²

2. Sende varır yaturam bir gice Şābit diyerek

Beni aldadıyor⁶⁴³ ol şūh-ı firibende güzel ⁶⁴⁴

319⁶⁴⁵

Velehu

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Üftādeñem ey serv-i revānum diye düşdüm

Düşmezdi⁶⁴⁶ bu söz ğaflet ile söyleye düşdüm

320⁶⁴⁷

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

⁶⁴⁰ Bosnalı Sabit D., G.238 (5 Beyit), s.533

⁶⁴¹ ammā: ānuñ **D.**

⁶⁴² Bu beyit dīvānda 2 beyittir.

⁶⁴³ aldadıyor: aldar yatur **M.**

⁶⁴⁴ Bu beyit dīvānda 5.beyittir.

⁶⁴⁵ Bosnalı Sabit D., G.249 (6 Beyit), s.538

⁶⁴⁶ düşmezdi: düşmezdüm **D.**

⁶⁴⁷ Bosnalı Sabit D., G.255 (5 Beyit), s.541.

1. Ğark idüp seyl-i belā⁶⁴⁸ ğuşına dek nāfesini
Deveden kıaysa kıulāk ğösterür āncaķ ğerdun⁶⁴⁹

321⁶⁵⁰

Velehu

Hezec

Mef^ˆ ūlū Mefā^ˆ ilūn Fe^ˆ ūlūn

1. Ne eşk-i seher ne āh-ı şebgāh
Yıldız kıadar āķçe ister ol māh

[77a]

322⁶⁵¹

Velehu

Müctes

Mefā^ˆ ilūn Fe^ˆ ilātūn Mefā^ˆ ilūn Fe^ˆ ilūn

1. Ğehī muvaşşıh olup bezme ğāh h^ˆānende
Hezār fen ğeçünür ^ˆandelib ğülşende

323⁶⁵²

Velehu

Recez

Müstef^ˆ ilūn Müstef^ˆ ilūn Müstef^ˆ ilūn Müstef^ˆ ilūn

1. Ezhārı taķsīm itdüler ğül düşdi hāruḡ payına
Hār-ı cefā deĝdi ğül-i terden hezāruḡ payına

324⁶⁵³

⁶⁴⁸ seyl-i belā: seyl-i fenā D.

⁶⁴⁹ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁶⁵⁰ Bosnalı Sabit D., G.286 (5 Beyit), s.557.

⁶⁵¹ Bosnalı Sabit D., G.300 (5 Beyit), s.564.

⁶⁵² Bosnalı Sabit D., G.302 (7 Beyit), s.565.

⁶⁵³ Bosnalı Sabit D., G.287 (5 Beyit), s.558.

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Toldur diyü mīnāyı 'acül olma ziyade
Ey sākī boyacı küpü müdür hum-ı bāde

325⁶⁵⁴

Velehu

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Billür tügme şanma girībān-ı yârde
Bir kaçre eşküm idi dikildi yaçasına

326⁶⁵⁵

Velehu

Muzāri'

Mefā'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Hammāmcı-zāde yek-dil olup mekr⁶⁵⁶ u āl ile
Şavmağda müşterisin iki peştemāl ile
2. Hammām-ı 'aşkına yañılup girme uğrādur
Terletme rencine tef u tāb-ı cemāl ile⁶⁵⁷
3. Dil- haste-i gamı göbeğin oğdurup⁶⁵⁸ yātur
Ser-suffe-i emelde ümīd-i muḥāl ile⁶⁵⁹

⁶⁵⁴ Bosnalı Sabit D., G.307 (5 Beyit), s.568.

⁶⁵⁵ Bosnalı Sabit D., G.319 (15 Beyit), s.575.

⁶⁵⁶ mekr: mügr **D**.

⁶⁵⁷ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁶⁵⁸ oğdurup: ovuşturup **D**.

⁶⁵⁹ Bu beyit dīvānda 10.beyittir.

327⁶⁶⁰

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Cû-yı çemen-i bâğ degül rind-i bahâruñ
‘İşretgehini başmak içün gitdi şu başı ⁶⁶¹

328⁶⁶²

Velehu

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Hevâ-yı ebr-i bahâruñ nem-i muṭarrâsı
Geyürdi şâhid-i gülzâra bir şu dîbâsı
2. Koyuldu ‘âlem-i âba ḥadîka-i ḥüsnün
Şuyundadır yine her nev-nihâl-i zîbâsı

329⁶⁶³

Velehu

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Uşandı Şâbiti gezdürmeden dil-ârâlar
Şu ḥâcezâdenün üstinde ğayrı ḳala gibi ⁶⁶⁴

330⁶⁶⁵

Sâhib Efendi

⁶⁶⁰ Bosnalı Sabit D., G.325 (5 Beyit), s.579-580.

⁶⁶¹ Bu betir dîvânda 2. beyittir.

⁶⁶² Bosnalı Sabit D., G.323 (7 Beyit), s.577.

⁶⁶³ Bosnalı Sabit D., G.333 (5 Beyit), s.582.

⁶⁶⁴ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁶⁶⁵ Sâbih'e âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şefkat T., s.157.

1182

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Göñül yap zāhidā beyt-i Hüdādur t̄ā' at istersen
Muḥaqqāḳdur ki bāb-ı cenneti ḥāṭır-şiken açmaz

331⁶⁶⁶

İhyā

1228

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefa' ilü Fe' ülün

1. Bint'ül-‘ inebe cāriyedür diyü dil itme
Hürmetlidür ol görme misin bey' u şırāda⁶⁶⁷
2. Bīmār -ı leb-i la' lüḡe em yokladım amma
Yokdur yeri hiç nüṣṣa-i Ḳānūḡ u Şifāda⁶⁶⁸

332⁶⁶⁹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bey' idersin kimse almaz kaçmağa yok niyyeti
Kendin āzādeylemiş i' tāḳa yokdur minneti

333⁶⁷⁰

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Remel

⁶⁶⁶ İhyā D., G.241 (8 Beyit), s. 933.

⁶⁶⁷ Bu beyit dîvânda 6.beyittir. Şu şekildedir:

Bintü'l-‘ inebe hürmet ider pîr-i ḥarābat

Ol cāriyeyi olsa daḡı bey' ü şırāda

⁶⁶⁸ İhyā Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁶⁹ İhyā Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁷⁰ İhyā Dîvânı'nda tespit edilememiştir. İbn-i Kemâl, G.408 (Beyit), s.

1. Çıkmasun āhım odı ağzumı açdırma benüm
Yağmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni

334⁶⁷¹

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Ben dilde nihān eyledüğüm rāzumı nalem
‘Ālemlerde hep eylemiş ifşā haberüm yok

335⁶⁷²

Cedid

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Müntakımdur bir adı Mevlānuḡ
‘Āmmdur luṭfı Ḥaḡḡ Te'ālānuḡ

336⁶⁷³

Mīr Vāşıf

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Ararlar nüşha-i ‘adli gezerler cā-be-cā⁶⁷⁴ ammā
O nüşha var ise şanduk-ı İskenderde qalmışdur⁶⁷⁵
2. Dinülür bozdılar bıkı-i niẓām-ı ‘ālemi şimdi
Niẓām ancak efendi şūret-i defterde qalmışdur⁶⁷⁶

337⁶⁷⁷

Velehu

⁶⁷¹ İhyâ Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁷² İhyâ Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁷³ Enderunlu Vâsıf D., G.36 (5 Beyit), s.300.

⁶⁷⁴ cā-be-cā: nā-be-cā **D**.

⁶⁷⁵ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁶⁷⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁶⁷⁷ Enderunlu Vâsıf Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bî-mürüvvet miyüm ol rütbe ki Vâşîf o mehün
Bende aḥşamladıḡuṡ söyleyüm aḥbāba ṡabāḥ

338⁶⁷⁸

Velehu

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Baṡa cevı aḡyāra luṡf itmekliḡe bā‘ iṡ nedür
Ger cevāba ḡudretün varsa su ‘ālüm var saṡa⁶⁷⁹

[77b]

339⁶⁸⁰

‘İzzet

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ḥükm-i taḡdîrde ḡuṡyār ile ḡāfîl birdür
Ḳısmet-i rûz-ı ezel ‘ālim u cāḡil birdür
2. Sevḡ-i tevḡiḡde endāze vü mîzān olmaz
Feyz-i Mevlā’ya ḡöre nāḡıṡ u kāmîl birdür
3. Māni‘ -i devlet olur ādeme ifrāṡ-ı zekā
Cāḡ-ı ikbālde mecnūn ile ‘āḡîl birdür
4. Ḥaḡḡa teslîm ola ḡör sa‘y ile olmaz devlet
Olsa tevḡiḡ-i Ḥüdā muḡdim u kāḡil birdür

⁶⁷⁸ Enderunlu Vâşîf D., G.7 (7 Beyit), s.280.

⁶⁷⁹ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁶⁸⁰ ‘İzzet mahlaslı şiirlere yer verilen ḡalıṡmalarda tespit edilememiṡtir.

5. Bir olur ‘adl-i İlahîde Süleymân ile mûr
Dergâh-ı Hâkka hemân şâh ile sâ’îl birdür
6. Kût-ı tâlî‘e bak istemez isti‘dâd
Manşib-ı devlete nâ-kâbil u kâbil birdür
7. Vâşıl-ı nezr-i Hüdâ eyleyemez kıl ile kâl
Künc-i vahdetde hemân sâkit u kâ’îl birdür
8. Yine erbâbı bilür ehl-i kemâlün kudretin
Bezm-i cühhâlde Hâssân ile Bâkıl birdür
9. ‘İzzetâ rahmet-i Hâk nîk ü bed yeksândur
Yağsa bârân-ı kerem bahır ile sâhil birdür

340⁶⁸¹

‘Ârif

Remel

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Halk içinde eşegün kuyruğunu kesme şakın
Kimi dirse kışa kesdün kimi dir kesdün uzun

342⁶⁸²

Bâkî Efendi

Muzâri‘

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Eltâf u hulk hüsn-i melâhat kemâlde⁶⁸³
Endâm u şekl u kâmet u kadd i‘tidâlde
2. Aşhâb-ı zühd bezm-i füsûn-ı fesâne
Erbâb-ı ‘aşk ‘arşa-i cenk u cidâlde⁶⁸⁴

⁶⁸¹ Atasözü olduğu tespit edilmiştir.

⁶⁸² Bâkî D., G.451 (6 Beyit), s.273.

⁶⁸³ eltâf u hulk hüsn-i melâhat kemâlde: eltâf u hüsn ü hulk u melâhat kemâlde **D**.

⁶⁸⁴ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

343⁶⁸⁵

Nev'î Efendi

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Meclisde olup la' lüni rindāna tıyurma
Ol hāleti āğzundaki dendāna tıyurma
2. Rüsivā-yı cihān olmağ ile yār⁶⁸⁶ ele girmez
Bilmezlik ile 'aşkuñı cānāna tıyurma
3. Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev'î
Ol zevki hemān zümre-i nādāna tıyurma⁶⁸⁷

344⁶⁸⁸

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Būseñe dil kâ'il olmaz vaşlınuñ şeydāsıdur
Dilberā ma' zūr tut dünyā tama' dünyāsıdur

345⁶⁸⁹

'Arîf

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Olan ser-mest-i şahbā-yı hâkîkat bezm-i 'ālemde
Mey-i 'aşk mecāziden ele cām-ı ayāğ almaz
2. Nigāh-ı ragbet itmez kâle-i 'ünvânına bakmaz
Bu bāzaruñ metâ'-ı ziynetün ehl-i ferāğ almaz

⁶⁸⁵ Nev'î D., G.395 (5 Beyit), s.465-466.

⁶⁸⁶ yār: cān D.

⁶⁸⁷ Bu beyit dîvânda 5. Beyittir.

⁶⁸⁸ Nev'î Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁶⁸⁹ 'Arîf'e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

3. Dem-ā-dem sāğar-ı hūn-ı ciğer nūş eyleyen ‘āşık
Bu ‘işretgehde bīm-i muhtesib u hem yasağ almaz

346⁶⁹⁰

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Nāle-i bülbul nızām-ı gönçeye virdi hālel
Böyledür āyīn-i bāğ-gün *min sem‘-i yuḥil**

347⁶⁹¹

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Kalduk yine biz ey ğam-ı dīrīne senünle
Yārān-ı şafā seyr-i çemenzāre çeküldi

348⁶⁹²

Bâkî

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ğāfil geçürme fırsatı kim bāğ-ı ‘ālemün
Gül devri gibi devleti nā-pāydārdur⁶⁹³

349⁶⁹⁴

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁶⁹⁰ ‘Ārif’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

* min sem‘-i yuḥil: ‘Kim duysa rahatsız olur.’ manasında Arapça ifadedir.

⁶⁹¹ ‘Ārif’e âit bir dîvân tespit edilememiştir.

⁶⁹² Bâkî D., G.152 (7 Beyit), s.143.

⁶⁹³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁶⁹⁴ 349-367 numaralar arasında Bâkî başlığı altında yer alan şiirlerin Bâkî’ye âit olmadığı tespit edilmiştir. Taramış olduğumuz dîvân ve çalışmalarda da şiirler tespit edilememiştir.

1. Sīmīn kemer ki zīver mūy-ı miyānıdur
Çengelli belde şanki gümüş kārbanıdur

350

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec

1. Güşād olsa eğer qavs-i qazādan nāvek-i taqdīr
Siper olmaz aḡa pūlād olursa cevşen-i tedbīr

351

Mef'ülü Mefā'ılü Mefā'ılü Fe'ülün

Hezec

1. Terk eyle quyūdāt u izāfātı ser-ā-ser
Kimse dimesün saḡa falan bin filandur

[78a]

352

Mef'ülü Mefā'ılü Mefā'ılü Fe'ülün

Hezec

1. Bükme belini vaż' -ı girān eyle bu ḡalkuḡ
Sen daḡı ser-āzād olasun bār-ı sitemden

353

Mef'ülü Mefā'ılü Mefā'ılü Fe'ülün

Hezec

1. İnsāna ḡaḡāretle naẓar 'ayn-ı ḡaḡādur
Ey merdüm-i dīde bir işin ḡüsn-i naẓardur

354

Mef'ülü Mefā'ılü Mefā'ılü Fe'ülün

Hezec

1. Geldün bu fenā mülkine çün geç ‘aķabātı
Bir aķsen-i şūret ile yāri güzer eyle

355

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec

1. Bī- fā’ide dünyāya perestiş nicedir bu
Öldürdi bizi āh bu bī-hūde tekāpū

356

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec

1. Dünyā şeb-i ĥarmān u beķā şubĥ-ı şerefdür
Bīdār-ı beķā olmayanuĥ ‘ömri telefdür

357

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec

1. Ta‘ ne siper olduķça alır menzili ‘ārif
Sehm-i siteme ehl-i dilün cismi hedefdür

358

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec

1. Bir ĥāle heves eyle ki dā’im ola bāķī
Zımnında anuĥ ŗatmayasın zehr-i firākı

359

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec

1. Ağyār-ı dil-i āzār saña hemdem olur mı
Murgān-ı güle zāğ-ı siyeh tev'em olur mı
2. Olmazsa nihādında eger cevher-i ferdi
Hiç şadr-ı şadāretle kişi ādem olur mı
3. Zinhār şağın bağma hağāretle fakire
Vādī-i tecerrüdde kişi hiç kem olur mı
4. Hep kâ' ide-i hikmete merbūtdur eşya
Bī-rābıta sırr-ı hükmi 'ālem olur mı

360

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Hāline göre rızkı ola idi bed ü nīkūn
Olmazdı zer-i tām-ı 'ayārı Venedigūn

361

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. Peymāne-keş-i mazleme hükkām-ı zamāndur
Bezm-i mey 'iffetinde yine nūş-ı revāndur
2. Reftār-ı zarāfetle bu eyyāmda gerçek
Müsta' mel olan şıdğ-ı hūlūşāne yalandur
3. Hātem gibi nām ister isen semt-i sehāda
Bas mühri temessüklere eşnāfı dolandur
4. Hem-cinsimiz Allāh bilür söylemem amma
Pāşālar u mollālaruñ aḥvāli yamāndur

362

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec

1. ‘Ārif çekemez tavrını nevrete kibāruṅ
İllā ki ağā şadrına geçmiş çuḳadāruṅ
2. Ḥandāni-i iḳbāline aldanma bu dehrūṅ
Ayında geçer revnaḳı eyyām-ı bahāruṅ

363

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

Hezec

1. Her istediği kâra eli bir kez ereydi
Dünyāya kişi geldüğine bâri degeydi

364

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

Hezec

1. Ḳurtarmaz özin laṭme-i emvāc-ı beladan
Girdāba virür ādemi ʿünvān-ı riyyāset
2. Dünyā için icrā-yı ğaraż şānuḡa düşmez
Aḥbāba degül düşmenüḡe eyle mürüvvet
3. Evlāduḡı sen mala sipāriş mi idersin
Ebnāsına mîrāş-ı peder bāʿ iş-i nekbet

[78b]

4. Bir zātuḡ ola mertebe-i mālî mükemmel
Şāyeste mi zulmi idene māye-i devlet

365

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

Hezec

1. Aldanma şaḳın zînet-i dünyāyı nidersin
Bîvāye gelüp dehre tehî-māye gidersin

366

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

Hezec

1. Zāhirde siyeh kevkeb isek maʿ nide nuruz
Pertev-figen-i bāriqa-i veche-i Tūruz

367⁶⁹⁵

Rüşdî

Hezec

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Ey hattı-ı siyeh gamzeye imdāda mı geldün
Sen dahı gönül mülkini yağmāya mı⁶⁹⁶ geldün

368⁶⁹⁷

Şābit

Remel

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. ʿĀşıka bakmaduğı farı-ı maḥabbetdendür
Şakınur kendi gözinden dāhı üftādesini⁶⁹⁸

Velehu

369⁶⁹⁹

Müctes

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Bu denlü sūziş-i ʿaşk u niyāzdan şonra
Revā mıdur idesin bir nigāha nāz baḡā⁷⁰⁰

⁶⁹⁵ Sahhaf Rüşdî D., B.181, s.354.

⁶⁹⁶ yağmaya mı: ber-bāde mi D.

⁶⁹⁷ Bosnalı Sabit D., G.327 (5 Beyit), s.579.

⁶⁹⁸ üftādesini: dil-dādesini D.

⁶⁹⁹ Bosnalı Sabit D., G.4 (5 Beyit), s.418.

⁷⁰⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

370 ⁷⁰¹

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kemāl-i lezzetünden ol leb-i la' l-i şeker-bāruñ
Kamış helvāsına dönmüş çubuk āğzında ol yārūñ

371 ⁷⁰²

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Bu irtifā' -ı nāza bir endāze yok mıdur
Eflāke dek gider misün ey ser-bülend-i nāz ⁷⁰³

372 ⁷⁰⁴

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. O çār ebrū ile bāk ṭala' t-ı dil-cū-yı cānāna
Murabba' vefk-i devletdür ki konmış rü-yı cānāna

373 ⁷⁰⁵

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

⁷⁰¹ Bosnalı Sabit D., Müf.17, s.622.

⁷⁰² Bosnalı Sabit D., G.141 (5 Beyit), s.486.

⁷⁰³ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁰⁴ Bosnalı Sabit D., G.293 (5 Beyit), s.561.

⁷⁰⁵ Bosnalı Sabit D., G.308 (5 Beyit), s.569.

1. Turşile geldi meclise def⁷⁰⁶ -i ħumār içün

Bağışladum ⁷⁰⁶ a⁷⁰⁶ tāsını şeyhün liķāsına

374⁷⁰⁷

Velehu

Muzāri⁷⁰⁸

Mef⁷⁰⁹ ūlū Fā⁷¹⁰ ilātū Mefā⁷¹¹ ilū Fā⁷¹² ilün

1. Kan itseler de ⁷¹³ afv olunur bezm-i ⁷¹³ işvede

Mestāne ğamzeler olıcaķ ⁷¹³ özr- ħ⁷¹³ āh-nāz

375⁷⁰⁹

Velehu

Muzāri⁷¹⁰

Mef⁷¹¹ ūlū Fā⁷¹² ilātū Mefā⁷¹³ ilū Fā⁷¹⁴ ilün

1. Dām-ı belā-yı hicre düşürdün fütādeñi

Düşmenlerüm senün gibi fettāna düşmesün⁷¹⁰

2. Kāfir senün de ķur⁷¹¹ a-i fāl-ı maĥabbetün

Bir tāl⁷¹² i-i siyeh-i müselmāna düşmesün⁷¹¹

3. Ağyār seng-i ta⁷¹³ n ātaraķ ardına düşer

Bir ⁷¹³ āşıķun hemān gözi ħūbāna⁷¹² düşmesün⁷¹³

[376]

Muzāri⁷¹⁴

Mef⁷¹⁵ ūlū Fā⁷¹⁶ ilātū Mefā⁷¹⁷ ilū Fā⁷¹⁸ ilün

⁷⁰⁶ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁷⁰⁷ Bosnalı Sabit D., G.142 (7 Beyit), s.486.

⁷⁰⁸ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁷⁰⁹ Bosnalı Sabit D., G.266 (5 Beyit), s.546.

⁷¹⁰ B beyit dīvānda 4. beyittir.

⁷¹¹ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁷¹² ħūbāna: ħūn-āba D.

⁷¹³ Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

1. İkbāl-i vaşl-ı yār buz üstindedür şakın
Göñliñ ālup⁷¹⁴ da vādi-i hicrāna düşmesün⁷¹⁵

377⁷¹⁶

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Renciş-i hātırı⁷¹⁷ 'arz eyle şifā niyetine
Derdini söylemeyen hastaya tīmār olmaz

378⁷¹⁸

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Güft ū güy-ı nigaha vākıf olunca ağıyār
Geçdi ğamzeyle arada nice hālet maḥfī⁷¹⁹

379⁷²⁰

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vay ol āvāre-i 'aşka ki sulṭānum gibi
Bī-ḥaḳīḳat bī-vefā hercāyi bir dilber seve⁷²¹

380⁷²²

⁷¹⁴ alup da: o yolda **D**.

⁷¹⁵ Bosnalı Sabit D., G.267 (5 Beyit), s.547.

⁷¹⁶ Bosnalı Sabit D., K.5 (36 Beyit), s.236.

⁷¹⁷ renciş-i hātırı: renciş-i hātıra **D**.

⁷¹⁸ Bosnalı Sabit D., G.322 (5 Beyit), s.576.

⁷¹⁹ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁷²⁰ Bosnalı Sabit D., müz.G.48 (9 Beyit), s.

⁷²¹ Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁷²² Bosnalı Sabit D., Kt.1 (2 Beyit), s.

Velehu

Hezec

Mefûlû Mefâ'îlû Mefâ'îlû Fe'ûlûn

1. Her kûşede bir na'ra-ı mestâne-i yâ Hû
‘Âdetçe bu gün zâviyemüz meykedelendü

381⁷²³

Velehu

Remel

Fâ'îlâtûn Fâ'îlâtûn Fâ'îlâtûn Fâ'îlûn

1. Leblerün kim reşha-i şahbâ ile âlûdedür
Baña kırmızdan murabbâ sükkeri pâlûdedür

382⁷²⁴

Velehu

Hezec

Mefâ'îlûn Mefâ'îlûn Mefâ'îlûn Mefâ'îlûn

1. Elinde mâlhûlyâ gibi bir sermâyesi varken⁷²⁵
Revâ mı ‘âşık-ı müflis gibi dil pür-melâl olsun⁷²⁶

383⁷²⁷

Hâliş

Hezec

Mef'ûlû Mefâ'îlû Mefâ'îlû Fe'ûlûn

1. Şādāni-i vuşlat ğam-ı hicrānına değmez
Cānān ele girmek telef-i cānına değmez

⁷²³ Bosnalı Sabit D., Müf.48, s.

⁷²⁴ Bosnalı Sabit D., G.257 (6 Beyit), s.

⁷²⁵ varken: var şimdi **D**.

⁷²⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁷²⁷ Hâliş mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

2. Dil-dār ki bir laḥza qarīn oldığı ey dil
Nā-ḥaḳ yere etdikleri bühtānına deġmez
3. Āl-i fetḥ-i giribānuḡ idüp bûsesin alsa
‘Uşşāḳuḡ eli küşe-i dāmānına deġmez
4. Zevḳ-i dem-i vaşlı bu keder- ḥāne-i dehrüḡ
Hengām-ı firāḳındaki ḥüsrānına deġmez
5. Ümmīd-i kerem eyleme bāb-ı süfehādan
Luṭfı küre-i cebhe-i derbānına deġmez

[79a]

Tetimme

6. Dāmānını taḳbīle heves eyleme yārüḡ
Ḥālīş o kerem çāk-i giribānına deġmez

384⁷²⁸

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Niyyet-i Ḥālise bir sikke-i ḥaḳḳānidür
Deġme bir sīneye urmaz anı ḍarrāb-ı ezel

385⁷²⁹

Mevlevî Nesīb Dede

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Hüsni-i ḥulḳ olmaz imiş ḥūy-ı redīye tebdil
Misk-i ezfer yine bir daḡı dönüp ḥūn olmaz
2. Maḥẓ-ı şüretle Nesībā olamaz zāt-ı nefis
Dür olur sāḥte amma dur-ı meknūn olmaz

⁷²⁸ ḥālīş mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷²⁹ Nesīb mahlaslı şiirlere yer verilen çalışmalarda tespit edilememiştir.

386⁷³⁰

Nâbî

Remel

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Hişşeme kânde ki bir dilber-i meh-pâre çıkar
Tâli' ümdür ya sitemkâr u ya âvâre çıkar
2. Kânde bir fitne-i düzdîde zühûr eyler ise
Yine bakşan bir ucu gamze-i mekkâre çıkar
3. Gice kimlerle şarâb içdigün ol mest-i gurûr
Evvel inkâr ider amma şonı ikrâra çıkar
4. Gelse mîzân-ı cemâl ortaya ey Yûsuf-ı hüsn
Kâtı çok kimselerün ipliği pâzâra çıkar
5. Olma meftûn-ı riyâ-kârî-i ehl-i tezvir
Sübhasınuñ neseb-i riştesi zünnâra çıkar
6. Çâre- h'âhâne kime derdümi açsam Nâbî
Benden efzûn o da sergeşte vü bî-çâre çıkar

Lehu

387⁷³²

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Müctes

1. Bizimle yek şebe hem-bezm-i ülfet oldığına
Raķibe eyledüğün i' tizârı biz bilirüz ⁷³³
2. Kemîin bahâne ile Nâbiyâ olur viran
Binâ-yı va' de-i nâ-üstüvârı biz bilirüz ⁷³⁴

⁷³⁰ Nâbî D., G.72 (6 Beyit), s.512-513

⁷³² Nâbî D., G.284 (8 Beyit), s.670.

⁷³³ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷³⁴ Bu beyit dîvânda 8. beyittir.

388⁷³⁵

Lehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şöhreti māl iledür ma‘ bed-i İslāmuñ da
Cāmi‘ -i köhne-i bī-vaḳfa cemā‘ at gelmez⁷³⁶

389⁷³⁷

Lehu

Müctes

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Zamān-ı hicr dem-i vaşl-ı yār olur giderek
Zamānedür bu zemistān bahār olur giderek
2. Zamān-ı cāhda bī-gāne-i tevāzu‘ olan
Miyān-ı nāsda bī- i‘ tibār olur giderek⁷³⁸

390⁷³⁹

Lehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Yine sultānuma şāyestedür ebnā-yı nev‘ üzre
Taḳaddüm eyleyüp ‘ unvān-ıtırāz-ı imtiyāz olmak⁷⁴⁰
2. Felek arturma geçdük ‘ illetin bīmār-ı hicrānuñ
Elünden çünki gelmez derd-i ‘ aşḳa çāre-sāz olmak⁷⁴¹

⁷³⁵ Nâbî D., G.278 (7 Beyit), s.666-667.

⁷³⁶ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

⁷³⁷ Nâbî D., G.407 (5 Beyit), s.768.

⁷³⁸ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷³⁹ Nâbî D., G.391 (8 Beyit), s.752-753.

⁷⁴⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁴¹ Bu beyit dîvânda 7. beyittir.

391 ⁷⁴²

Lehu

Muzâri[‘]

Mef[‘]ülü Fâ[‘]ilâtü Mefâ[‘]ilü Fâ[‘]ilün

1. Erbâb-ı ye’s gerçi tehî-kîsedür velî
Ehl-i ümîdden hele râhat degül midür ⁷⁴³

392 ⁷⁴⁴

Lehu

Muzâri[‘]

Mef[‘]ülü Fâ[‘]ilâtü Mefâ[‘]ilü Fâ[‘]ilün

1. Ey nâhudâ-yı keştî-i baħr-ı ümîdümi
Âsâyiş-i derûn virecek bir diyâra çek ⁷⁴⁵

393 ⁷⁴⁶

‘Abd’ül-Bâkî ‘Ârif Efendi

Muzâri[‘]

Mef[‘]ülü Fâ[‘]ilâtü Mefâ[‘]ilü Fâ[‘]ilün

1. Dehrün mükedderâtunı söyleşmedür hemân
Cem[‘] olsa şöħbet itmeğe aħbâb bir yire ⁷⁴⁷

394 ⁷⁴⁸

Nâbî

Muzâri[‘]

Mef[‘]ülü Fâ[‘]ilâtü Mefâ[‘]ilü Fâ[‘]ilün

⁷⁴² Nâbî D. G.201(8 Beyit), s.610.

⁷⁴³ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁴⁴ Nâbî D., G.453 (9 Beyit), s.803.

⁷⁴⁵ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁴⁶ ‘Abd’ül-Bâkî ‘Ârif D., G.46 (5 Beyit), s.171.

⁷⁴⁷ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁴⁸ Nâbî D., G.676 (7 Beyit), s.967

1. Lāf eyleme zenān-ı tefāhür-feşānla
Bālā-yı bāma çıkma çürük nerdübānla

[79b]

395⁷⁴⁹

[Nābī]

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri ʿ

1. Bir bendeye irişse Hudānuḡ ʿināyeti
Hāzır olur belā taʿb-ı esbāb-ı rāḡatı
2. Bir naḡlün itse neşv ü nümāsın Hudā murād
Cārī olur ayağına cūy-ı saʿādeti
3. Bir nā-murādı eylemek isterse ber-murād
Olur sipāre⁷⁵⁰ ḡod-be-ḡod eczā-yı devleti
4. Tevfīḡ-i izdī kime olursa reh-nümā
Baḡt-ı bülendi cezb ider aḡkām-ı rıfʿati
5. Bir ʿuḡdenün iderse Hudā ḡallini murād
Eyler ḡavāle nā-ḡun-ı dest-i suhūleti
6. Bir ḡastenün ʿilācına⁷⁵¹ ʿİsā nüzül ider
Taḡḡihine olursa Hudānuḡ irādātı
7. Mīʿmārı cehl-i merḡaleden gönderür Hudā
Bir ḡānenün murādı olursa⁷⁵² ʿimāreti
8. Esbāb-ı iḡlālīne bir emr-i müşkülün
Taḡdīr olur müsāʿidi geldikde sāʿati
9. Olsa kimün ḡüşāyiş-i çeşmi murād-ı Haḡ
Tāb-efken eyler üstüne bir nūr-ı raḡmeti

⁷⁴⁹ Nābī D. K.20 (53 Beyit), s.138-143.

⁷⁵⁰ sipāre: resīde D

⁷⁵¹ ilācına: ʿilācını D.

⁷⁵² murādı olursa: murādı olunursa D.

396⁷⁵³

[Nâbî]

Velehu

Hezec

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. İrâde itse bir emrün ta' alluğ fethine Nâbî
Aña eṭrâf nâme-i mülden esbâb olur peydâ

397⁷⁵⁴

Velehu

Remel

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Zilletindedür qarârı eğer sağ olursa da
Kütâh olur ḥayâtı sitemkâr olanlaruḡ
2. Şâbün-ı pend itmez eşer ḥubṣ-ı ṭab' ına
Aşlı denî cibilleti murdâr olanlaruḡ

398⁷⁵⁵

Bâkî Efendi

Hezec

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ülün

1. Hezârân mülk ü māl u cāhdan yeğ
Cihānda bir nefes ḳalbün ḥuzûr⁷⁵⁶

399⁷⁵⁷

Nâbî

⁷⁵³ Nâbî D., G.8 (5 Beyit), s.458.

⁷⁵⁴ Nâbî D., G. 427 (7 Beyit), s.782-783.

⁷⁵⁵ Bâkî D., G.511 (5 Beyit), s.298-299.

⁷⁵⁶ Bu beyit dîvânda 3.beyittir.

⁷⁵⁷ Nâbî D., G.379 (5 Beyit), s.743-744.

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Vābeste-i ⁷⁵⁸ ihsān-ı haq ol terk-i telāş et
Kābil mi 'aṭāyā-yı İlāhīde teḥallūf

400 ⁷⁵⁹

Velehu

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Ruḳabā gā'ilesinden olamaz āsūde
Yaḡulur mā'il olan dilberün āḡ-ı ḡüsnine

401 ⁷⁶⁰

Velehu

Remel

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Āsiyāb-ı ḳadeḡiḡ ḳā'ide-i derdi budur
Sen de şabr eyle birāz tā ⁷⁶¹ saḡa nevbet gelsün ⁷⁶²
2. Dirler aḡyārı mezemmet nemek-i şoḡbetdür ⁷⁶³
Biz de ḡıybet idelüm meclise lezzet gelsün ⁷⁶⁴

402 ⁷⁶⁵

Velehu

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

⁷⁵⁸ vābeste-i : dilbeste-i **D**.

⁷⁵⁹ Nābî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷⁶⁰ Nābî D., G.591 (7 Beyit), s.907.

⁷⁶¹ tā: - **D**.

⁷⁶² Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁶³ şoḡbetdür: meclisdür **D**.

⁷⁶⁴ Bu beyit dîvânda 6.beyittir.

⁷⁶⁵ Nābî D., G.214 (5 Beyit), s.620-621.

1. Ne himmet kârgerdür ne taleb ne hüsn-i isti' dād
Sezā-yı bezm-i yār olmağa da âdemde baht ister ⁷⁶⁶

403⁷⁶⁷

Velehu

Muzāri'

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Şafā-yı dil göremem geşt-i gülşen itsem de
Neşāṭ kesb idemem cāmı gülden itsem de

[80a]

404⁷⁶⁸

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Tercih olunur ni' met-i elvân-ı kibara
Bir pâre nemeksizce iken hân-ı kanā' at⁷⁶⁹
2. İtdüm katı çok ' arşa-i iqbāl ile taḥmîn
Geldi baña vāsi' yine meydân-ı kanā' at⁷⁷⁰

405⁷⁷¹

Velehu

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Genc-i ferāğun eğlemeyenler şafāsını
Devlet komuşlar adını gavğā-yı ' âlemün

⁷⁶⁶ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁶⁷ Nâbî D., G.788 (5 Beyit), s.1050.

⁷⁶⁸ Nâbî D., G.26 (9 Beyit), s.472-473.

⁷⁶⁹ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁷⁰ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁷¹ Nâbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

406 ⁷⁷²

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Sühan-ı bî-hüdeden hoş gelür âvâz-ı horûs
Bâri ma' nâsını bilmezse de⁷⁷³ hengâmı bilür⁷⁷⁴

407 ⁷⁷⁵

Velehu

Muzâri'

Me' ulü Fā' ilātü Me' ilātü Fā' ilün

1. Nâbî ider mi sūz-ı derûnı edâ kalem
Mümkin mi ' arz-ı zevk zebân-ı vekîl ile ⁷⁷⁶

408⁷⁷⁷

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cevher-i zātî-i âşlîdür haqîkatde⁷⁷⁸ murād
Şanma insândan faqat şekl ü şemā' ildür ğaraż

409 ⁷⁷⁹

Velehu

1. Göstermesün o kaht-ı sühan meclisin Hüdâ
K'âlûde-i ? ola lafz nesteler

⁷⁷² Nâbî D., G.197 (7 Beyit), s.607.

⁷⁷³ bilmezse de: bilmez de **M**.

⁷⁷⁴ Bu beyit dîvânda 6. beyittir.

⁷⁷⁵ Nâbî D., G.746 (7 Beyit), s.1020.

⁷⁷⁶ Bu beyit dîvânda 7.beyittir.

⁷⁷⁷ Nâbî D., G.365 (7 Beyit), s.729.

⁷⁷⁸ haqîkatde: haqîkatden **D**.

⁷⁷⁹ Nâbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

410⁷⁸⁰

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gitdi erbāb-ı neseb itdi fūrū-māye zuhūr

Aldı fīncān-ı Kütāhiyye yerin fağfūruḡ⁷⁸¹

411⁷⁸²

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Farķı yoķ merdānı mağlūp olmanuḡ⁷⁸³ nisvānına

Her kimüḡ kim maşrafı ġālib gelür irādına⁷⁸⁴

412⁷⁸⁵

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Lāzım gelürdi serv ü çenār ola mīve-dār

Faẓl u hünerde medḡali olsa kıyāfetüḡ

413⁷⁸⁶

Seyyid Vehbî

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

⁷⁸⁰ Nâbî D., G.413 (7 Beyit), s.771

⁷⁸¹ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁸² Nâbî D., G.747 (11 Beyit), s.1020-1021.

⁷⁸³ olmanuḡ: olmadan **D.**

⁷⁸⁴ Bu beyit dîvânda 7.beyittir.

⁷⁸⁵ Nâbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷⁸⁶ Seyyid Vehbî D., G.45 (7 Beyit), s.542.

1. Şabr ile künc-i ğamda o kim yār-ı ğār olur
Genc-i ümīde nā'ıl olup kām-kār olur
2. Der-beste olsa şimdi nola hāne-i ümīd
Bir gün gelür kilīd-i kufl-ı emel sāzkār olur

414⁷⁸⁷

Velehu

Remel

Fe'ılātün Fe'ılātün Fe'ılātün Fe'ılün

1. Eyler efsād-ı mizāc devlet-i erbāb-ı cāh
Hamiye lāzımdur ne deŋlü olsa da rüşvet

415⁷⁸⁸

Velehu

Remel

Fe'ılātün Fe'ılātün Fe'ılātün Fe'ılün

1. Baḥşış-i nā-be-maḥal cūddan olmaz ma' dūd
Şıfr-ı ma' kūs ile artar mı ḥisābı raḫamuḡ

416⁷⁸⁹

Velehu

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Taḥaşşundur ḥurūş-ı mevcden āġūş-ı girdaba
Ferāġ-ı bāde içün kendüyi afyon-perest itmek⁷⁹⁰

417⁷⁹¹

⁷⁸⁷ Seyyid Vehbî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁷⁸⁸ Seyyid Vehbî D., G.135 (9 Beyit), s.597.

⁷⁸⁹ Seyyid Vehbî D., G.134 (6 Beyit), s.596.

⁷⁹⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁷⁹¹ Seyyid Vehbî D., G.96 (5 Beyit), s.573.

Velehu

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. At oynadamaz vâdi-i bâtında hemîşe

Meydân-ı mezâhirde olan rahş-ı nazâr-ıhîz⁷⁹²

418⁷⁹³

Velehu

Muzâri'

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Kâbil olur mı nüsha-i ülfetden intifâ'

Harf-i hulûş-ı râbîta olmazsa şohbete⁷⁹⁴

419⁷⁹⁵

Râşid

Remel

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Birbirinden gider⁷⁹⁶ ihvâna hedâyâ-yı sitem

Kimseden kimseye amma ki hâkîkat gelmez⁷⁹⁷

420⁷⁹⁸

Velehu

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

⁷⁹² Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁷⁹³ Seyyid Vehbî D., G.211 (5 Beyit), s.647.

⁷⁹⁴ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁷⁹⁵ Râşid D., G.113 (5 Beyit), s.372-373

⁷⁹⁶ gider: gelür **D**

⁷⁹⁷ Bu beyit dîvânda 2.beyittir.

⁷⁹⁸ Râşid D., G.90 (7 Beyit), s.359.

1. Berāy-ı kârdur da‘ vā-yı ihlāş itdügi halkuñ
Dürüg-ı maşlaḥat-āmīzdür şimdi şadākatlar ⁷⁹⁹

Velehu

2. Düşelden tāze ta‘ bīr-i nifāka münşī-i ūlftet
Yazılmaz nāmede⁸⁰⁰ daḥı⁸⁰¹ maḥabbetler meveddetler ⁸⁰²

[80b]

421⁸⁰³

Rāşid

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Cilve-i naḫş-ı meveddet ḥāṭır-ı aḥbābda
İntikāş-ı şūret-i eşyāya beñzer ābda

Velehu

2. Devlet-i dünyā ile ‘āḫıl olur mı şād-kām
Ādeme virmez feraḥ gencīne bulmaḫ ḥ‘abda⁸⁰⁴

422⁸⁰⁵

Velehu

Hezec

Me‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Cāh ehlinüñ evzā‘ ını bī-hūde görelden
İtmek geliyor ḥāṭıruma devlete tevbe⁸⁰⁶

⁷⁹⁹ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁸⁰⁰ nāmede: nāmeye **D**.

⁸⁰¹ daḥı: şimdi **D**.

⁸⁰² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁰³ Rāşid D., G.219 (5 Beyit), s.435.

⁸⁰⁴ Bu beyit dīvānda 3.beyittir.

⁸⁰⁵ Rāşid D., G.234 (5 Beyit), s.244.

⁸⁰⁶ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

423⁸⁰⁷

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Hülüş-ı 'ālemi naķş-ı ber-ābdur dirler
Vefā zamānede ' ayn-ı serābdur dirler
2. Cihānda dōst odur ' aybuñı ider ⁸⁰⁸mestūr
Günāh iderse de farazā şevābdur dirler
3. Çıkınca nāmı mey-āşāmlığıyla⁸⁰⁹ bir rindün
Elinde āb görölse şarābdur dirler

424⁸¹⁰

Velehu

Hezec

Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn

1. Dāmānını taħlīş idebilmez huşemādan
Hengām-ı ta' ayyünde olan naħvete mu' tād ⁸¹¹
2. Encāmı humār oldıgun idrāk iden ādem
Olmaz ıtarab-ı meclis-i keyfiyyete mu' tād ⁸¹²

425⁸¹³

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

⁸⁰⁷ Râşid D., G.54 (5 Beyit), s.337.

⁸⁰⁸ dost odur ' aybıñı ider: devlet ider ' aybın D.

⁸⁰⁹ mey-āşāmlığıyla: mey-āşāmlıkda D.

⁸¹⁰ Râşid D., G.27 (7 Beyit), s.321-322.

⁸¹¹ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁸¹² Bu beyit dīvānda 5. beyittir.

⁸¹³ Râşid D., G.254 (8 Beyit), s.455-456.

1. Bāğ-ı ümîd virmedi bir nev-bahār-ı kām⁸¹⁴
Dökdüm o şüre-zāra dirîğ āb-rûları⁸¹⁵

2. Devrāndur huşûle gelür belki Rāşidā
Var vechi def⁸ eylemeseñ ārzûları

426⁸¹⁶

Velehu

Muzāri⁸

Mef⁸ ūlū Fā⁸ ilātū Mefā⁸ ilū Fā⁸ ilūn

1. ‘İzzet bulur mı ‘āriyyeti cāmeden geda
Nādāna cāh-ı dehr olamaz māye-i şeref⁸¹⁷
2. Bir gün düşer bu cūş-ı mezelletde çekme ğam
Rāşid bizüm de hişşemüze vāye-i şeref⁸¹⁸

427⁸¹⁹

Velehu

Hezec

Mef⁸ ūlū Mefā⁸ ilū Mefā⁸ ilū Fe⁸ ūlūn

1. Hem-rāz aramak kaydına düş rāzdan evvel
Encāmını fıkr it işün āğāzdan evvel
2. Bir müşteri-i kâle-i rāz eyle tedarik
Şandūka-i esrārını açmazdan evvel⁸²⁰

428⁸²¹

Velehu

⁸¹⁴ nev-bahār-ı kām: nev-nihāl-i kām D.

⁸¹⁵ Bu beyit dîvânda 8. beyittir.

⁸¹⁶ Rāşid D., G.137 (5 Beyit), s.387.

⁸¹⁷ Bu beyit dîvânda 4.beyittir.

⁸¹⁸ Bu beyit dîvânda 5.beyittir.

⁸¹⁹ Rāşid D., G.161 (5 Beyit), s.401.

⁸²⁰ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁸²¹ Rāşid D., G.83 (7 Beyit), s.354-355.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cevāb-ı tündi kaldı yoḥsa feyz-i şabr ile bakşan
Bu olmaz didüḡi çarḡ-ı ğalaṭ-ı baḥtuṅ hep olmuşdur

429⁸²²

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Sirişinde gerekdür qābiliyyet ādemün yoḥsa
Nihāl-i bīd feyz-i terbiyyetle yāsemīn olmaz⁸²³

430⁸²⁴

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Rāşidā itmez şikest-i dil qabūl-ı iltiyām
Zahm-ı şimşir-i zebānuṅ var mı görmiş merhemīn⁸²⁵

431⁸²⁶

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Meā' ilün Mefā' ilün

1. İder şavt-ı ceres rāh-ı ḥaṭarda da' vet-i düşmen⁸²⁷
Hele dünyāda yoḡdur ādeme şöhret kadar düşmen

⁸²² Rāşid D., G.106 (5 Beyit), s.396.

⁸²³ Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁸²⁴ Rāşid D., G. 174 (7 Beyit), s.409.

⁸²⁵ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁸²⁶ Rāşid D., G.176 (5 Beyit), s.410.

⁸²⁷ da' vet-i düşmen: da' vet-i reh-zen **D**.

432⁸²⁸

Velehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Olamaz⁸²⁹ hırş ile üftāde-i çāh-ı esbāb
Elde ser-rişte-i imdād-ı tevekkül var iken⁸³⁰

433⁸³¹

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Hâtır-şiken şikest-i derūna virür mi sūd
Ger vaz' -ı mūmiyā-yı mükāfāt iderse de

434⁸³²

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. İder mi bed-rev-i şān kārın istişāre ile
Revā mı şerre sülūk itmek istiḥāre ile

[81a]

433⁸³³

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

⁸²⁸ Râşid D., G.198 (6 Beyit), s.423.

⁸²⁹ olamaz: olamam D.

⁸³⁰ Bu beyit dîvânda 2. beyittir.

⁸³¹ Râşid D., G.212 (7 Beyit), s.431.

⁸³² Râşid D., G.,208 (5 Beyit), s.428-429.

⁸³³ Râşid D., G.207 (7 Beyit), s.428.

1. Nemek-rîzî-i nâsur itmedür zaḥm-ı ciger rîşe
Nevâziş-güne ḥarf-i tesliyet-i âzârdan sonra⁸³⁴

434⁸³⁵

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ğam-ı bî-hûde-i miḥnet-keşân guşşa-i ferda
Server-i şervet-i yārāna beḡzer mālîḡulyādan⁸³⁶

435⁸³⁷

Velehu

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Ey meh zebān-ı şîvenü biz çokdan aḡladuḡ
Važ' -ı cefā deger reviş-i nāz başkadur⁸³⁸

436⁸³⁹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yıkar bir günde neccār itdüḡin bünyādı bir yılda
Güci ta' mîr-i dildür sehldür ḡātır-şikenlikler⁸⁴⁰

437⁸⁴¹

Velehu

⁸³⁴ Bu beyit dîvânda 4. beyittir.

⁸³⁵ Râşid D., G.171 (11 Beyit), s.407.

⁸³⁶ Bu beyit dîvânda 9. beyittir.

⁸³⁷ Râşid D., G.37 (6 Beyit), s.327.

⁸³⁸ Bu beyit dîvânda 5. beyittir.

⁸³⁹ Râşid D., G.58 (7 Beyit), s.339-340.

⁸⁴⁰ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁸⁴¹ Râşid D., G.60 (5 Beyit), s.341.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Devā hem-cins-i derd olduğına şāhid yetişmez mi
Vücūd-ı mār kim bî-şübhe hem tiryāk u hem semdür⁸⁴²

438⁸⁴³

Velehu

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Güzāf-ı bî-hüdedür Rāşid i' timād itme⁸⁴⁴
Urursa tünd siriştān kīne lāf-ı hūlūş⁸⁴⁶

439⁸⁴⁷

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şekveden ancak ğaraż teskīn-i sūz-ı sīnedür
Hāl-i dilden yoḡsa ol āfet ḡabīr olsun dimem

440⁸⁴⁸

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Āsīb-i sitemdür çekilen cümle hūnerden
Āzürde-i seng olmadadır naḡl şemerden

441⁸⁴⁹

⁸⁴² Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁴³ Rāşid D., G.128 (7 Beyit), s.381.

⁸⁴⁴ itme: idemem **D**.

⁸⁴⁶ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁴⁷ Rāşid D., G.168 (5 Beyit), s.405.

⁸⁴⁸ Rāşid D., G.177 (7 Beyit), s.411.

⁸⁴⁹ Rāşid D., G.225 (5 Beyit), s.439.

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Rehzen ne kıadir açmağa tığ u sinān ile

Bed- tıynetānuñ açduğı zaıımı lisān ile

442⁸⁵⁰

Āgāh

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Mır‘āt-ı şer ü hayr-nümādur zamānemüz

Dikķat olınsa herkesün aıvāli bellidür⁸⁵¹

2. Mümtāz ider mülāyemet-i řab‘ ādemi

Hindün ne deılü sāde ise řālı bellidür⁸⁵²

3. Çarıuñ şayılmaduķ nesi kıaldı řesābda

Bu rüz-nāmedür ki meh ü sāli bellidür⁸⁵³

443⁸⁵⁴

Velehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Müyesser olmadı hergiz řafā-yı neşve-i zātı

Cihānuñ ‘āciz oldum sāıte zevķ u sürürından⁸⁵⁵

444⁸⁵⁶

Velehu

⁸⁵⁰ Āgāh D., G.91 (7 Beyit), s.275.

⁸⁵¹ Bu beyit dıvānda 4.beyittir.

⁸⁵² Bu beyit dıvānda 5.beyittir.

⁸⁵³ Bu beyit dıvānda 6. beyittir.

⁸⁵⁴ Āgāh D., G.288 (5 Beyit), s.472.

⁸⁵⁵ Bu beyit dıvānda 2. beyittir.

⁸⁵⁶ Āgāh D., G.319 (5 Beyit), s.505.

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ne bilür lezzet-i dīdāruñı āyīnesinün
Ni‘ metün qadrini bilmezlere ni‘ met virme⁸⁵⁷
2. Zühdüñi alana şat istemezüz luţf eyle
Zāhidā be[z]mimüze gelme kudüret virme⁸⁵⁸

445⁸⁵⁹

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kimsenün ‘aybını urma yüzine āyīneveş
Yürü settār-ı ‘uyüb ol şeb-i deycür gibi⁸⁶⁰

446⁸⁶¹

Velehu

Muzāri‘

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Benden bilür ne deñlü olursa haţā vü sehv
Engüşt-i i‘ tibārına yārün qalem miyem⁸⁶²
2. Baqmaz nigāh-ı luţfile ben hāk-sārına
Yanında sāye gibi ‘aceb ke‘l-‘adem miyem⁸⁶³

447⁸⁶⁴

Kāşif

⁸⁵⁷ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁵⁸ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁵⁹ Âgâh D., G.351 (5 Beyit), s.537.

⁸⁶⁰ Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁶¹ Âgâh D., G.246 (6 Beyit), s.432.

⁸⁶² Bu beyit dīvānda 2. beyittir.

⁸⁶³ Bu beyit dīvānda 3. beyittir.

⁸⁶⁴ Kāşif mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.(Bkz.Kaynakça)

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kendi güftarıyla bed-nām olmada mānend-i dāğ
Faḥr ile ol rū-siyehe kim izzet ümmīdindedür⁸⁶⁵
2. Dā'imā mihmāz baḥş olsun kemiyyet himmete
Ol ki miẓmār-ı hünerde sebḳat ümmīdindedür

[81b]

448 ⁸⁶⁶

Kāşif

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hedefāsā dil-i ḥussādı dā'im çāk çāk eyler
Benüm her saṭr-ı nazmum tır-i dildüz-ı belāgatdur

449 ⁸⁶⁷

Dürri

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec

1. Kerīm'ül-ḥulḳ olanlar maẓhar-ı zıkr-i cemīl oldu
Ne hoşdur zindegānı ḥulḳ ile ḥüsn-i ma' āş üzre

450 ⁸⁶⁸

Naḥīfī

Müctes

Mefā'ilün Fe' ilātün Mefā'ilün Fe' ilün

⁸⁶⁵ Bu mısra da vezin aksıyor.

⁸⁶⁶ Kāşif mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁶⁷ Dürri mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁶⁸ Nāḥifī D., G.130 (11 Beyit), s.132.

1. Ğurūr u naḥveti erbāb-ı rifʿat u cāhuṇ
Dü-rüze devlet-i dünyāya iʿtinādan olur⁸⁶⁹
2. Hışāl-i buḥl u denāʾet naḳīşadur muṭlaḳ
Nihād-ı merdüme ʿizz ü şeref seḫādan olur⁸⁷⁰

451 ⁸⁷¹

Velehu

Hezec

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Remz-i nighinden bilirüz қаşdını yoḥsa
Ol gönçe-femüṇ bir söz alınmaz deheninden⁸⁷²

452 ⁸⁷³

Lehu

Muzāriʿ

Mefʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Lāzım deḡül ʿināyeti ehl-i tekebbürüṇ
Baḡş eyledüm ʿaṭāsını vech-i ʿabūsına⁸⁷⁴

453 ⁸⁷⁵

Velehu

Muzāriʿ

Mefāʿilü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Bilse ʿaceb mi fenn-i vefāy⁸⁷⁶ o şīvek[ā]r
Üstād önünḡe ḡayli zamāndur ki diz çöker

⁸⁶⁹ Bu beyit dīvānda 7. beyittir.

⁸⁷⁰ Bu beyit dīvānda 10. beyittir.

⁸⁷¹ Nâhifî D., G.372 (7 Beyit), s.375.

⁸⁷² Bu beyit dīvānda 4.beyittir.

⁸⁷³ Nâhifî D., G.457 (11 Beyit), s.460.

⁸⁷⁴ Bu beyit dīvānda 4. beyittir.

⁸⁷⁵ Nâhifî D., Müf.116, s.715.

⁸⁷⁶ fenn-i vefāy: fenn-i cefāyı D.

454 ⁸⁷⁷

Velevu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bāb-ı haḳ meftūḥ iken her laḫza ehl-i ḫācete
İlticā lāyık mı māḡrūrān-ı cāh-ı devlete

455 ⁸⁷⁸

Sırrı

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. O āfetün mey-i ' aşkıyla mest imiş vā' iz
Bize naṣīḫat iden yādigārı gördün mü

456 ⁸⁷⁹

Lehu

Muzārī'

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Baḫtum müsā' id olmadığından degül midür
Bezme gelince yār bir engel zuhūr ider

457 ⁸⁸⁰

Lehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

⁸⁷⁷ Nâhifî D., Müf.220, s.724.

⁸⁷⁸ Üsküdarlı Sırrî D., G.109 (5 Beyit), s.343.

⁸⁷⁹ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı'nda tespit edilememiştir.

⁸⁸⁰ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı'nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

1. Çeker elbette kayd u bende ‘ anķā meşreb ‘ aşrī
Nevāziş gibi celb-i hātıra bir turfe dām olmaz

458 ⁸³¹

Lehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Def‘ itmeğe tır-i sitem-i gerdiş-i çarhı
‘ Ālemde taḥammül gibi hergiz hüner olmaz

Lehu

2. Ref‘ eylemeğe nāvekinî kavs-ı kazānuḡ
Allaha tevekkül gibi muḥkem siper olmaz

459 ⁸³²

Lehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ne mümkin istiķāmetle ola tezvır bir yerde
Degüldür ķābil-i ülfet kemān u tır bir yerde

460 ⁸³³

Lehu

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Hemān kendin şanur miḥnetde herkes ‘ itiķādınca
Felek dirler buḡa bir kimsenüḡ dönmez murādınca

461 ⁸³⁴

⁸³¹ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³² Üsküdarlı Sırrî Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³³ Üsküdarlı Sırrî Dîvânı’nda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸³⁴ Cevrî D., G. 7 (5 Beyit), s.184.

Cevrî

Remel

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Olmasa dūr-ı felek vāsıta-i luṭf-ı kaḏā
Her denī bulmaz idi devlet-i dünyāya sebeb
2. Ehline ḡünki olur bā‘ iş-i noḡṣān ma‘ āṣ
Ya nedir kesb-i kemāl itmede ḡavḡāya sebeb
3. Ehl-i dil ṣanma ḡarūretden olur müstaḡni
İstese bulmaya mey-i pāye-i a‘ lāya sebeb

462⁸³⁵

Velehu

Remel

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Düşmedi deṣt-i temennāda tekāpuy-ı ṭaleb
İtmedi ṣevḡ-ı emel-i mesleḡimi sūy-ı ṭaleb
2. Ārzu gelse dile dāḡ-ı nedāmetle gider
Neylesün āyinesinde göremez rūy-ı ṭaleb
3. Ol ki āsūde olur sāye-i istiḡnada
Eylemez nāmını deryūze kūy-ı ṭaleb

[82a]

463⁸³⁶

Velehu

Remel

Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilün

⁸³⁵ Cevrî D., G.8 (5 Beyit), s.184.

⁸³⁶ Cevrî D., G.38 (5 Beyit), s.196.

1. Her ne denlü himmete endāze olmazsa yine
Müşteri olma metā[ ] -ı devlete himmet budur

464⁸³⁷

Velehu

Müctes

Mefā[ ] ilün Fe[ ] ilātün Mefā[ ] ilün Fe[ ] ilün

1. Düşürme sāye-i naħl-i ümīdi üstine gül
Bu ħār-ı zārda Cevrī gibi sebük-bār ol

465⁸³⁸

Velehu

Remel

Fe[ ] ilātün Fe[ ] ilātün Fe[ ] ilātün Fe[ ] ilün

1. Kām-ı dilden geçelüm baħta niyāz itmeyelüm
Ĥn-ı dil-i zevķın idüp ni[ ] mete nāz itmeyelüm
2. Himmete derd-i ser u luŗfa keder virmeyelm
Kıŗŗa-i rāz-ı temennāyı dırāz itmeyelüm
3. Tuymasun zevķ-ı ferāĝ-ı dil-i nā-kā mı felek
Ĥaşm-ı dirīnemizi vāķıf-ı rāz itmeyelüm
4. Pīŗ-i himmetde [ ]araķ-rīz-i ĥicāb olmayalum
Vādī-i germ-i ŗalebde tek u tāz itmeyelüm

466⁸³⁹

Velehu

Remel

Fā[ ] ilātün Fā[ ] ilātün Fā[ ] ilātün Fā[ ] ilün

⁸³⁷ Cevrī Dīvānı'nda tespit edilememiŗtir. (Bkz.Kaynakŗa)

⁸³⁸ Cevrī D., G.168 (5 Beyit), s. 243.

⁸³⁹ Cevrī D., G.208 (5 Beyit), s.258.

1. Geçdi dil rāh-ı talebden kām-ı dünyādan bile
Fāriğ oldu ārzūlardan temennādan bile

467⁸⁴⁰

Velehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ma' rifetdür ādemi temyiz iden hayvāndan
Añlaruz bu nüktenün ma' nāsın insānuz hele

Velehu

2. Ehl-i dil kadrin niçün fehmi eylemez şāhib-hüner
Biz bu rāz-ı müşküli bilmekde hayrānuz hele

468⁸⁴¹

Velehu

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Olurduk bend-i bīdād-ı ğam gerdündan āzāde
Dil-i sergeşde fermān-ı ferāğa inķıyād olsa
2. Nişār-ı āb rüy-ı ħāhiş itmekden kaçılmazdı
Ricā-yı himmete lāyık cihānda bir murād olsa
3. Benüm ol kīse- perdāz-ı heves kim müşteri çıkmam
Metā' -ı ārzū bāzār-ı 'ālemde mezād olsa
4. Şafā itmem cihānuñ her günü nev-rüz va' id olsa
Benüm bir eski derdi tāzeler şevķ-ı cedid olsa
5. Benüm ol rüze- dār-ı nā-ümīdi kim nigāh itmem
Hilāl-i 'ıydı çarħuñ günde biñ kerre bedid olsa

⁸⁴⁰ Cevrî D., G.209 (5 Beyit), s.259.

⁸⁴¹ Cevrî D., G.210 (5 Beyit), s.259.

6. Olur dem-i āfitāb şubḥ-ı ‘ıyda zerreveş mā’ıl
Eğer feyzinden anuñ kevkeb-i bahtum sa‘īd olsa

469⁸⁴²

Velehu

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Āheste hırāmuñdan olur dil yine āgāh
Āşüb-ı cihāndan ne kadar bī-ḥaber olsa

470⁸⁴³

Velehu

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Çarḥa baş eḡmem eğer pāygehüm zillet ise
Bahta yalvarmam eğer vāsıta-i ‘izzet ise
2. İltifāt eylemezin devletde zerre kadar
Zümre-i ehl-i dile şīve iden devlet ise
3. Ne kadar alçaḡ isem himmete de nāz iderin
Esfeli pāye-i i‘lāya çeken himmet ise
4. İ‘tibār eyler isem şöhrete kem-nām olayın
Merdüm bī-hünere şān viren şöhet ise
5. İmtinān üzredür aḥbāb yine ey Cevrī
Ne kadar luṭf u mürüvvetleri bī-minnet ise

471⁸⁴⁴

Velehu

⁸⁴² Cevrī D., G.228 (5 Beyit), s.265.

⁸⁴³ Cevrī D., G.241 (5 Beyit), s. 270.

⁸⁴⁴ Cevrī D. , G.254 (5 Beyit), s. 275.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bize şahbāsını medh itme sākī cam-ı gerdūnuñ
Ki ol şahbādan olmuşdur dil huş-yār-ı müstağnī

[82b]

472 ⁸⁴⁵

Şeyh Gâlib Efendi

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yıkılmış 'ālemi i' māra i' māl itme endişen
Hārābāt-ı maḥabbetde varup iş kânzil olmağdur⁸⁴⁶

473 ⁸⁴⁷

Veysī

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün

1. Şanma hūner cihānda sözün öğmedir kişi
Veysī kelāmı ḥalk-ı pesend itmedür hūner

474⁸⁴⁸

Es' ad Efendi

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Tūlū' -ı mihr-i ' aşk ' āşıkda evvel rū-nümādur līk
Fūrūğı ibtidā pertev-figendür ḳalb-i ma' şūḳa

⁸⁴⁵ Şeyh Gâlib D., G.91 (7 Beyit), s.416-417.

⁸⁴⁶ Bu beyit dīvānda 6. beyittir.

⁸⁴⁷ Veysī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁴⁸ Es' ad mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

475⁸⁴⁹

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hezec

1. Hārīş-i iktisāb-ı şān olan bed-kīşler hālka
İder taķbīl için āmāde ekşer dest u dāmānın

476⁸⁵⁰

‘Abd’ül-bākī ‘Ārif Efendi

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ‘Ālemün şimdi rūsüm-ı mihri mensūh oldu hep
Köhne taķvīm-i zamānuḡ⁸⁵¹ ṭāk-ı nisyāndur yeri⁸⁵²

477⁸⁵³

Neylī Efendi

Muzāri‘

Mefā' ilü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Taḥdīş-i ni‘ met emrine iķrārı yok mıdur
Ketm-i yesār için ‘aceb īmān idenlerün

478

Lehu

Hecez

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Teşrīfine biḡ cānla müştākuz efendim

⁸⁴⁹ Es‘ad mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bkz.Kaynakça)

⁸⁵⁰ ‘Abdü’l-bākī ‘Ārif D., G.54 (6 Beyit), s.179.

⁸⁵¹ taķvīm-i zamānuḡ: taķvīm-i vefānuḡ D.

⁸⁵² Bu beyit dīvānda 2.beyittir.

⁸⁵³ Neylī D., G.107 (5 Beyit), s.135.

479

Lehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Feth ü nuşretdür yemîn u ' izz ü haşmetdür yesār

480

Lehu

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Be-meded şavul yolundan bu geliş yamān gelişdür

Hār u has tursun mı seyl-i kūh-fersādur gelen

481

Lehu

Hecez

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül

1. Biz Kevşeri hep dest-i ' Alîden içerüz

482

Lehu

Hecez

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Dilün cürmi küçük cürmü büyükdür

483

Lehu

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Eylesün mālīkine Ḥāzret-i Bārī mes‘ūd

[83a]

484

Mekkī Efendizāde Ḥafidī

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şemsi Pāşā’da düşürdük o meh-tal ‘atı biz
Aradık hayli karanlık giceler gündüzümüz

485

Mekkī Efendizāde Ḥafidī

455

Lehu

Hecez

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Kıpandı ol mürüvvet bâb[1] nūrum munṭazır olma
Bulursun Ḥātem-i ‘aşrı gözet iḥsān-ı ilkāmuñ

SONUÇ

Çalışmamızda İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T3990 numarada kayıtlı olan Mecmua-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât adlı şiir mecmuasının 55b-83a varakları arası, transkribe edilmiş, incelenmiş ve muhteva bilgisi verilmiş, daha sonra dîvânlar ve ilgili akademik çalışmalar taranarak karşılaştırması yapılmıştır.

Mecmuanın, Şeyhülislam Ataullah Efendizâde Şerif Molla Efendi tarafından 19.yüzyılda derlendiği düşünülmektedir. Mürettibin şeyhülislam yetiştiren bir aileden geldiği, Encümen-i Dâniş evvel reisi olduğu ve şair olduğu düşünülmektedir.

Çeşitli şairlerin şiirlerini barındırması bakımından mecmuanın, mecmua tasnifleri içinde “antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuası” olduğu ve seçilen şiirlerin hikemi üslupta kaleme alınanların çoğunluğu oluşturduğunu söylemek mümkündür.

Mecmuanın çalıştığımız kısmında, 16. ile 19. yüzyıllar arasında yaşamış 102 şaire ait toplam 485 manzume yer almaktadır. Matla‘, müfred, hatta mısraların yanı sıra gazel ve kasidelerden seçilmiş beyitler çoğunluğu oluşturmaktadır. Mecmuada 374 beyit yer alırken gazel sayısı 34’tür. Buradan hareketle mecmuayı “ebyât mecmuası” olarak tanımlayabiliriz. En fazla beyiti olan şairler Rüşdî (53), Sâbit (36) ve Nâbî (36)’dir. Ayrıca mecmuada 35 manzumenin şairi tespit edilememiştir. Mecmuada ayrıca bir miktar Arapça veya Farsça manzûme bulunmaktadır.

Eserde Nâbî, Sünbülzâde Vehbî, Şeyh Gâlib, Bâkî gibi meşhur şairlerin dışında ‘Âkif, Şâkir, ‘İzzî, Lebîb gibi daha az bilinen şairler de bulunmaktadır.

Çalışmamızda dîvân, tezkire ve ilgili akademik kaynaklarda tespit edemediğimiz şiirler mevcuttur. Ayrıca mecmuada beyitlerine yer verilen ‘Ârif, Dürri, Es‘ad, Hâlis, Kâşif, Murâd, Okçu-zâde, Safvet, Sinânî, Ümîdî, Vehbî, Yümnî adlı şairlerin ya kimlikleri tespit edilememiş ya da bu mahlasta şairlerin şiirlerine yer veren çalışmalarda ilgili manzûmelere rastlanmamıştır.

Hazırlamış olduğumuz çalışma ile elde ettiğimiz sonuçların klasik edebiyat sahası, özellikle de mecmua araştırmalarına katkıda bulunmasını ümit etmekteyiz.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Abdulkadiroğlu, A. (1999). *İsmail Belîğ Nuhbetü'l- Âsâr Li-Zeyl-i Zübdeti'l- Eş'âr*. Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Açıkgöz, N. (2017). *Riyâzî Muhammed Efendi Riyâzü's-Şu'ârâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (E.T. 25/10/2020)
- Ak, Coşkun (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı: Karşılaştırmalı Metin*. Uludağ Üniversitesi Yayınları.
- Arslan, M. (2018). *Mehmed Sirâceddîn Mecma'î-Şu'ârâ ve Tezkire-i Üdebâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58597,mecma-i-suara-ve-tezkire-i-udeba-pdf.pdf?0> (25/10/2020)
- Ayan, H. (1981). *Cevrî Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Atatürk Üniversitesi Basımevi.
- Aydemir, E., Özer, F. (2019). *Faîk Reşad Eslâf*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/64564,eslafpdf.pdf?0> (26/20/2020)
- Aypay, A.İ. (1998). *Lâle Devri Şairi İzzet Ali Paşa Hayatı-Eserleri- Edebî Kişiliği Dîvân: Tenkitli Metin, Nigâr-nâme: Tenkitli Metin*. İsam Yayınevi bakılacak.
- Bilkan, A.F. (1997). *Nâbî Dîvânı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Canım, R. (2018). *Latîfî Tezkiretü's-Şu'ârâ ve Tabsiratü'n- Nuzamâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/60327,latifi-tezkiretus-suara-ve-tabsiratun-nuzamapdf.pdf?0> (30/10/2020)
- Coşkun, A.O. (2019). *Seyrek-zâde Mehmed Âsım Zeyl-i Zübdetü'l Eş'âr*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67153,zeyl-i-zubdetu39l-esarpdf.pdf?0> (30/10/2020)
- Çımarcı, M.N. (2019). *Şeyhülislam Ârif Hikmet Bey Tezkiretü's- Şu'ârâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/64059,seyhulislam-arif-hikmet-bey-tezkiresipdf.pdf?0> (25/11/2020)
- Çiftçi, Ö. (2017). *Fatîn Davud Fatîn Tezkiresi Hâtimetü'l- Eş'âr*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55976,fatin-tezkiresi-pdf.pdf?0> (15/11/2020)
- Ekinci, R. (2017). *Hüseyin Ayvansarâyî Vefeyât-ı Ayvansarâyî*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55730,vefeyat-i-ayvansarayipdf.pdf?0> (15/12/2020)

- Erdem, S. (2002). *İki Bayraklı-zâde Nesîb ve Dîvânı: İnceleme-Tenkitli Metin- Sözlük*. Tuğra Matbaası.
- Erdem, S. (2005). Neylî ve Dîvânı. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Genç, İ. (2018). *Esrâr Dede Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57762,tezkire-i-suara-yi-mevleviyyepdf.pdf?0> (1/12/2020)
- Gıynaş, K.A. (2017). Pervâne Bey Mecmuası. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55832,pervane-bey-mecmuasi-pdf.pdf?0> (10/05/2022)
- Gültekin, İ. (2019). *Hâlim Girây Gülbün-i Hânân*. Kültür Bakanlığı Yayınları. https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/66937,gulbun-i-hananpdf.pdf?0&_tag1=2376698AFA1918268BC4FB83442C14DC197B0526&crefer=582CC851830A4C8CE28C850570657979046D0058927B8617EBC79C8E76A5194D (15/02/2021)
- Gürel, R. (2019). Enderunlu Vâsıf Dîvânı. Kitabevi Yayınları.
- İnce, A. (2018). *Mîrzâ-zâde Mehmed Sâlim Efendi Tezkire-i Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57124,mirza-zade-mehmed-salim-tezkiretu39s-su39arapdf.pdf?0> (15/01/2021)
- İpekten, H., Kut, G., İsen, M., Ayan, H., Karabey, T. (2017). *Sehî Beg Heşt Bihişt*. Kültür Bakanlığı Yayınları. https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0&_tag1=03EE5380B678F1063BF0A9ED54D2FA0DD771F0E5&crefer=B0588906827980890869546958A6F15A937B8812F3FE0C5790CD81643C596E7D (15/01/2021)
- Kadioğlu, İ. (2018). *Ali Emîrî Efendi Tezkire-i Şu'arâ-yı Âmid*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58689,ali-emiri-efendi--tezkire-i-suara-yi-amidpdf.pdf?0> (05/02/2021)
- Karacan, T. (1991). Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân. Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Kılıç, E. (2017). *Ubeydi Netâyicü'l-Ezhâr*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54132,53556neteyicu39l-ezhar-ubeydipdfpdf.pdf?0> (15/02/2021)
- Kılıç, F. (2017). *Şefkat-i Bağdâdî Şefkat Tezkiresi*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55753,sefkat-tezkiresi-pdf.pdf?0> (09/10/2020)
- Koşık, H.S. (2020). *Nişancı Abdurrahman Abdî Paşa Dîvânçesi*. DBY Yayınları.
- Kurtoğlu, O. (2017). *Lebib Dîvânı*. Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Kutlar Oğuz, F.S., Koncu, H., Çakır, M. (2017). *Mehmed Tevfik Kâfile-i Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56163,mehmed-tevfik-kafile-i-su39arapdf.pdf?0> (24/11/2020)
- Küçük, S. (2015). *Bâkî Dîvânı*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivânisabahattinkucukpdf.pdf?0> (10/02/2021)
- Okçu, N. (1993). *Şeyh Galib: Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Şiirlerinin Umumî Tahlili ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10653,girispdf.pdf?0> (15/04/2020)
- Oğraş, R. (2018). *Esad Mehmed Efendi Bağçe-i Safâ-Endûz*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/59393,esad-mehmed-efendi-bagce-i-safa-enduzpdf.pdf?0> (15/10/2020)
- Oğraş, R. (1995). *Esad Mehmed Efendi'nin Hayatı, Edebî Kişiliği ve Şâhidü'l-Müverrihîn Adlı Eserinin Metni*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10735,emgvmpdf.pdf?0> (15/10/2020)
- Öztürk, F. (2018). *Defter Emini Silâhdâr-zâde Mehmed Emîn Tezkire-i Silâhdâr-zâde*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58902,tezkire-i-silahdar-zadepdf.pdf?0> 10/10/2020)
- Öztekin, Ö. (2020). Zahîr, Seyyid Ahmed Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zahir-seyyid-ahmed-efendi> 07/11/2020)
- Solmaz, S. (2018). *Bağdatlı Ahdî Gülşen-i Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56733,ahdi-gulsen-i-suarapdf.pdf?0> 10/11/2020)
- Sungurhan, A. (2017). *Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü's-Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55834,kinalizade-hasan-celebipdf.pdf?0> 07/11/2020)
- Sungurhan, A. (2017). *Mustafa Cârullahzâde Beyânî Tezkiresi Tezkiretü's-Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55835,beyani-tezkiresipdf.pdf?0> 15/11/2020)
- Tulum, M., Tanyeri, M.A. (1977). *Nev'î Dîvânı*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Yenikale, A. (2017). *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Yılmaz, K. (2019). *Güftî Teşrifatu's-Şu'arâ*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67156,gufti-tesrifatus-suarapdf.pdf?0> (10/11/2020)
- Zavotçu, G. (2017). *Zehr-i Mâr-zâde Seyyid Mehmed Rızâ Rızâ Tezkiresi*. Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/73320,riza-tezkiresi2020pdf.pdf?0> (19/11/2020)

Sürelî Yayınlar

- Altunmeral, M. (2019). *Gavsî Ahmed Dede ve Şiirleri*. Dergipark, 125-143.
- Büyükkarcı Yılmaz, F. (2013). *On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elîfîzâde Feyzî Mecmuası*. Turkish Studies, 833-877.
- Kaplan, Y. (2011). 18. Yüzyıl Şairlerinden Nihâlî ve Dîvânçesi. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 57-110.

Diğer Yayınlar

- Açar, B.G. (2012). *Salâhaddin-i Uşşâkî'nin Türkçe Dîvânı ve İncelemesi* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Ahışhalı, R. (2007). “Râmî Mehmed Paşa”. *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* C.34.
- Akpınar Cengiz, Ş. (2000). *Rûz-nâmecî-zâde Şinasi, Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni* [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Akpınar, Ş. (2006). *Agah Dîvânı ve İncelenmesi* [DT]. Selçuk Üniversitesi.
- Akpınar, Ş. (2016). “Âgâh”, *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* C. EK-1.
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Ârif Mehmed Efendi”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/arif-arif-mehmed-efendi-mdbir> (10/10/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Bahrî, Mehmed Bahrî Paşa”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahri-mehmed-bahri-pasa> (15/01/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Cezmî, Hurremî, Azîz Efendi-zâde Mehmed Abdülkerîm Cezmî Efendi”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cezmi-aziz-efendizade-mehmed-abdulkerim> 20/01/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Fâmî, İsmail Fâmî Efendi, Ferâiz Nâzımı”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fami-ismail-fami-efendi> (28/02/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Fethî, Fethullah Çelebi”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fethi-fethullah-celebi> (18/02/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Feyzî, Feyzullah Efendi”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/feyzi-feyzullah-efendi> (10/01/2021)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Gınâyî, Ahmed Gınâyî Bey”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ginayi-ahmed-ginayi-bey> (23/12/2020)

- Aksoyak, İ.H. (2020). “İydi/îdî, Bayram”. Türk edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/iydi-idi-bayram> (15/02/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020).” Lebib, Mehmed Lebib Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lebib-mehmed-lebib-efendi> (06/11/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “Nâzım, Ördek-zâde Mustafa Nâzım Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nazim-ordekezade-mustafa-nazim-efendi> (15/02/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). “ Necîb, Damad-zâde Mehmed Necîb Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necib-necib-damadzade-mehmed-efendi> 05/02/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2020). *Sihhatî, Abdüllatif Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sihhati-abdullatif-efendi> (21/12/2020)
- Aksoyak, İ.H. (2014). *Şâkir, Şâkir Ahmed Bey*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sakir-sakir-ahmed-bey> (10/12/2020)
- Albayrak, N. (2001). “İzzet Ali Paşa”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.23.
- Alıcı, L. (1998). *Dîvân-ı Nâşid İnceleme- Tenkitli Metin* [DT]. İnönü Üniversitesi.
- Alkan, S. (2011). *Ni'omet Dîvânı (İstanbul): İnceleme- Tenkitli Metin* [Yüksek Lisans Tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Alkan, S.(2013). Ni'omet, Ni'ometullah Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nimet-nimetullah-efendi> (10/11/2020)
- Altuner Üzer, N. (1989). *Safai ve Tezkiresi* [DT]. İstanbul Üniversitesi.
- Atık Gürbüz, İ. (2020). “Âbid, Feyzullah Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/abid-feyzullah-efendi> (10/10/2020)
- Ayan, H. (1993). “Cevrî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.7.
- Aypay, A.İ. (1992). *Nahifî Süleyman Efendi: Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni* [DT]. Selçuk Üniversitesi.
- Batği, Ö. (2020). *Selîm, Mehmed Takî Selîm Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/selim-mehmed-taki-selim-efendi> (27/10/2020)
- Büyükkarcı Yılmaz, F. (2020). Tâhir, Halîfe-zâde Mehmed Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tahir-halifezade-mehmed-efendi> (25/10/2020)

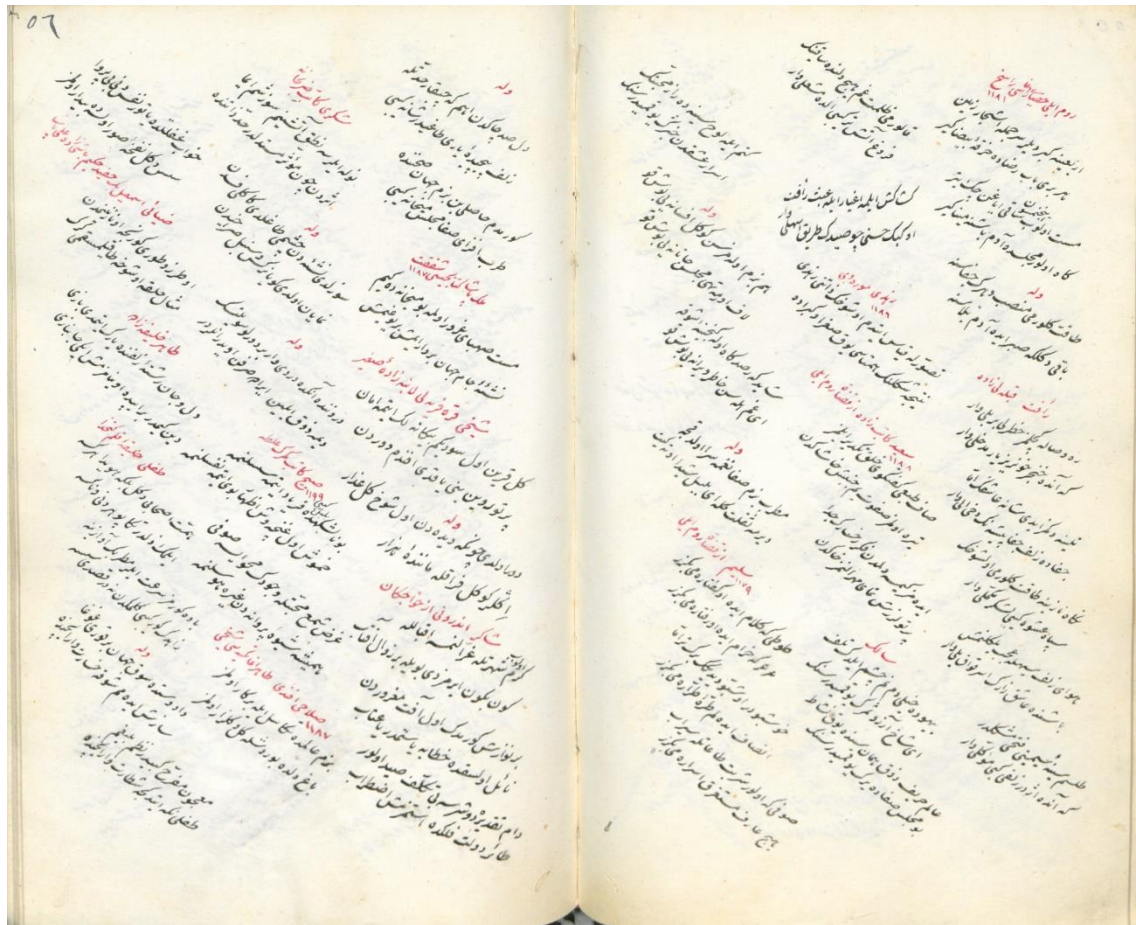
- Ceyhan, A.(2020). “Nesîb, Seyyid Mehmed (İkibayraklı-zâde)”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesib-seyyid-mehmed-ikibayraklizade> (15/11/2020)
- Ceyhan, A. Duru, N. F.(2020). “Nesîb, Yusuf”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesib-yusuf> (07/11/2020)
- Coşkun, A.O. (1990). *Simkeş-zâde Feyzî Dîvânı* [DT]. Gazi Üniversitesi.
- Coşkun, A.O. (2016). Simkeş-zâde Feyzî, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.37.
- Çabukel Demirkol, H. (2003). *Dîvân-ı Nüzhet Tenkitli Metin- İnceleme- İndeks* [Yüksek Lisans Tezi]. Sütçü İmam Üniversitesi.
- Çavuşoğlu, M. (1991). “Bâkî”, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.4.
- Çeçen, M.K. (2010). *Sabrî Mehmed Şerîf Hayatı, Sanatı, Dîvânının Tenkitli Metni ve Tahlili* [DT]. Fırat Üniversitesi.
- Çelik, F. (2018). *Cemâiyyetü’ş-Şøir, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Numara: 105 (88b-200a) (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin)* [Yüksek Lisans]. Sakarya Üniversitesi
- Demir, H. (2008). *Lâzikî-zâde Feyzullah Nâfiz ve Dîvânı* [DT]. Hacettepe Üniversitesi.
- Demir, H. (2020). “Nâfiz, Lâzikî-zâde Feyzullâh”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nafiz-lazikizade-feyzullah> (16/11/2020)
- Derin, F.Ç. (1998). “*Abdi Paşa, Nişancı*”, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.1.
- Dikmen, H. (1991). *Seyyid Vehbî ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni* [DT]. Ankara Üniversitesi.
- Diyanet İşleri Başkanlığı, Kuran Yolu Meali <https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/enbiya-suresi-21/ayet-23/kuran-yolu-meali-5> (20/12/2022)
- Duran, R. (2020). “Nüzhet, Ömer Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nuzhet-omer-efendi> (15/11/2020)
- Eke, N. (2020). Vehbî, İbrâhim Vehbî Efendi b. Hilmî Kâsım Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vehbi-ibrahim-vehbi-efendi-hilmi> (16/11/2020)
- Ekici, H. (2006). *Sahhaf Rüşdî ve Dîvânının Tenkitli Metni* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Ekinci, R. (2020). “İzzî, Mehmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/izziz-mehmed> (23/12/2020)

- Emecan, F. (2001). “İzzî Süleyman Efendi”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.23.
- Erdem, M. (1994). *Bursalı Talib ve Dîvânı: Tenkidli Metin* [Yüksek Lisans Tezi]. Boğaziçi Üniversitesi.
- Erdem, S. (2007). “Neylî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.33.
- Eren Kaya, F. (2020). Tıflî, Hacı Mehmed Emin Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-haci-mehmed-emin-efendi> (15/12/2020)
- Erzen, M.H. (2012). *İhyâ Dîvânı ve Tahlili: İnceleme- Tahlil- Tenkidli Metin* [DT]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Güler, M. (2009). *Halil Nûrî Dîvânı Edisyon-Kritik-İnceleme* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Günay, F. (2001). Raşid (Vakanüvis), Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi [DT]. Trakya Üniversitesi.
- Günay, F. (2007). “Râşid Mehmed Efendi”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.34.
- Gürsoy, A. (2020). Yeksân, Mahmûd Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yeksan-mahmud-efendi> (10/01/2021)
- İşpirli, M. (1997). “Halil Nûrî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.15.
- Kalkışım, M. (2010). “Şeyh Galib”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.39.
- Kaplan, Y. (2013). “Nihâlî, Mehmed Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nihali-mehmed-efendi> (10/11/2020)
- Kaplan, Y. (2013). “Abdî, Subhî-zâde Abdullah”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/abdi-subhizade-abdullah> (15/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). “Kâmî, Seyyid Kâmî Mehmed Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kami-seyyid-kami-mehmed-efendi> (10/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). Şefkat, Midillili Osman Efendi-zâde Ali Şefkat Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sefkat-midillili-osman-efendizade> (16/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). Tıflî, Ahmed Tıflî Çelebi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-ahmed-tifli-celebi> (10/11/2020)
- Kaplan, Y. (2020). Zühdi Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zuhdi-efendi> (11/10/2020)

- Karahan, A. (2006). “Nâbî”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C. 32.
- Karapanlı, G. (2005). Mekkî Dîvânı ve Tahlili [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Karavelioğlu, M.A. (2020). “Gavsî, Ahmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gavsi-ahmed> (16/01/2021)
- Kaya, R. (2008). *Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâili'si (İncelem- Metin- İndeks sayfa 301-400)* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Kazan, Ş. (2003). *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Dîvânı (Metin-İnceleme)* [DT]. Gazi Üniversitesi.
- Kesik, B. (2020). *Fehîm/Fârig, Akşehir Müftüsü-zâde Mehmed Fehim Fârig Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fehim-farig-aksehir-muftusuzade> (10/10/2020)
- Kesik, B. (2021). *Fettâh (Fetâ), Nuh Beyzâde Fettâh Bey*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fettah-feta-nuh-beyzade-fettah> (15/10/2020)
- Kesik, B. (2020). “İhyâ, Seyyid Şerif Yahya Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ihya-seyyid-serif-yahya-efendi> (15/01/2021)
- Kesik, B. (2020). “Muhlis Mustafa Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhlis-mustafa-muhlis-efendi> (10/01/2020)
- Kesik, B. (2020). “Nâîl, Abdürrahîm Nâîl Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nail-aburrahim-nail-efendi> (07/11/2020)
- Kesik, B. (2020). Şeyhî, Lamba-zâde Şeyhî Mustafa Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhi-lambazade-seyhi-mustafa-efendi> (11/11/2020)
- Kesik, B. (2020). Şükrî, Üsküdarî Mehmed Şükrullah Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sukri-uskudari-mehmed-sukrullah> (15/11/2020)
- Kesik, B. (2020). Ziyâî, Hekimoğlu Ali Paşa-zâde İsmail Ziyâeddin Bey. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ziyai-hekimoglu-ali-pasazade-ismail> (16/11/2020)
- Kesik, B. (2021). Vehbî, İsâ-zâde Vehbî Efendi. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vehbi-isazade-vehbi-efendi> (15/01/2021)
- Kılıç, M. (1998). *Salik Efendi (Kasımpaşalı) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi* [DT]. Atatürk Üniversitesi.

- Kiremitçi, H. (2015). *Reisülküttâb Mehmed Ârif Dîvânı (İncelem- Metin)* [Yüksek Lisans Tezi]. Ordu Üniversitesi.
- Kurtoğlu, O. (2020). “Lebib, Hüseyin Abdulgafûr”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lebib-huseyin-abdulgafur> (15/11/2020)
- Kurtoğlu, O. (2014). “Niyâz/Niyâzî, Seyyid Ahmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/niyaz-niyazi-seyyid-ahmed> (10/11/2020)
- Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ (I. Cilt s. 234-467)* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Önal, S. (2010). *Hâtif, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin)* [DT]. Atatürk Üniversitesi.
- Önal, S. (2020). “Hâtif, Ali Hâtif Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hatif-ali-hatif-efendi> 15/01/2020)
- Özcan, T. (2003). “Mekki Mehmed Efendi”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C. 28.
- Özel, A. (1991). “Ayıntâbî Mehmed Münib”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.4.
- Özkan, F.H. (2014). “Âzim, Şaban-zâde Mehmed Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/azim-sabanzade-mehmed-efendi> (17/11/2020)
- Özdingiş, V. (1998). *Sabih, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni* [DT]. Selçuk Üniversitesi.
- Sefercioğlu, N. (2007).”Nev’î”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.33.
- Şahin, A. (2002). *Ô Abdûlbâkî Ârif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni)* [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Şener, O.Z. (2013). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II. Cilt (s.1000-1263)* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Tanyıldız, A. (2014). *Refî’ (?), Refî’â, Nazmî-zâde Şeyh Abdurrahman Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/refi-refia-nazmizade-seyh-abdurrahman> (15/11/2020)
- Tuğluk, İ.H. (2020). *Subhî, Ahmed*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/subhi-ahmed> (16/10/2020)
- Tuğluk, İ.H. (2020). *Tâlib*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/talib> (15/01/2020)
- Uzun, A. (1991). *Neylî Dîvânı: Tenkitli Metin* [Yüksek Lisans Tezi]. Trakya Üniversitesi.

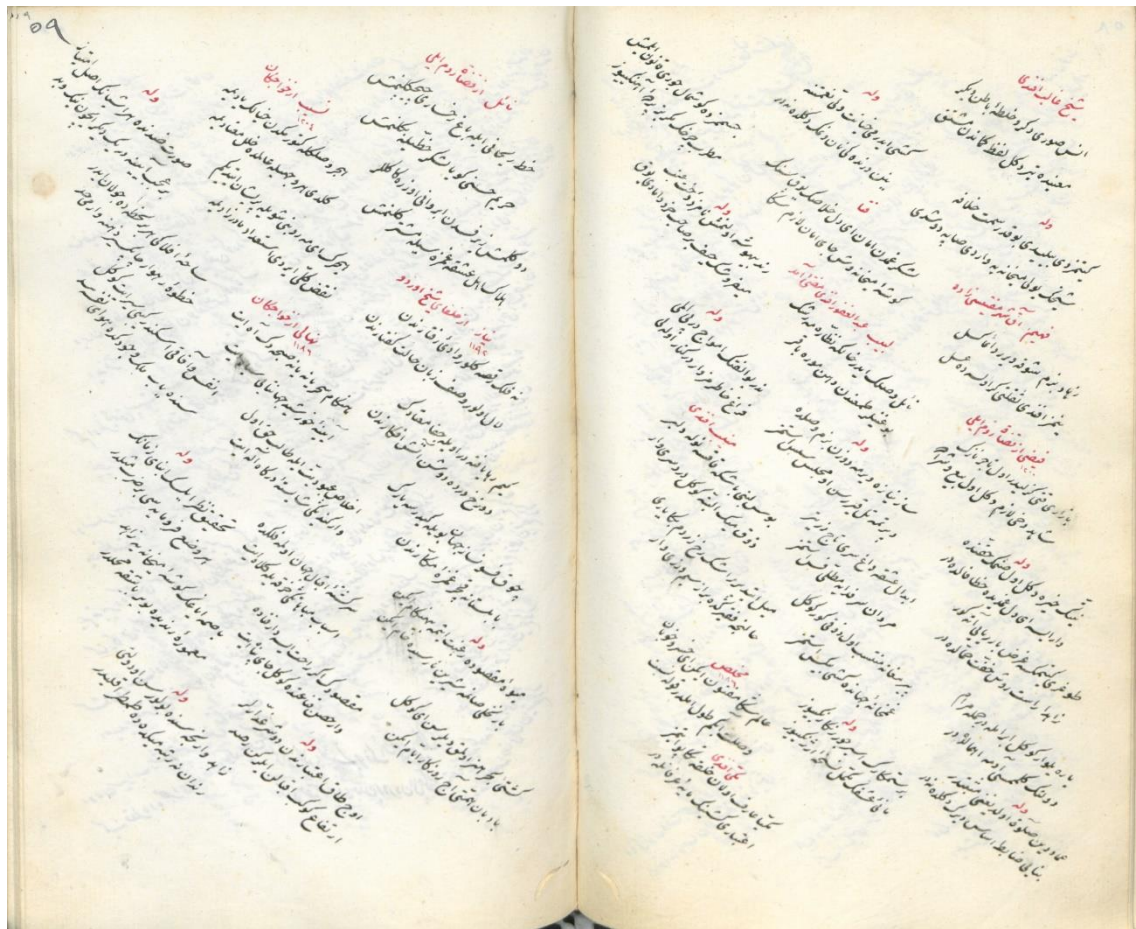
- Uzun, M.İ. (1988). “*Abdûlbâki Ârif Efendi*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.1.
- Uzun, M.İ. (1991). “*Ârif Süleyman*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.3
- Uzun, M.İ. (2006). “*Nahîfî*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.32.
- Ünlü, O. (2020). “Nusret Çankal-zâde Hoca Ebubekir Nsuret Efendi”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nusret-cankalzade-hoca-ebubekir> (15/01/2021)
- Yekbaş, H. (2020). “Râsih Mehmed”. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rasih-mehmed> (10/10/2020)
- Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ (II. Cilt s.735-999)* [Yüksek Lisans Tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Zülfe, Ö. (2006). “*Nâşid*”. Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C.32.

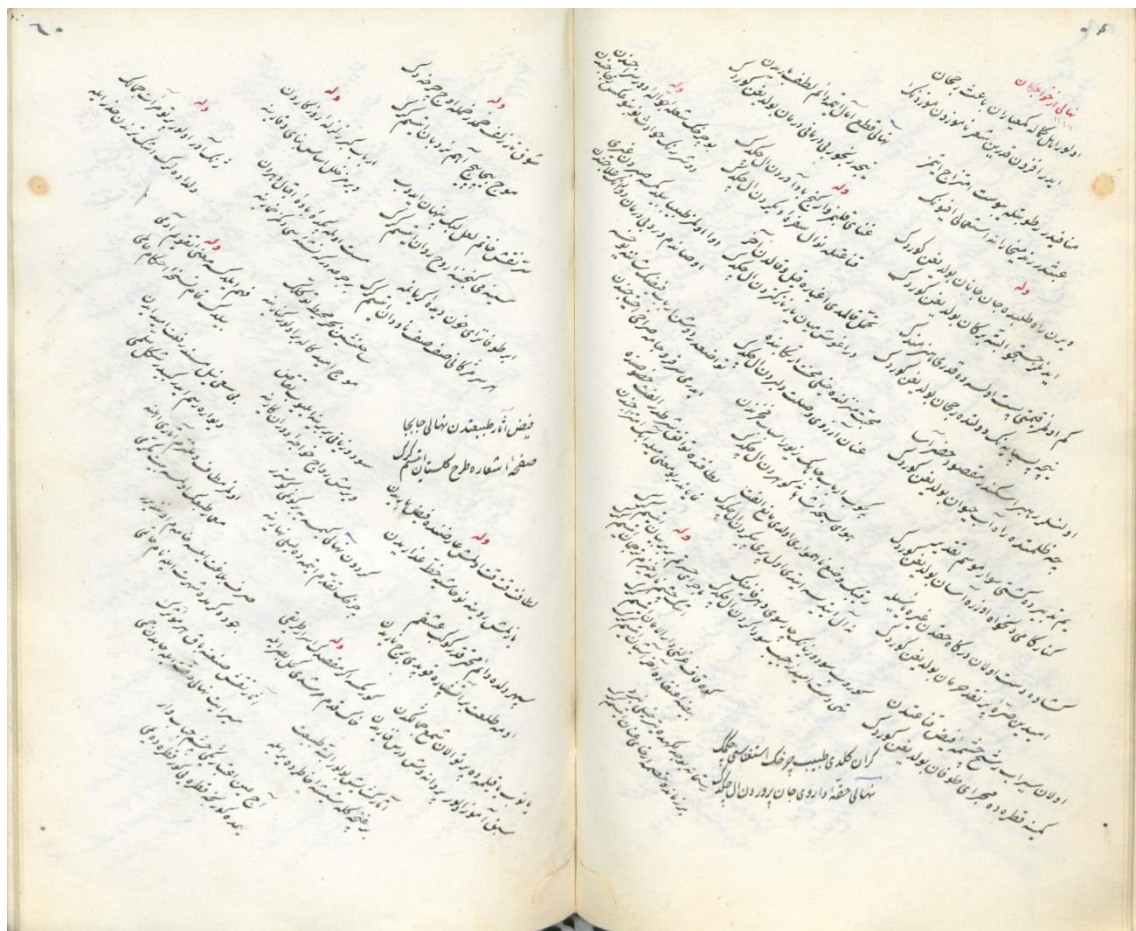

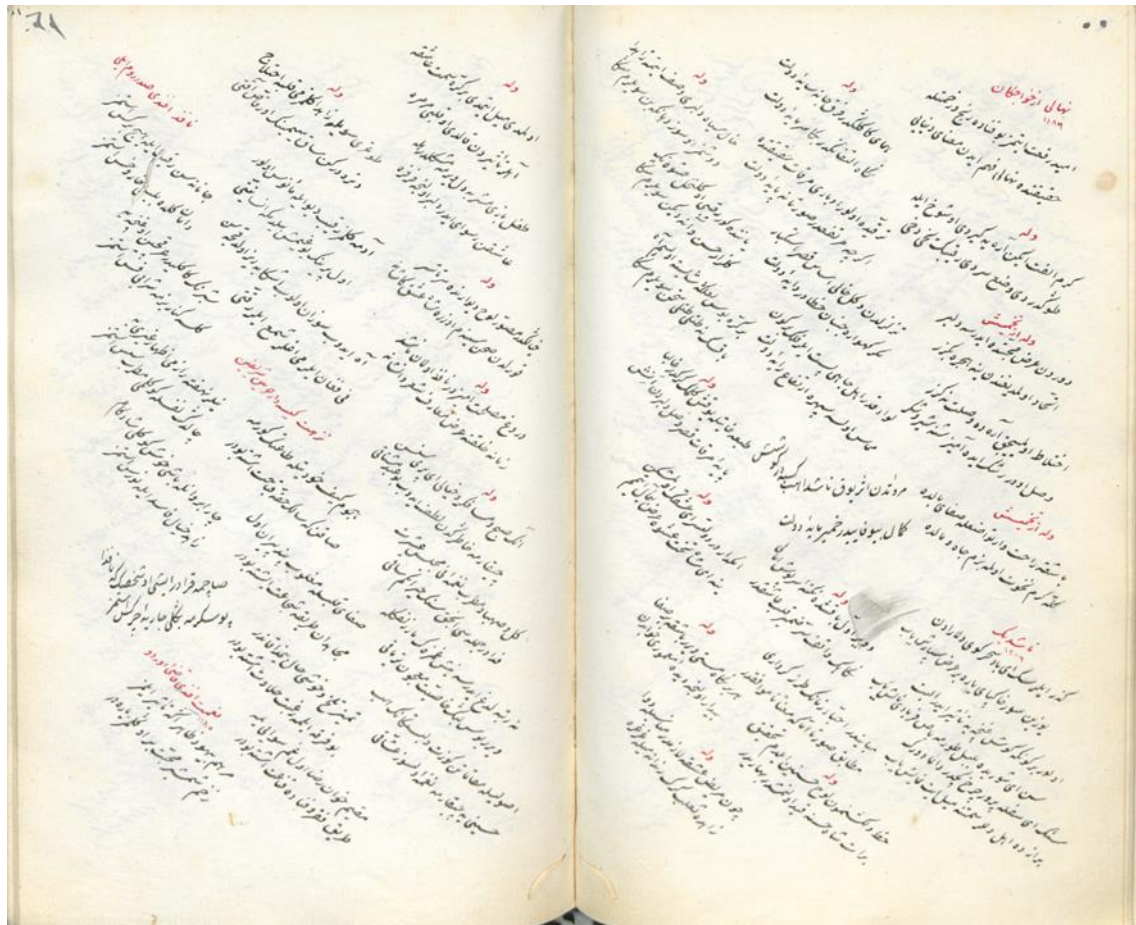
[illegible]

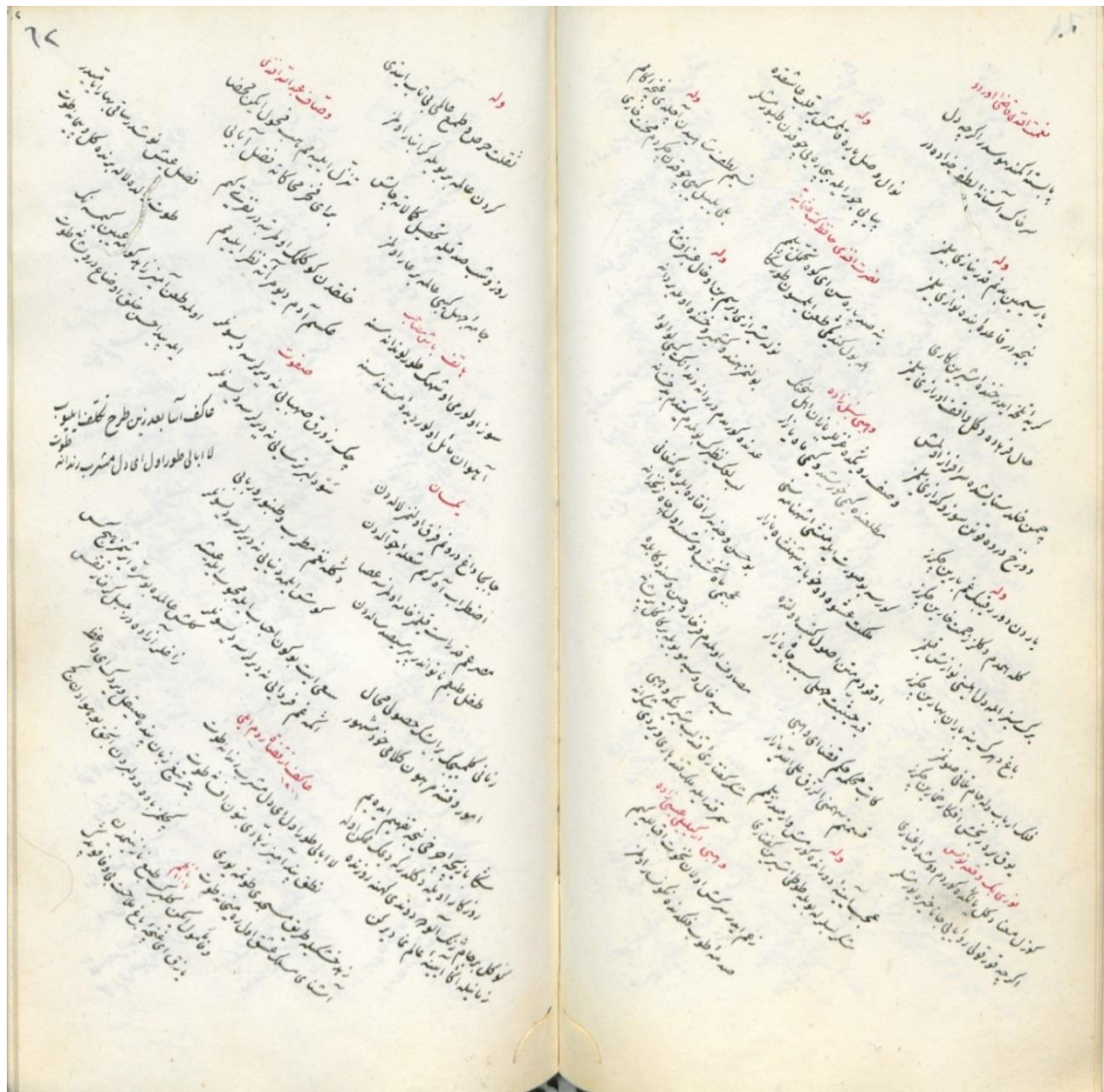
اوردی چو نیک صفت و صف حال مستثنی
خط و چین و چین و چین ایله کشتیست کاش
بیم دارد و داری ملک ابدی کل
نوشه کتاب ابدیم نیم صداه
یک دور و دور و دور و دور
دولت یز و زور و زور و زور
بدن کو دریم رخسار کز زری یک
یخ و یخ و یخ و یخ و یخ و یخ
عزیز سلیمان انصاف نصیر
رعد چشم غزاله ای نام راده
کنه بخود نقد حیل و میر و میر
سج عالی اندی
لب الهی خاقانی اولی فی الشیخ
چو کرمک اید جام جم غری صولاد
اول و میر و میر و میر و میر
صاف و صاف و صاف و صاف
عیا صغره حایه و صغره
ریک آبی سر و سر و سر و سر
اولی کون و کون و کون و کون
پروانه جان و کون و کون و کون

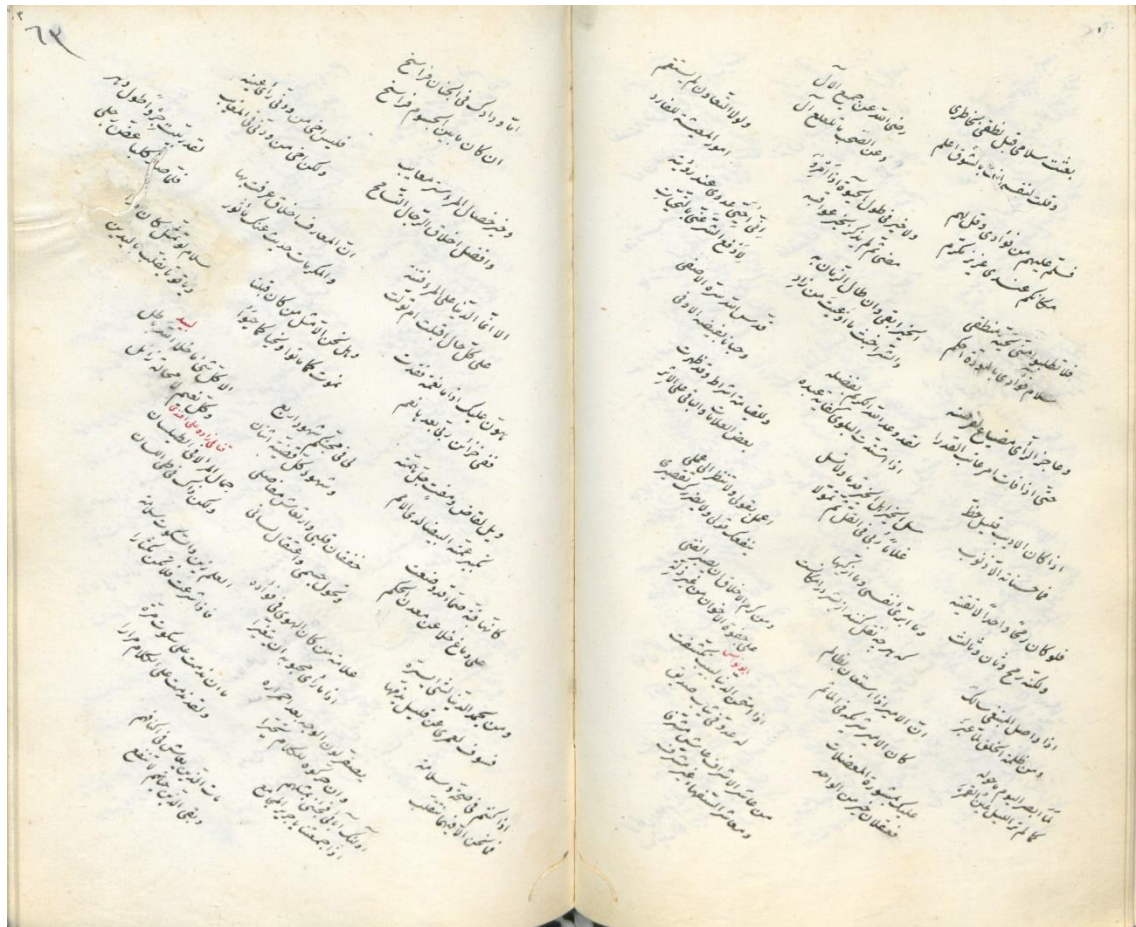
[illegible]

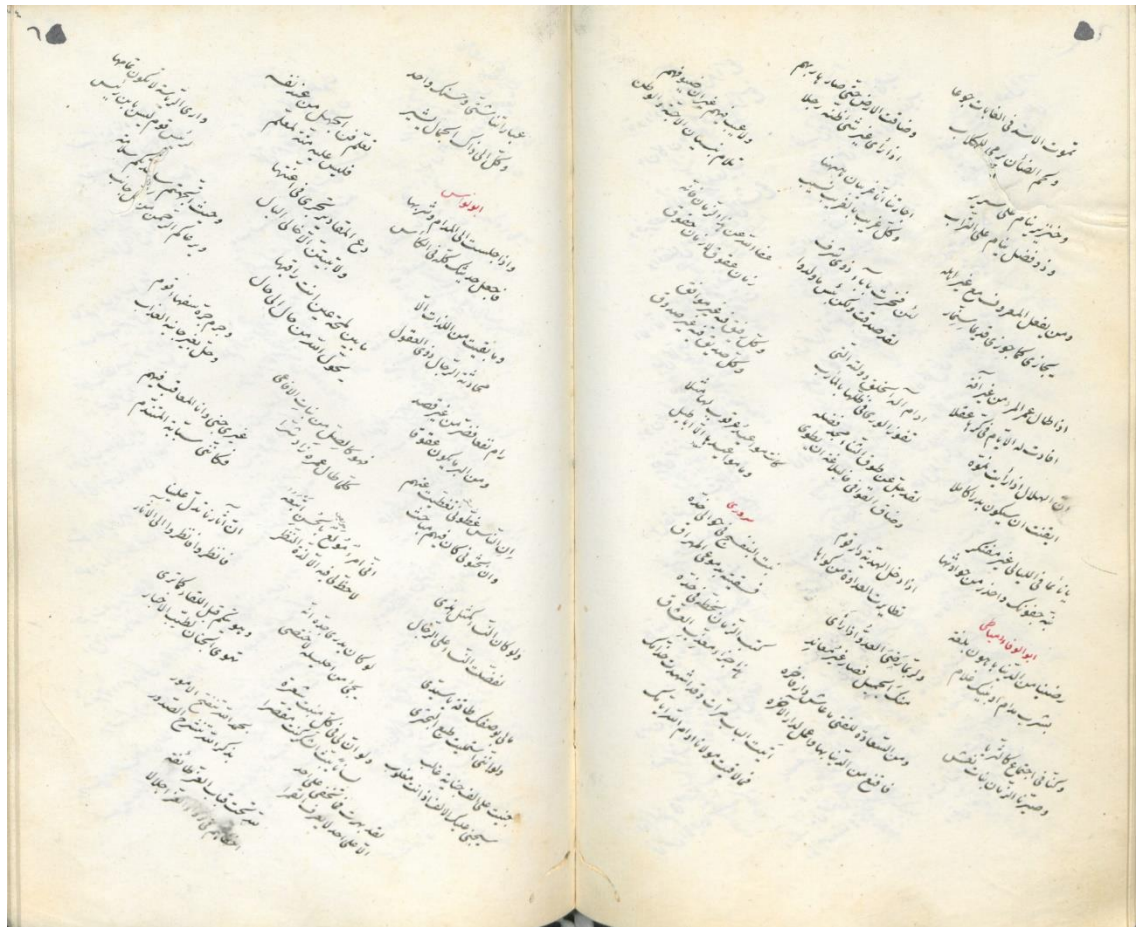

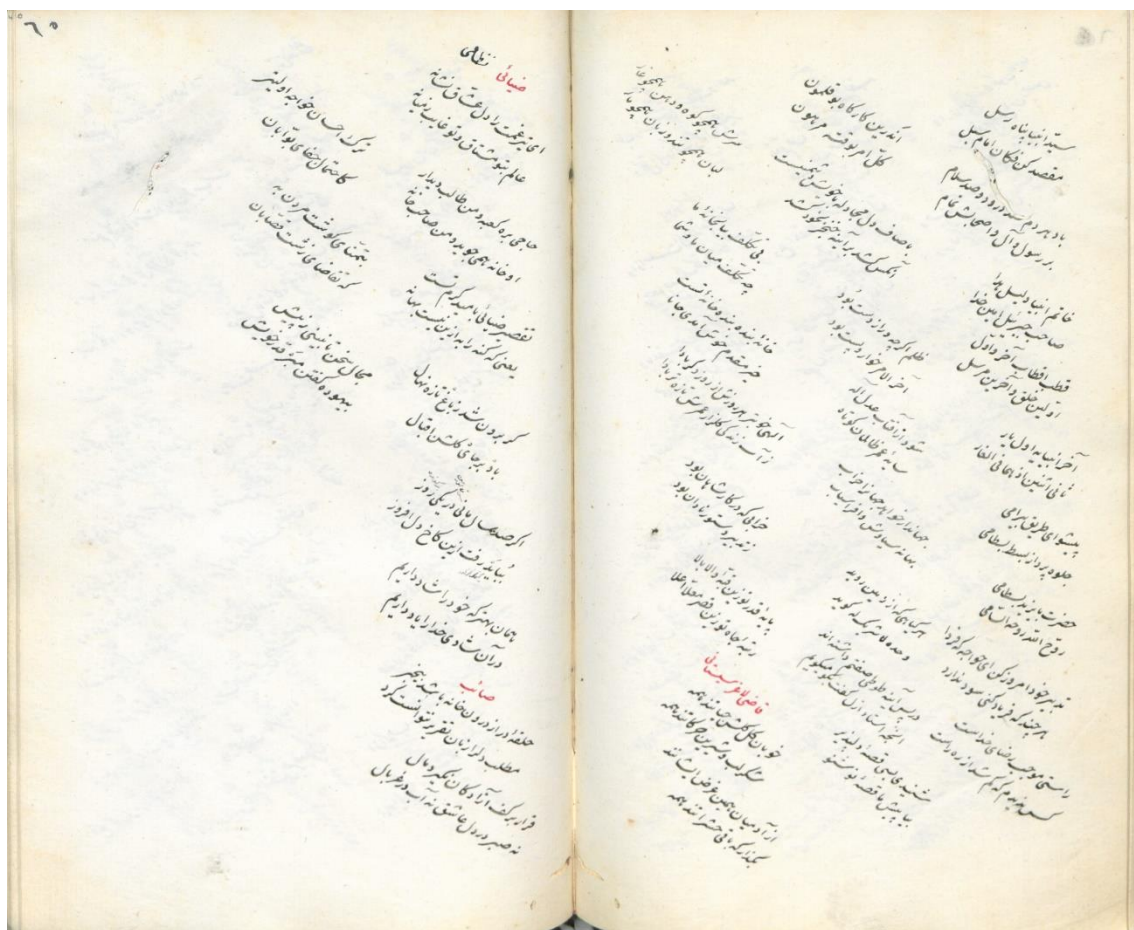

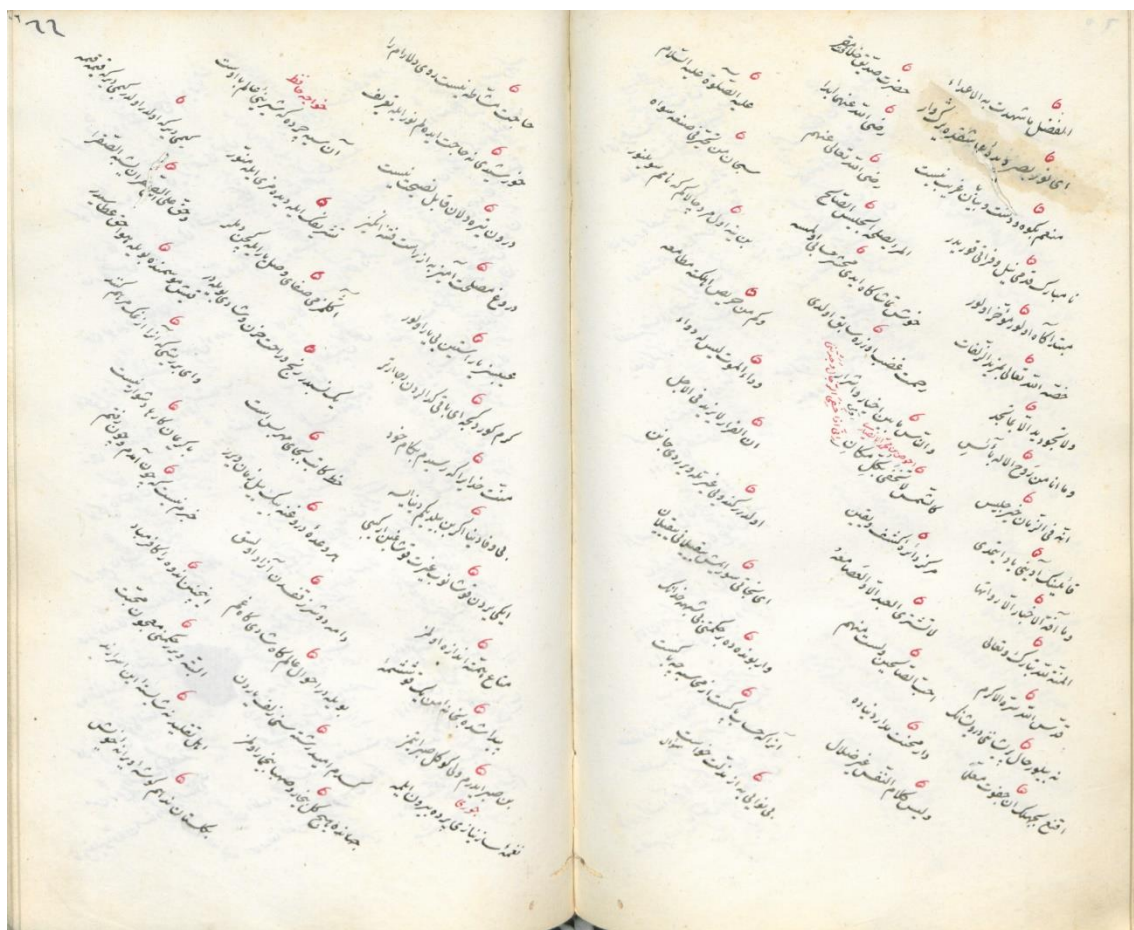

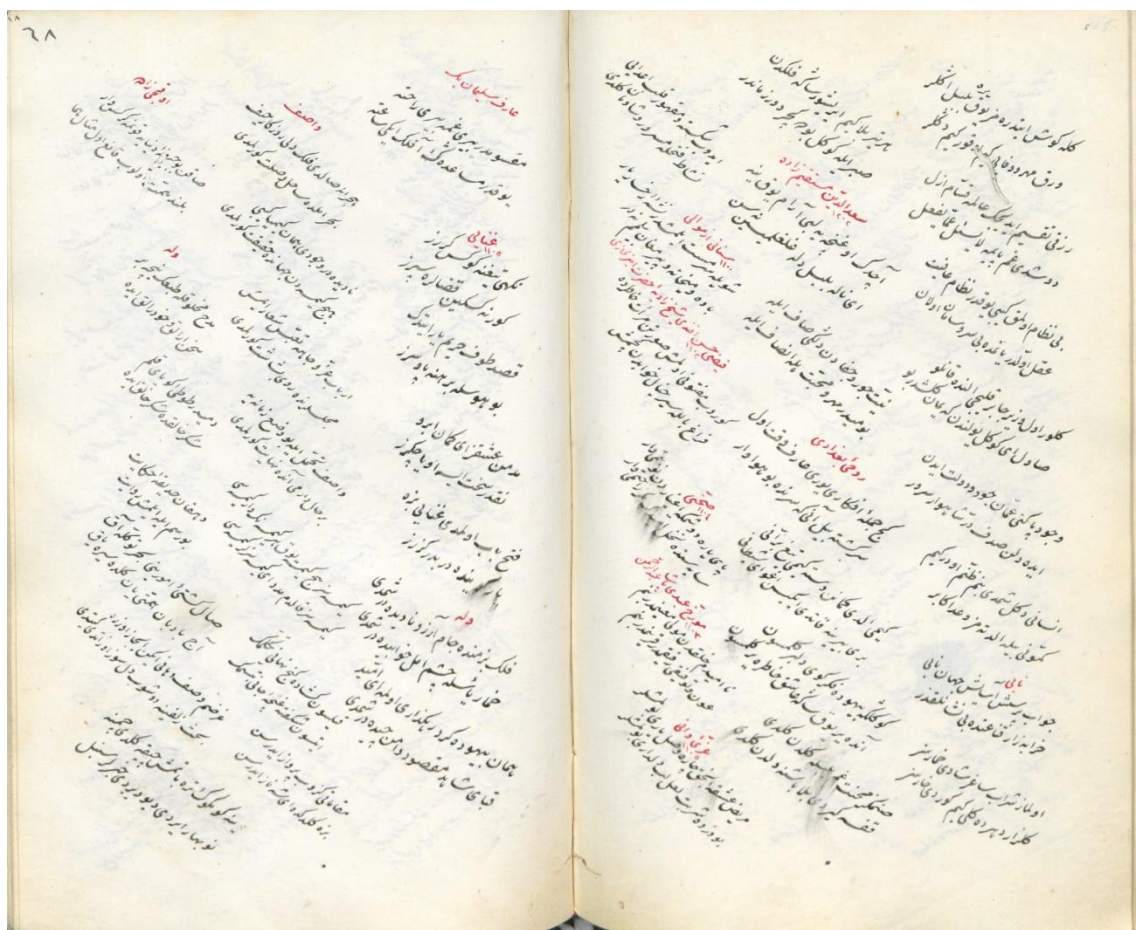

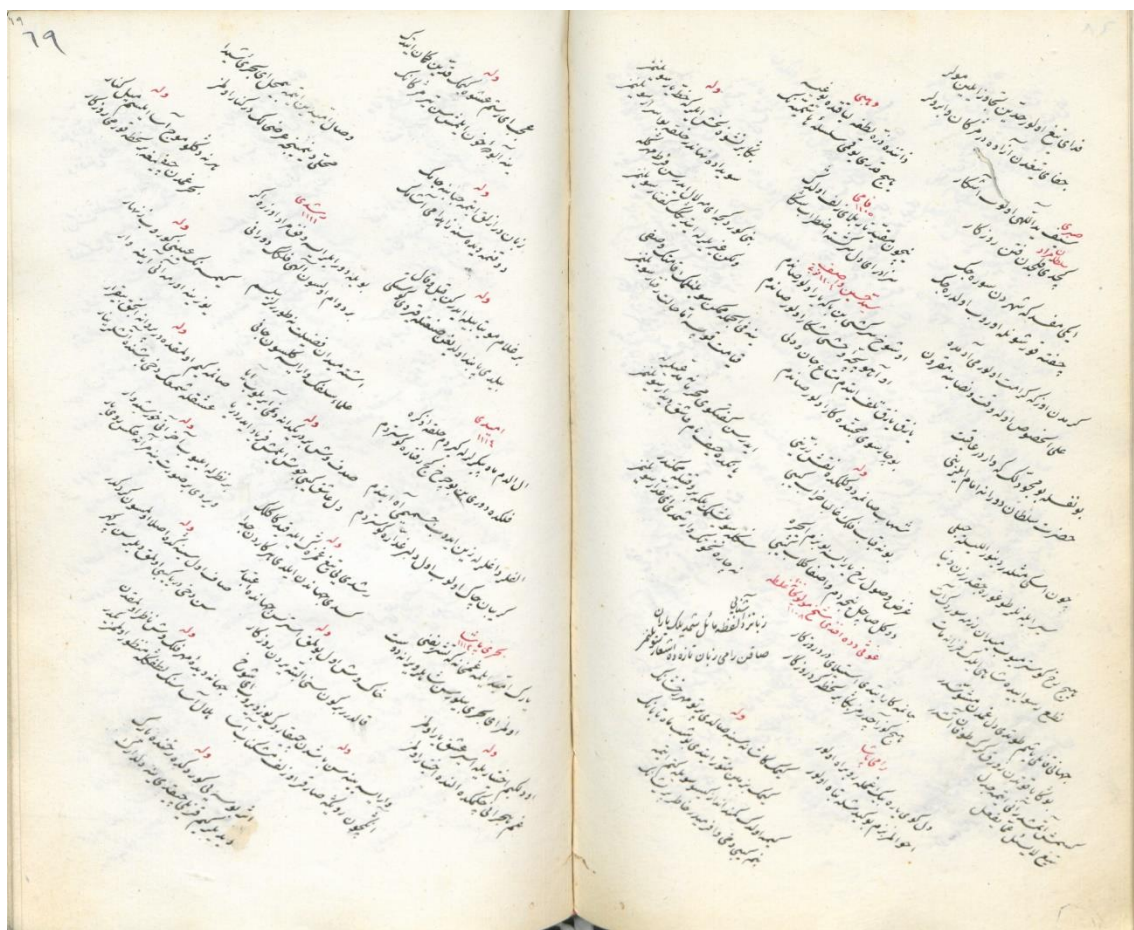

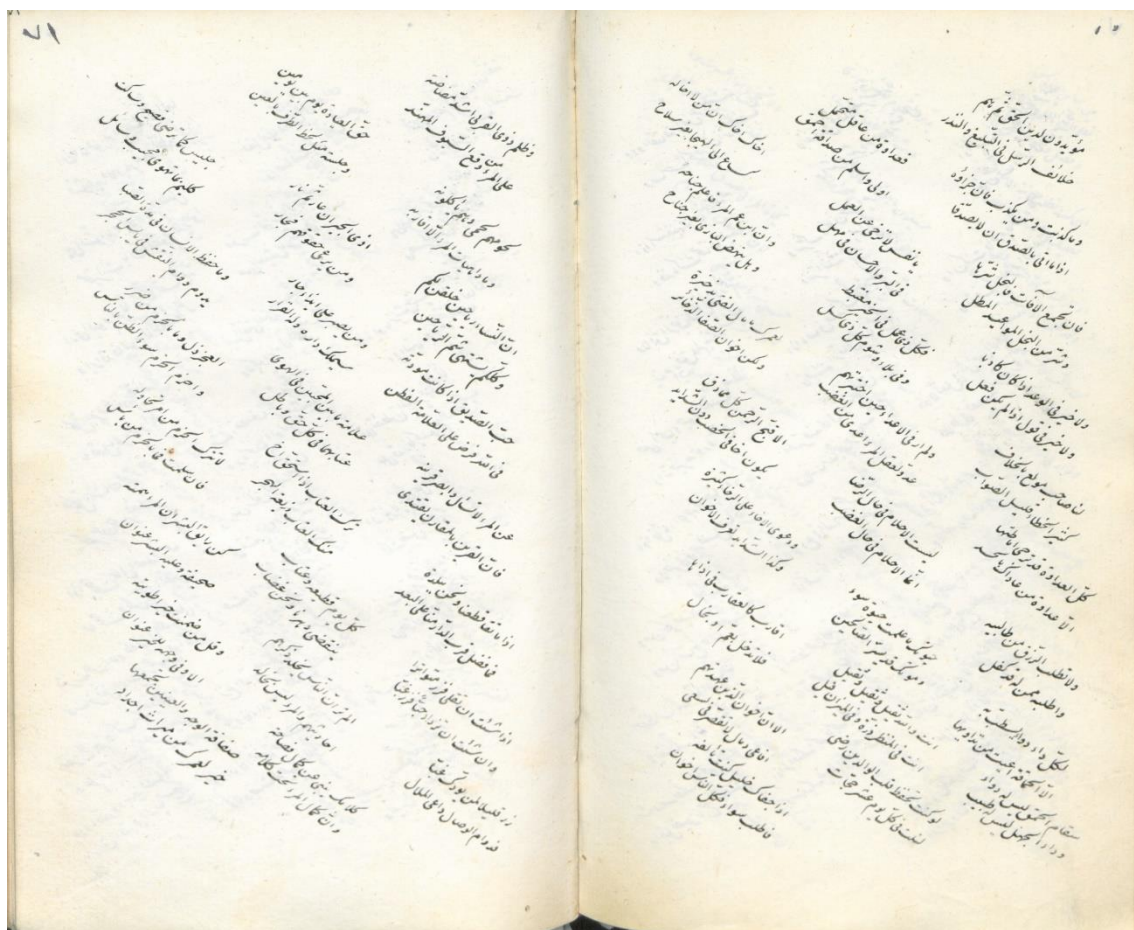
[illegible]

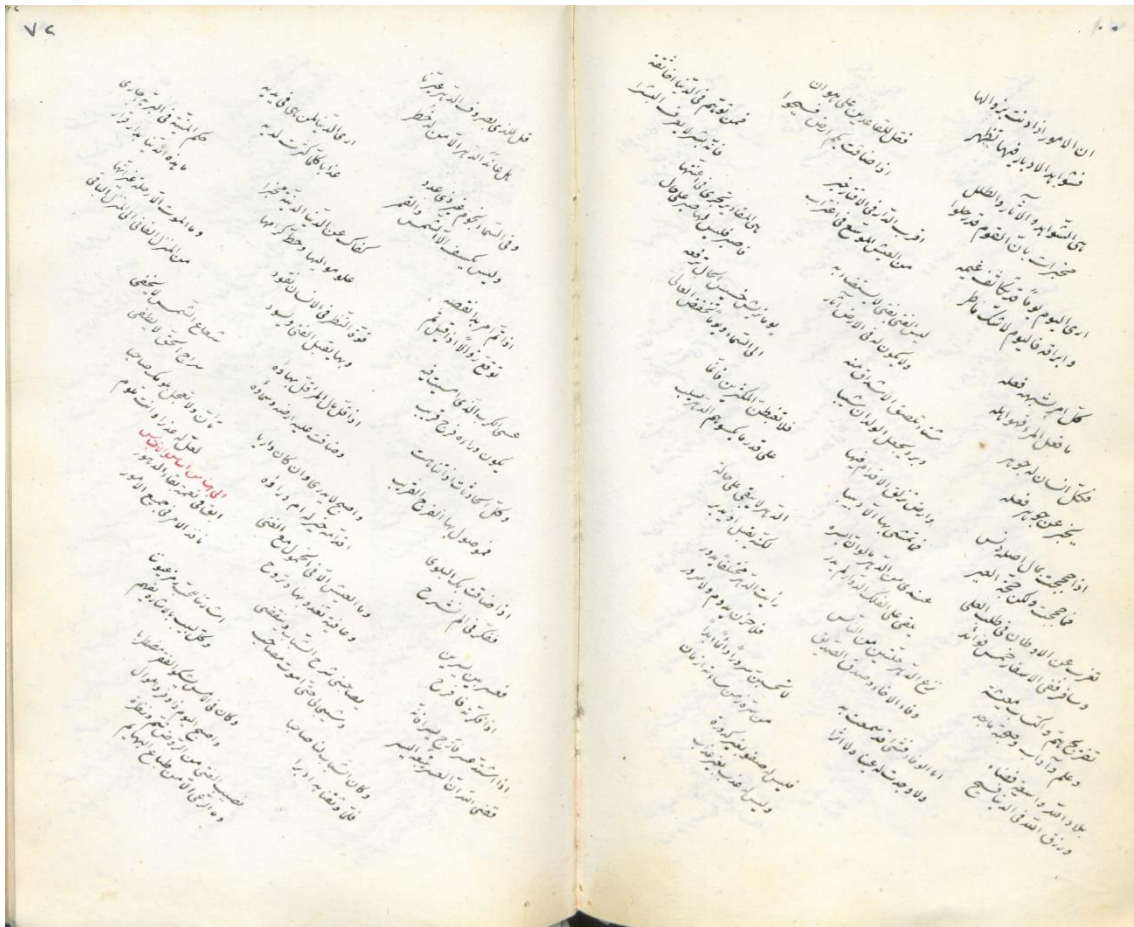

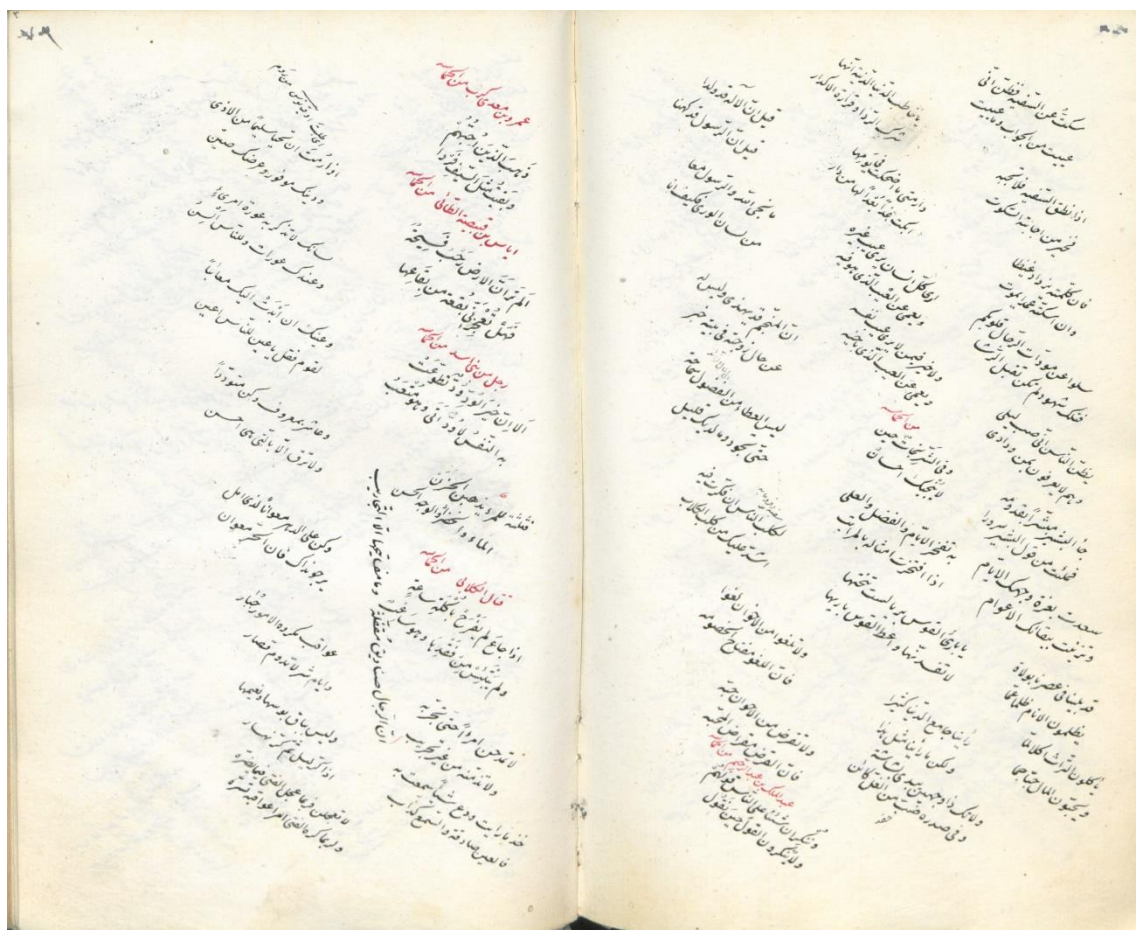

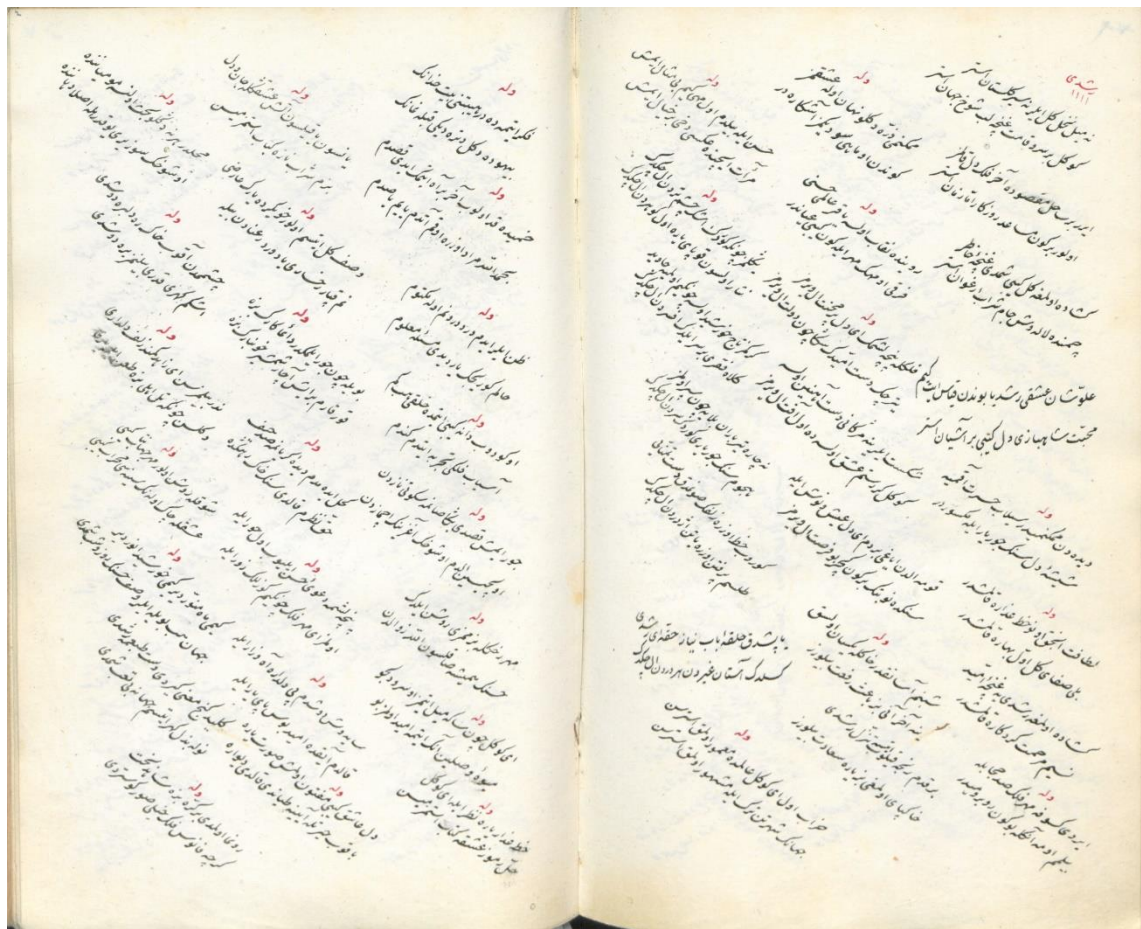
[illegible]

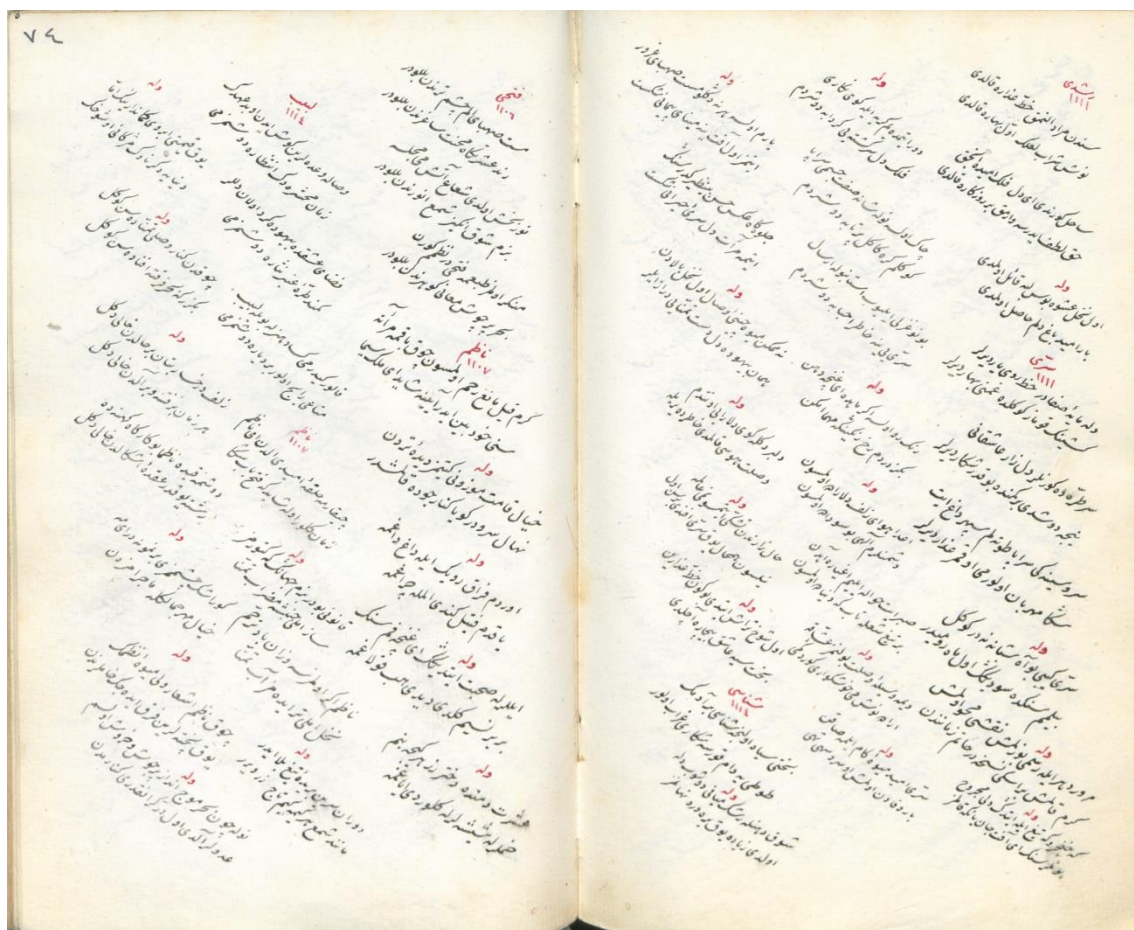
من سواد الناس
 تعلم ان العرب باهله
 وتفضل عن كل المجد
 ان كنت غلبت في الافراد
 فليكن في ان الاصل
 او ارفع شاة انما تقضا
 وقد غلبت ان السيرة السبا
 من رقب الناس ثقات
 وقا به القوم في الجسد
 ولم افي الامور ببول
 واصعب من معاراة الرجال
 كل الخصاص تارة على الغنى
 فممن غير شاة الاعداء
 ولودو دار رسول خير
 بين راس في راجه الرسول
 او لم يكون من الغنى
 فانكر يا حبيبي جهاده
 سر ام ان تسخط عليهم
 ومنه لهم موباة
 من سواد الناس
 تعلم ان العرب باهله
 وتفضل عن كل المجد
 ان كنت غلبت في الافراد
 فليكن في ان الاصل
 او ارفع شاة انما تقضا
 وقد غلبت ان السيرة السبا
 من رقب الناس ثقات
 وقا به القوم في الجسد
 ولم افي الامور ببول
 واصعب من معاراة الرجال
 كل الخصاص تارة على الغنى
 فممن غير شاة الاعداء
 ولودو دار رسول خير
 بين راس في راجه الرسول
 او لم يكون من الغنى
 فانكر يا حبيبي جهاده
 سر ام ان تسخط عليهم
 ومنه لهم موباة

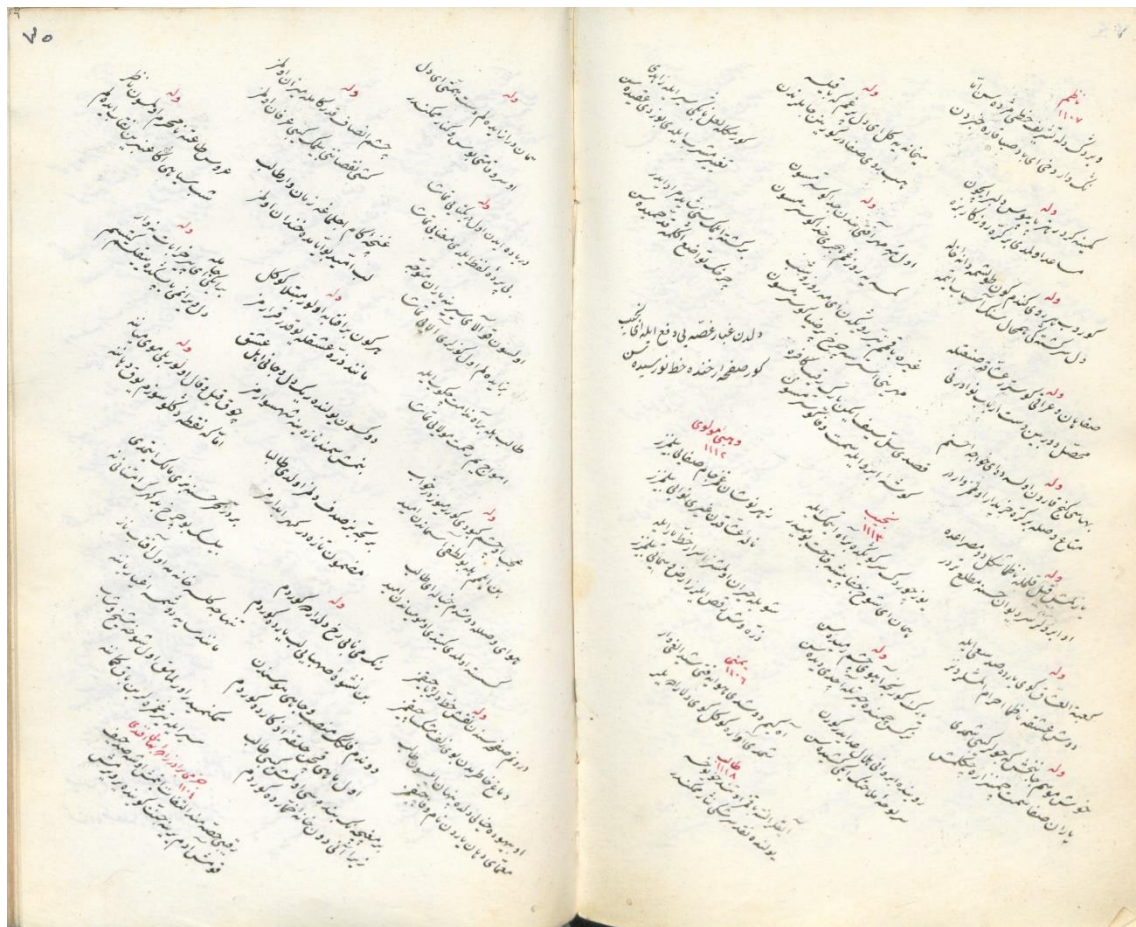

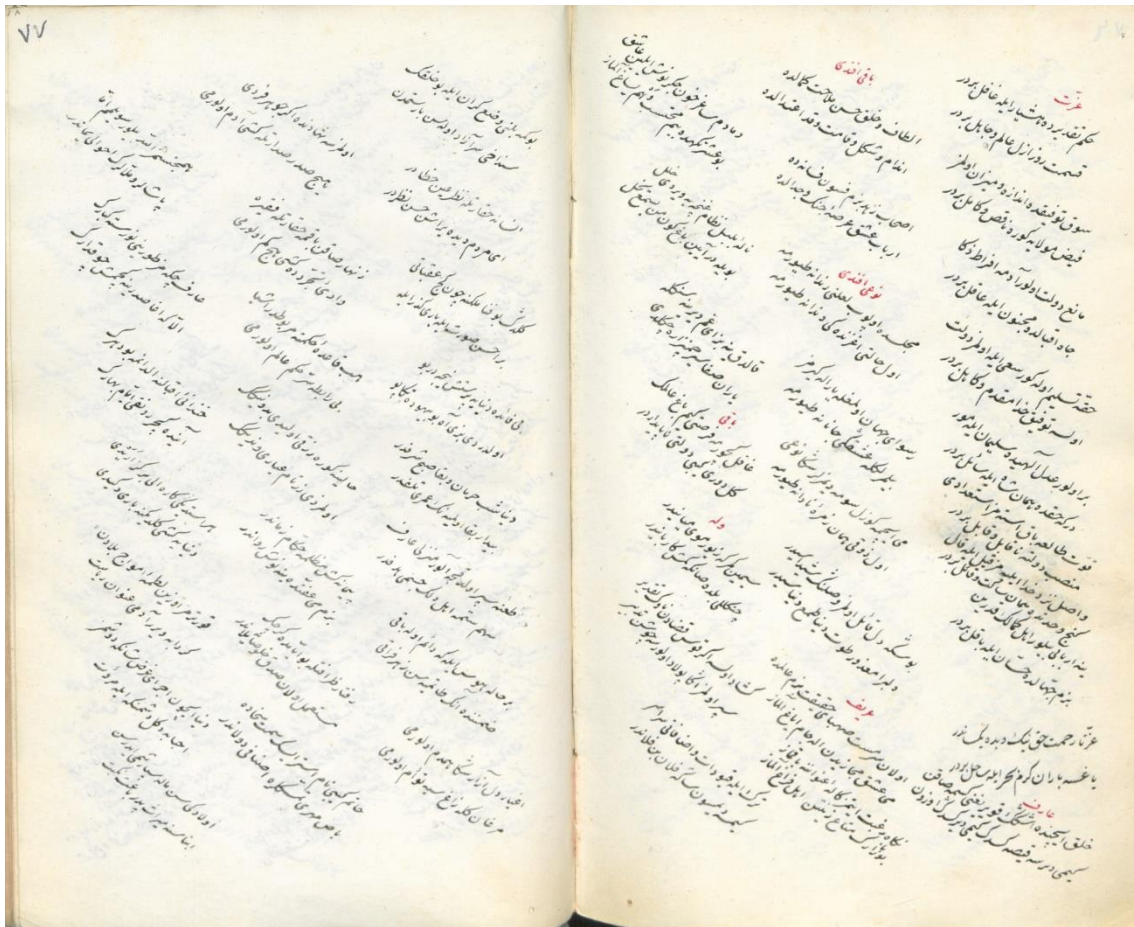

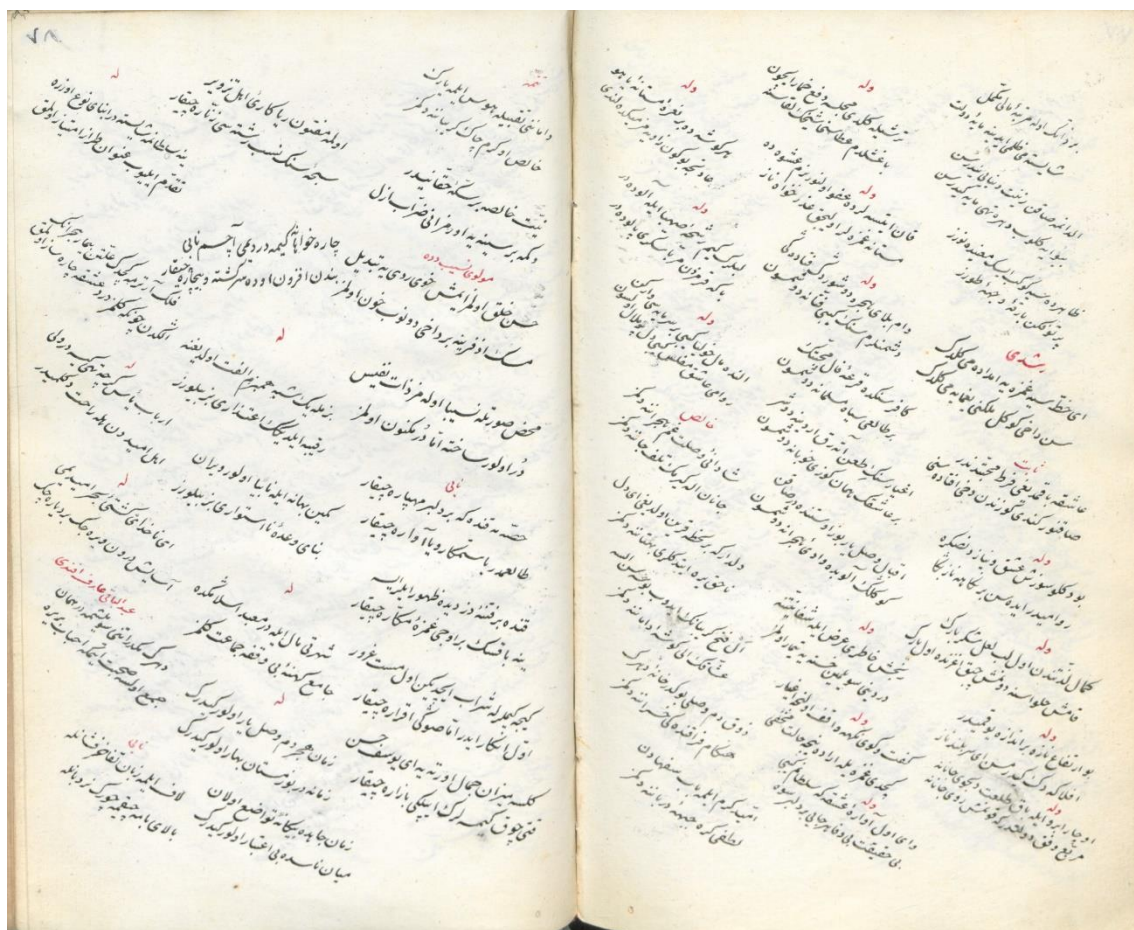

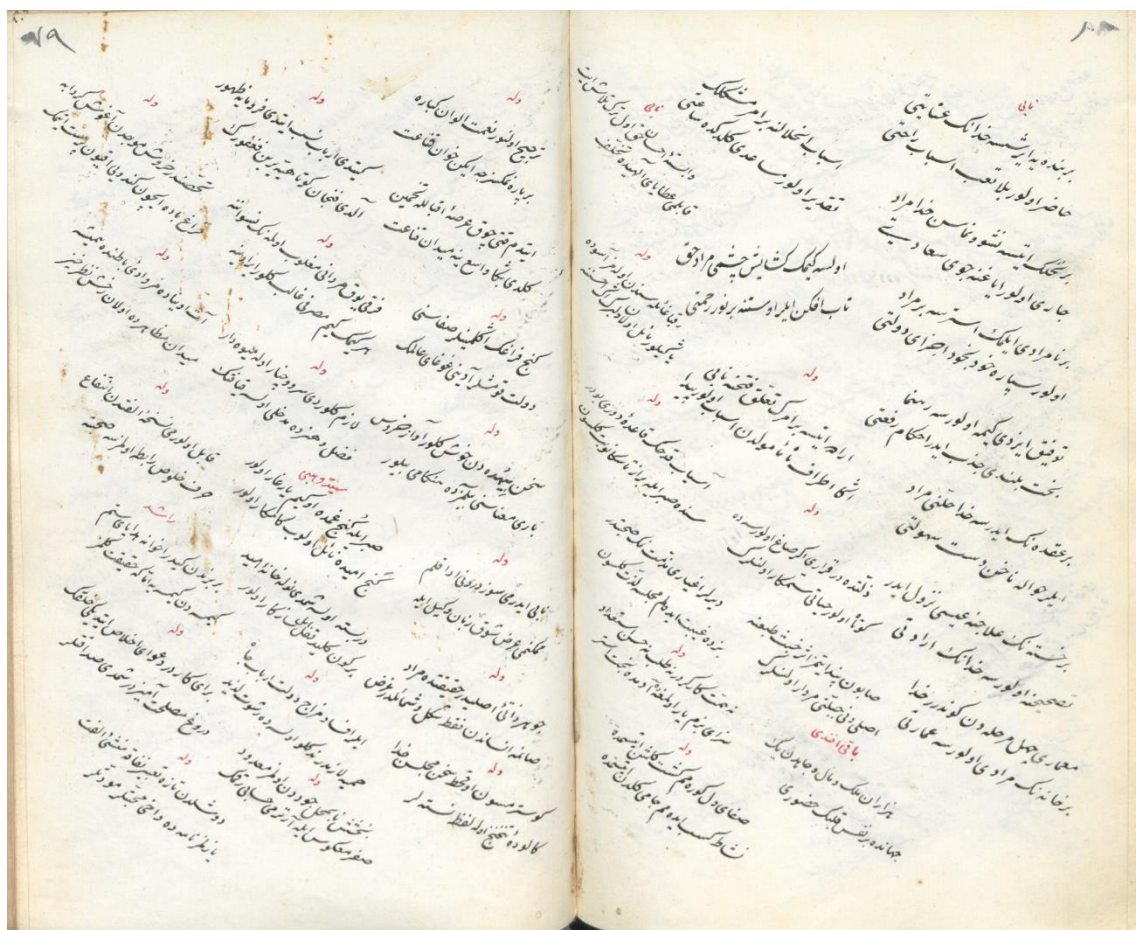
صحبی ۱۱۱۱
کوی دلبره بود از مشاعر برین
کوتاه خنده و دلدار برین
نگینان دل دوشه بختی بخت
بصدر دل بکیم بکار برین
وصف خدایه دلبره صبحی دلبر
معنی رنگین بپوشیدن در دل برین
دلبره در دوازده صله شتر
حریق آتش شتر زلا شتر
فکشتو گلونی او را ندی درون
وصف دلای برال عشق شتر
ایریدر دل نوبیسی کفان بزم
پهینشده شتر کج کانه شتر
صبا کندی مرغی صبا دلداران
بیا با طریای کواکبه شتر
مینامی دالشدی وصفه صبحی
کشته طبعه انجینچه دل شتر

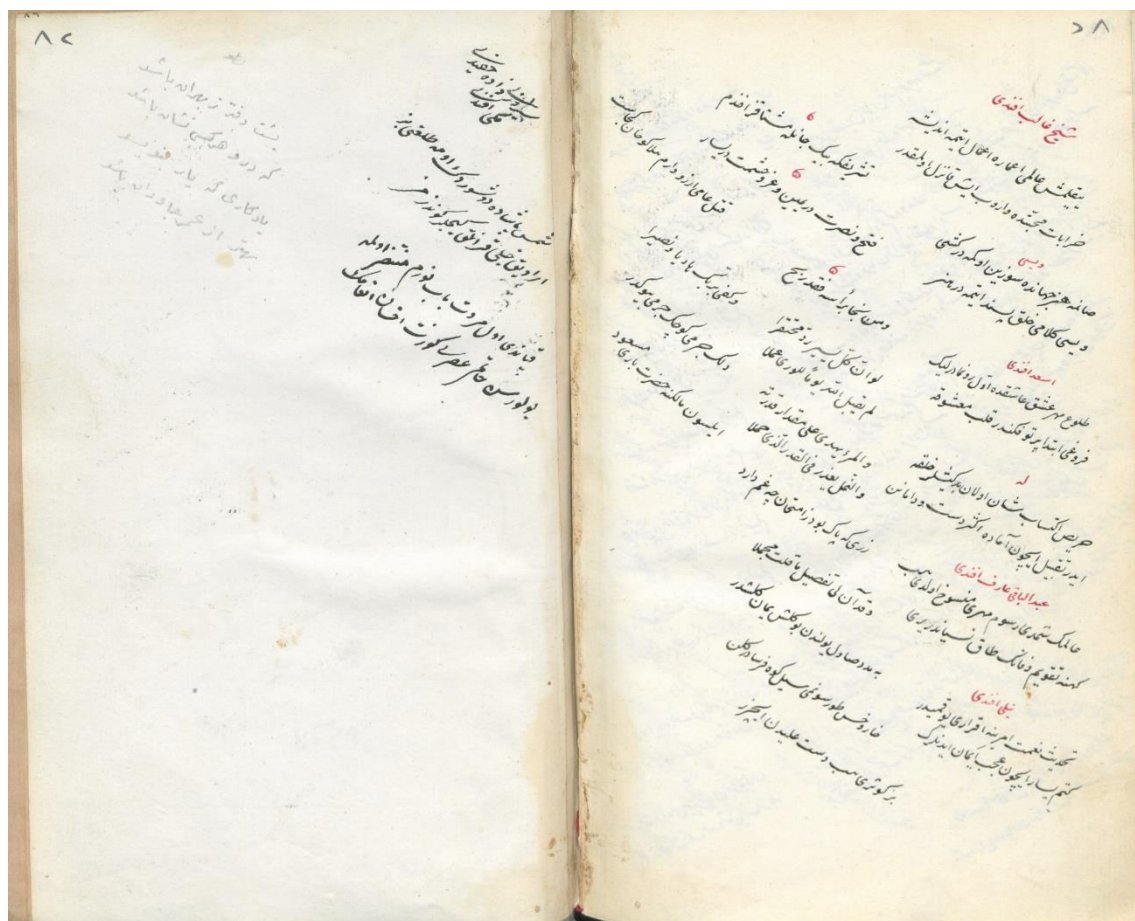
عربی ۱۱۱۱
عاشق تو بدیدان شکرتان بود
خواجه زار عشق کورمان بود
یکه بخونده عشق افغان بود
هر روز دایه حیرت بزم بود
امتحان یکند نام صبحی کند
مکتبه پر از باغ سوزان بود
نار زده بزم نامی بزم
پیش که کاشیده یک نامی بزم
بویقه ناله کلاچ چرخ بزم
شفت زارده و غنچه کبر بزم
مرد صبحی بزم اول و اول
موسولک ترسی بزم بزم
یار شتر شتر زارده صبحی بزم
نار زارده شتر کلاچ

ول ۱۱۱۱
عربان شتر شتر کلاچ
بچه چینی بزم بزم
عاقبت ده شتر کلاچ
کنه بزم بزم بزم
سینه دار بزم بزم
نار زارده شتر بزم
افغان بزم بزم بزم
دو شتر بزم بزم بزم
دودان شتر بزم بزم
نار شتر بزم بزم
بزم بزم بزم بزم

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Aslı DOĞAN	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Fen- Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Türk Dili ve Edebiyatı
Makale ve Bildiriler	
1. Doğan A., Kıratlı A. (2023), <i>İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY033990 Numarada Kayıtlı Olan Mecnûa-i Ebyât ve Şarkı Gazeliyât'ın Mestap'a Göre Tasnifi</i> , Türk Dergisi.	